

Indvandrere i Danmark 2019

Indvandrere i Danmark 2019

Indvandrere i Danmark 2019

Udgivet af Danmarks Statistik

November 2019

Foto: Signelements

Pdf-udgave:

Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/indvandreridk

ISBN 978-87-501-2343-9

ISSN 1902-8954

Adresser:

Danmarks Statistik

Sejrgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

E-mail: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring:

- » Gentagelse
- Nul
- 0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- 0,0 }
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Foreløbige anslåede tal
- Databrud i en tidsserie. Oplysninger fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige
- // Databrud i diagrammer
- i.sk. Ikke sæsonkorrigeret
- sk. Sæsonkorrigeret
- r Reviderede tal

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2019

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen interesse. I denne bog, som er den 13. udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger om indvandreres forhold og deltagelse på forskellige samfundsområder for at give et bredt billede af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund. Der er på flere områder store forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse. Og der er også store forskelle mellem indvandrere på tværs af køn, og hvordan indvandrere fra forskellige lande klarer sig i det danske samfund.

Siden sidste års publikation har Danmarks Statistik afsluttet en proces, der har haft til formål at undersøge, om landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” stadig er anvendelig til statistiske formål. Dette års udgave af *Indvandrere i Danmark* indledes derfor med en temartikel, der redegør for denne proces. Her kan det læses, at Danmarks Statistik har konkluderet, at landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” fortsat er anvendelig. Grupperingen vil derfor også fremadrettet blive vedligeholdt og opdateret i statistikbanken. Danmarks Statistik har dog også besluttet at oprette landegrupperingen ”EU-EØS/lande uden for EU-EØS” som et supplement til landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande”. Den nye gruppering vil blive lanceret fra årsskiftet 2020. Det betyder, at Danmarks Statistik fremadrettet vil tilbyde to landegrupperinger til statistiske formål, der har selvstændige styrker og som supplerer hinanden.

I kapitel 2 om arbejdsmarked er der også nyt indhold. Her introduceres for første gang en dynamisk beskæftigelsesklassifikation, der belyser indvandreres tilknytning til arbejdsmarkedet over en treårig periode. Indikatoren illustrerer, at indvandrere har en mere ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet, men også at der er forskelle på tværs af forskellige oprindelseslande. Afsnittet belyser også, at mange indvandrere, der var uden beskæftigelse i hele perioden, havde opholdt sig i Danmark i mange år.

Publikationen har også fokus på børn af efterkommere. Der er endnu forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen, da den både er lille og hovedsagelig består af børn under 15 år. Derfor er der også meget begrænsede muligheder for at lave statistik om blandt andet fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold for langt størstedelen af gruppen. Kapitlet sætter derfor også fokus på deres forældres forhold og indeholder også et afsnit, der belyser børn af efterkommeres karakterer i grundskolen. Kapitlet om børn af efterkommere vil være en fast bestanddel af denne årspublikation, og det vil blive udbygget, efterhånden som data tillader det.

Publikationens kapitel om kriminalitet er desuden blevet udvidet med en række nye opgørelser om bl.a. dømte personers statsborgerskab, antallet af domme før og efter opnåelse af statsborgerskab og om ofres herkomst. De nye opgørelser er udarbejdet som følge af finanslovsaftalen for 2019.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik af Jens Bjerre, Lisbeth Lavrsen, Isabell Bang Christensen, Dorthe Larsen og Annemette Lindhardt Olsen. Arbejdet har været fulgt af en følgegruppe med medarbejdere fra Danmarks Statistik.

Danmarks Statistik, november 2019

Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker

Henrik Bang, kontorchef

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	7
0. Temaartikel: Eftersyn af grupperingen vestlige/ikke-vestlige lande	11
1. Befolkning	15
1.1. Herkomst.....	15
1.2. Indvandrernes alder og oprindelsesland	17
1.3. Efterkommernes alder og oprindelsesland	19
1.4. Indvandringstidspunkt	20
1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?.....	22
1.6. Fødte.....	26
1.7. Fertilitet.....	28
1.8. Opholdsgrundlag	30
1.9. Familier.....	33
1.10. Befolkningsfremskrivning.....	37
2. Arbejdsmarked	39
2.1. Beskæftigelsesudvikling	39
2.2. Beskæftigelse – alder og køn	41
2.3. Indeks og underbeskæftigelse.....	43
2.4. Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere.....	46
2.5. Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere.....	48
2.6. Selvstændige.....	49
2.7. Branche	50
2.8. Tilknytning til arbejdsmarkedet over tid	52
3. Uddannelse	59
3.1. Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere	59
3.2. Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere	65
3.3. Under uddannelse	69
3.4. Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse.....	72
3.5. Karakterer i grundskolen	75
4. Indkomst, ulighed og formue	81
4.1. Indkomst før skat efter herkomst.....	81
4.2. Indkomst før skat efter oprindelsesland.....	84
4.3. Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid	85
4.4. Indkomstfordeling	87
4.5. Formue og gæld	91
5. Offentlig forsørgelse	97
5.1. Offentligt forsørgede.....	97
5.2. Aldersopdeling.....	103
5.3. Udvikling.....	105
5.4. Opdeling på forskellige oprindelseslande	106
6. Kriminalitet	109
6.1. Kriminalitet opdelt på lovområder	109
6.2. Kriminalitetsindeks	115
6.3. Fødselsårgange	123
6.4. Nye opgørelser.....	126
7. Børn af efterkommere	145
7.1. Definition	145
7.2. 0-29-årige børn af efterkommere.....	148
7.3. Børnenes forhold	150
7.4. Forældrenes forhold	154

Sammenfatning

<i>14 pct. af befolkningen er indvandrere eller efterkommere</i>	1. januar 2019 udgør indvandrere og efterkommere 14 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 10 pct., og blandt dem er 58 pct. fra ikke-vestlige lande. I løbet af de seneste 30 år er antallet af ikke-vestlige indvandrere blevet fire-doblet.
<i>I Ishøj kommune er andelen 40 pct.</i>	I Ishøj er 40 pct. af befolkningen indvandrere eller efterkommere, hvilket gør det til den kommune med den største andel. Rebild har den laveste andel – her er andelen 6 pct. Mere overordnet set udgør indvandrere og efterkommere 19,9 pct. af befolkningen i Region Hovedstaden.
<i>22 pct. af fødte børn i 2018 havde mødre med udenlandsk baggrund</i>	I 2018 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre, der var indvandrere eller efterkommer. Det er en stigning på 10 procentpoint siden 1998, hvor andelen var 12 pct. Den højeste andel findes i Ishøj kommune, hvor 67 pct. af de levendefødte i 2018 har en mor, der er enten indvandrer eller efterkommer. Disse tal siger dog ikke noget om, hvorvidt de levendefødte er efterkommere eller af dansk oprindelse.
<i>I 2018 udgjorde asyl og familiesammenføring 8 pct. af de indvandrede opholdsgrundlag</i>	Blandt de indvandrede i 2018, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 8 pct. familiesammenføring og asyl som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct. Indvandringen af ikke-nordiske statsborgere er siden årtusindeskiftet blevet mere end fordoblet og udgjorde i 2018 ca. 59.500.
<i>Ikke-vestlige indvandrere har lavere beskæftigelsesfrekvenser</i>	I de seneste år er beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere steget, og i 2018 lå deres beskæftigelse stort set på samme niveau som før den økonomiske krise. Med beskæftigelsesfrekvenser blandt 16-64-årige ikke-vestlige mænd og kvinder på henholdsvis 62 pct. og 50 pct. i 2018 er niveauerne dog fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.
<i>Kvindelige ikke-vestlige indvandrere er 37 pct. mindre beskæftiget end kvinder med dansk oprindelse</i>	Et indeks, der standardiserer efter alder, viser at underbeskæftigelsen er markant højere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsen 37 pct. lavere end hvis de havde haft samme aldersfordelte beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. For mændene er underbeskæftigelsen 24 pct.
<i>Underbeskæftigelse i antal personer</i>	Underbeskæftigelsen blandt indvandrere kan også udtrykkes i antal personer. I 2018 var underbeskæftigelsen for mandlige ikke-vestlige indvandrere 28.285 personer. Tilsvarende havde kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 44.473 personer.
<i>Lav beskæftigelse blandt indvandrere fra Syrien, Libanon og Somalia</i>	Der er store forskelle i beskæftigelsen mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav blandt indvandrere fra Syrien, Libanon og Somalia. Indvandrere fra Nederlandene og Litauen har derimod de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de 35 største indvandrergrupper.
<i>Stor variation i uddannelsesniveau mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande</i>	Ca. 40 pct. af indvandrerne Polen og Bosnien-Hercegovina har en erhvervsfaglig uddannelse. Omvendt gør det sig kun gældende for mellem 14 og 20 pct. af indvandrerne fra Rumænien, Kina, Pakistan, Iran og Libanon. Og blandt indvandrere fra Syrien er det kun 6 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse.
<i>42 pct. af de kinesiske indvandrere har en lang videregående uddannelse</i>	Blandt indvandrere fra Rumænien, Litauen, Polen og Pakistan har mellem 14 og 20 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er mere end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 13 pct. De største andele findes dog blandt indvandrere fra Kina, hvor 42 pct. har en lang videregående uddannelse.

<i>Variationen i indvandrernes uddannelsesniveau skal ses i lyset af deres opholdsgrundlag</i>	Variationen i uddannelsesniveaet mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at indvandre til Danmark. Eksempelvis har 49 pct. af de indvandrere, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 6 pct. en lang videregående uddannelse.
<i>Beskæftigelsen er høj blandt indvandrere, der har afsluttet en kompetencegivende uddannelse i Danmark</i>	Ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, har højere beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere, der har taget deres uddannelse i udlandet. Indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, er typisk også er indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark.
<i>Ny dynamisk beskæftigelsesklassifikation</i>	Danmarks Statistik har udviklet en dynamisk beskæftigelsesklassifikation, der kan medvirke til at belyse indvandreres tilknytning til arbejdsmarkedet over en længere tidsperiode. Klassifikationen definerer stabil beskæftigelse som beskæftigelse i mere end 80 pct. af den analyserede periode, mens ustabil beskæftigelse er defineret som beskæftigelse i mindre end 50 pct. af den analyserede periode.
<i>Indvandrere har en mere ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet</i>	I perioden fra 1. januar 2016 til 31. december 2018 havde 25-64-årige vestlige og ikke-vestlige indvandrere et indeks på henholdsvis 86 og 59 blandt stabilt beskæftigede, sammenlignet med personer med dansk oprindelse, hvor indekstallet er sat til 100. Omvendt havde vestlige og ikke-vestlige indvandrere en overrepræsentation blandt ustabilt beskæftigede med indeks på henholdsvis 154 og 219.
<i>Mange indvandrere uden beskæftigelse har opholdt sig i Danmark i over 20 år</i>	I perioden fra 1. januar 2016 til 31. december 2018 var der 76.773 indvandrere mellem 25 og 64 år, der var uden beskæftigelse i hele perioden. Heraf havde 30.176 opholdt sig i Danmark i mere end 20 år. Det svarer til 39 pct. af alle 25-64-årige indvandrere, der var uden beskæftigelse i hele den treårige periode.
<i>Færre får en uddannelse blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere</i>	Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere har 52 pct. af mændene og 74 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 74 og 82 pct.
<i>Andel under uddannelse på niveau med dansk oprindelse blandt 22-årige</i>	I 2019 er andelen af 22-årige under uddannelse 50 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 66 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Andelene ligger på niveau med personer med dansk oprindelse.
<i>Mandlige somaliske efterkommere er ofte hverken i uddannelse eller beskæftigelse</i>	For de 20-29-årige mandlige efterkommere med somalisk oprindelse er 48 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2018. Efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 12 pct. blandt mændene. Blandt kvinderne er det også de srilankanske efterkommere med 10 pct., der har den laveste andel, mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel med 31 pct.
<i>Ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer</i>	Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår (2014-2018), er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse 6,8 og 7,6. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere er 5,5 og 6,2.
<i>Især store forskelle i matematik og dansk læsning</i>	Blandt de forskellige prøfefag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

<i>Laveste karakterer blandt tyrkiske og libanesiske efterkommere og højest blandt vietnamesiske efterkommere</i>	Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drengene og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,9 og 7,9, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,7 for de tyrkiske efterkommere og på 4,8 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 5,4 for de libanesiske og 5,5 for de tyrkiske efterkommere.
<i>Mandlige indvandrere fra Storbritannien havde den største indkomst i 2018</i>	Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2018. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 475.500 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 437.200 kr. før skat.
<i>Offentlig forsørgelse udgør en stor del af indkomsten for nogle indvandrere</i>	Mandlige indvandrere fra Eritrea, Syrien, Somalia, Afghanistan og Irak havde i 2018 en årlig indkomst før skat, der var mindre end 250.000 kr. før skat. Heraf kom mellem 23 og 38 pct. af indkomsten fra offentlig forsørgelse.
<i>Kvindelige indvandrere fra en række oprindelseslande har relativt høje indkomster</i>	Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Tyskland, der i 2018 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat. Kvindelige ikke-vestlige indvandrere med oprindelige i Bosnien-Hercegovina, Rusland, Jugoslavien, Vietnam og Iran havde dog relativt høje indkomster, når man sammenligner med kvinder af dansk oprindelse. Deres indkomster lå mellem 263.000 kr. og 293.000 kr. før skat i 2018.
<i>55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere er placeret i laveste indkomstkvintil</i>	Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). Mens kun 15 pct. af de 30-59-årige med dansk oprindelse er placeret i den laveste af de fem indkomstgrupper, gælder det 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.
<i>Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag har lave indkomster</i>	Blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag levede 79 pct. af 30-59-årige i familier med en ækvivaleret disponibel indkomst under 184.000 kr. Det gælder kun for 37 pct. af indvandrere fra EU/EØS-lande og 20 pct. af alle 30-59-årige i Danmark.
<i>Indvandrere har lille pensionsformue</i>	Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2017 en gennemsnitlig pensionsformue på 3,0 mio. kr. Det var markant mere end vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der havde en gennemsnitlig pensionsformue på 0,9 mio. kr. og 0,5 mio. kr. i 2017. Indvandreres lave pensionsformue skal i høj grad ses i relation til deres opholdstid i landet.
<i>Ikke-vestlige indvandrere udgør 18 pct. af kontanthjælpsmodtagerne</i>	Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af de 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 18 pct. er ikke-vestlige indvandrere.
<i>Høje andele med offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere i 50'erne</i>	For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 29 pct., mens det blandt 55-59-årige er 58 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 23 pct. for de 55-59-årige.
<i>Mange offentlig forsørgede blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande</i>	Både blandt mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er mindst syv ud af ti fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse.

<i>Højere kriminalitet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere</i>	Et indeks, der standardiserer efter alder, viser at kriminaliteten i 2018 er 52 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 142 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Hvis der yderligere standardiseres for familiens uddannelsesniveau reduceres kriminaliteten til at være henholdsvis 30 pct. og 101 pct. højere.
<i>Højest kriminalitet blandt mænd med oprindelse i Libanon</i>	Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en stor del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 382 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Indekset er standardiseret efter alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia, Syrien og Marokko er andre grupper, der har meget høje indeks, mere end tre gange så høje som gennemsnittet for alle mænd.
<i>Nye kriminalitetsopgørelser jf. finanslovsaftalen 2019</i>	Danmarks Statistik har udviklet en række nye statistiske opgørelser over kriminalitet i relation til herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab. Disse nye opgørelser er udarbejdet som følge af finanslovsaftalen for 2019 og er samlet i afsnit 6.4.
<i>26.504 børn af efterkommere i Danmark</i>	Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 26.504 børn af efterkommere 1. januar 2019 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse.
<i>Karakterer for børn af efterkommere i grundskolen</i>	Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2018 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere 5,6 for drengene og 6,0 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,8 og 7,6.
<i>Fordelt på oprindelsesland klarer børn af efterkommere sig lidt bedre end efterkommere</i>	Når karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve udregnes efter oprindelsesland er karaktergennemsnittet et en smule højere for børn af efterkommere end for efterkommere, dog ikke for jugoslaverne. Den største difference findes blandt pakistanere. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,2, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,7. For alle oprindelseslande er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn af dansk oprindelse.

0. Temaartikel: Eftersyn af grupperingen vestlige/ikke-vestlige lande

Personer, der efter Danmarks Statistiks definitioner klassificeres som enten indvandrere eller efterkommere, har oprindelse i mere end 200 forskellige lande. Til statistisk belysning af indvandrere og efterkommere er det derfor ofte hensigtsmæssigt at gruppere indvandrere og efterkommere i mere overordnede landegrupperinger fremfor at publicere data for mere end 200 forskellige oprindelseslande.

Til det formål har Danmarks Statistik udviklet landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande”, og har anvendt den siden 2002. Grupperingen er i alt væsentlighed en videreførelse af den tidligere FN-definition af ”mere/mindre udviklede lande”. I betænkning nr. 1214, af marts 1991 om bedre statistik om flygtninge og indvandrere foreslås det, at man i en dansk kontekst anvender FN-definitionen ”less developed countries”. Disse lande omfatter Tyrkiet og lande uden for Europa på nær USA, Canada, Japan, Australien og New Zealand.

Landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” blev etableret i 2002, og tog udgangspunkt i den tidligere anvendte FN-definition. Landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” inddrog et hensyn til indvandringsrettigheder blandt europæiske indvandrere, idet statsborgere fra nordiske lande, EU-lande og EØS-lande har en særstilling, som indvandrere fra det øvrige Europa ikke har. Herved blev europæiske indvandrere grupperet efter rettigheder. Definitionen grupperer således EU-lande, EØS-lande, Schweiz, Andorra, San Marino, Vatikanstaten, Australien, New Zealand, USA og Canada som vestlige lande. Alle øvrige lande bliver grupperet som ikke-vestlige lande.

Landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” kan betragtes som en redigeret version af grupperingen ”mere/mindre udviklede lande”. Bortset fra Japan og europæiske lande, der ikke er medlem af EU-EØS-samarbejdet, er grupperingen ”vestlige lande” overordnet identisk med den gruppering, der tidligere udgjorde de ”mere udviklede lande”.

Nedsættelse af arbejdsgruppe

Danmarks Statistik anvender primært landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” til publicering af immigrationsstatistik og grupperingen anvendes også af flere offentlige og private interessenter, der beskæftiger sig med immigrationsområdet i en række forskellige kontekster. Grupperingen fremgår bl.a. også af lovgivning om almene boliger og anvendes også som en del af den kommunale udligningsordning.

Danmarks Statistik har i de senere år oplevet stigende interesse for definitionens oprindelse og anvendelse i personstatistikken, hvor fokus blandt andet rettes mod, hvorvidt definitionen kan betragtes som tidssvarende samt kriterierne for gruppens sammensætning og dertilhørende navngivning.

På den baggrund besluttede Danmarks Statistik i efteråret 2017 at igangsatte et serviceeftersyn af landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” med henblik på at vurdere, hvorvidt definitionen fortsat er anvendelig, og samtidig drøfte hvorvidt det er muligt at finde en mere retvisende gruppering eller betegnelse.

Det var i den sammenhæng vigtigt for Danmarks Statistik, at beslutningen om valg af landegruppering blev foretaget på baggrund af drøftelser i en bredere kreds af interessenter. Derfor blev der nedsat en arbejdsgruppe med eksterne og interne medlemmer. Medlemmerne af arbejdsgruppen var:

- Danmarks Statistik
- Finansministeriet
- Økonomi- og Indenrigsministeriet
- Udlændinge- og Integrationsministeriet
- Justitsministeriet
- Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
- Undervisningsministeriet
- DREAM
- DI
- LO
- KL
- VIVE
- Rockwool Fonden

Arbejdsgruppen blev bistået af et sekretariat fra Danmarks Statistik, der forestod mødeindkaldelse samt udarbejdelse af analyser og dokumenter. Arbejdsgruppens drøftelser og konklusioner er sammenfattet i en endelig rapport med dertilhørende bilag, der er tilgængelig på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Grundlæggende forudsætninger for arbejdsgruppen

Arbejdsgruppens arbejde tog udgangspunkt i en række forudsætninger. For det første er landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” en binær opdeling af verdens lande, der i sagens natur repræsenterer en meget overordnet kategorisering. Dette var en grundlæggende forudsætning for arbejdsgruppens undersøgelse af alternativer, idet der fortsat vil være behov for en binær gruppering i forskellige analytiske og beskrivende sammenhænge, bl.a. fordi opdelingen indgår i befolkningsfremskrivningen.

Givet behovet for en binær opdeling følger det heraf, at opdelingen skal give analytisk mening på den måde, at den i forhold til de emner den skal bruges til at beskrive, skal vise de størst mulige forskelle mellem de to landegrupper. Og det forudsætter mindst mulig intern variation, ellers giver grupperingen heller ingen analytisk mening.

I forlængelse heraf skal det bemærkes, at formålet med grupperingen er at beskrive bl.a. årsagen til indvandringen, bidraget til samfundsøkonomien og sociale vilkår. Kategoriseringen af lande som tilhørende den ene eller anden gruppe har derfor ikke i udgangspunktet noget at gøre med, om landene i geografisk, politisk, økonomisk eller kulturel forstand tilhører den ene eller den anden gruppe. Derimod er det indvandrernes baggrund, og herunder deres opholdsgrundlag i Danmark samt bidrag til samfundsøkonomien, der er de afgørende kriterier.

Mulige alternative grupperinger

I forlængelse af de grundlæggende forudsætninger drøftede arbejdsgruppen hovedsageligt tre binære alternativer til landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande”:

- EU-EØS/lande uden for EU-EØS
- Europa/lande uden for Europa
- OECD/lande uden for OECD

Landegrupperne blev belyst ved analyse af forskellige demografiske og socioøkonomiske karakteristika og ved gennemførelse af clusteranalyser. Landegrupperne blev ligeledes vurderet i forhold til de grundlæggende forudsætninger samt en række hensyn, som har betydning for vurdering af fortrin og ulemper ved de undersøgte alternativer. På baggrund heraf havde arbejdsgruppen en række overvejelser i forhold til

de enkelte grupperinger, og hvorvidt det ville være hensigtsmæssigt at introducere en ny standardlandegruppering.

Vurdering af landegrupperingen vestlige/ikke-vestlige lande

Arbejdsgruppen vurderede, at landegrupperingen "vestlige/ikke-vestlige lande" fortsat er brugbar i statistisk og analytisk sammenhæng. Dette beror på, at der er en lille spredning inden for gruppen målt på de demografiske og socioøkonomiske karakteristika. Endvidere er der betydelig forskel mellem gruppen af borgere fra vestlige lande og gruppen af borgere fra ikke-vestlige lande. Gruppen har endvidere stabilitet over tid, da den er defineret af Danmarks Statistik selv, og Danmarks Statistik kan derfor løbende tage stilling til sammensætningen, således at databrud kan undgås fx ved Storbritanniens udtræden af EU eller ved optagelse af nye lande i EU-EØS.

Grupperingen er i praksis næsten en videreførelse af den tidligere FN-definition for "mere/mindre udviklede lande". Men navngivningen "vestlige/ikke-vestlige lande" antyder en vis modsætning mellem de to grupper, som ikke har været tilsigtet. Dette har ledt til kritik af, om Danmarks Statistik lever op til sine grundlæggende kerneværdier som objektiv og uafhængig af politiske interesser, fordi grupperingen samtidig har fået en normativ betydning. Denne kritik har yderligere fået næring af, at navngivningen i sig selv ikke giver et entydigt billede af, hvad der er grundlaget for opdelingen. Ud fra et formidlingsmæssigt synspunkt er det således i høj grad navngivningen, der er udfordret, og ikke grupperingens analytiske anvendelighed.

Vurdering af landegrupperingen EU-EØS/lande uden for EU-EØS

Arbejdsgruppen vurderede, at landegrupperingen "EU-EØS/lande uden for EU-EØS" også er brugbar til statistisk belysning af indvandrerbefolkningen i Danmark. Dette beror på, at EU-EØS-grupperingen er en homogen landegruppe vurderet på de karakteristika, der kendetegner borgere med ophold i Danmark fra disse lande. Samtidig er der tydelige forskelle mellem denne landegruppe og gruppen af øvrige lande. Hertil kommer, at EU-EØS grupperingen afgrænser indvandrere på baggrund af de rettigheder, som de har i forbindelse med indvandring til Danmark, hvilket er årsagen til homogeniteten i landegruppen. Landegrupperingen er ligeledes veldefineret og udgør et geografisk sammenhængende område.

Den største ulempe ved denne landegruppering er, at den ikke har været, og heller ikke fremadrettet kan forventes at være stabil over tid. Storbritanniens forventelige udtræden af EU udgør i denne forbindelse en udfordring, og understreger gruppens ustabile karakter. Dette kan udgøre en udfordring ved analyser af tidsserier.

Vurdering af landegrupperingerne Europa og OECD

Arbejdsgruppen vurderede, at landegrupperingerne "Europa/lande uden for Europa" og "OECD/lande uden for OECD" ikke er brugbare. Der er tale om meget uensartede landegrupper, der ikke giver statistisk eller analytisk værdi ved beskrivelse af indvandringen til Danmark. Dette skyldes, at indvandrerne varierer bredt med hensyn til hvilket opholdsgrundlag de har for at opholde sig lovligt i Danmark. Specielt med hensyn til OECD er der det problem, at gruppen ikke omfatter alle EU-EØS lande, men derimod omfatter en række sydøstasiatiske lande, som ikke betyder meget i en dansk immigrationskontekst. Hertil kommer, at Tyrkiet, der repræsenterer en meget stor indvandrergruppe i Danmark, er med i OECD. Disse forhold betyder, at ingen af de to landegrupperinger vil give analytisk værdi.

Sammenfattende konklusioner

Det er sammenfattende Danmarks Statistiks vurdering, at landegrupperne ”vestlige/ikke-vestlige lande” og ”EU-EØS/lande uden for EU-EØS” ud fra en statistisk og analytisk synsvinkel er anvendelige.

Ud fra et formidlingsmæssigt synspunkt kan der være en række positive aspekter forbundet med at anvende landegrupperingen ”EU-EØS/lande uden for EU-EØS”. Det vil være en forklaringsmæssig og formidlingsmæssig fordel at have en landegruppe, der er defineret ud fra et umiddelbart klart billede. Landegruppen har dog den ulempe, at den fremadrettet ikke kan forventes at være stabil over tid.

Selvom der er formidlingsmæssige udfordringer forbundet med grupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande”, ændrer det imidlertid ikke på, at grupperingen er statistisk og analytisk anvendelig. Hertil gør det sig gældende, at grupperingen er indskrevet flere steder i gældende lovgivning. Grupperingen er således i vidt omfang institutionaliseret. Der vil derfor være et vedvarende behov for at foretage opgørelser og analyser med denne gruppering som udgangspunkt, hvilket Danmarks Statistik som national statistikmyndighed ikke kan se bort fra. I forlængelse heraf vurderes det heller ikke realistisk at omdøbe grupperingen.

Den vestlige/ikke-vestlige gruppering sikrer endvidere stabilitet og kontinuitet over tid, hvorimod en ny landegruppering vil skabe et databrud, der ud fra en analytisk synsvinkel er uheldigt, særligt i en situation hvor den vestlige/ikke-vestlige gruppering i sig selv fungerer tilfredsstillende.

I lyset af de fordele og ulemper, der ses ved de to anvendelige landegrupperinger, har Danmarks Statistik besluttet at oprette landegrupperingen ”EU-EØS/lande uden for EU-EØS” som en ny mulighed, der kan bruges i analytiske og statistiske sammenhænge som et supplement til den nuværende opdeling. Samtidig vil landegrupperingen ”vestlige/ikke-vestlige lande” fortsat blive vedligeholdt og opdateret i statistikbanken og anvendt i publikationer.

Dette betyder, at Danmarks Statistik fremadrettet vil tilbyde to landegrupperinger til statistiske formål, der har selvstændige styrker og som supplerer hinanden. Herved vil Danmarks Statistik lægge sig op ad en række andre lande, hvor befolkningens sammensætning kan grupperes på forskellige måder.

Den nye landegruppering vil blive lanceret fra årsskiftet 2020. I den forbindelse vil der blive lagt nye tabeller ind i statistikbanken, der fremover vil indeholde to landegrupperinger henholdsvis ”vestlige/ikke-vestlige lande” og ”EU-EØS/lande uden for EU-EØS”. Danmarks Statistik vil fremadrettet gøre brug af begge landegrupperinger ved offentliggørelser af analyser og publikationer.

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 14 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 10 pct., og af dem kommer 58 pct. fra ikke-vestlige lande.

Med en andel på 20 pct. af befolkningen bor der relativt flest indvandrere og efterkommere i Region Hovedstaden. I Region Nordjylland bor der færrest med 9 pct. Blandt kommunerne har Ishøj Kommune den højeste andel indvandrere og efterkommere med 40 pct., mens Rebild Kommune har den laveste med 6 pct.

Siden 1998 er den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere faldet fra 3.014 til 1.958 i 2018. For personer med dansk oprindelse har den samlede fertilitet i samme periode været stort set uændret, nemlig 1.655 i 1998 til 1.763 i 2018.

Blandt de indvandrede i 2018, som er født i udlandet og har ikke-nordisk statsborgerskab, har 8 pct. asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag. Fra 1997 til 2001 lå den tilsvarende andel på omkring 50 pct.

I Danmark er der 1.378.537 parfamilier i alt i 2019. Heraf er parfamilier, hvor begge personer har dansk oprindelse, den største gruppe. 1.154.718 par eller 84 pct. befinder sig i denne kategori. Der er 105.851 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 8.752 par består af en indvandrer og en efterkommer. I de par, hvor ingen af parterne har dansk oprindelse, er begge personer oftest af ikke-vestlig oprindelse.

Antallet af indvandrere og efterkommere forventes at vokse kraftigere end personer med dansk oprindelse. Ifølge Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning vil indvandrere og efterkommere udgøre 21 pct. i 2060 mod 14 pct. i dag.

1.1 Herkomst

Indvandrere udgør 10 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning består 1. januar 2019 af 5.806.081 personer. Heraf har 86 pct. dansk oprindelse, mens 10 pct. og 3 pct. er henholdsvis indvandrere og efterkommere. Blandt indvandrerne i Danmark kommer 58 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne er andelen med ikke-vestlig oprindelse 83 pct.

Tabel 1.1

Befolkningen efter herkomst

	1. januar 2018	1. januar 2019
I alt	5 781 190	5 806 081
Indvandrere	591 678	607 622
Vestlige lande	247 873	256 198
Ikke-vestlige lande	343 805	351 424
Efterkommere	178 719	185 979
Vestlige lande	29 056	30 833
Ikke-vestlige lande	149 663	155 146
Dansk oprindelse	5 010 793	5 012 480

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere, men som personer med dansk oprindelse. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: EU28 plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

I tidsserier anvendes samme opdeling på vestlige og ikke-vestlige lande for alle år i tidsserien uanset hvornår landene reelt er blevet medlem af EU.

Forkortelser

Indv. og *Eftk.* i figurene er forkortelser for henholdsvis *Indvandrere* og *Efterkommere*.

Tabel 1.2 Indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse

		Far				
		Født i Danmark		Født i udlandet		Ukendt
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Mor		----- gælder for personer født i Danmark -----				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	E	E	E	E
	Udenlandsk statsborger	DK	E	E	E	E
Ukendt		DK	E	E	E	DK / E
		----- gælder for personer født i udlandet -----				
Født i Danmark	Dansk statsborger	DK	DK	DK	DK	DK
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Født i udlandet	Dansk statsborger	DK	I	I	I	I
	Udenlandsk statsborger	DK	I	I	I	I
Ukendt		DK	I	I	I	I

Anm.: Personer placeret i den grå boks i skemaet ovenfor, har to ukendte forældre. Da personen selv er født i Danmark afhænger personens herkomst af dennes statsborgerskab. Hvis personen er udenlandsk statsborger, bliver personen klassificeret som efterkommer. Hvis personen er dansk statsborger, bliver personen klassificeret som person med dansk oprindelse.

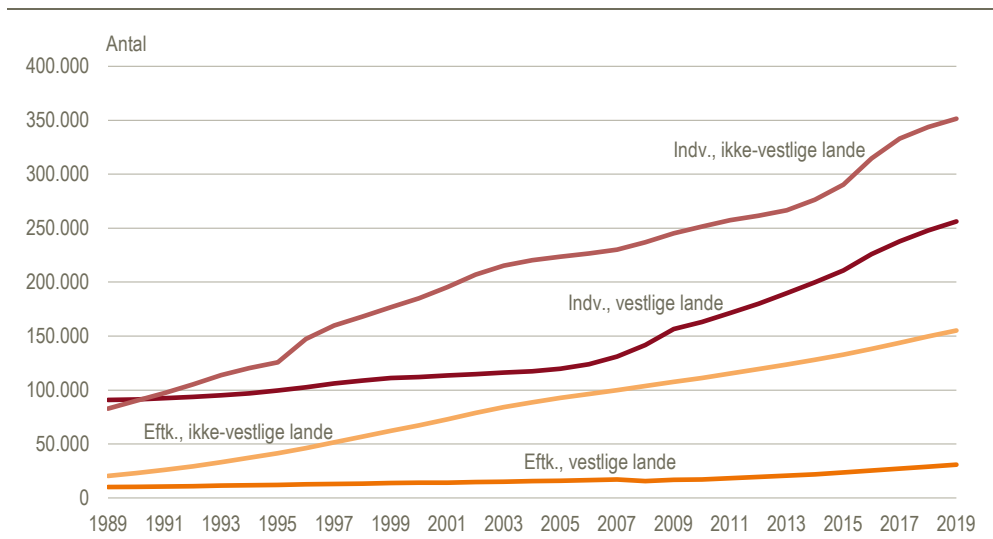
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er 4,2 gange højere end i 1989

I de seneste 30 år har antallet af indvandrere i Danmark været stigende. Stigningen har været størst blandt ikke-vestlige indvandrere. De 351.424 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2019 er således 4,2 gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1989.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der 165.385 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2019 end i 1989. Det svarer til en stigning på 182 pct. Før 1991 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2019 overstiger antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med 95.226 personer.

Figur 1.1 Indvandrere og efterkommere

Otte gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1989

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1989. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1989 til 2019 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 20.408 til 155.146. Der er ca. otte gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2019 som i 1989. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun tredoblet.

1.2 Indvandrernes alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.3 fremgår aldersfordelingen for de ti lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de ti lande 42 pct. af alle indvandrere.

Tabel 1.3 Indvandrere efter alder og oprindelsesland. 2019

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år	I alt
	år	år	år	år	år	år	og derover	
	pct.							antal
I alt	3	5	21	25	18	14	14	607 622
Vestlige lande	2	5	26	24	15	11	16	256 198
Heraf:								
Polen	3	6	18	31	19	11	11	41 497
Tyskland	2	4	19	15	13	16	32	30 321
Rumænien	4	5	34	36	14	5	3	28 543
Norge	1	2	28	15	13	12	30	15 697
Storbritannien	2	2	15	16	18	20	27	15 263
Ikke-vestlige lande ..	4	6	17	25	20	16	12	351 424
Heraf:								
Syrien	17	21	19	22	13	5	2	35 862
Tyrkiet	1	2	6	19	31	24	17	33 083
Irak	2	3	22	20	20	20	14	21 859
Iran	2	4	10	28	16	24	16	17 075
Bosnien-Hercegovina	0	1	11	23	19	22	24	16 956

Anm.: Tabellen viser de ti lande, der er flest indvandrere fra.

Flest polske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Polen udgør 41.497 personer i 2019, hvilket gør Polen til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Syrien

har med 35.862 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Tyrkiet er tredjestørst med 33.083 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Indvandrere fra ikke-vestlige lande er yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande er der således kun 12 pct., som er fyldt 60 år. Den tilsvarende andel er 16 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse er hele 32 pct. fyldt 60 år.

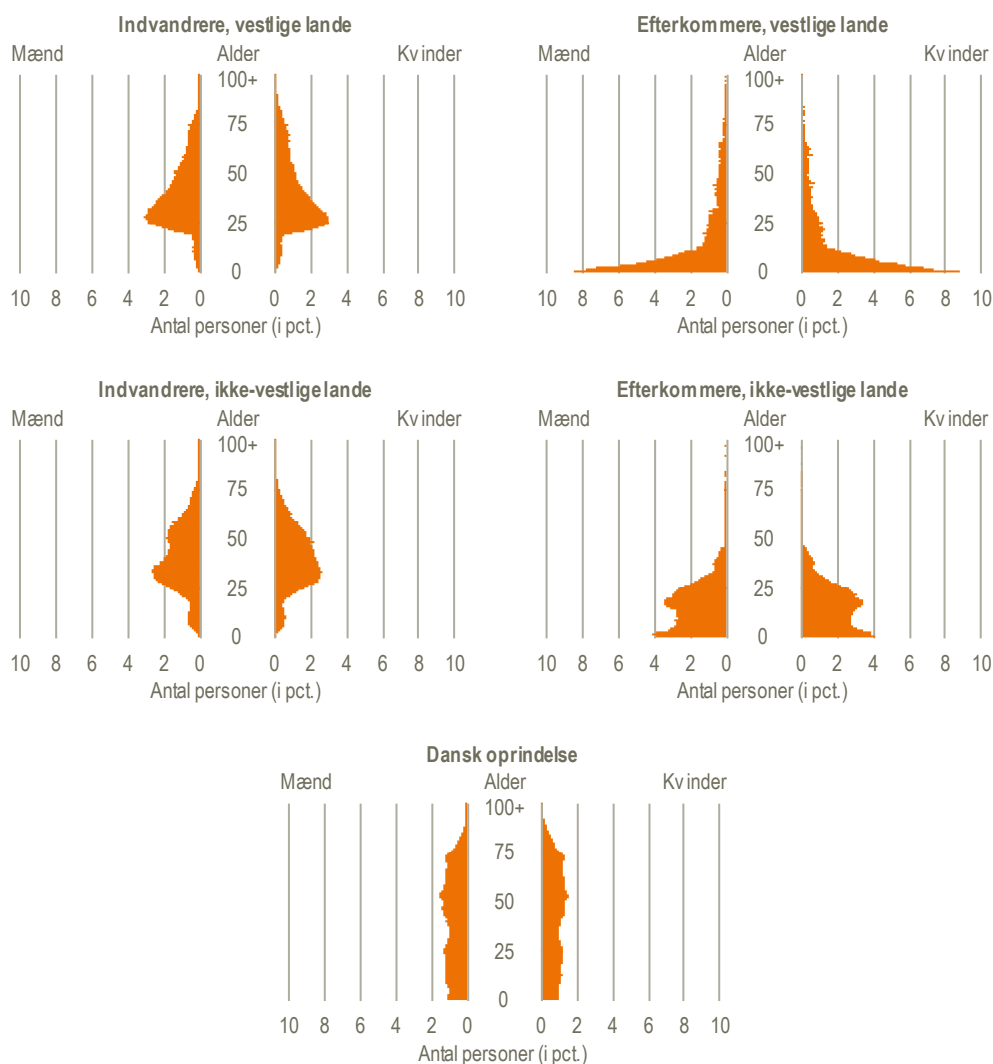
Indvandrere fra Polen og Rumænien er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk og rumænsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig ud fra de andre vestlige lande Norge, Tyskland og Storbritannien, som er vist i tabel 1.3. Der er således kun 11 pct. af indvandrerne med polsk oprindelse og 3 pct. af indvandrerne med rumænsk oprindelse, som er fyldt 60 år. Disse lave andele hænger i høj grad sammen med, at de fleste indvandrere fra Polen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene er blevet medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne i figur 1.2 er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Det er tydeligt, at alle grupperne af indvandrere og efterkommere på hver deres måde adskiller sig fra gruppen af personer med dansk oprindelse.

Figur 1.2 **Befolkningen efter herkomst, køn og alder. 2019**

Stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 45 år

Mens vestlige efterkommere er repræsenteret i et vist omfang på alle alderstrin, er der stort set ingen ikke-vestlige efterkommere over 50 år. Derimod udgør aldersgruppen mellem 0 og 25 år 81 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere.

Få indvandrere under 20 år

Der er desuden meget få indvandrere under 20 år. Det gælder både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. En relativ stor andel af de vestlige indvandrere tilhører aldersgrupperne fra midt i 20'erne til midt i 30'erne, og det fremgår tydeligt af befolkningspyramiderne. De ikke-vestlige indvandrere er mere jævnt fordelt end de vestlige, og der er stort set lige så mange ikke-vestlige indvandrere på 50 år som på 26 år.

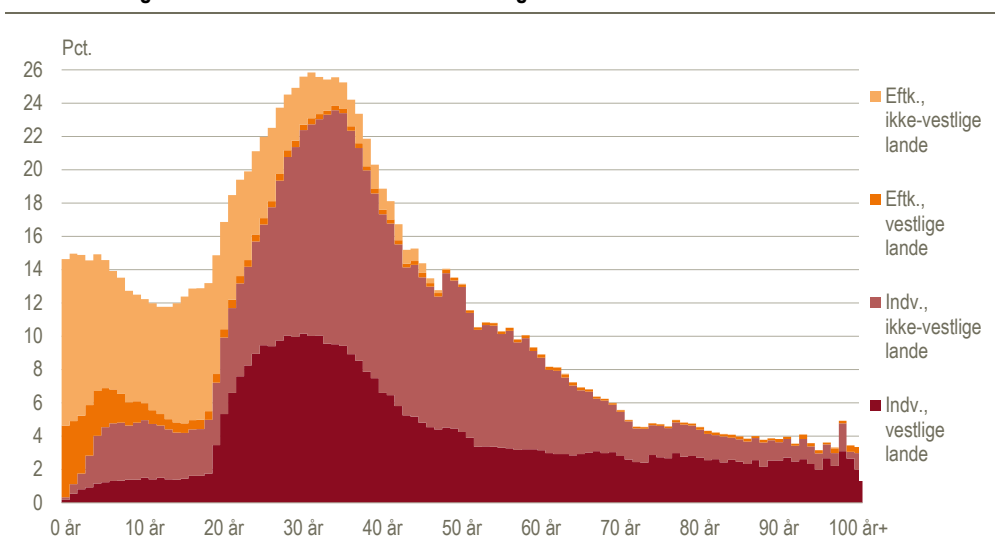
En fjerdedel af de 23-39-årige er indvandrere eller efterkommere

Der er stor forskel i gruppernes alderssammensætning. Det sætter også sit præg på, hvordan enkelte alderstrin i befolkningen er sammensat med hensyn til indvandrere og efterkommere. Blandt personer mellem 23 og 39 år er andelen af indvandrere og efterkommere højest. Blandt disse alderstrin udgør de ca. 20-26 pct. af befolkningen. Indvandrere fylder samtidig klart mest på disse alderstrin. Det er kun 2-6 pct. af befolkningen, der er efterkommere blandt personer mellem 23 og 39 år.

Få indvandrere blandt børnene

Efterkommerne er til gengæld i overtal blandt de helt unge. Det hænger sammen med, at det er relativt få indvandrere, der kommer til Danmark som børn. Andelen af indvandrere og efterkommere falder kraftigt fra med alderen. Blandt 70-årige udgør indvandrere og efterkommere 6 pct. af befolkningen. Det er under det halve af niveauet i befolkningen som helhed.

Figur 1.3 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2019

1.3 Efterkommernes alder og oprindelsesland

Polen er eneste vestlige land blandt de ti største oprindelseslande

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabel 1.4 hvor de ti oprindelseslande med flest efterkommere er nævnt, er Polen det eneste vestlige land, der er repræsenteret.

17 pct. af efterkommerne har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 17 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 8 pct. og 6 pct.

Kun hver syvende efterkommer er fyldt 30 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 185.979 efterkommere er 36 pct. under 10 år gamle. Kun 14 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Tabel 1.4 Efterkommere efter alder og oprindelsesland. 2019

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	36	29	22	8	3	1	1	185 979
Vestlige lande	52	14	11	6	6	4	7	30 833
Heraf:								
Polen	61	11	12	8	5	1	1	6 651
Ikke-vestlige lande ...	32	31	24	9	3	0	0	155 146
Heraf:								
Tyrkiet	16	26	34	19	4	0	0	30 736
Libanon ¹	19	37	41	3	0	-	-	14 141
Pakistan	22	22	26	19	11	0	-	11 282
Irak	36	49	15	1	0	0	-	11 230
Somalia	36	48	15	0	0	-	-	9 642
Syrien	74	13	11	1	0	0	-	6 605
Bosnien-Hercegovina .	36	39	24	0	0	0	-	6 269
Vietnam	23	36	31	10	0	0	0	6 044
Jugoslavien ²	13	27	29	17	14	0	0	5 896

Anm.: Tabellen viser de ti lande, hvorfra der er flest personer.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Vestlige efterkommere klart ældre end ikke-vestlige

Hvad aldersfordeling angår, er efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande imidlertid meget forskellige. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 23 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 12 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

Flest ikke-vestlige efterkommere over 30 år har tyrkisk eller pakistansk oprindelse

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse tre oprindelseslande udgør tilsammen 68 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4 Indvandringstidspunkt

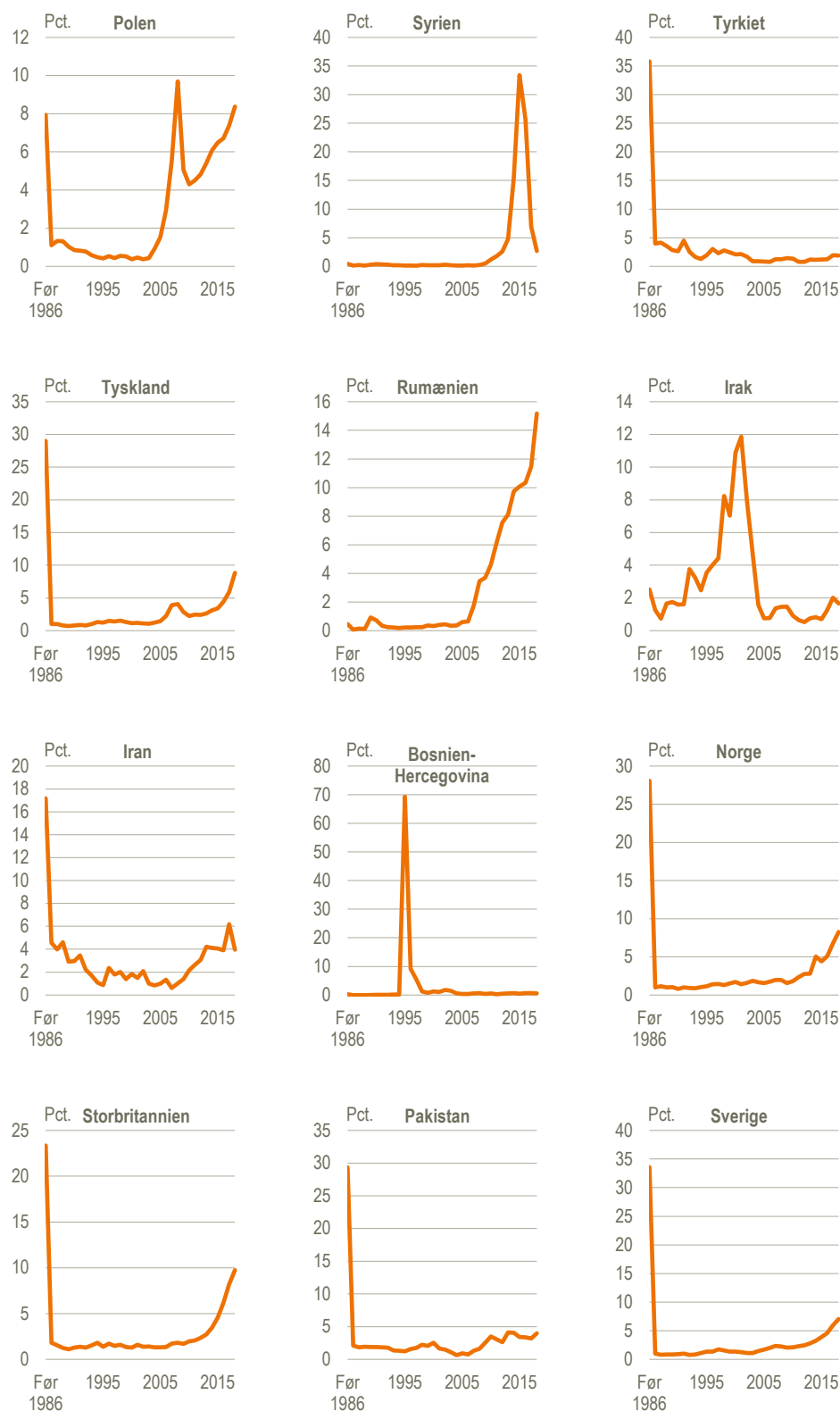
Indvandringstidspunkt for de tolv oprindelseslande med flest indvandrere

De tolv oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er i figur 1.4 repræsenteret med en kurve hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerens bliver registreret i folkeregisteret første gang. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folkeregisteret.

Oplysninger om tidspunkt for indvandring fra 1986 og frem

Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen.

Figur 1.4. Indvandrere fra de tolv lande med størst repræsentation i Danmark efter første indvandringsår. 2019

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

Mange indvandrere fra vestlige lande kom til Danmark før 1986

Figurene for de vestlige lande Tyskland, Norge, Storbritannien og Sverige ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986. Fra 1986 og frem til omkring år 2005 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er generelt forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid

i Danmark. Derfor vil indvandrere med kort opholdstid altid udgøre en relativt stor andel af alle indvandrere fra disse lande.

Indvandringsaktivitet fra Tyrkiet og Pakistan i alle år

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.

Stor indvandring fra Polen og Rumænien efter medlemskab af EU

Indvandrere fra Polen og Rumænien er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter de blev medlem af EU. Polakker og rumænere kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.

Indvandrere fra Bosnien kom hovedsageligt i 1995

For de fire øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. Især for Syrien og Bosnien-Hercegovina ses det sig særligt tydeligt. 59 pct. af syrerne indvandrede i 2015-2016 og 69 pct. af personerne fra Bosnien-Hercegovina indvandrede i 1995.

Stor indvandring fra Irak mellem 1998 og 2002

De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted indtil starten af 1990'erne samt inden for de seneste år. Indvandring fra Irak til Danmark begyndte for alvor efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2002, hvorefter den er faldet kraftigt.

1.5 Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...

De 793.601 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2019 bor i Danmark, udgør samlet set 14 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

Tabel 1.5 Indvandrere og efterkommere efter regioner. 2019

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
	antal						pct.
Hele landet	256 198	351 424	607 622	30 833	155 146	185 979	13,7
Region Hovedstaden	112 451	160 133	272 584	13 868	77 956	91 824	19,9
Region Sjælland	23 817	38 822	62 639	2 993	16 344	19 337	9,8
Region Syddanmark	50 103	62 583	112 686	6 094	25 524	31 618	11,8
Region Midtjylland	50 947	66 021	116 968	5 855	27 842	33 697	11,4
Region Nordjylland	18 880	23 865	42 745	2 023	7 480	9 503	8,9

... og udgør 20 pct. i Region Hovedstaden

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 20 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 14 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 40 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2019 er 25 pct. I Ishøj Kommune er andelen 40 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø, er Bornholm den kommune i Region Hovedstaden, som med 7 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Andelen er 10 pct. i Region Sjælland I Region Sjælland er den samlede andel indvandrere og efterkommere 10 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 16 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Sorø, som har en andel på 7 pct.

12 pct. i Region Syddanmark I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 12 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 17 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor indvandrere og efterkommere udgør 7 pct. af befolkningen.

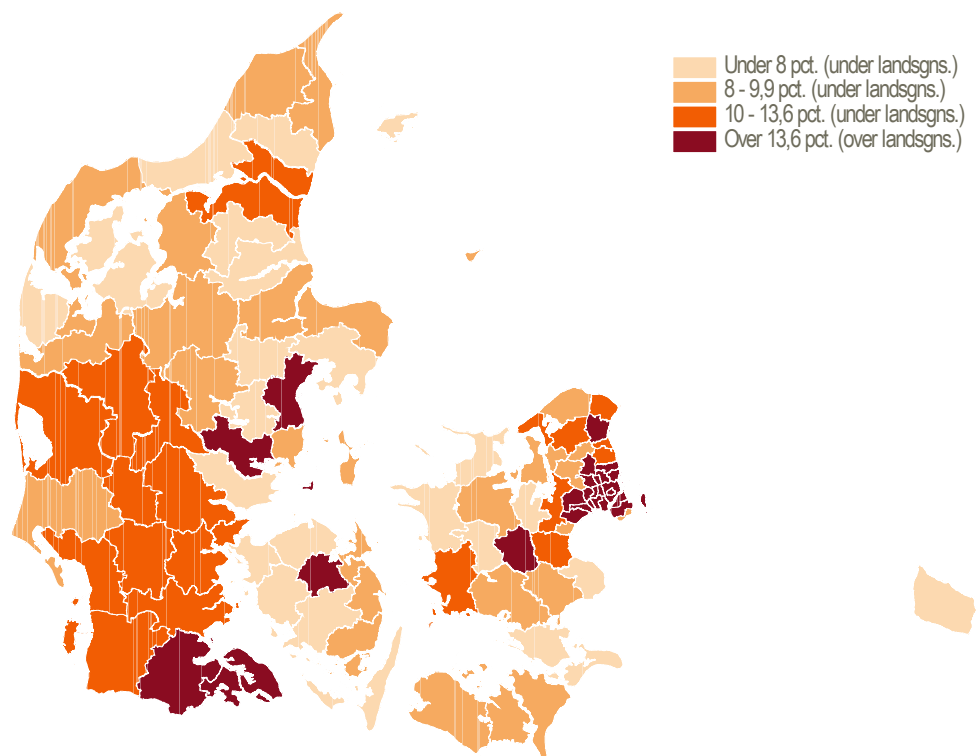
11 pct. i Region Midtjylland I Region Midtjylland er den samlede andel 11 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Aarhus med 17 pct. og lavest i Skive med 7 pct. Aarhus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 13 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 17 pct., som findes i Aarhus.

9 pct. i Region Nordjylland I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere 9 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Aalborg Kommune med 11 pct. og den laveste andel i Rebild Kommune med 6 pct. Rebild Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Kun syv kommuner uden for Region Hovedstaden har flere indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet

I figur 1.5 er alle kommuner farvet efter deres andel indvandrere og efterkommere. Den mørkerøde farve markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 14 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun syv kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Aarhus, Odense, Greve, Horsens, Aabenraa, Sønderborg og Ringsted. Den store andel i Aabenraa og Sønderborg kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Aabenraa og Sønderborg over landsgennemsnittet.

Figur 1.5 Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2019

Tabel 1.6 Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Hele landet	256 198	351 424	30 833	155 146	4,9	8,7	13,7
Albertslund	985	4 053	193	2 870	4,2	24,8	29,1
Allerød	754	1 145	102	402	3,3	6,0	9,4
Ballerup	1 491	3 971	304	2 346	3,7	13,0	16,7
Bornholm	1 220	1 192	93	228	3,3	3,6	6,9
Brøndby	1 542	5 857	330	4 092	5,3	28,1	33,4
Christiansø	1	1	-	1	1,1	2,2	3,3
Dragør	545	490	67	110	4,3	4,2	8,5
Egedal	1 166	1 975	191	819	3,1	6,4	9,6
Fredensborg	2 234	3 234	310	1 613	6,2	11,9	18,1
Frederiksberg	7 975	7 687	927	2 824	8,6	10,1	18,7
Frederikssund	1 070	1 821	129	701	2,6	5,6	8,2
Furesø	1 935	2 983	286	1 303	5,4	10,4	15,8
Gentofte	5 113	5 428	562	1 084	7,5	8,7	16,2
Gladsaxe	3 768	7 336	583	3 440	6,2	15,5	21,7
Glostrup	879	2 319	136	1 279	4,5	15,9	20,4
Gribskov	1 484	1 410	162	363	4,0	4,3	8,3
Halsnæs	1 279	1 543	156	524	4,6	6,6	11,2
Helsingør	2 297	3 744	343	1 971	4,2	9,1	13,4
Herlev	898	2 682	196	1 672	3,8	15,1	18,9
Hillerød	2 016	2 954	294	1 238	4,5	8,2	12,7
Hvidovre	2 134	5 273	356	3 051	4,7	15,6	20,2
Høje-Taastrup	2 882	7 031	493	4 567	6,7	22,9	29,5
Hørsholm	1 069	1 344	129	323	4,8	6,7	11,5
Ishøj	1 369	4 242	259	3 391	7,1	33,3	40,4
København	57 006	64 234	5 946	30 594	10,1	15,2	25,3
Lyngby-Taarbæk	2 842	3 981	314	1 141	5,7	9,2	14,8
Rudersdal	2 683	3 249	360	976	5,4	7,5	12,9
Rødovre	1 472	4 002	253	2 331	4,3	15,8	20,1
Tårnby	1 542	2 898	264	1 201	4,2	9,5	13,7
Vallensbæk	800	2 054	130	1 501	5,6	21,3	26,9
Faxe	1 347	1 215	152	327	4,1	4,2	8,3
Greve	2 068	3 586	350	1 955	4,8	11,0	15,8
Guldborgsund	1 671	2 467	195	745	3,1	5,3	8,3
Holbæk	1 812	3 418	216	1 553	2,8	7,0	9,8
Kalundborg	935	1 887	112	718	2,2	5,4	7,5
Køge	1 943	3 360	246	1 783	3,6	8,5	12,1
Lejre	741	888	121	259	3,1	4,1	7,2
Lolland	1 073	1 758	114	669	2,9	5,8	8,7
Næstved	2 030	3 999	264	1 290	2,8	6,4	9,1
Odsherred	845	1 055	96	261	2,8	4,0	6,8
Ringsted	1 380	2 037	162	1 176	4,4	9,3	13,7
Roskilde	2 750	4 217	340	1 864	3,5	6,9	10,5
Slagelse	1 775	4 710	244	2 586	2,6	9,2	11,8
Solrød	663	929	94	344	3,3	5,5	8,8
Sorø	662	1 015	72	255	2,5	4,3	6,7
Stevns	811	736	85	168	3,9	4,0	7,9
Vordingborg	1 311	1 545	130	391	3,1	4,2	7,4

Tabel 1.6 (fortsat) Indvandrere og efterkommere efter kommuner. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke- vestlige lande	Samtlige indv. og eftk.
	antal				pct.		
Assens	1 450	1 166	180	208	4,0	3,3	7,3
Billund	1 466	1 365	197	380	6,2	6,6	12,8
Esbjerg	4 019	5 784	579	2 243	4,0	6,9	10,9
Fanø	158	116	12	14	5,0	3,8	8,8
Fredericia	1 385	2 981	164	1 377	3,0	8,5	11,5
Faaborg-Midtfyn	1 543	1 560	156	449	3,3	3,9	7,2
Haderslev	2 374	2 377	330	891	4,8	5,9	10,7
Kerteminde	766	878	89	269	3,6	4,8	8,4
Kolding	3 558	5 494	431	2 287	4,3	8,4	12,7
Langeland	481	374	36	89	4,1	3,7	7,8
Middelfart	1 014	1 331	106	375	2,9	4,4	7,3
Nordfyns	1 040	1 019	121	176	3,9	4,0	7,9
Nyborg	764	1 425	86	554	2,7	6,2	8,8
Odense	9 067	15 632	922	8 767	4,9	11,9	16,8
Svendborg	1 311	2 437	145	897	2,5	5,7	8,2
Sønderborg	3 905	4 228	515	1 564	5,9	7,8	13,7
Tønder	2 166	1 426	280	308	6,5	4,6	11,1
Varde	2 212	1 798	348	509	5,1	4,6	9,7
Vejen	1 980	1 814	262	483	5,2	5,4	10,6
Vejle	4 914	6 543	628	2 758	4,8	8,1	12,9
Ærø	260	151	14	24	4,5	2,9	7,4
Aabenraa	4 270	2 684	493	902	8,1	6,1	14,1
Favrskov	1 529	1 552	199	428	3,6	4,1	7,7
Hedensted	1 605	1 465	215	351	3,9	3,9	7,8
Herning	3 446	4 422	414	1 770	4,3	7,0	11,3
Holstebro	1 606	2 419	237	992	3,2	5,8	9,0
Horsens	5 321	5 190	457	1 960	6,4	7,9	14,3
Ikast-Brande	1 705	2 136	228	818	4,7	7,2	11,8
Lemvig	659	612	111	114	3,9	3,6	7,5
Norddjurs	1 467	1 319	130	316	4,2	4,3	8,6
Odder	659	848	89	257	3,3	4,9	8,2
Randers	2 682	4 310	326	1 590	3,1	6,0	9,1
Ringkøbing-Skjern	2 731	2 270	402	557	5,5	5,0	10,5
Samsø	203	88	43	8	6,7	2,6	9,3
Silkeborg	2 567	3 604	345	1 145	3,1	5,1	8,2
Skanderborg	1 431	2 203	177	631	2,6	4,6	7,2
Skive	1 049	1 653	131	438	2,6	4,5	7,1
Struer	717	916	121	265	4,0	5,6	9,5
Syddjurs	1 499	1 384	163	324	3,9	4,0	7,9
Viborg	3 266	4 107	430	1 086	3,8	5,3	9,2
Aarhus	16 805	25 523	1 637	14 792	5,3	11,7	17,0
Brønderslev	841	1 308	110	332	2,6	4,5	7,1
Frederikshavn	2 190	2 075	185	492	4,0	4,3	8,2
Hjørring	1 805	2 464	189	790	3,1	5,0	8,1
Jammerbugt	885	1 171	86	223	2,5	3,6	6,1
Læsø	82	17	7	3	4,9	1,1	6,0
Mariagerfjord	1 150	1 541	149	421	3,1	4,7	7,8
Morsø	386	663	54	120	2,2	3,8	6,0
Rebild	589	904	76	169	2,2	3,6	5,8
Thisted	1 544	1 567	183	362	4,0	4,4	8,4
Vesthimmerlands	1 492	1 417	238	271	4,7	4,5	9,2
Aalborg	7 916	10 738	746	4 297	4,0	7,0	11,0

Mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i tre vestegnskommuner

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 64 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Brøndby og Ishøj kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet mere end 80 pct. af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlig oprindelse.

Aabenraa og Tønder har mange indvandrere med tysk oprindelse

I Aabenraa og Tønder kommuner udgør vestlige indvandrere og efterkommere henholdsvis 57 pct. og 59 pct. af alle indvandrere og efterkommere. Med deres beliggenhed tæt på den tyske grænse er det indlysende, at det hovedsageligt er indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Morsø, Læsø, Samsø, Ærø, Fanø, Langeland og Bornholm kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. Læsø, Samsø, Ærø, Fanø og Langeland har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Alle syv kommuner har dog samlet klart lavere andel indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 14 pct., og med undtagelse af Bornholm hører de også til landets mindst befolkede kommuner.

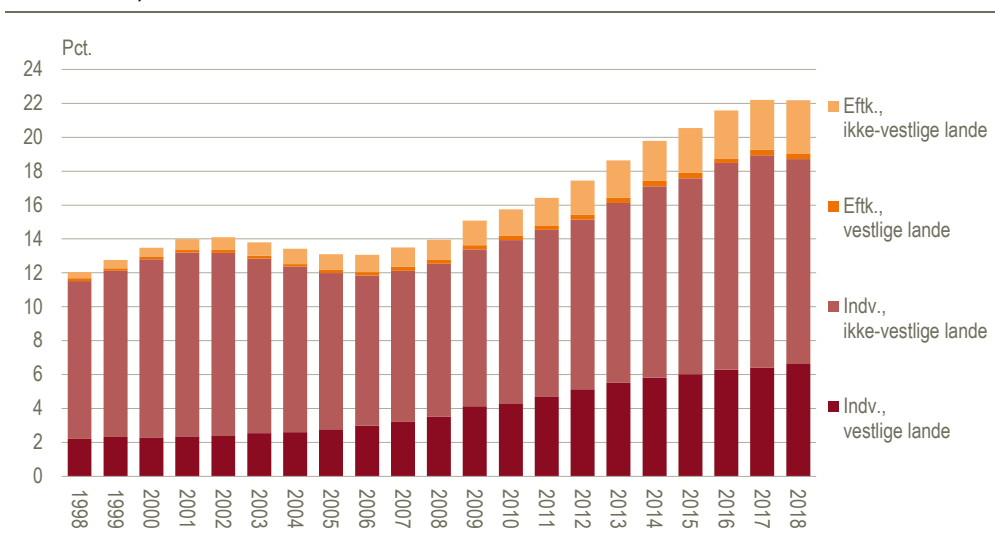
1.6 Fødte

22 pct. af fødte børn i 2018 havde mødre med udenlandsk baggrund

I 2018 var 22 pct. af de levendefødte børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommer baggrund. Det er en stigning på 10 procentpoint siden 1998, hvor andelen var 12 pct. Den største stigning ses, hvor mødrene er indvandrere fra vestlige lande. Deres andel steg fra 2 pct. i 1998 til 7 pct. i 2018. Det er dog indvandrer-mødre fra ikke-vestlige lande, der står for den største andel i både 1998 og 2018 på henholdsvis 9 pct. og 12 pct.

Figur 1.6

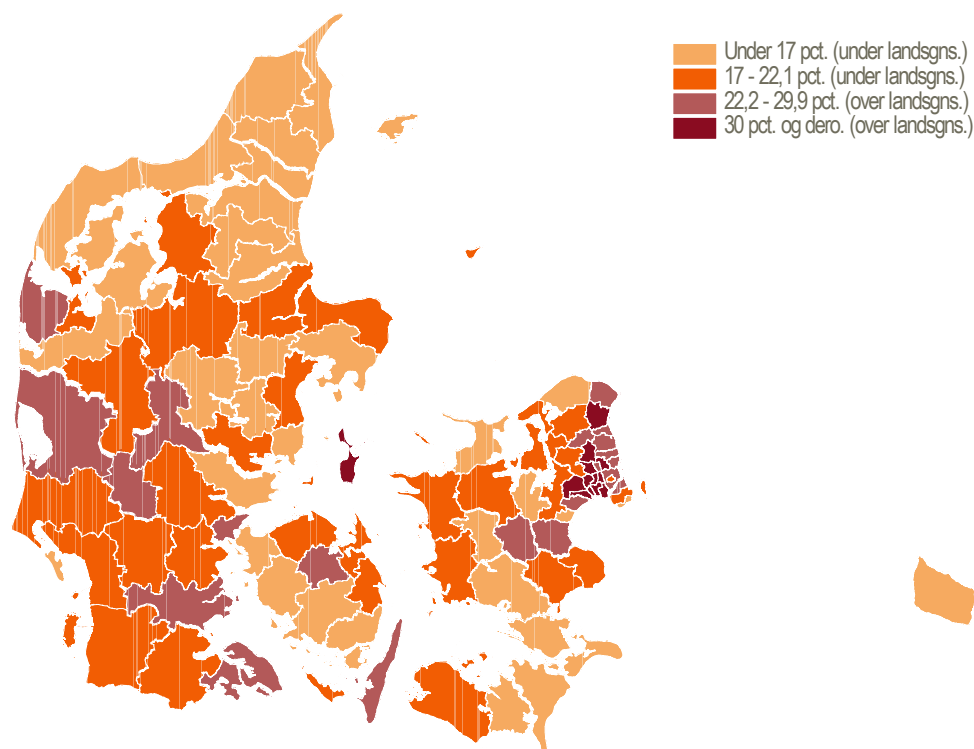
Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer

67 pct. af børn født i 2018 i Ishøj Kommune har mødre med udenlandsk baggrund

Børn født af mødre med indvandrer- eller efterkommerbaggrund er meget ulige fordelt i landet. 67 pct. af de levendefødte i Ishøj Kommune i 2018 har en mor, der er enten indvandrer eller efterkommer, mens det kun gælder 10 pct. af børnene, der er født i Rebild Kommune. I Vallensbæk, Høje-Taastrup og Brøndby kommuner er det også over halvdelen af de fødte, der har en indvandrer- eller efterkommormor.

Figur 1.7 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer. 2018**

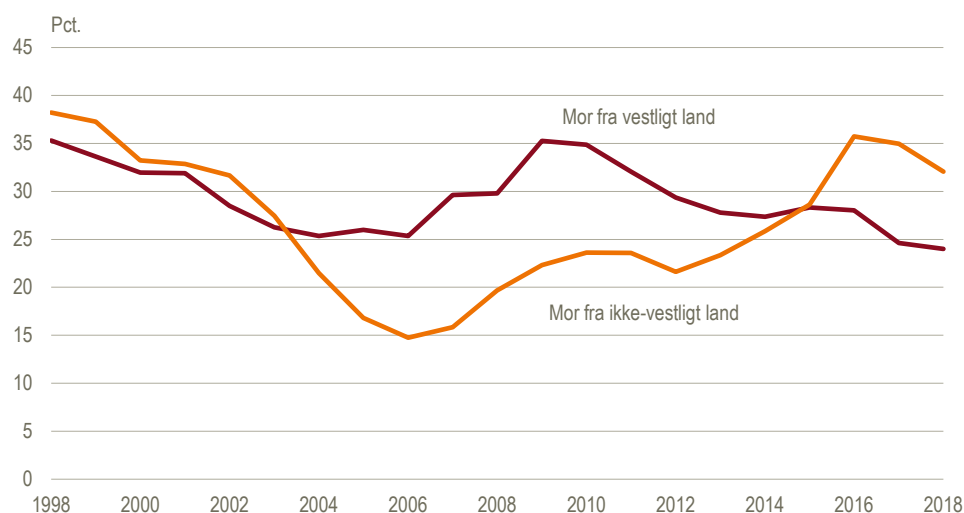

Kort: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

32 pct. af de ikke-vestlige indvandrermodre i 2018 havde været i Danmark i mindre end 3 år, da barnet blev født

I 2018 havde 11.504 levendefødte børn en indvandrermoder, hvilket fordeler sig på 4.074 mødre fra vestlige lande og 7.430 mødre fra ikke-vestlige lande. 24 pct. af de vestlige indvandrermodre havde været i landet mindre end 3 år, da barnet blev født. Dette gjaldt for 32 pct. af de ikke-vestlige indvandrermodre. For 20 år siden var denne andel på 35 pct. for vestlige indvandrermodre og 38 pct. for ikke-vestlige indvandrermodre.

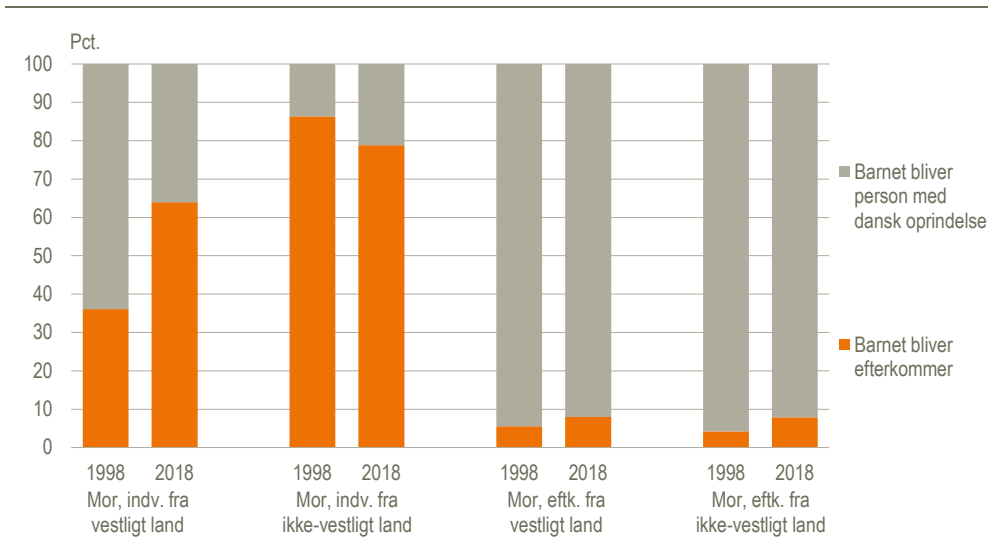
Figur 1.8 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer med en opholdstid i Danmark inden fødslen på under 3 år**

Indvandrer- og efterkommere får ikke nødvendigvis et barn, der bliver efterkommer

At en mor til et nyfødt barn er indvandrer eller efterkommer, betyder ikke nødvendigvis, at barnet bliver klassificeret som efterkommer efter Danmarks Statistiks definition af herkomst. Hvis moderen fx er efterkommer med dansk statsborgerskab, vil barnet altid blive klassificeret som person med dansk oprindelse. Der gælder det nemlig, at hvis mindst én forælder er født i Danmark og samtidig er dansk statsborger, bliver barnet klassificeret som person med dansk oprindelse.

Figur 1.9 **Levendefødte, hvor moderen er indvandrer eller efterkommer, efter moderens og barnets herkomst**

79 pct. af børnene født af indvandrermodre fra ikke-vestlige lande bliver klassificeret som efterkommere

I 2018 blev 64 pct. af børnene født af vestlige indvandrermodre klassificeret som efterkommere, mens andelen blandt ikke-vestlige indvandrermodre var 79 pct. For efterkommermodrene ser det anderledes ud. Børn født af både vestlige og ikke-vestlige efterkommermodre blev i 8 pct. af tilfældene klassificeret som efterkommere.

1.7 Fertilitet

Samlet fertilitet for perioden 2014-2018

I perioden 2014 til 2018 er den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.734. En samlet fertilitet på 1.734 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,734 børn i løbet af sit liv, baseret på fertilitetsmønsteret for de seneste fem år.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle lever til de bliver 50 år, og hvis de i hver aldersklasse føder netop så mange børn som angivet ved årets aldersbetingede fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde vil føde i løbet af sin fertile periode.

Aldersbetingede fertilitetskvotienter

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Det vil sige for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabel 1.7 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 680 (5*135,9) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2014 til 2018.

I tabel 1.7 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet efter moderens oprindelsesland for perioden 2014-2018. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2014 til 2018 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten for indvandrere og efterkommere.

Ikke-vestlige indvandrere har højere fertilitet

Indvandrere har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere er den samlede fertilitet 1.696, mens den for efterkommere er 1.874. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse er 1.757. Fertiliteten for indvandrere trækker altså den samlede fertilitet ned. Det er dog kun indvandrere med vestlig oprindelse, som har en lavere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er 2.002, mens den for vestlige indvandrere kun er 1.415.

Tabel 1.7 Fertilitetskvoteier efter moderens alder og oprindelsesland. Gennemsnit for 2014-2018

	Levende- fødte gnsn. 2014-2018	De aldersbetingede fertilitetskvoteier							Samlet ferti- litet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	59 912	2,1	28,6	103,6	130,7	66,3	14,8	0,8	1 734
Indvandrere	10 893	8,8	36,6	84,9	113,1	72,3	21,4	2,1	1 696
Vestlige lande	3 740	4,8	15,8	57,8	106,7	75,1	21,1	1,7	1 415
Heraf:									
Polen	700	7,5	37,0	87,9	102,8	56,4	16,1	1,7	1 547
Rumænien	576	18,7	37,1	93,6	112,3	62,0	15,9	1,5	1 705
Tyskland	335	1,8	9,8	40,2	116,6	88,2	24,5	0,4	1 408
Ikke-vestlige lande ...	7 153	11,5	64,8	112,0	117,5	70,8	21,6	2,3	2 002
Heraf:									
Afghanistan	320	3,0	40,6	127,9	131,8	99,6	38,9	8,7	2 252
Irak	422	7,0	63,5	122,0	114,2	66,3	24,3	3,0	2 001
Pakistan	359	3,2	144,0	221,7	156,4	76,6	21,7	2,0	3 128
Somalia	374	7,5	66,6	149,8	174,7	113,3	53,3	16,5	2 908
Syrien	851	49,1	236,2	229,3	156,4	90,4	29,8	1,2	3 962
Tyrkiet	462	1,4	73,1	152,1	118,2	63,3	13,4	0,6	2 110
Ukraine	323	0,0	33,4	114,1	116,7	71,7	16,3	1,1	1 766
Efterkommere	1 861	2,0	38,7	116,6	126,2	68,4	22,7	0,1	1 874
Heraf:									
Tyrkiet	643	0,8	39,4	134,3	119,5	55,9	15,9	0,7	1 833
Dansk oprindelse ...	47 158	1,7	26,9	107,8	135,9	65,0	13,5	0,7	1 757

Anm.: Tabellen viser fertilitetskvoteier og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2014-2018 fødte flest børn i Danmark samt fertilitetskvoteier og samlet fertilitet for efterkommere fra det største land, som i perioden 2014-2018 fødte flest børn i Danmark.

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabel 1.7 er også vist fertilitetskvoteier og samlet fertilitet for indvandrere fra de ti lande, som i perioden 2014-2018 fødte flest børn i Danmark. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande har kvinder med syrisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 3.962, mens kvinder med oprindelse i Ukraine ligger lavest blandt de ikke-vestlige lande med 1.766.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2014-2018 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 26,9 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det tilsvarende tal for ikke-vestlige indvandrere er 64,8. Blandt 20-24-årige har ikke-vestlige indvandrere altså en fertilitet, som er 2,5 gange højere som for kvinder med dansk oprindelse.

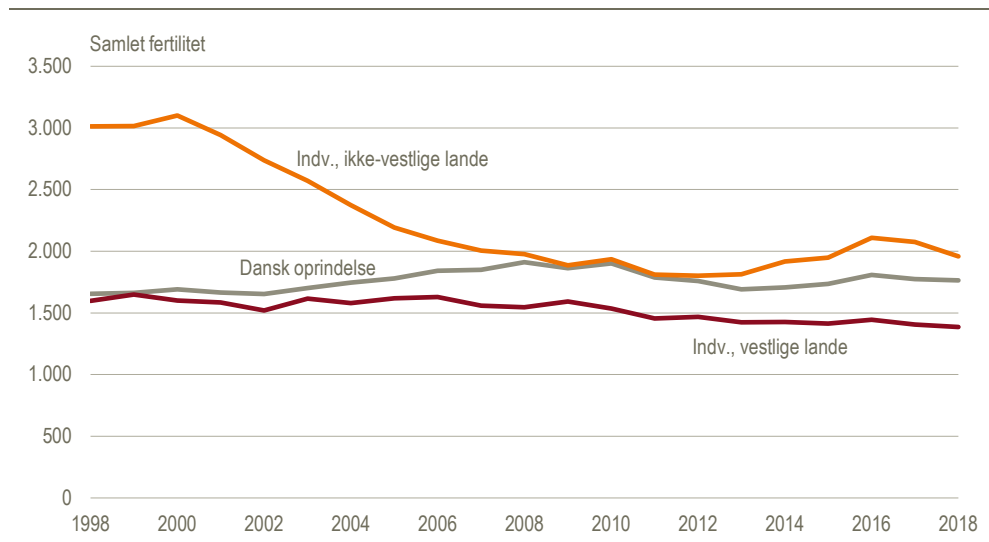
Kvinder fra Syrien får i flest børn blandt de 20-24-årige

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvoteieren for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Syrien er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 236,2 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år.

Stort fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet

De ikke-vestlige indvandreres samlede fertilitet er faldet kraftigt i løbet af de seneste 20 år. I 1998 var den samlede fertilitet for ikke-vestlige indvandrere således 3.014 mod 1.958 i 2018. Det svarer til et fald på 35 pct. Til sammenligning er den samlede fertilitet for personer med dansk oprindelse på samme niveau i 2018 og for 20 år, nemlig 1.655 i 1998 og 1.763 i 2018. Det store fald i ikke-vestlige indvandreres fertilitet kan hænge sammen med stramningerne på udlændingeområdet, som betyder, at langt færre ikke-vestlige kvindelige indvandrere kommer til Danmark på grund af familiesammenføring.

Figur 1.10 Samlet fertilitet efter herkomst

1.8 Opholdsgrundlag

Opholdstilladelse og EU/EØS-registreringsbevis

Udenlandske statsborgere som ikke har et nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab, skal have en opholdstilladelse for at kunne indvandre til Danmark. EU/EØS-borgere som forventer, at opholdet i Danmark vil vare mere end tre måneder, skal søge om et registreringsbevis. Et registreringsbevis er et bevis på de rettigheder, som EU/EØS-statsborgeren allerede har efter EU-reglerne om fri bevægelighed. Opholdstilladelse og EU-registreringsbevis bliver herefter samlet betegnet som opholdstilladelse, som en samlet betegnelse for forskellige legale muligheder for ophold i Danmark.

Ændret indvandringsmønster

Fordelingen af opholdstilladelser til indvandrede udlændinge har ændret sig markant siden årtusindskiftet til i dag, med et fald i andelen med tilladelse til familiesammenføring og asyl og en stigning i andelen med tilladelse til arbejde og studier. I 1997 udgjorde personer med tilladelse til asyl og familiesammenføring halvdelen af de 21.273 indvandrede som var udenlandsk født med ikke-nordisk statsborgerskab, mens 32 pct. indvandrede med tilladelse til arbejde eller uddannelse. I 2018 var vægten skiftet til, at 68 pct. indvandrede for at arbejde eller studere, mens 8 pct. af de 59.482 indvandrede enten fik asyl eller blev familiesammenført.

Typer af opholdsgrundlag

Denne publikation opererer med følgende opholdsgrundlag:

- Asyl mv. (personer, der fx får opholdstilladelse som flygtning)
- Familiesammenføring (opholdstilladelse til familiesammenføring kan ske til en herboende dansk/nordisk statsborger, en udenlandsk statsborger eller en person med flygtningestatus)
- Uddannelse (Studie mv., Uddannelse og EU/EØS, Studerende)
- Arbejde (Erhverv og EU/EØS, Lønarbejde)
- Andet (Øvrige opholdstilladelser for både EU/EØS-borgere og andre statsborgere, herunder adoptioner, au-pair, praktikanter mv.)

Nogle data er imputerede

Data om opholdstilladelser på individniveau findes for udenlandskfødte, der er indvandret fra 1997 og frem. Nogle af oplysningerne er imputerede, på grund af manglende data, og nærmere beskrivelse af dannelsen af data om opholdstilladelser på individniveau kan findes på www.dst.dk. Det er kun personer, der er indvandret med ikke-nordisk statsborgerskab, der skal have opholdstilladelse for at få bopæl i Danmark. Data om opholdsgrundlag for indvandrede findes kun for personer, der er indvandret siden 1997, og data er offentliggjort første gang i november 2014.

Stigning i indvandring fra EU-lande

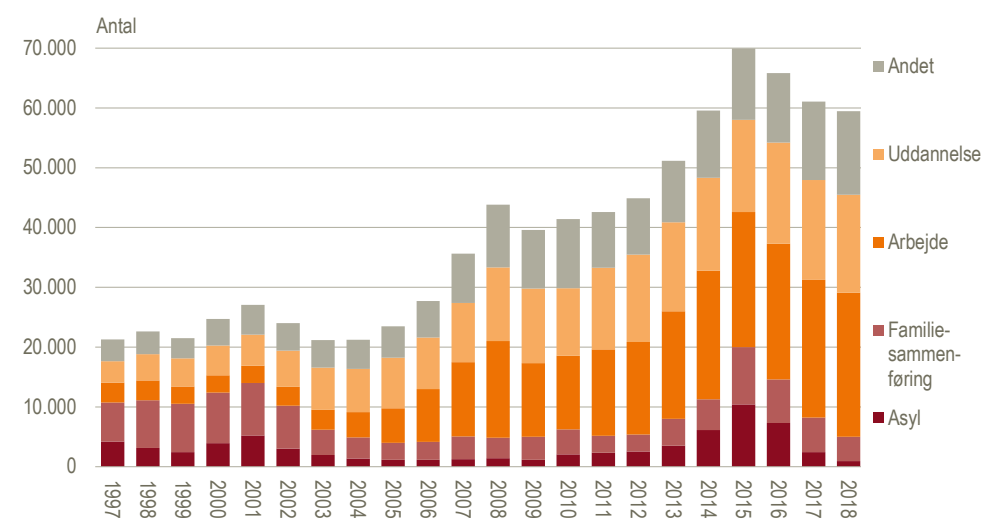
Ændringen i indvandringsmønsteret efter opholdstilladelse kan først og fremmest forklares ved, at der har været en markant stigning i antallet af indvandrere fra EU-landene, særligt i forbindelse med optagelsen de nye EU-lande fra 2004 af. Antallet

af indvandrede med EU/EØS-tilladelser til lønarbejde er syvdoblet fra 2.400 i 1997 til 16.898 i 2018. Den samme stigning ses i antallet af EU-borgere, der indvandrer for at studere.

934 indvandrede med opholdstilladelse til asyl i 2018

I perioden fra 1997 og frem, hvor det er muligt at opgøre, hvilken opholdstilladelse udenlandske statsborgere indvandrer med, svinger antallet af indvandrede med tilladelse til asyl. I 2001 indvandrede 5.221 personer med tilladelse til asyl. Herefter faldt antallet til 1.135 i 2005 og forbliver på dette niveau frem til 2010, hvor antallet begynder at stige igen. I 2015 var det hidtidige top med 10.415 personer. De seneste år er antallet faldet og i 2018 indvandrede 934 med tilladelse til asyl, hvilket er det laveste siden 1997, hvor denne opgørelse starter. Udviklingen i verdens konflikter i kombination med udlændingelovgivningen afspejles i statsborgerskabet blandt de personer, der får tilladelse til asyl i Danmark. Samlet set udgør indvandrede med statsborgerskab i Syrien, Irak, Afghanistan, Iran og Somalia 66 pct. af alle dem, der er indvandret med opholdstilladelse til asyl i perioden fra 1997 og frem. I begyndelsen af perioden var det primært personer med bosnisk, somalisk og irakisk statsborgerskab, mens statsborgere i Syrien, Iran og Afghanistan udgør hovedparten i 2018.

Figur 1.11 Udenlandske statsborgere født i udlandet, der er indvandret til Danmark efter opholdsgrundlag

Oplysninger om indvandreres opholdsgrundlag

Det er muligt at opgøre opholdsgrundlag for de indvandrere, der er indvandret siden 1997, og som har eller har haft et ikke-nordisk statsborgerskab. Der er henholdsvis 32 pct. og 34 pct. af de vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der ikke kan få tilknyttet en opholdsgrund på grund af indvandringstidspunkt eller statsborgerskab. For de vestlige indvandrere uden opholdsgrund, gælder det for 63 pct., at de er indvandret før 1997. Dette gælder for 93 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med uoplyst opholdsgrund.

Tabel 1.8 Indvandrere efter opholdsgrundlag

	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk statsborger	Indvandret før 1997	I alt
2010	32 685	60 045	48 576	25 087	32 429	26 237	189 363	414 422
2011	34 484	63 520	54 047	25 770	37 829	27 180	186 074	428 904
2012	36 435	65 352	60 884	28 819	39 823	27 726	182 499	441 538
2013	38 774	67 286	67 977	31 981	42 647	28 505	179 216	456 386
2014	42 024	71 164	77 303	33 804	45 990	29 503	176 271	476 059
2015	47 859	75 635	88 267	34 624	50 045	31 055	173 572	501 057
2016	58 090	84 536	100 446	38 052	55 233	33 234	170 927	540 518
2017	65 671	91 249	110 379	41 670	59 824	35 165	166 623	570 581
2018	67 706	95 489	119 142	43 912	64 784	36 600	164 045	591 678
2019	68 447	97 824	128 439	44 172	69 548	37 831	161 361	607 622

Vestlige indvandrere har oftest arbejdstilladelser

50 pct. af de vestlige indvandrere, som var i Danmark 1. januar 2019 med et kendt opholdsgrundlag, har en opholdstilladelse til arbejde og 19 pct. er her for at studere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere med et kendt opholdsgrundlag gælder det, at 29 pct. har fået asyl og 39 pct. er blevet familiesammenført.

To tredjedele af indvandrerne fra USA er i Danmark for at studere eller arbejde

USA er det eneste land uden for EU blandt de ti vestlige lande med flest indvandret efter 1996. 26 pct. af indvandrerne fra USA har tilladelse til at studere, mens 33 pct. har tilladelse til at arbejde. De øvrige er hovedsageligt indvandret for at blive familiesammenført. Over halvdelen af indvandrerne fra Polen, Rumænien, Litauen og Bulgarien er i Danmark for at arbejde, og blandt indvandrerne fra Storbritannien og Italien har næsten halvdelen en arbejdstilladelse. Indvandrere fra Spanien adskiller sig fra de andre vestlige indvandrere, ved at lige mange kommer for at studere som for at arbejde.

Tabel 1.9 Indvandrere fra vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2019

	Opholdsgrundlag							I alt
	Asyl	Familie-sammen-føring	Arbejde	Uddan-nelse	Andet	Dansk/-nordisk statsborger	Indvan-dret før 1997	
I alt	106	7 056	88 123	32 978	46 774	30 075	51 086	256 198
	pct.							antal
Indvandret efter 1996								
Heraf:								
Polen	0	3	62	8	26	1	•	34 902
Rumænien	0	2	61	12	25	0	•	27 592
Tyskland	0	2	36	21	37	4	•	19 193
Litauen	0	3	56	17	24	0	•	13 059
Storbritannien	0	3	48	13	34	3	•	9 988
Bulgarien	0	2	56	16	25	0	•	9 487
Italien	0	1	50	25	23	1	•	7 510
USA	0	25	33	26	11	5	•	7 434
Spanien	0	1	36	35	26	2	•	5 698
Frankrig	0	1	41	23	30	4	•	5 444

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

60 pct. af syrerne har fået asyl, mens resten af syrerne er blevet familiesammenført

Indvandrerne fra de ti ikke-vestlige lande med flest indvandret efter 1996 fordeler sig på forskellige grupper. Størstedelen af indvandrerne fra Syrien, Irak, Afghanistan, Tyrkiet, Iran og Thailand har opholdstilladelse til enten asyl eller familiesammenføring. 60 pct. af syrerne har fået asyl, mens de øvrige syrerer hovedsageligt er blevet familiesammenført. Blandt indvandrerne fra Tyrkiet og Thailand er henholdsvis 71 pct. og 87 pct. blevet familiesammenført. To tredjedele af de kinesiske indvandrere har fået enten arbejds- eller studietilladelse. Ukrainerne, inderne og filippinerne adskiller sig fra de øvrige indvandrere, ved at have en høj andel med andre

typer opholdstilladelser. Blandt inderne får størstedelen tilladelser til arbejde, mens det for ukrainerne gælder praktikophold og for filippinerne gælder au pair.

Tabel 1.10 Indvandrere fra ikke-vestlige lande efter oprindelsesland og opholdsgrundlag, 2019

	Opholdsgrundlag						Indvandret før 1997	I alt
	Asyl	Familie-sammenføring	Arbejde	Uddannelse	Andet	Dansk/nordisk statsborger		
I alt	68 341	90 768	40 316	11 194	22 774	7 756	110 275	351 424
	pct.							antal
Indvandret efter 1996								
Heraf:								
Syrien	60	37	0	0	2	0	•	35 045
Irak	56	37	2	0	3	3	•	16 524
Afghanistan	64	32	1	0	2	1	•	12 656
Tyrkiet	1	71	9	3	9	7	•	12 070
Ukraine	1	15	58	1	25	0	•	10 917
Kina	1	24	45	22	7	2	•	10 781
Indien	1	8	79	7	5	1	•	10 467
Iran	49	23	16	3	5	4	•	10 137
Thailand	0	87	3	3	4	2	•	9 362
Filippinerne	0	53	6	1	38	2	•	8 821

Anm. 1: Tabellen indeholder de ti lande med flest indvandret efter 1996.

1.9 Familier

Tre familietyper Befolkningen på 5.806.081 personer fordeler sig på 3.059.171 familier i 2019. Der er 1.378.537 parfamilier, 1.665.529 enlige og 15.105 ikke-hjemmeboende børn under 18 år.

Hjemmeboende børn under 25 år i 43 pct. af alle parfamilier I 43 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,84 børn, mens det tilsvarende tal for en enlig med børn kun er 1,49 børn.

De fleste par består af to med dansk oprindelse I tabel 1.11 er parfamilierne og de enlige opdelt på herkomst. Der er i alt defineret fjorten forskellige typer herkomst for parfamilierne, og de er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.154.718 par eller 84 pct., som befinder sig i denne kategori.

Kun få par består af to efterkommere Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor begge personer i parret er indvandrere. I alt 105.851 par er af denne type. Der er 105.228 par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer, mens 8.752 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 3.988 par er i denne kategori.

Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse I de tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, består den største gruppe af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 67 pct. af tilfældene. I 27 pct. af parrene er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 6 pct. af parrene består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

I 97 pct. af parrene med to efterkommere er begge fra ikke-vestlige lande

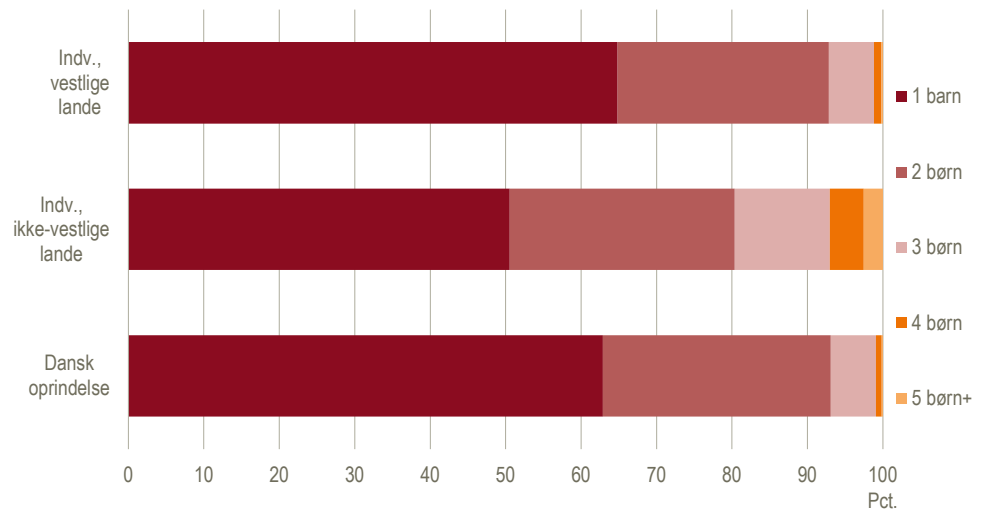
I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 97 pct. af tilfældene. I de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 83 pct. af tilfældene.

I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 105.228 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i 59 pct. af tilfældene.

Tabel 1.11 Familier efter de voksnes herkomst. 2019

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsnt. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 280 378	778 793	3 059 171	1 368 373	1,76
Par	786 889	591 648	1 378 537	1 089 254	1,84
Begge personer med dansk oprindelse	687 297	467 421	1 154 718	854 050	1,83
Begge indvandrere	40 044	65 807	105 851	130 760	1,99
- fra vestligt land	13 519	14 870	28 389	24 390	1,64
- fra ikke-vestligt land	23 185	47 686	70 871	100 898	2,12
- fra forskellige landegrupper	3 340	3 251	6 591	5 472	1,68
Begge efterkommere	1 419	2 569	3 988	4 607	1,79
- fra vestligt land	19	12	31	24	2,00
- fra ikke-vestligt land	1 361	2 493	3 854	4 462	1,79
- fra forskellige landegrupper	39	64	103	121	1,89
Én indvandrer og én efterkommer	1 889	6 863	8 752	14 682	2,14
- begge fra vestligt land	316	271	587	488	1,80
- begge fra ikke-vestligt land	1 258	6 047	7 305	13 126	2,17
- fra forskellige landegrupper	315	545	860	1 068	1,96
Én person med dansk oprindelse og	56 240	48 988	105 228	85 155	1,74
- én indvandrer fra vestligt land	33 328	24 194	57 522	42 989	1,78
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	18 414	20 418	38 832	34 358	1,68
- én efterkommer fra vestligt land	2 180	2 016	4 196	3 629	1,80
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	2 318	2 360	4 678	4 179	1,77
Enlige	1 478 384	187 145	1 665 529	279 119	1,49
- person med dansk oprindelse	1 236 399	157 263	1 393 662	228 251	1,45
- indvandrer fra vestligt land	110 811	6 663	117 474	9 578	1,44
- indvandrer fra ikke-vestligt land	100 334	19 920	120 254	35 832	1,80
- efterkommer fra vestligt land	4 242	462	4 704	666	1,44
- efterkommer fra ikke-vestligt land	26 598	2 837	29 435	4 792	1,69
Ikke-hjemmeboende børn under 18 år ...	15 105	•	15 105	•	•

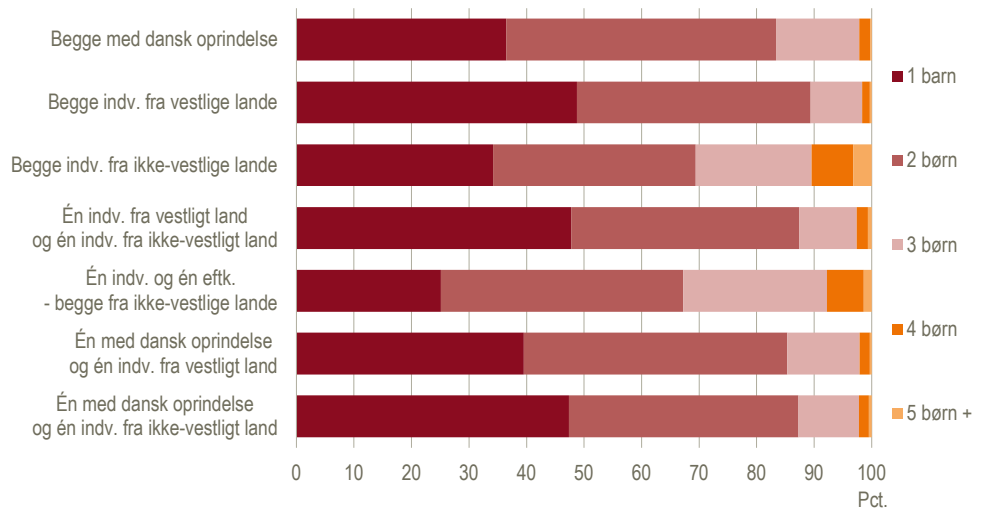
Figur 1.12 Enlige med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2019

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,80 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun henholdsvis 1,45 børn og 1,44 børn. Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 20 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 7 pct. af enlige med dansk oprindelse og 7 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.13 Parfamilier med børn efter herkomst og antal børn i familien. 2019

Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,83 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,64. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,12 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 31 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 11 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

Tabel 1.12 Børnefamilier efter antal hjemmeboende børn under 25 år og de voksnes herkomst, 2019

	Antal hjemmeboende børn under 25 år					I alt
	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	5 børn og derover	
I alt	334 336	325 050	99 283	16 090	4 034	778 793
Par	219 321	268 620	86 619	13 837	3 251	591 648
Begge personer med dansk oprindelse	170 325	219 402	67 585	8 764	1 345	467 421
Begge indvandrere	25 119	24 112	11 269	3 698	1 609	65 807
- fra vestligt land	7 253	6 037	1 333	200	47	14 870
- fra ikke-vestligt land	16 313	16 788	9 610	3 434	1 541	47 686
- fra forskellige landegrupper	1 553	1 287	326	64	21	3 251
Begge efterkommere	1 078	1 032	381	69	9	2 569
- fra vestligt land	4	4	4	-	-	12
- fra ikke-vestligt land	1 047	1 003	371	64	8	2 493
- fra forskellige landegrupper	27	25	6	5	1	64
Én indvandrer og én efterkommer	1 793	2 928	1 640	414	88	6 863
- begge fra vestligt land	100	134	30	6	1	271
- begge fra ikke-vestligt land	1 517	2 549	1 511	387	83	6 047
- fra forskellige landegrupper	176	245	99	21	4	545
Én person med dansk oprindelse og	21 006	21 146	5 744	892	200	48 988
- én indvandrer fra vestligt land	9 566	11 072	3 043	433	80	24 194
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	9 668	8 151	2 142	360	97	20 418
- én efterkommer fra vestligt land	773	928	265	45	5	2 016
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	999	995	294	54	18	2 360
Enlige	115 015	56 430	12 664	2 253	783	187 145
- person med dansk oprindelse	98 904	47 489	9 423	1 209	238	157 263
- indvandrer fra vestligt land	4 321	1 865	398	65	14	6 663
- indvandrer fra ikke-vestligt land	10 069	5 942	2 511	889	509	19 920
- efterkommer fra vestligt land	291	146	17	8	-	462
- efterkommer fra ikke-vestligt land	1 430	988	315	82	22	2 837

Indvandrere ofte i par med
partner fra samme land

Når to indvandrere udgør et par, er der meget ofte tale om indvandrere fra samme oprindelsesland. Af de 105.851 parfamilier med to indvandrere bestod 82 pct. af to personer med oprindelse i samme land. Andelen er lidt lavere blandt de 8.752 par med én indvandrer og én efterkommer. Her havde 69 pct. oprindelse i samme land. I de tilfælde, hvor både indvandrer og efterkommer var fra et ikke-vestligt land, var andelen dog 78 pct. Blandt de 3.854 par med to ikke-vestlige efterkommere var der i 83 pct. af tilfældene tale om to personer med oprindelse i samme land.

Tabel 1.13 Parfamilier, hvor begge er enten indvandrere eller efterkommere, 2019

	Par fra samme land	Par fra forskellige lande	I alt	Par fra samme land i pct. af alle
	antal			pct.
I alt	96 394	22 197	118 591	81
Begge indvandrere	87 166	18 685	105 851	82
- fra vestlige lande	23 910	4 479	28 389	84
- fra ikke-vestlige lande	63 256	7 615	70 871	89
- fra forskellige landegrupper	6 591	6 591	.
Begge efterkommere	3 210	778	3 988	80
- fra vestlige lande	25	6	31	81
- fra ikke-vestlige lande	3 185	669	3 854	83
- fra forskellige landegrupper	103	103	.
Én indvandrer og én efterkommer	6 018	2 734	8 752	69
- fra vestlige lande	343	244	587	58
- fra ikke-vestlige lande	5 675	1 630	7 305	78
- fra forskellige landegrupper	860	860	.

1.10 Befolkningsfremskrivning

Antallet af ikke-vestlige indvandrere stiger med 22 pct. fra 2019 til 2060

Ifølge Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning vil antallet af ikke-vestlige indvandrere i befolkningen stige med 22 pct. fra 2019 til 2060, så der i 2060 vil være 428.270 ikke-vestlige indvandrere i Danmark mod 351.424 i dag. Den tilsvarende stigningstakt for vestlige indvandrere forventes at være 66 pct.

Fremskrivningen er behæftet med usikkerhed

Fremskrivningen er baseret på en række antagelser og er i sin natur derfor behæftet med usikkerhed. Blandt andet er antagelser om fremtidig indvandring forbundet med betydelig usikkerhed pga. vandringerne meget svingende bevægelser og uforudsigelige udvikling. Det skyldes blandt andet, at indvandring både påvirkes af forhold i Danmark og forhold uden for Danmark.

Antallet af vestlige efterkommere forventes at stige kraftigt

Det er imidlertid de to grupper af efterkommere, som vil vokse kraftigst. Antallet af vestlige efterkommere forventes at vokse fra 30.833 til 148.205 i 2060, hvilket er næsten fem gange højere end i 2019. Antallet af ikke-vestlige efterkommere vil stige fra 155.146 til 333.543 personer i 2060, hvilket vil være lidt mere end dobbelt så meget som i dag. Trods den større stigningstakt for de vestlige efterkommere forventes der i 2060 at være 2,3 gange så mange ikke-vestlige efterkommere som vestlige, da antallet af vestlige efterkommere i dag er væsentligt lavere.

Tabel 1.14

Befolkningsfremskrivning efter herkomst

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
2019	256 198	351 424	30 833	155 146	5 012 480	5 806 081
2020	265 599	356 967	32 658	160 670	5 015 082	5 830 976
2030	332 803	393 945	56 638	210 507	5 079 847	6 073 740
2040	374 246	418 033	84 931	254 558	5 114 914	6 246 682
2050	402 826	429 236	115 517	295 993	5 107 168	6 350 740
2060	425 131	428 270	148 205	333 543	5 143 013	6 478 162
	indeks, 2019 = 100					
2019	100	100	100	100	100	100
2020	104	102	106	104	100	100
2030	130	112	184	136	101	105
2040	146	119	275	164	102	108
2050	157	122	375	191	102	109
2060	166	122	481	215	103	112

Personer med dansk oprindelse udgør en mindre og mindre del af befolkningen

Samlet set forventes personer med dansk oprindelse at udgøre en mindre andel af den danske befolkning i fremtiden. Ved begyndelsen af 2019 har 86 pct. af hele befolkningen dansk oprindelse. Denne andel forventes at falde gradvist til 79 pct. i 2060.

Mange flere ikke-vestlige indvandrere over 65 år

Mens det i dag er 95 pct. af befolkningen, der er fyldt 65 år, som har dansk oprindelse, forventes den tilsvarende andel at være 82 pct. i 2060. Det er især de ikke-vestlige indvandrere, som vil udgøre en større og større andel af den ældre befolkning.

Indvandrere og efterkommere vil udgøre 25 pct. af de 40-64-årige i 2060

Det er også værd at bemærke, at personer med dansk oprindelse i 2060 kun forventes at udgøre 75 pct. af den erhvervsaktive aldersgruppe 40-64 år mod 88 pct. i dag. Hvis det nuværende beskæftigelsesniveau for aldersgruppen skal opretholdes, vil det derfor være nødvendigt, at der i de kommende år sker en stigning i indvandreres og efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser.

Tabel 1.15 Befolkningsfremskrivning efter alder og herkomst

	2019	2020	2030	2040	2050	2060
	pct.					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	4,4	4,6	5,5	6,0	6,3	6,6
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6,1	6,1	6,5	6,7	6,8	6,6
Efterkommere, vestlige lande	0,5	0,6	0,9	1,4	1,8	2,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	2,7	2,8	3,5	4,1	4,7	5,1
Dansk oprindelse	86,3	86,0	83,6	81,9	80,4	79,4
Under 18 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,7	2,6	1,6	1,2	1,2	1,2
Efterkommere, vestlige lande	1,7	1,8	3,3	3,9	4,3	4,4
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	7,6	7,7	7,9	6,7	6,4	6,0
Dansk oprindelse	86,8	86,6	85,9	87,0	86,9	87,1
18-39 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	8,3	8,5	9,0	9,7	9,4	8,8
Indvandrere, ikke-vestlige lande	9,4	9,3	7,6	6,9	6,0	5,4
Efterkommere, vestlige lande	0,4	0,4	0,6	1,5	2,8	3,5
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	3,8	4,1	5,7	6,7	6,6	5,9
Dansk oprindelse	78,0	77,7	77,0	75,2	75,2	76,4
40-64 år	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	4,1	4,3	6,7	8,1	8,4	8,8
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7,5	7,8	10,2	10,5	9,2	8,2
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	1,4
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,2	0,3	1,1	3,2	5,1	6,4
Dansk oprindelse	88,0	87,4	81,8	77,8	76,6	75,2
65 år og derover	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Indvandrere, vestlige lande	2,7	2,8	3,1	3,6	4,6	5,7
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2,3	2,4	4,4	6,7	9,1	10,5
Efterkommere, vestlige lande	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Efterkommere, ikke-vestlige lande ..	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	2,1
Dansk oprindelse	94,9	94,7	92,4	89,5	85,5	81,5

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 16-64-årige oplevede en stor stigning i deres beskæftigelsesfrekvens fra 1995 til 2008, hvorefter den igen faldt. Faldet fra 2008 til 2010 viser, at ikke-vestlige indvandrere blev hårdere ramt af den økonomiske krise end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. I de seneste år er ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse steget igen, og i 2018 lå deres beskæftigelse ca. på samme niveau som i 2008. Med beskæftigelsesfrekvenser på henholdsvis 62 pct. for mændene og 50 pct. for kvinderne i 2018 er niveauerne fortsat klart under niveauerne for personer med dansk oprindelse.

Den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse sammenlignet over for indvandrere og efterkommere. Dette skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere, der er meget unge.

Et indeks der standardiserer efter alder viser, at beskæftigelsen er markant lavere blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere end blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. For kvinderne ligger beskæftigelsesindekset på 63 pct., mens de mandlige ikke-vestlige indvandrere har et indeks på 76 pct.

Beskæftigelsesindekset blandt mandlige og kvindelige ikke-vestlige efterkommere var i 2018 henholdsvis 85 pct. og 87 pct. sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er dermed i højere grad i beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt 30-64-årige er beskæftigelsen meget lav både blandt mandlige og kvindelige indvandrere fra Syrien, Libanon og Somalia. Indvandrere fra Nederlandene, Litauen, Polen og Tyskland ligger derimod i toppen med nogle af de højeste beskæftigelsesfrekvenser.

Hos de mandlige efterkommere mellem 20 og 40 år, har personer med oprindelse i Irak det laveste beskæftigelsesindeks med 74 pct. sammenlignet med beskæftigelsesniveauet for mænd med dansk oprindelse. Blandt mændene er det for efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Tyrkiet og Jugoslavien, at de højeste beskæftigelsesindeks findes med niveauer på 89 pct.

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som har det laveste beskæftigelsesindeks på 71 pct. i forhold til kvinder med dansk oprindelse. I den modsatte ende finder vi efterkommere med oprindelse i Vietnam, Iran, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Tyrkiet og Sri Lanka, hvis beskæftigelsesindeks i alle tilfælde ligger over 90 pct.

2.1. Beskæftigelsesudvikling

Nyt arbejdsmarkedsregnskab

Danmarks Statistik har udviklet et nyt arbejdsmarkedsregnskab, som pr. 26. april 2015 er datagrundlaget for den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS). Den hidtidige opgørelse er revideret tilbage til november 2008. Endvidere er referencetidspunktet ændret til ultimo november, hvor det tidligere var ultimo december. Det betyder, at den seneste opgørelse dateres ultimo november 2018, hvor den efter tidligere referencetidspunkt ville have heddet 2019. Arbejdsmarkedsstatistikken for årene 1980-2007 er ikke redigeret efter det nye arbejdsmarkedsregnskab og er derfor opgjort ultimo december det pågældende år.

Fald i beskæftigelsen fra 2008

Fra 1995 til 2008 steg beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere kraftigt. For mændene var der tale om en stigning fra 40 pct. til 61 pct. Den relative stigning var endnu større for kvinder, som i 2008 havde en beskæftigelsesfrekvens på 52 pct. mod 26 pct. i 1995. Fra 2008 til 2010 gik beskæftigelsen tilbage, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. Tilbagegangen er størst blandt mændene, hvilket skyldes, at mænd i højere grad end kvinder arbejder i konjunkturfølsomme brancher.

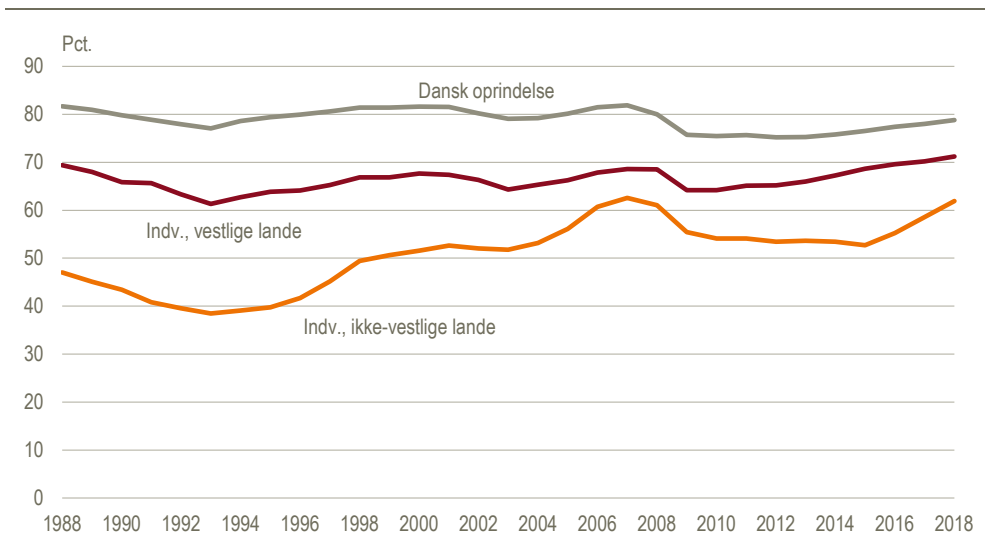
... men i de senere år er beskæftigelsen steget igen

I årene efter den økonomiske krise stagnerede beskæftigelsen blandt ikke-vestlige indvandrere, men i 2016 begyndte deres beskæftigelse at stige igen. Og i 2018 lå deres beskæftigelse stort set på samme niveau som i 2008.

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Selv om forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er blevet indsnævret i løbet af de seneste 20 år, er beskæftigelsen fortsat klart lavere blandt de ikke-vestlige indvandrere. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse er på 17 procentpoint blandt mændene og 26 procentpoint blandt kvinderne i 2018.

Figur 2.1 **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd**

Udvikling i beskæftigelse de seneste 30 år

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige mænd med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk de seneste 30 år. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for mandlige vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 8-16 procentpoint lavere end for mænd med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster som mænd med dansk oprindelse.

Sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1988 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1988 til 2018, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en befolkningsgruppe, som har ændret sig meget i løbet af perioden. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der er således ca. fire gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2018 som i 1988.

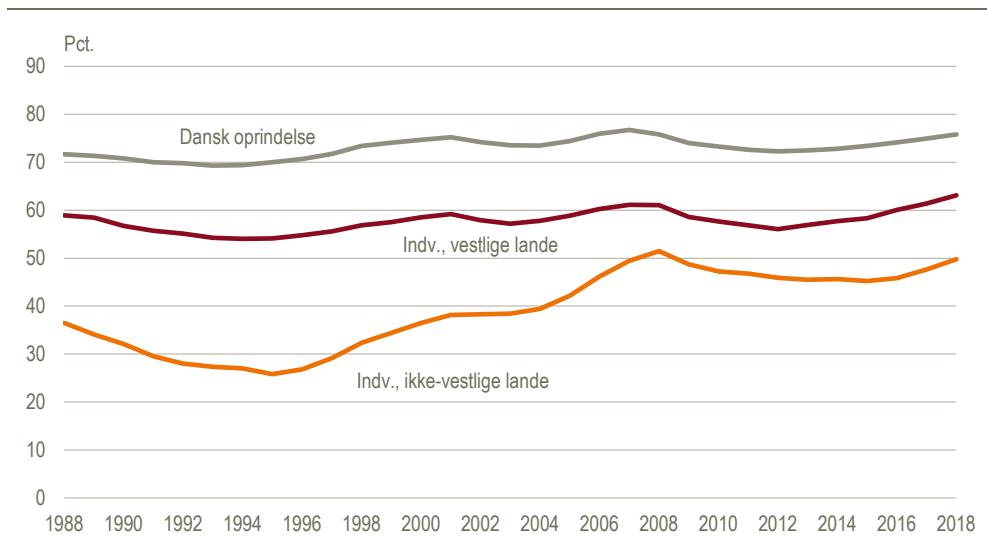
... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia og Irak i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Syrien i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der her været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1988 til 1995

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens: Hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1988 og frem til 1995, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt dramatisk, kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark.

Figur 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1995

I 1988 var der en forskel på 35 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1995 steg denne forskel til 40 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2008 steg ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse kraftigt, og forskellen blev indsnævret til 19 procentpoint. I 2018 er forskellen 17 procentpoint.

Halvdelen af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse

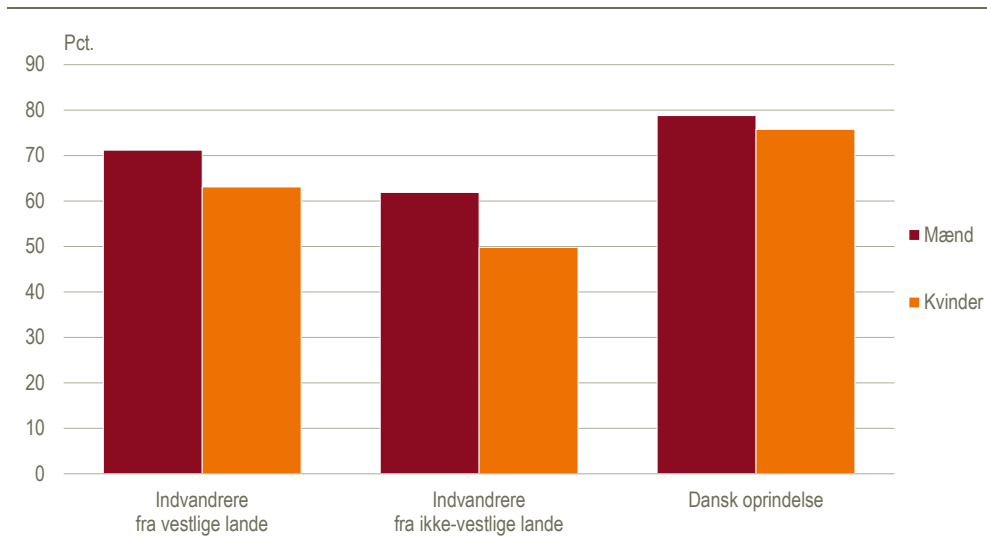
Udviklingen for de kvindelige ikke-vestlige indvandrere minder meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinderne har efter et fald fra 1988 til 1995 været stigende fra 1996 til 2008. I 1995 havde de kvindelige ikke-vestlige indvandrere en beskæftigelsesfrekvens, som var 44 procentpoint lavere end for kvinder med dansk oprindelse. I 2018 er forskellen reduceret til 26 procentpoint.

2.2. Beskæftigelse – alder og køn

Lav beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 79 pct. af mændene og 76 pct. af kvinderne i beskæftigelse i 2018. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 71 pct. for mænd og 63 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at den laveste beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 62 pct. af mændene i beskæftigelse og 50 pct. af kvinderne.

Figur 2.3 Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse. 2018

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsen er lavere i de yngre og ældre aldersgrupper henholdsvis på grund af uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 2.1 Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	71	62	79
16-24-år	50	49	51	50	60
25-29-år	66	66	68	66	76
30-34-år	76	72	73	74	84
35-39 år	80	72	76	73	87
40-44 år	80	70	81	73	88
45-49 år	81	63	84	72	88
50-54 år	78	57	85	..	86
55-59-år	74	49	77	..	84
60-64-år	62	37	64	..	70

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

Lav beskæftigelse hos 55-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 55-59 år, hvor mænd med dansk oprindelse har en beskæftigelsesfrekvens, som er 34 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne er forskellen 39 procentpoint.

Tabel 2.2 Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-år	63	50	76
16-24-år	42	39	59	55	63
25-29-år	61	50	69	64	73
30-34-år	68	51	74	70	80
35-39 år	72	57	75	72	83
40-44 år	74	58	80	69	85
45-49 år	75	55	81	70	85
50-54 år	72	48	81	..	83
55-59-år	69	41	74	..	80
60-64-år	53	28	61	..	59

Anm.: Efterkommere har en skæv aldersmæssig fordeling. Derfor er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige efterkommere udeladt samt i tilfælde, hvor der er under 200 personer i aldersgruppen.

De fleste efterkommere er under 40 år

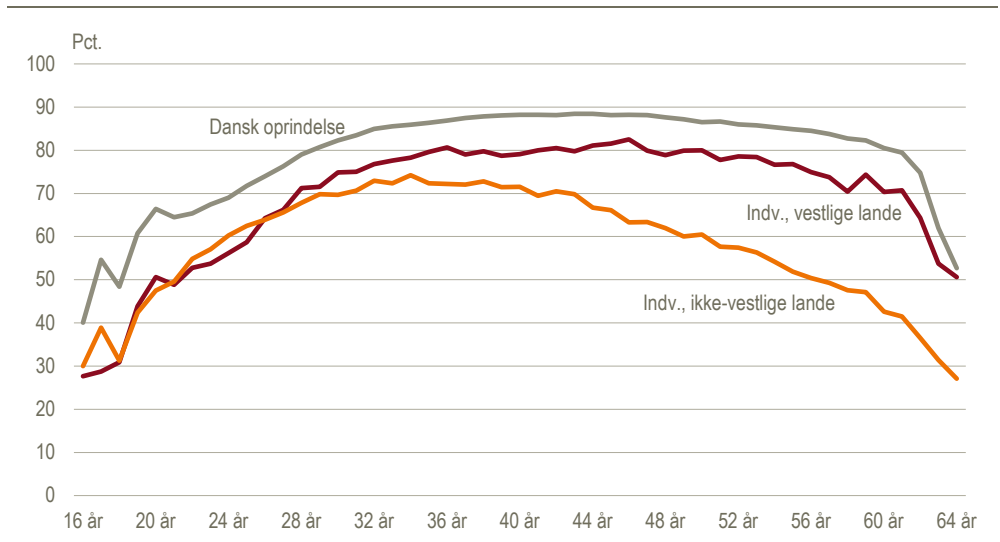
Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper er ikke-vestlige efterkommere meget unge. Langt hovedparten af de 16-64-årige er således under 40 år. Derfor er den samlede beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige ikke umiddelbart sammenlignelig med de andre grupper. Det skyldes, at der er store forskelle i beskæftigelsen mellem personer på de forskellige alderstrin blandt de 16-64-årige. Af den grund er den samlede beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige efterkommere ikke opgivet i tabel 2.1 og 2.2.

2.3 Indeks og underbeskæftigelse

16-64-åriges
beskæftigelsesfrekvens
set under ét givet et
forsimplet billede

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige er ikke altid en god indikator for beskæftigelsesforskelle mellem personer med dansk oprindelse over for indvandrere og efterkommere. Det skyldes, at grupperne er meget forskelligt sammensat med hensyn til alder. Det kan være et problem, når man ser på hele gruppen af 16-64-årige, da der er store forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 16-64-årige. De yngste og ældste har lavere beskæftigelse, mens beskæftigelsen er højest blandt de 30-50-årige.

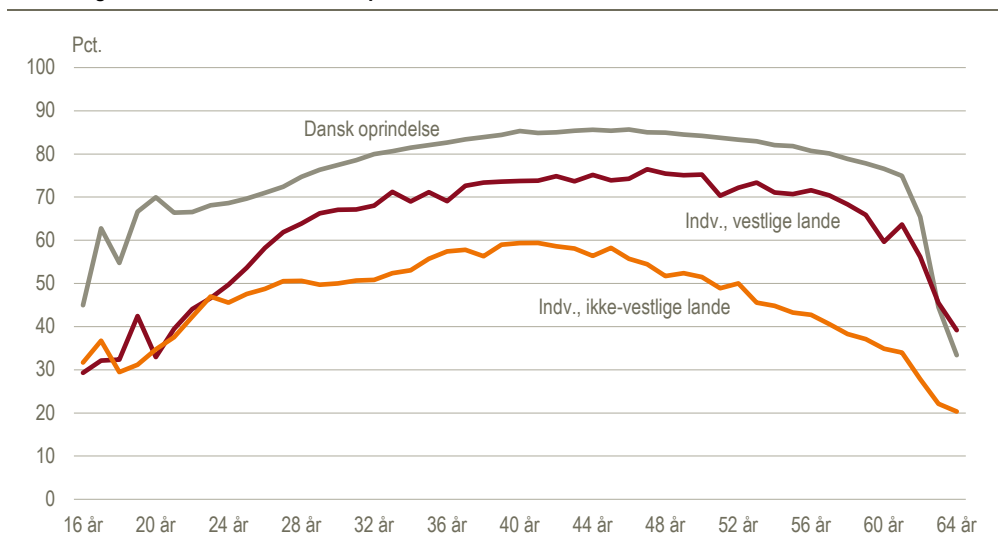
Figur 2.4 **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd på de enkelte alderstrin. 2018**

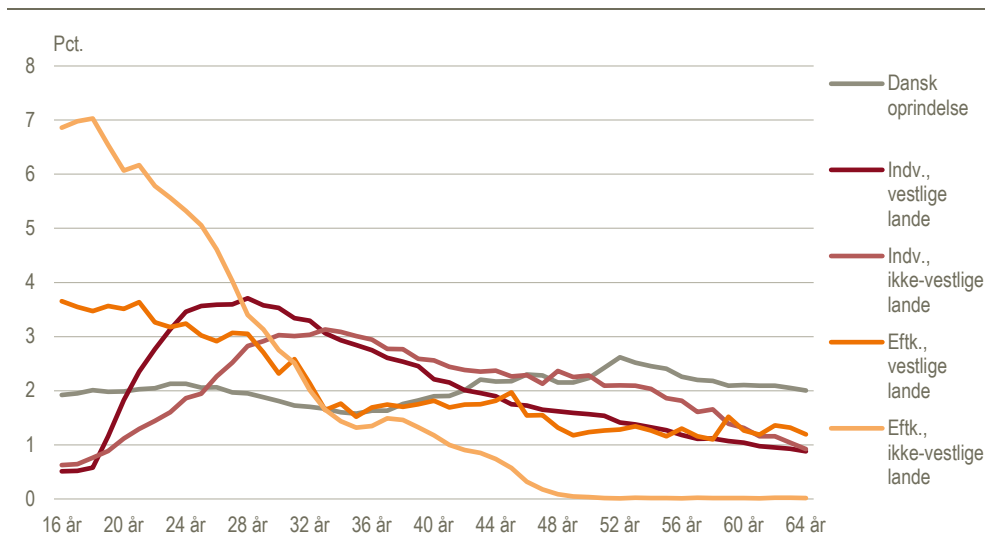
77 pct. af de 16-64-årige
ikke-vestlige efterkommere
er under 30 år

Problemet er især relevant, når det gælder de ikke-vestlige efterkommere. Her er det decideret misvisende at se på 16-64-åriges beskæftigelsesfrekvens, da gruppen er meget ung. Blandt de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er 77 pct. under 30 år i 2019, hvor den tilsvarende andel blandt personer med dansk oprindelse kun er 28 pct. De ikke-vestlige efterkommere er altså klart overrepræsenterede på alderstrin, som har relativt lav beskæftigelse. Derfor vil en simpel angivelse af deres beskæftigelsesfrekvens for alle 16-64-årige være misvisende og klart undervurdere deres egentlige beskæftigelse.

Figur 2.5 **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder på de enkelte alderstrin. 2018**

Figur 2.6 Alderstrins andel af alle 16-64-årige. 2019

Afvigende aldersfordelinger inden for gruppen af 16-64-årige

Også de andre herkomstgrupper har en aldersfordeling inden for de 16-64-årige, som afviger fra personer med dansk oprindelse. Fx fremgår det, at de ikke-vestlige indvandrere er underrepræsenterede på alderstrinene fra 50 år og opefter samt alderstrinene fra 16 år til 25 år. De har altså relativt færre personer i befolkningen end personer med dansk oprindelse på alderstrin, hvor beskæftigelsen er lav. Deres beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige kan derfor i modsætning til efterkommernes overvurdere deres egentlige beskæftigelse.

Aldersstandardisering fjerner påvirkning fra forskelle i alderssammensætning

Hvis man ønsker et mere retvisende mål for beskæftigelsen, må man korrigere for, hvordan grupperne er sammensat aldersmæssigt. Det gøres ved at standardisere beskæftigelsestallene for 16-64-årige, så forskellene mellem gruppernes alderssammensætning ikke påvirker tallene. Korrektionen kaldes et aldersstandardiseret beskæftigelsesindeks. Metoden der er anvendt til udarbejdelse af følgende aldersstandardiserede beskæftigelsesindeks, er illustreret i 2014-udgivelsen af denne publikation.

Tabel 2.3 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige indvandrere efter køn. 2018

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal			indeks	pct.
Mænd					
Indvandrere, vestlige lande	79 111	89 499	10 388	88	12
Indvandrere, ikke-vestlige lande	88 898	117 183	28 285	76	24
Kvinder					
Indvandrere, vestlige lande	63 496	77 037	13 541	82	18
Indvandrere, ikke-vestlige lande	76 322	120 795	44 473	63	37

Forskel i indekstal kan udtrykkes som den procentvise underbeskæftigelse

Når der korrigeres for alderssammensætningen fremgår det, at mandlige ikke-vestlige indvandrere har et beskæftigelsesindeks på 76. Det betyder, at forskellen mellem indekset for mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere er 24. Dette tal kan tolkes som den procentvise underbeskæftigelse blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere. Antallet af beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere ligger altså 24 pct. lavere end det ville gøre, hvis de havde haft helt samme beskæftigelsesfrekvenser som mænd med dansk oprindelse på alle alderstrin.

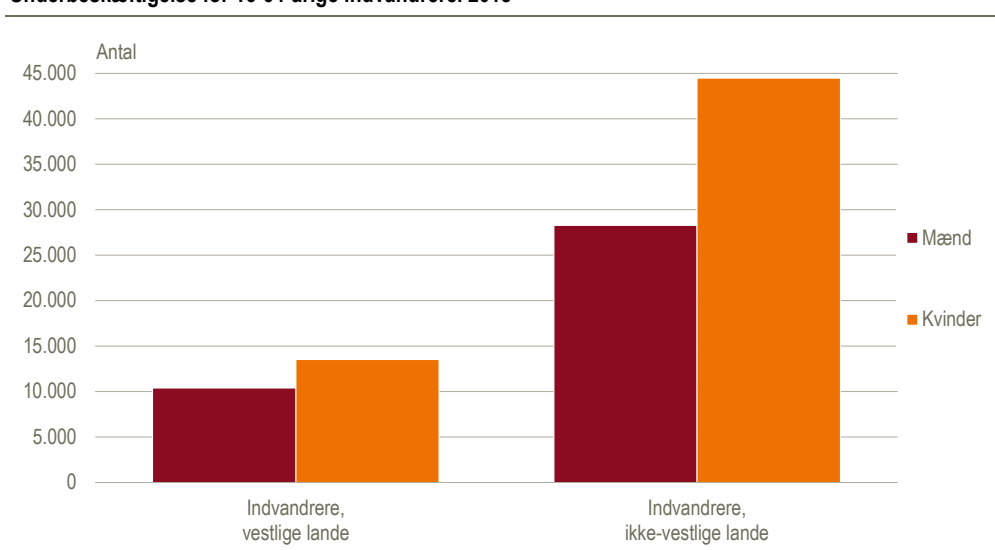
Kvindelige ikke-vestlige indvandrere har lavest beskæftigelsesindeks

De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesindeks ligger på 63, når der korrigeres for forskelle i alderssammensætning. De kvindelige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse er derfor 37 pct. lavere end den ville have været, hvis de havde haft samme beskæftigelsesfrekvenser som kvinder med dansk oprindelse. Det er den klart største underbeskæftigelse blandt de fire indvandrergrupper.

Underbeskæftigelse i antal personer

På baggrund af indeksberegningerne kan forskellen i beskæftigelse mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse også udtrykkes som underbeskæftigelse i antal personer. Det gøres ved at angive forskellen mellem den faktiske beskæftigelse med den beregnede beskæftigelse. Underbeskæftigelsen angiver det antal personer, som beskæftigelsen blandt indvandrere skal øges med, hvis de skal opnå samme beskæftigelse som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Figur 2.7 Underbeskæftigelse for 16-64-årige indvandrere. 2018

Underbeskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere på 73.000 personer

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige indvandrere, har gruppen en underbeskæftigelse på 28.285 personer. Tilsvarende har kvindelige ikke-vestlige indvandrere en underbeskæftigelse på 44.473 personer. Vestlige indvandrere er også underbeskæftigede sammenlignet med personer med dansk oprindelse – dog i mindre grad. I 2018 var underbeskæftigelsen 10.388 personer blandt mandlige vestlige indvandrere og 13.541 personer blandt kvindelige vestlige indvandrere.

Meget lav underbeskæftigelse blandt vestlige efterkommere

På samme måde som med indvandrerne er der lavet beregninger for gruppen af efterkommere. Resultaterne fremgår af tabel 2.4. I alle tilfælde er der tale om underbeskæftigelse, men ikke i samme omfang som blandt indvandrerne. De vestlige efterkommere har den laveste underbeskæftigelse – henholdsvis 10 pct. blandt mændene og 6 pct. blandt kvinderne.

Tabel 2.4 Beskæftigelsesindeks for 16-64-årige efterkommere efter køn. 2018

	Faktisk beskæftigelse	Beregnet beskæftigelse	Underbeskæftigelse	Indeks (dansk oprindelse = 100)	Underbeskæftigelse
	antal	antal	antal	indeks	pct.
Mænd					
Efterkommere, vestlige lande	3 641	4 059	418	90	10
Efterkommere, ikke-vestlige lande	23 104	27 074	3 970	85	15
Kvinder					
Efterkommere, vestlige lande	3 498	3 713	215	94	6
Efterkommere, ikke-vestlige lande	22 429	25 758	3 329	87	13

Underbeskæftigelse er klart lavere blandt ikke-vestlige efterkommere end indvandrere

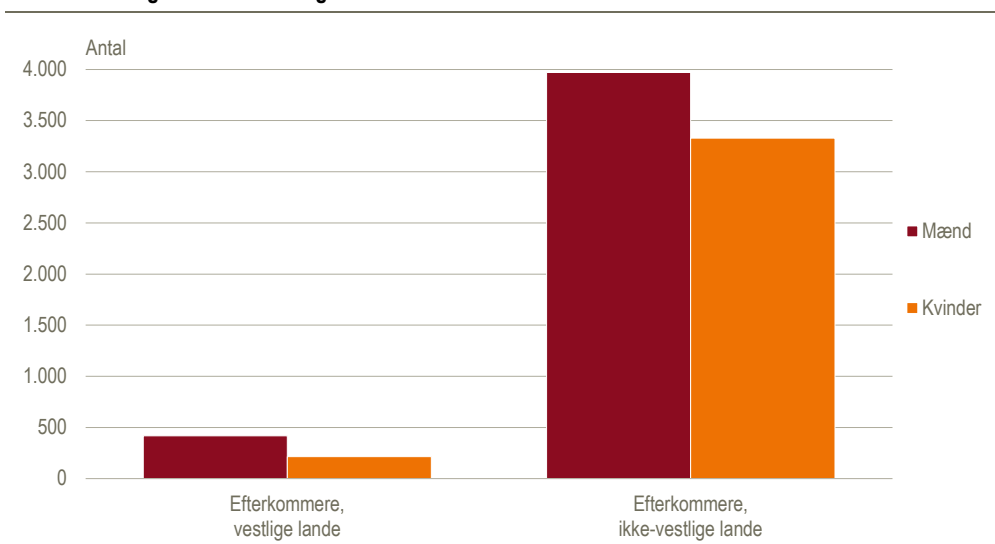
Sammenligner man de ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige efterkommere fremgår det, at underbeskæftigelsen er klart lavere blandt efterkommerne. De mandlige ikke-vestlige efterkommere har en underbeskæftigelse på 15 pct. mod de mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har en underbeskæftigelse på 24 pct. For kvinderne er tallene 13 pct. blandt efterkommerne og 37 pct. blandt indvandrerne. Underbeskæftigelsen er altså noget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere.

Så man blot på samlet beskæftigelse for 16-64-årige, ville man få misvisende resultat

At man kan sammenligne indvandrere og efterkommeres beskæftigelse er en af de største kvaliteter ved de aldersstandardiserede beregninger. Her er det misvisende blot at anvende den samlede beskæftigelsesfrekvens for hele gruppen af 16-64-årige. Gør man det, får man en beskæftigelsesfrekvens på 62 pct. for alle 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere og 59 pct. for de mandlige ikke-vestlige efterkommere. En ukritisk anvendelse af disse tal viser altså en lidt højere beskæftigelse blandt indvandrere end blandt efterkommere. Det mere nuancerede billede som de aldersstandardiserede beregninger giver, viser derimod, at beskæftigelsen er klart højere blandt efterkommerne.

Når underbeskæftigelsen udregnes for mandlige ikke-vestlige efterkommere, har gruppen en underbeskæftigelse på 3.970 personer, mens kvinderne har en underbeskæftigelse på 3.329 personer. For de vestlige efterkommere ligger den samlede underbeskæftigelse på 633 personer for mænd og kvinder tilsammen.

Figur 2.8 Underbeskæftigelse for 16-64-årige efterkommere. 2018

2.4 Beskæftigelse og oprindelsesland for indvandrere

Oprindelseslande og beskæftigelse

Dette afsnit belyser indvandreres beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden meget sammensatte grupper, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Oprindelseslandet har stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark.

Fokus på 30-64-årige i stedet for 16-64-årige

Til forskel fra tidligere afsnit, er det valgt at indsnævre gruppen til kun at omfatte 30-64-årige. Det skyldes først og fremmest et ønske om at sortere de store grupper af unge studerende med midlertidigt ophold i Danmark fra. De fylder meget for nogle oprindelseslande og lidt for andre. De fleste udenlandske studerende har ikke beskæftigelse under deres studieophold i Danmark. Ved at se på alle 16-64-årige vil man derfor komme til at undervurdere beskæftigelsen for indvandrere fra de lande, hvor de unge studerende fylder meget.

De 35 oprindelseslande, der er flest indvandrere fra

Tabel 2.5 viser beskæftigelsesfrekvenser for både mænd og kvinder for de 35 oprindelseslande, som flest indvandrere har oprindelse i ultimo november 2018. Tabellen er rangordnet efter den samlede beskæftigelsesfrekvens.

Højest beskæftigelse blandt indvandrere fra Nederlandene

Indvandrere fra Nederlandene topper listen med en samlet beskæftigelsesfrekvens for 30-64-årige på 82 pct. Det er samme niveau som for personer med dansk oprindelse. Litauen, Polen og Tyskland følger efter med samlede beskæftigelsesfrekvenser på 79 pct., 76 pct. og 75 pct.

Tabel 2.5 **Beskæftigelsesfrekvenser for 30-64-årige. 2018**

	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere						
Heraf:						
Nederlandene	2 528	1 599	4 127	86	75	82
Litauen	3 618	3 399	7 017	82	76	79
Polen	15 060	11 945	27 005	80	70	76
Tyskland	7 326	7 453	14 779	78	73	75
Ungarn	1 134	1 260	2 394	80	71	75
Letland	1 131	1 531	2 662	79	72	75
Ukraine	2 422	3 134	5 556	86	66	74
Rumænien	9 025	6 483	15 508	78	68	74
Sverige	3 014	4 395	7 409	74	74	74
Thailand	708	8 399	9 107	71	74	74
Frankrig	2 008	1 363	3 371	79	65	74
Norge	2 641	4 380	7 021	73	73	73
Island	2 040	2 215	4 255	75	71	73
Storbritannien	6 535	2 773	9 308	76	64	73
Bulgarien	2 902	2 269	5 171	74	69	72
Filippinerne	833	5 939	6 772	78	70	71
Italien	3 139	1 479	4 618	74	65	71
Indien	4 417	2 837	7 254	81	51	69
Spanien	1 694	1 498	3 192	73	65	69
Vietnam	3 370	4 194	7 564	72	66	69
Kina	2 972	4 643	7 615	71	66	68
USA	2 539	2 183	4 722	69	61	65
Rusland	1 039	3 211	4 250	65	64	65
Sri Lanka	2 868	2 889	5 757	69	60	64
Pakistan	5 195	4 652	9 847	74	41	59
Tyrkiet	13 937	12 827	26 764	67	46	57
Bosnien-Hercegovina	6 175	6 234	12 409	58	52	55
Iran	7 544	5 521	13 065	57	50	54
Marokko	2 081	2 358	4 439	64	45	54
Jugoslavien ¹	3 150	3 139	6 289	58	47	52
Afghanistan	3 697	3 380	7 077	62	35	49
Irak	7 947	6 595	14 542	46	33	40
Syrien	8 550	6 199	14 749	55	18	39
Libanon ²	5 876	4 971	10 847	48	28	39
Somalia	3 861	3 604	7 465	44	31	38
Dansk oprindelse	1 100 917	1 089 810	2 190 727	84	79	82

Anm.: Landene i tabellen omfatter de 35 lande, som der ultimo 2018 er flest indvandrere fra i Danmark.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

² En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Syrien, Libanon og Somalia har lav beskæftigelse

I den modsatte ende af tabellen er der tre oprindelseslande, som skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Det drejer sig om Syrien, Libanon og Somalia. I alle tre tilfælde ligger beskæftigelsesfrekvenserne under 40 pct. Indvandrere fra Somalia ligger allerlavest med en samlet beskæftigelsesfrekvens på 38 pct.

For et land har kvinder højst beskæftigelse

I de fleste tilfælde er beskæftigelsesfrekvensen højere blandt mændene end kvinderne. Det gælder også for personer med dansk oprindelse. Der er dog et land blandt

de 35, hvor det forholder sig omvendt. Det drejer sig om Thailand. Blandt indvandrere fra Thailand har kvinderne en højere beskæftigelse end mændene.

I syv tilfælde er mænds beskæftigelse 20 procentpoint højere

I nogle tilfælde er kønsforskellene i beskæftigelse meget store. Blandt indvandrere med oprindelse i Syrien, Pakistan, Indien, Afghanistan, Tyrkiet, Ukraine og Libanon er mænds beskæftigelsesfrekvenser mere end 20 procentpoint højere end kvindernes.

2.5 Beskæftigelse og oprindelsesland for efterkommere

Efterkommere kan også opdeles på oprindelsesland

Dette afsnit belyser efterkommernes beskæftigelse med fokus på deres oprindelsesland. Efterkommere er pr. definition født i Danmark. De har ingen forældre, som selv er født i Danmark og er danske statsborgere. Efterkommere kan opdeles efter oprindelsesland, som sættes til moderens fødeland/statsborgerskab eller faderens, hvis moderen ikke kendes.

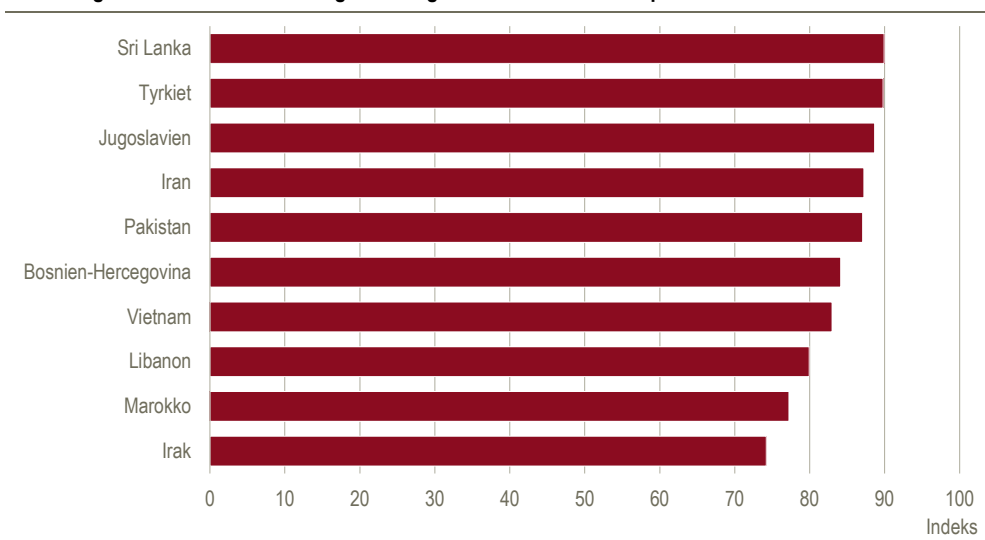
Anderledes aldersfordeling

Som tidligere nævnt har efterkommerne en meget anderledes alderssammensætning end personer med dansk oprindelse, idet der er en kraftig overrepræsentation af unge. I dette afsnit om efterkommernes beskæftigelse anvendes der derfor også aldersstandardiserede beregninger som mål for beskæftigelsen i forhold til personer med dansk oprindelse.

Fokus på de ti største efterkommergrupper blandt de 20-40-årige

Fokus er på gruppen af 20-40-årige efterkommere opdelt på oprindelsesland. Fokuseringen på de 20-40-årige skyldes netop alderssammensætningen, idet efterkommere er kraftigt overrepræsenteret blandt de unge. Desuden er efterkommere fra Tyrkiet, Libanon og Pakistan de tre klart største grupper og udgør tilsammen halvdelen af alle 20-40-årige efterkommere. Grundet den ujævne fordeling imellem grupperne af efterkommere, vil der udelukkende blive fokuseret på de ti oprindelseslande som flest efterkommere mellem 20-40-årige har oprindelse i 1. januar 2019.

Figur 2.9 **Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige mandlige efterkommere efter oprindelsesland. 2018**

Anm. 1: Indeks, mænd med dansk oprindelse = 100.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Laveste indeks blandt efterkommere fra Irak

Blandt de mandlige efterkommere findes de laveste beskæftigelsesindeks blandt efterkommere med oprindelse i Irak, der har et indeks på 74 pct. Mandlige efterkommere fra Irak har dermed en beskæftigelse, der ligger 26 pct. lavere, end den ville have gjort, hvis de havde haft samme beskæftigelse som mænd med dansk oprindelse.

Højeste indeks blandt efterkommere fra Sri Lanka

De højeste beskæftigelsesindeks blandt mænd findes hos efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Tyrkiet og Jugoslavien, der alle har et indeks på 89-90 pct. Herefter følger efterkommere fra Iran og Pakistan, der begge har et beskæftigelsesindeks på 87 pct.

Meget lav beskæftigelse for kvindelige efterkommere fra Libanon

Blandt kvinderne skiller efterkommere med oprindelse i Libanon sig ud. Deres beskæftigelsesindeks ligger på 71 pct. og er dermed klart lavere end de øvrige grupper. Beskæftigelsesindekset ligger derimod over 90 pct. blandt efterkommere med oprindelse i Vietnam, Iran, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Tyrkiet og Sri Lanka.

Tyrkiske efterkommere placeret i midten

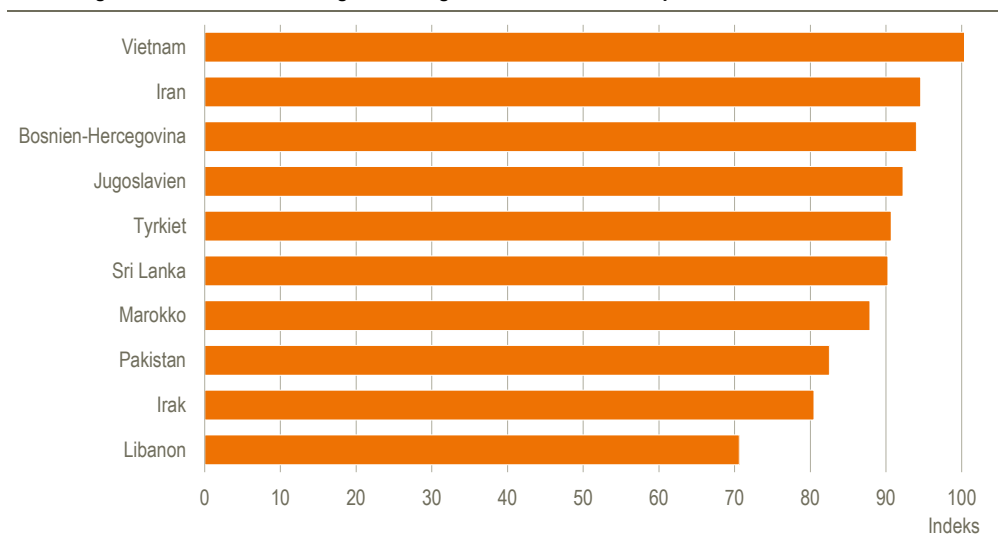
De tyrkiske efterkommere er den klart største enkelte gruppe. Blandt kvinderne er de tyrkiske efterkommere placeret i midten med et beskæftigelsesindeks på 91 pct., hvilket svarer til en underbeskæftigelse på 9 pct. sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Kvindelige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse er altså på samme niveau som mandlige tyrkiske efterkommeres underbeskæftigelse.

Forskelle mellem oprindelseslande er bemærkelsesværdige

De store forskelle i beskæftigelse blandt efterkommere er på flere måder mere bemærkelsesværdige end forskellene blandt indvandrere. Dette skyldes netop, at efterkommere uanset oprindelsesland er født og opvokset i Danmark.

Figur 2.10

Beskæftigelsesindeks for 20-40-årige kvindelige efterkommere efter oprindelsesland. 2018

Anm. 1: Indeks, kvinder med dansk oprindelse = 100.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Anm. 3: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

2.6 Selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere fra ikke-vestlige lande arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse er det således 5,4 pct., der er selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse er de tilsvarende andele henholdsvis 5,3 og 7,7 pct.

Beskæftigelse som selvstændig er mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgør de selvstændiges andel kun 5,3 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere er den tilsvarende andel 9,8 pct.

Tabel 2.6 **Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2018**

	Selvstændige	Lønmodtagere	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal			pct.
Indvandrere, vestlige lande	7 619	134 988	142 607	5,3
Mænd	4 327	74 784	79 111	5,5
Kvinder	3 292	60 204	63 496	5,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	12 753	152 467	165 220	7,7
Mænd	8 693	80 205	88 898	9,8
Kvinder	4 060	72 262	76 322	5,3
Dansk oprindelse	126 786	2 228 177	2 354 963	5,4
Mænd	82 472	1 129 458	1 211 930	6,8
Kvinder	44 314	1 098 719	1 143 033	3,9

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

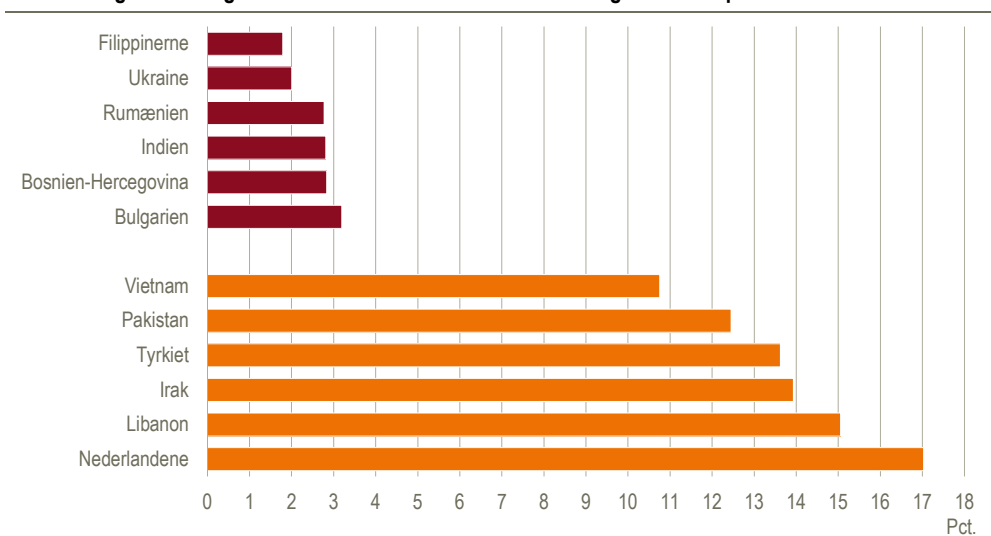
Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige næsten dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er noget mindre for indvandrere fra vestlige lande, idet andelen af selvstændige er 5,5 pct. blandt mændene og 5,2 pct. blandt kvinderne.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Nederlandene og Libanon

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. Blandt indvandrere fra Filippinerne er kun 1,8 pct. af alle beskæftigede selvstændige. Selvstændige udgør derimod over 15 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Nederlandene og Libanon.

Figur 2.11

Selvstændige 16-64-årige indvandreres andel af samlet beskæftigelse efter oprindelsesland. 2018

Anm. 1: Figuren indeholder de seks lande med henholdsvis højeste og laveste andel selvstændige blandt indvandrere fra de 30 lande, hvorfra der 1. januar 2019 er flest 16-64-årige indvandrere.

Anm. 2: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Indvandrere fra Nederlandene har den højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Nederlandene er klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Nederlandene er 17 pct. selvstændige. De nederlandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle beskæftiget inden for landbrug.

2.7 Branche

36 hovedgrupper

I brancheopdelingen DB07 er 726 enkelte brancher blevet opdelt på 36 hovedgrupper. I sagens natur er mange af disse hovedgrupper meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Tabel 2.7 16-64-årige beskæftigede mænd efter branche. 2018

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	79 111	88 898	1 211 930
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	6,6	4,2	2,6
Råstofindvinding	0,5	0,2	0,2
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	4,0	3,7	2,1
Tekstil- og læderindustri	0,1	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,9	0,7	1,0
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,4	0,4	0,5
Medicinalindustri	1,0	0,7	0,8
Plast-, glas- og betonindustri	1,4	1,4	1,4
Metalindustri	2,9	1,8	2,3
Elektronikindustri	0,8	0,6	0,7
Fremst. af elektrisk udstyr	0,4	0,4	0,5
Maskinindustri	2,7	2,2	3,2
Transportmiddelindustri	0,6	0,4	0,4
Møbel og anden industri mv.	1,6	0,9	1,6
Energiforsyning	0,5	0,2	0,5
Vandforsyning og renovation	0,4	0,3	0,7
Bygge og anlæg	10,3	4,0	11,5
Handel	11,1	13,4	17,2
Transport	6,6	12,0	6,2
Hoteller og restauranter	7,9	15,0	2,6
Forlag, tv og radio	1,5	0,9	1,4
Telekommunikation	0,3	0,4	0,7
It- og informationstjenester	4,0	3,1	3,3
Finansiering og forsikring	1,9	1,2	3,1
Ejendomshandel og udlejning	0,8	0,7	1,7
Rådgivning mv.	4,1	2,4	4,8
Forskning og udvikling	1,2	0,7	0,6
Reklame og øvrig erhvervs-service	1,4	0,9	1,3
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	9,9	10,8	5,1
Offentlig administration, forsvar og politi	0,9	1,4	5,2
Undervisning	5,8	4,2	6,2
Sundhedsvæsen	2,3	2,6	2,2
Sociale institutioner	1,9	4,1	4,2
Kultur og fritid	1,8	1,1	1,9
Andre serviceydelser mv.	1,3	2,6	1,7
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,2

Få mandlige indvandrere arbejder inden for Bygge og anlæg

Bygge og anlæg er en af de branchegrupper, hvor mandlige indvandrere er underrepræsenterede. Mens 12 pct. af mænd med dansk oprindelse arbejder inden for denne branchegruppe, er andelen blandt vestlige indvandrere 10 pct. og blandt ikke-vestlige indvandrere 4 pct. *Handel* og *Offentlig administration, forsvar og politi* er to andre branchegrupper, som har højere koncentration af mænd med dansk oprindelse end af indvandrere.

Mens mange arbejder inden for Hoteller og restauranter samt Transport

Til gengæld er mandlige ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for de tre branchegrupper *Hoteller og restauranter*, *Transport* samt *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service*. Fx arbejder 15 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i branchegruppen *Hoteller og restauranter*, mens det kun gælder for 3 pct. af mændene med dansk oprindelse.

Tabel 2.8 16-64-årige beskæftigede kvinder efter branche, 2018

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Alle beskæftigede	63 496	76 322	1 143 033
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	3,3	2,1	0,8
Råstofindvinding	0,2	0,1	0,1
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	2,3	2,0	1,4
Tekstil- og læderindustri	0,3	0,2	0,2
Træ- og papirindustri, trykkerier	0,4	0,2	0,4
Olieraffinaderier mv.	0,0	0,0	0,0
Kemisk industri	0,5	0,3	0,3
Medicinalindustri	1,4	1,1	1,0
Plast-, glas- og betonindustri	0,5	0,4	0,4
Metalindustri	0,5	0,4	0,5
Elektronikindustri	0,6	0,6	0,4
Fremst. af elektrisk udstyr	0,2	0,3	0,2
Maskinindustri	1,3	0,8	0,8
Transportmiddelindustri	0,1	0,1	0,1
Møbel og anden industri mv.	0,9	0,5	0,7
Energiforsyning	0,3	0,2	0,2
Vandforsyning og renovation	0,1	0,0	0,2
Bygge og anlæg	1,1	0,5	1,3
Handel	11,5	9,4	14,4
Transport	3,0	2,1	1,9
Hoteller og restauranter	8,9	8,9	3,9
Forlag, tv og radio	1,2	0,5	1,1
Telekommunikation	0,1	0,2	0,3
It- og informationstjenester	2,7	1,4	1,1
Finansiering og forsikring	1,9	1,2	2,9
Ejendomshandel og udlejning	0,9	0,8	1,2
Rådgivning mv.	4,1	2,0	3,6
Forskning og udvikling	1,1	0,6	0,5
Reklame og øvrig erhvervs-service	2,2	1,3	1,4
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	14,9	15,9	4,3
Offentlig administration, forsvar og politi	1,8	2,4	6,0
Undervisning	9,0	6,1	10,8
Sundhedsvæsen	7,6	8,2	11,7
Sociale institutioner	9,7	21,7	20,6
Kultur og fritid	2,2	1,0	2,1
Andre serviceydelser mv.	2,8	6,5	3,1
Uoplyst aktivitet	0,1	0,1	0,1

Vestlige kvindelige indvandrere er underrepræsenteret i sociale institutioner

22 pct. af de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er i beskæftigelse, arbejder inden for branchegruppen *Social institutioner*. De tilsvarende andele er 10 pct. for kvindelige vestlige indvandrere og 21 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

De kvindelige indvandrere arbejder i højere grad inden for *Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service* end kvinder med dansk oprindelse. Hovedårsagen til den store overrepræsentation af indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her.

2.8 Tilknytning til arbejdsmarkedet over tid

Beskæftigelsesfrekvensen fortæller ikke noget om stabilitet

Beskæftigelsesfrekvensen er en central indikator, der giver et øjebliksbillede af hvor stor en andel af befolkningen, der er i beskæftigelse på et givent tidspunkt. Men den fortæller ikke noget om, hvor mange der er stabilt i beskæftigelse, og hvor mange der har en mere ustabil tilknytning til arbejdsmarkedet over en længere tidsperiode.

Fokus på beskæftigelse over tid

Danmarks Statistiks arbejdsmarkedsregnskab giver imidlertid mulighed for at opgøre befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på vilkårlige tidspunkter i løbet af et givent år. Det giver blandt andet mulighed for at belyse, hvor mange dage en person har været i beskæftigelse i løbet af en periode. Og herigennem bliver det også muligt at belyse befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet over tid, hvilket er omdrejningspunktet for nærværende delafsnit.

Fordele ved at belyse beskæftigelsen over tid

En belysning af beskæftigelsen over tid kan medvirke til at give et mere nuanceret billede af indvandreres tilknytning til arbejdsmarkedet. Metoden kan eksempelvis bidrage til at synliggøre, om indvandreres tilknytning til arbejdsmarkedet, der generelt er svagere end blandt personer med dansk oprindelse, kan tilskrives, at indvandrere i højere grad har en mere ustabil beskæftigelse. Og metoden kan også bidrage til at afgrænse og beskrive karakteristika for grupper, der er permanent uden beskæftigelse i længere perioder.

Tilknytningen til arbejdsmarkedet opgjort over en treårs periode

Det er muligt at opgøre tilknytningen til arbejdsmarkedet over tid tilbage til 2008. Analysens metode forudsætter dog, at personerne i den undersøgte population har opholdt sig i Danmark i hele den analyserende periode. Derfor vil populationen også blive indsnævret betragteligt, hvis analysen eksempelvis fokuserede på at belyse tilknytningen til arbejdsmarkedet over en tiårig periode. For at sikre en bred population er det derfor valgt at belyse arbejdsmarkedstilknytningen over en treårig periode. For at belyse tilknytningen til arbejdsmarkedet over tid anvendes desuden en dynamisk beskæftigelsesklassifikation, der er udviklet i Danmarks Statistik.

Dynamisk klassifikation

Dynamisk beskæftigelsesklassifikation

Stabilt beskæftigede: Beskæftiget mere end 877 dage i perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018 (Beskæftiget mere end 80 pct. af perioden).

Moderat beskæftigede: Beskæftiget mellem 877 og 548 dage i perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018 (Beskæftiget mellem 80 og 50 pct. af perioden).

Ustabilt beskæftigede: Beskæftiget mellem 548 dage og 1 dag i perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018 (Beskæftiget mindre end 50 pct. af perioden).

Permanent uden beskæftigelse: Ikke beskæftiget i hele perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018.

Den dynamiske klassifikation er foretaget for personer, som var mellem 25 og 64 år i hele perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018 og som havde bopæl i Danmark i hele perioden. Personer, der ikke har opholdt sig i landet i hele perioden indgår derfor ikke i den undersøgte population. Definitionen er udviklet af Danmarks Statistik, og der findes ingen international standard for dynamiske klassifikationer af befolkningen i forhold til tilknytning til arbejdsmarkedet.

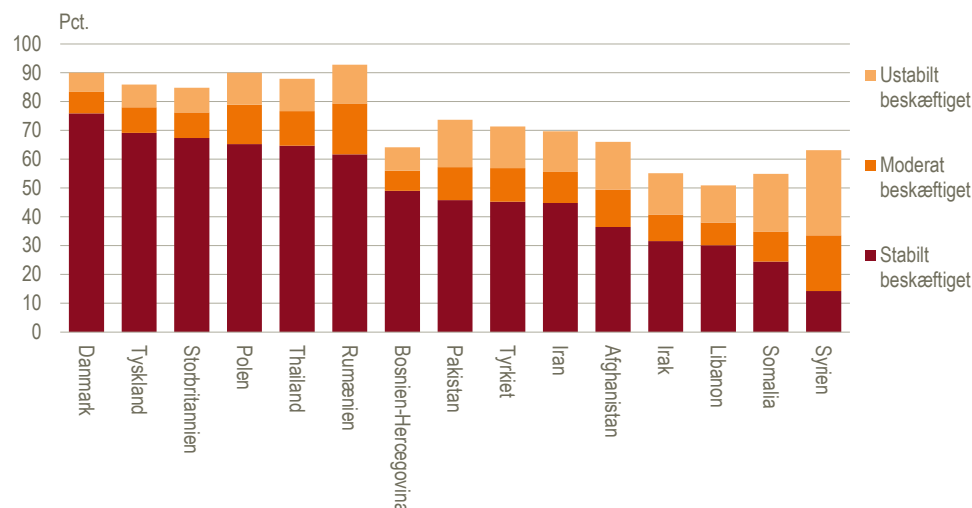
De 14 oprindelseslande der er flest indvandrere fra

Figur 2.12 viser de 14 oprindelseslande, som flest 25-64-årige indvandrere, der var bosat i landet i hele perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018, havde oprindelse i. Figuren illustrerer andelen blandt de enkelte oprindelseslande, der var henholdsvis stabilt beskæftigede, moderat beskæftigede og ustabil beskæftigede i løbet af perioden. Figuren er rangordnet efter andelen, der var stabilt beskæftigede.

76 pct. af personer med dansk oprindelse var i stabil beskæftigelse

Figuren viser, at 90 pct. af 25-64-årige personer med dansk oprindelse i beskæftigelse på et tidspunkt i løbet af perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018. Fordelt efter den dynamiske beskæftigelsesklassifikation svarer det til, at 76 pct. var i stabil beskæftigelse, mens 7 pct. var moderat beskæftigede og 7 pct. var ustabil beskæftigede. Personer med dansk oprindelse havde den højeste andel, der var i stabil beskæftigelse i hele den treårige periode.

Figur 2.12 25-64-årige efter dynamisk klassifikation og oprindelsesland. 2016-2018

Anm: Figuren angiver andelen, der var i beskæftigelse i minimum én dag i perioden 1. januar 2016 til 31. december 2018 fordelt efter den dynamiske beskæftigelsesklassifikation.

Beskæftigelsesmønstret blandt tyskerne og briterne ligner mønstret blandt danskere

Beskæftigelsesmønstret blandt indvandrere fra Tyskland og Storbritannien minder om mønstret blandt personer med dansk oprindelse, idet henholdsvis 9 pct. og 9 pct. var moderat beskæftigede og 8 pct. og 9 pct. var ustabilt beskæftigede. Samlet set var 86 pct. af indvandrerne fra Tyskland og 85 pct. af indvandrerne fra Storbritannien i beskæftigelse i perioden.

Rumænere havde en mere løs tilknytning til arbejdsmarkedet

Indvandrere fra Rumænien havde med 93 pct. den største andel, som var i beskæftigelse i løbet af den treårige periode. Fordelt efter den dynamiske beskæftigelsesklassifikation var der dog kun 62 pct., der var i stabil beskæftigelse, mens henholdsvis 18 pct. og 13 pct. var i moderat og ustabil beskæftigelse. Samme billede ses blandt indvandrere fra Polen, hvor 90 pct. var i beskæftigelse, hvoraf 14 pct. og 11 pct. fordeler sig på moderat og ustabil beskæftigelse.

Vest- og østeuropæiske indvandrere arbejder i forskellige brancher

En mulig forklaring på, at indvandrere fra Polen og Rumænien har en mere løs tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med indvandrere fra Tyskland og Storbritannien kan være, at østeuropæiske indvandrere i højere grad er beskæftiget inden for brancher, der er kendetegnet ved en større grad af sæsonarbejde. Læs nærmere herom i Danmarks Statistiks [analyse: Østeuropæiske indvandrere er i beskæftigelse i næsten lige så høj grad som vesteuropæiske](#).

Mindre end 25 pct. er i stabil beskæftigelse blandt indvandrere fra Somalia og Syrien

I modsatte ende er det især indvandrere fra Somalia og Syrien, der skiller sig ud. I begge tilfælde er andelen i stabil beskæftigelse mindre end 25 pct., mens andelen i ustabil beskæftigelse ligger mellem 20-30 pct. Når tilknytningen til arbejdsmarkedet blandt indvandrere skal fortolkes, skal man imidlertid være opmærksom på, at indvandrere er kommet til Danmark af forskellige årsager. For eksempel er indvandrere fra Syrien i mange tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er på den baggrund, at deres ustabile tilknytning til arbejdsmarkedet skal fortolkes.

Indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet er placeret i midten

Indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet er placeret i midten med henholdsvis 46 pct. og 45 pct., der var i stabil beskæftigelse i løbet af perioden. Indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet er i langt overvejende grad kommet til landet for at arbejde eller som familiesammenførte og er ikke kommet til landet som flygtninge.

Indvandrere har en underhyppighed blandt stabilt beskæftigede

Et indeks kan give et mål for den procentvise forskel i beskæftigelsen mellem indvandrere og personer af dansk oprindelse, og kan beregnes ved at sætte indvandreres beskæftigelse i relation til beskæftigelsen blandt personer med dansk oprindelse. Når der beregnes et indeks viser det sig, at vestlige og ikke-vestlige indvandrere har et

indeks på henholdsvis 86 og 59 blandt stabilt beskæftigede, sammenlignet med personer med dansk oprindelse, hvor indekstallet er sat til 100. Vestlige og ikke-vestlige indvandrere har dermed en underhyppighed blandt stabilt beskæftigede på henholdsvis 14 og 41 pct. sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

66.615 ikke-vestlige indvandrere skal i stabil beskæftigelse

Underhyppigheden kan også udtrykkes som det antal personer, som beskæftigelsen skal forøges med, for at indvandrere når samme beskæftigelsesniveau som personer med dansk oprindelse. Når underhyppigheden blandt stabilt beskæftigede indvandrere omregnes til personer, ses det at andelen, der er i stabil beskæftigelse, skal øges med 12.713 vestlige indvandrere og 66.615 ikke-vestlige indvandrere, for at de når samme beskæftigelsesniveau som personer med dansk oprindelse. For at lukke beskæftigelseefterslæbet blandt stabilt beskæftigede indvandrere er det derfor nødvendigt, at andelen i moderat og ustabil beskæftigelse mindskes.

Tabel 2.9 25-64-årige efter dynamisk klassifikation, herkomst og indeks. 2016-2018

	Stabilt beskæftiget	Moderat beskæftiget	Ustabilt beskæftiget	Permanent uden beskæftigelse
	indeks (dansk oprindelse = 100)			
Vestlige indvandrere	86	162	154	125
Ikke-vestlige indvandrere	59	154	219	291
	Difference til indeks = 100 i antal personer			
Vestlige indvandrere	-12 713	5 506	4 276	2 931
Ikke-vestlige indvandrere	-66 615	8 715	17 159	40 741

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere har en overhyppighed blandt moderat beskæftigede

Blandt moderat beskæftigede har vestlige og ikke-vestlige indvandrere en overhyppighed på henholdsvis 62 pct. og 54 pct. sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Når overhyppigheden omregnes til antal personer, ses det antallet i moderat beskæftigelse skal nedbringes med 5.506 vestlige indvandrere og 8.715 ikke-vestlige indvandrere, for at nå samme niveau som blandt personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere har en overhyppighed på 119 pct. blandt ustabil beskæftigelse

Ikke-vestlige indvandrere har en overhyppighed på 119 pct. blandt ustabil beskæftigede. Det er en mere end dobbelt så højt som blandt vestlige indvandrere, hvor overhyppigheden er 54 pct. Hvis andelen af ikke-vestlige indvandrere i ustabil beskæftigelse skal nedbringes til samme niveau som blandt personer med dansk oprindelse, med henblik på at lukke beskæftigelseefterslæbet blandt stabilt beskæftigede, skal antallet af ikke-vestlige indvandrere i ustabil beskæftigelse nedbringes med 17.159 personer.

40.741 ikke-vestlige indvandrere skal i stabil beskæftigelse

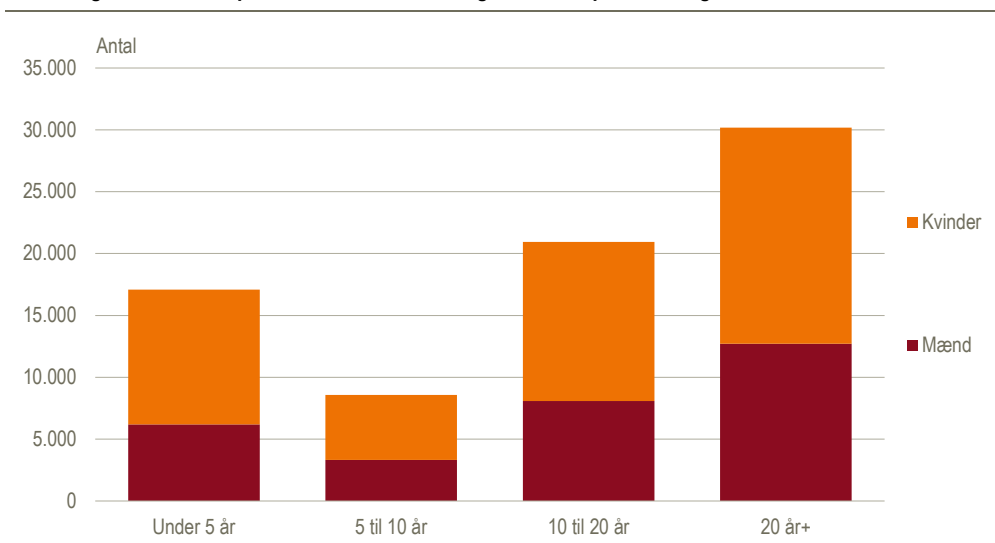
Hvis overrepræsentationen blandt indvandrere i moderat og ustabil beskæftigelse nedbringes til samme niveau som blandt personer med dansk oprindelse, er det imidlertid ikke tilstrækkeligt til at lukke beskæftigelseefterslæbet blandt stabilt beskæftigede indvandrere. Især for de ikke-vestlige indvandrere vil det kun lukke 39 pct. af beskæftigelseefterslæbet blandt gruppen af stabilt beskæftigede. Det kan tilskrives, at ikke-vestlige indvandrere har en overhyppighed på 191 pct. i gruppen, der var permanent uden beskæftigelse tre år i træk. Skal beskæftigelseefterslæbet blandt ikke-vestlige indvandrere lukkes, ville det derfor kræve, at 40.741 ikke-vestlige indvandrere, som var permanent uden beskæftigelse i hele perioden, blev stabilt beskæftigede.

39 pct. af indvandrerne uden permanent beskæftigelse har opholdt sig i Danmark i over 20 år

Mange indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse i hele perioden fra 1. januar 2016 til 31. december 2018, har opholdt sig i Danmark i mange år. Det fremgår af figur 2.13, der illustrerer antallet af indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse i hele perioden fordelt efter opholdstid. I alt var der 76.773 indvandrere, der var uden beskæftigelse i hele den treårige periode. Heraf havde 30.176 opholdt sig i Danmark i mere end 20 år. Det svarer til 39 pct. af alle indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse i hele perioden. Samlet set havde 67 pct. af alle 25-64-årige

indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse, opholdt sig i Danmark i 10 år eller mere.

Figur 2.13 25-64-årige indvandrere permanent uden beskæftigelse efter opholdstid og køn. 2016-2018

Anm: Opholdstiden er opgjort fra indvandringstidspunkt til 1. januar 2016.

Kvinder overrepræsenteret blandt indvandrere permanent uden beskæftigelse

Rettes fokus mod kønsfordelingen blandt 25-64-årige indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse, ses det at kvinder generelt er overrepræsenterede. Blandt indvandrere med mindre end fem års opholdstid udgjorde kvinder 64 pct. af alle indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse. Samme billede gør sig gældende blandt indvandrere, der har opholdt sig i landet mellem fem og ti år og i mere end ti år. Samlet set var der 46.466 kvindelige indvandrere og 30.307 mandlige indvandrere, der var permanent uden beskæftigelse i hele perioden.

Knap halvdelen af indvandrerne fra Libanon og Somalia var permanent uden beskæftigelse tre år i træk

Fordeles indvandrerne efter oprindelsesland ses det, at indvandrere fra Libanon, Somalia, Irak, Jugoslavien, Syrien, Bosnien-Hercegovina, Afghanistan og Iran har store andele på minimum 30 pct., der var permanent uden beskæftigelse tre år i træk. De største andele findes blandt indvandrere fra Libanon og Somalia, hvor henholdsvis 49 pct. og 45 pct. var permanent uden beskæftigelse. Samtidig havde indvandrerne fra Libanon og Somalia i gennemsnit opholdt sig i Danmark i henholdsvis 22 år og 15 år. Det illustrerer, at der er indvandreregrupper i Danmark, der er meget langt fra arbejdsmarkedet, selvom de har opholdt mange år i landet. Samme tendens kan spores blandt indvandrere fra Irak, Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina og Iran, hvor opholdstiden minimum er 17 år.

Indvandrere fra Syrien skiller sig ud

Indvandrere fra Syrien skiller sig ud med en gennemsnitlig opholdstid på fire år samt en høj andel, der er permanent uden beskæftigelse. Indvandrere fra Syrien er i næsten alle tilfælde kommet til landet inden for de seneste år som flygtninge, og det er i den sammenhæng, at såvel deres beskæftigelse og korte opholdstid skal ses.

Indvandrere fra Litauen og Rumænien har lav andel, der var permanent uden beskæftigelse

Indvandrere fra Litauen og Rumænien har begge lave andele på 7 pct., der var permanent uden beskæftigelse i hele perioden samt en relativt kort gennemsnitlig opholdstid på henholdsvis 6 år og 8 år. Den relativt korte opholdstid hænger sammen med, at mange indvandrere fra Litauen og Rumænien først er kommet til Danmark efter landene blev medlem af EU.

Tabel 2.10 25-64-årige indvandrere permanent uden beskæftigelse 2016-2018 og opholdstid

	Permanent uden beskæftigelse		Gennemsnitlig opholdstid
	Antal personer	Andel	
	antal	pct.	år
Tyrkiet	7 496	29	26
Irak	6 709	45	17
Libanon	5 259	49	22
Bosnien-Hercegovina	4 637	36	19
Syrien	4 478	37	4
Iran	3 548	30	18
Somalia	3 495	45	15
Afghanistan	2 557	34	12
Pakistan	2 457	26	19
Jugoslavien	2 425	37	24
Polen	2 314	10	15
Tyskland	1 908	14	14
Vietnam	1 505	20	23
Sri Lanka	1 329	24	22
Storbritannien	1 149	15	14
Norge	1 085	16	14
Thailand	1 011	12	15
Kina	998	15	10
Filippinerne	922	15	10
Rumænien	890	7	8
Sverige	879	13	15
Indien	816	18	8
Ukraine	532	10	7
Litauen	404	7	6
Bulgarien	353	8	7

Anm: Opholdstiden er opgjort fra indvandringstidspunkt til 1. januar 2016.

3. Uddannelse

Sammenfatning

Blandt 30-årige ikke-vestlige efterkommere i 2019 er der 52 pct. af mændene og 74 pct. af kvinderne, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. De tilsvarende andele for 30-årige med dansk oprindelse er 74 og 82 pct. For de kvindelige ikke-vestlige efterkommere er der dog tale om en stor stigning siden 2009, hvor andelen kun var 57 pct.

Kvindelige ikke-vestlige efterkommere har samme andel med erhvervskompetencegivende uddannelse som kvinder med dansk oprindelse, når de er i starten af 20'erne. Fra omkring 25-års alderen sker der imidlertid en stigning i uddannelsesniveaue for kvinder med dansk oprindelse, som ikke er ligeså kraftig blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

I 2019 er andelen af 22-årige under uddannelse 50 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 66 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det er samme niveau som mænd og kvinder med dansk oprindelse.

For de 20-29-årige mandlige efterkommere med somalisk oprindelse er 48 pct. hverken i beskæftigelse eller under uddannelse i 2018. Det er den højeste andel blandt de ti største efterkommergrupper. Mandlige efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har den laveste andel med 12 pct. Efterkommere med oprindelse i Sri Lanka har også den laveste andel blandt kvinderne med 10 pct., mens de libanesiske efterkommere har den højeste andel blandt de kvindelige efterkommere med 31 pct.

Drenge og piger med dansk oprindelse får højere karakterer ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøver end indvandrere og efterkommere. Baseret på karakterer i de seneste fem skoleår, er karaktergennemsnittet for drenge og piger med dansk oprindelse henholdsvis 6,8 og 7,6. De tilsvarende niveauer for de ikke-vestlige efterkommere, som antalmæssigt er den næststørste gruppe, er henholdsvis 5,5 og 6,2.

Blandt de forskellige prøvafag er det i matematik og dansk læsning, at de største karakterforskelle mellem drenge og piger med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere findes.

3.1 Højeste fuldførte uddannelse for indvandrere

25-64-årige indvandrere

De fleste indvandrere har ikke afsluttet en uddannelse i Danmark

Danmarks Statistiks oplysninger over befolkningens højest fuldførte uddannelse er primært baseret på administrative registre, som indberettes af danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har dog i mange tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark og deres uddannelsesniveau er derfor ikke belyst i samme omfang som uddannelsesniveaue blandt personer med dansk oprindelse. Det skyldes, at institutionernes løbende indberetning kun omfatter uddannelser, som er gennemført i Danmark.

Uddannelsesstatistik

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Danmarks Statistik har gennemført spørgeskemaundersøgelser for at skabe et mere fuldstændigt billede af indvandreernes uddannelsesniveau. Hensigten har været at indsamle data for indvandreernes medbragte uddannelse for herigennem at styrke oplysningerne om de uddannelsesmæssige baggrunde i Danmark med fokus på formel uddannelse.

En tredjedel af 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere har kun en grundskoleuddannelse

Der er forskel på uddannelsesniveaue mellem indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande. Eksempelvis har 31 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere alene en grundskoleuddannelse, mens det kun gør sig gældende for 6 pct. af de vestlige indvandrere og 19 pct. af mænd med dansk oprindelse. Samme tendens ses blandt kvinderne.

Tabel 3.1 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige. 2019

	Indvandrere				Dansk oprindelse	
	Mænd		Kvinder		Mænd	Kvinder
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
I alt	95 568	128 810	82 484	139 444	1 254 977	1 236 898
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Grundskole	6	31	6	30	19	15
Gymnasial	8	9	7	9	6	6
Erhvervsfaglig	24	18	17	20	41	33
Kort videregående	9	5	7	5	7	5
Mellemlang videregående ..	17	12	23	16	12	25
Bachelor	1	2	2	2	2	3
Lang videregående	25	16	30	13	12	13
Uoplyst	9	6	7	5	1	1

Erhvervsfaglige uddannelser udgør en mindre andel blandt mandlige indvandrere

Blandt såvel vestlige og ikke-vestlige mandlige indvandrere er andelen, der har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse. For de vestlige mænd er andelen 24 pct. mens den er 18 pct. for de ikke-vestlige. Det er noget lavere end blandt mænd med dansk oprindelse, hvor 41 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt de kvindelige indvandrere er andelen, der har en erhvervsfaglig uddannelse også noget lavere end for kvinder med dansk oprindelse.

Hver fjerde vestlig indvandrer har en lang videregående uddannelse

Blandt de vestlige indvandrere er der 25 pct. af mændene og 30 pct. af kvinderne, der har en lang videregående uddannelse. Det er andele, der er over dobbelt så høje som for personer med dansk oprindelse, hvor 12 pct. af mændene og 13 pct. af kvinderne har en lang videregående uddannelse.

Mange ikke-vestlige indvandrere er også højt uddannede

Der er også mange ikke-vestlige indvandrere, der har en lang videregående uddannelse. Blandt mændene har 16 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er en større andel end mænd med dansk oprindelse. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere har 13 pct. en lang videregående uddannelse, hvilket er samme niveau som kvinder med dansk oprindelse.

Højeste fuldførte uddannelse fordelt på oprindelsesland og opholdsgrundlag

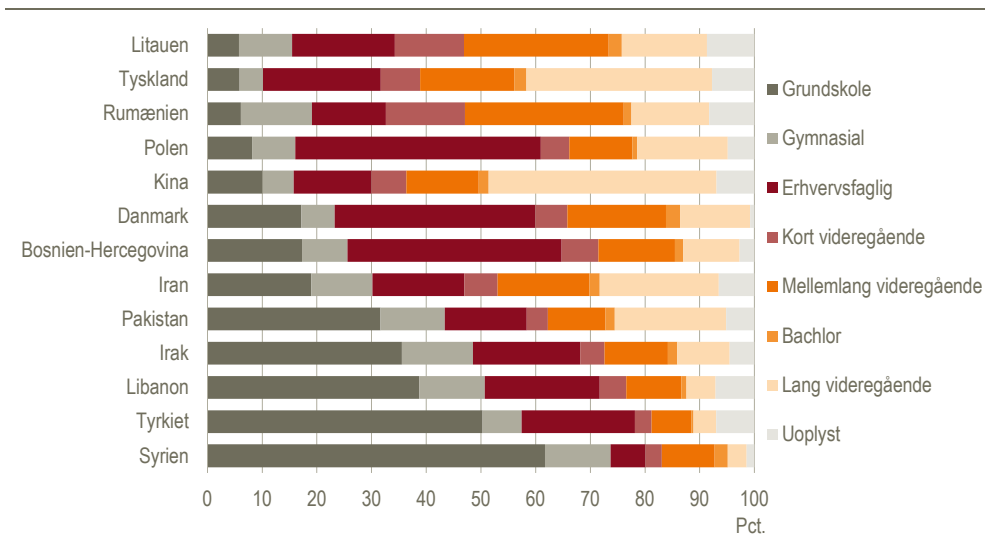
Mange polske og bosniske indvandrere har en erhvervsfaglig uddannelse

Når de 25-64-årige indvandrere opdeles efter oprindelsesland bliver det tydeligt, at der er variation i uddannelsessammensætningen mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Eksempelvis har ca. 40 pct. af indvandrerne Polen og Bosnien-Hercegovina en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket er en større andel end blandt personer med dansk oprindelse. Omvendt er det kun mellem 14 og 20 pct. af indvandrerne fra Rumænien, Kina, Pakistan, Iran og Irak, der har en erhvervsfaglig uddannelse. Og blandt indvandrere fra Syrien er det kun 6 pct.

75 pct. af de syriske indvandrere har ikke en kompetencegivende uddannelse

Det springer også i øjnene, at der blandt enkelte oprindelseslande er store andele, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse – dvs. en uddannelse der er højere end folkeskole- og gymnasieniveau. Blandt indvandrere fra Irak og Pakistan er andelen omkring 50 pct., mens der blandt libanesiske indvandrere er 58 pct., der ikke har en uddannelse, der er højere end grundskole- eller gymnasieniveau. Den største andel findes dog blandt indvandrere fra Syrien med 75 pct.

Figur 3.1 Højeste fuldførte uddannelse 25-64-årige fordelt efter oprindelsesland. 2019

42 pct. af de kinesiske indvandrere har en lang videregående uddannelse

Blandt indvandrere fra bestemte oprindelseslande er der flere, der har en lang videregående uddannelse end blandt personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 13 pct. Blandt indvandrere fra Rumænien, Litauen, Polen og Pakistan ligger andelen mellem 14 og 20 pct., mens 34 pct. af de tyske indvandrere har en lang videregående uddannelse. Den største andel findes dog blandt indvandrere fra Kina, hvor 42 pct. har en lang videregående uddannelse.

Indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at komme til Danmark

At uddannelsesniveaut varierer mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande, skal blandt andet ses i lyset af, at indvandrere har forskellige juridiske forudsætninger for at opholde sig i Danmark. Eksempelvis er alle personer, der er EU/EØS-statsborgere omfattet af EU-reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed, og kan derfor frit indvandre og opholde sig i Danmark, hvis de fx arbejder eller studerer.

Juridiske regler må forventes at medføre en vis selektion

Udenlandske statsborgere, som ikke har nordisk eller EU/EØS-statsborgerskab kan derimod ikke uden videre opholde sig i Danmark, men skal opfylde en række krav for at få arbejds- og opholdstilladelse i Danmark. I den sammenhæng findes der eksempelvis en række ordninger, der er betinget af beskæftigelsesmæssige hensyn og ansøgerens kvalifikationer, hvilket gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark. Alternativt kan personer, der ikke er EU/EØS borgere have opholdsgrundlag som studie, familiesammenføring eller asyl. De fleste ikke-vestlige indvandrere er da også typisk kommet til Danmark som flygtninge eller som familiesammenførte, og opfylder derfor ikke nødvendigvis kravene til at få arbejdstilladelse. De forskellige juridiske ordninger må således formodes at medføre en vis selektion, der påvirker sammensætningen af uddannelsesniveaut blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande.

Mange indvandrere med erhverv som opholdsgrund har en lang videregående uddannelse

I tabel 3.2 fremgår det, at der er forskel på uddannelsesniveaut afhængigt af hvilket opholdsgrundlag indvandrerne har. Eksempelvis har 49 pct. af indvandrerne, der er kommet til Danmark med erhverv som opholdsgrundlag, en lang videregående uddannelse. Indvandrere, der har erhverv som opholdsgrundlag, er ikke EU/EØS-borgere. En del af forklaringen på den høje andel, der har en lang videregående uddannelse, skal således findes i, at opholdstilladelser som eksempelvis beløbsordningen og positivlisten er indeholdt i opholdskategorien erhverv. Det gør det lettere for højt kvalificerede udlændinge at komme til Danmark, og det er også i det lys, at det høje uddannelsesniveaut blandt indvandrere fra Kina skal ses.

Tabel 3.2 Højeste fuldførte uddannelse for 25-64-årige indvandrere efter opholdsgrundlag, 2019

	Asyl	Familie- sammen- føring	Erhverv	Studie	EU/ EØS	Andet	Uoplyst	I alt
I alt	48 632	74 288	37 632	17 617	125 337	3 523	139 277	446 306
	pct.							
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Grundskole	50	30	5	7	6	31	25	21
Gymnasial	12	11	4	6	8	9	8	9
Erhvervsfaglig	15	22	8	6	19	16	27	20
Kort videregående	4	6	4	8	9	4	6	7
Mellemlang videregående ..	9	14	21	31	20	13	14	16
Bachelor	2	3	2	1	1	5	2	2
Lang videregående	6	9	49	27	28	16	13	19
Uoplyst	3	5	7	13	9	6	6	7

Anm.: Uoplyst opholdsgrundlag er til personer, der er indvandret før 1997 eller har dansk/nordisk statsborgerskab.

Indvandrere fra EU/EØS har generelt en uddannelse, der er højere end grundskole- og gymnasialt niveau

Indvandrere med EU/EØS-opholdsgrundlag har med 28 pct. også en høj andel, der har en lang videregående uddannelse. 20 pct. har en mellemlang videregående uddannelse, og 19 pct. har en erhvervsfaglig uddannelse. Modsat har kun 6 pct. en grundskoleuddannelse. Samlet set har 77 pct. af indvandrerne med EU/EØS-opholdsgrundlag en erhvervskompetencegivende uddannelse. Med erhvervskompetencegivende uddannelser forstås uddannelser ud over grundskole- og gymnasieniveauet.

Kun 35 pct. af indvandrere med asyl som ophold har en erhvervskompetencegivende uddannelse

Anderledes forholder det sig med indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag. I denne gruppe har kun 35 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er i det lys, at det lave uddannelsesniveau blandt indvandrere fra Irak, Libanon og Syrien skal ses, idet mange indvandrere fra disse lande er kommet til Danmark som flygtninge. For de syriske flygtninge gør det sig desuden gældende, at de kun har opholdt sig i Danmark i relativt kort tid, hvilket påvirker deres mulighed for at afslutte en uddannelse i Danmark.

Indvandrere med studie som opholdsgrundlag har ofte en videregående uddannelse

Blandt indvandrere, der har studie som opholdsgrundlag, har 74 pct. en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det fremgår desuden, at henholdsvis 31 pct. og 27 pct. har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens der kun er 6 pct., der har en erhvervsfaglig uddannelse. Denne fordeling kan hænge sammen med, at indvandrere der kommer til Danmark for at studere, i højere grad studerer på de videregående uddannelser.

Uddannelse og beskæftigelse

Fokus på 25-64-årige indvandrere med dansk og udenlandsk uddannelse

Det er veldokumenteret, at personer, der har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har bedre tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor er det også interessant at undersøge, hvordan billedet ser ud for indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i udlandet. Og hvordan klarer denne gruppe af indvandrere sig, når man sammenligner med indvandrere, der har taget en tilsvarende uddannelse i Danmark? Det er omdrejningspunktet for nærværende afsnit, der retter fokus mod at belyse, om der er væsentlige forskelle i beskæftigelsesomfang for 25-64-årige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse.

Udenlandsk uddannelse

Udenlandsk uddannelse

Danmarks Statistiks opgørelse over befolkningens højeste fuldførte uddannelse bygger på en række forskellige kilder. Uddannelsesoplysninger der stammer fra bestemte kilder kan defineres som udenlandske uddannelser. Det drejer sig om følgende kilder:

- Spørgeskemaundersøgelserne om indvandrernes medbragte uddannelse
- Uddannelsesstyrelsens anerkendelseskontor

Uddannelser der stammer fra følgende kilder defineres som danske uddannelser:

- Folketællingen før 1970
- Kvalifikationsregister
- Elevregistrer

Hertil findes der en række kilder, hvor det ikke er muligt at afgøre, om uddannelsen er dansk eller udenlandsk. Disse kilder samt imputerede værdier er ikke medtaget i dette delafsnit.

Beskæftigelse stiger med uddannelsesniveau

For såvel 25-64-årige mænd med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere med henholdsvis en dansk og en udenlandsk uddannelse, er der en generel tendens til højere beskæftigelse for stigende uddannelsesniveau. Eksempelvis havde mandlige 25-64-årige ikke-vestlige indvandrere, der kun har afsluttet en dansk grundskoleuddannelse en beskæftigelsesfrekvens på 56 pct. i 2018. Modsat lå beskæftigelsen på 80 pct. blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en lang videregående uddannelse i Danmark.

Men høj beskæftigelse blandt vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse

Selvom beskæftigelsen generelt er stigende med uddannelsesniveaet, skiller vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskole- eller gymnasieuddannelse sig ud med en relativ høj beskæftigelse. Eksempelvis var 74 pct. af de vestlige indvandrere med en udenlandsk grundskoleuddannelse i beskæftigelse. Det er en højere andel end blandt mænd med dansk oprindelse, der kun havde en grundskole uddannelse, hvor 65 pct. var i beskæftigelse. Den høje beskæftigelse skal ses i sammenhæng med, at mange vestlige indvandrere opholder sig i Danmark for at arbejde.

Tabel 3.3 Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige mænd efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2018

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	56	56	74	58	65
Gymnasial	65	63	78	61	76
Erhvervsfaglig	84	80	79	58	87
Kort videregående	77	79	81	60	91
Mellemlang videregående ..	77	83	81	71	91
Bachelor	62	68	79	75	77
Lang videregående	76	80	85	76	92

Anm: Uddannelsesniveaet for personer med dansk oprindelse er opgjort efter uddannelser taget i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig ud

Rettes fokus mod de erhvervsfaglige uddannelser og sammenligner man grupperne på tværs, ligger beskæftigelsesniveauet blandt indvandrere meget tæt på niveauet for mænd med dansk oprindelse. Ikke-vestlige indvandrere med en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse skiller sig dog ud med en beskæftigelsesfrekvens på 58 pct. Om efterslæbet skyldes, at udenlandske erhvervsfaglige uddannelser ikke opfylder det kompetenceniveau, som det kræver for at etablere sig på det danske arbejdsmarkedet, kan ikke afgøres. I den sammenhæng er det dog værd at bemærke, at vestlige indvandrere, der har en udenlandsk erhvervsfaglig uddannelse, har en beskæftigelsesfrekvens på 79 pct.

Høj beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrere med en dansk videregående uddannelse

Mandlige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i Danmark, har en beskæftigelsesfrekvens på henholdsvis 79, 83 og 80 pct. Det er højere end ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en kort-, mellemlang- eller lang videregående uddannelse i udlandet. Her er beskæftigelsesfrekvenserne henholdsvis 60, 71 og 76 pct. Blandt de vestlige indvandrere er beskæftigelsen også høj, hvis uddannelserne er afsluttet i udlandet.

Indvandrere med danske uddannelser har andre karakteristika

Korte, mellemlange- og lange videregående uddannelser afsluttet i Danmark giver tilsyneladende bedre beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere. Samtidig er det dog også sådan, at indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark, typisk også er indvandrere, som har været i Danmark relativt længe. Derfor er der også en vis selektion i forhold til hvilke indvandrere, der afslutter en uddannelse i Danmark. Der er altså andre faktorer end blot den gennemførte uddannelse, som kan have en positiv effekt på beskæftigelsesniveauet.

Indvandrerkvinder med en dansk uddannelse har høj beskæftigelse

Blandt kvinderne er der også tendens til, at beskæftigelsen stiger med uddannelsesniveauet. Desuden fremgår det også, at når man ser bort fra grundskolen og det gymnasiale niveau, så er beskæftigelsen relativt høj blandt såvel vestlige og ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i Danmark. Eksempelvis var beskæftigelsesfrekvensen 80 pct. vestlige indvandrere og 77 pct. for ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse i Danmark. Det er næsten samme niveau som kvinder med dansk oprindelse. Differencen er lidt større mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere, der har afsluttet korte-, mellemlange- og lange videregående uddannelser i Danmark. Men i alle tilfælde har indvandrerkvinderne en beskæftigelsesfrekvens på over 70 pct.

Tabel 3.4

Beskæftigelsesfrekvenser for 25-64-årige kvinder efter herkomst og højest fuldførte uddannelse. 2018

	Indvandrere				Personer med dansk oprindelse
	Dansk uddannelse		Udenlandsk uddannelse		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Grundskole	45	41	61	37	51
Gymnasial	60	52	65	41	72
Erhvervsfaglig	80	77	68	49	81
Kort videregående	72	74	68	51	87
Mellemlang videregående ..	79	79	70	52	87
Bachelor	61	62	76	64	73
Lang videregående	76	77	75	56	90

Anm: Uddannelsesniveauet for personer med dansk oprindelse er opgjort efter uddannelser taget i Danmark.

Ikke-vestlige indvandrerkvinder, der har afsluttet en uddannelse i udlandet, har lav beskæftigelse

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der har afsluttet deres uddannelse i udlandet, skiller sig ud med en lavere beskæftigelse end de øvrige grupper. Og sammenlignet med ikke-vestlige indvandrerkvinder, der har taget deres uddannelse i Danmark, så er deres beskæftigelse minimum 20 procentpoint lavere, når man sætter fokus på de korte-, mellemlange og lange videregående uddannelser. Tendensen til at beskæftigelsen er lavere, hvis uddannelsen er taget i udlandet, ses også blandt de vestlige indvandrere. Men her er differencen knap så stor, når man sammenligner med de vestlige indvandrere, der har afsluttet en tilsvarende uddannelse i Danmark.

3.2 Højeste fuldførte uddannelse for efterkommere

30-årige ikke-vestlige efterkommere

Fokus på 30-årige ikke-vestlige efterkommere

I dette afsnit fokuseres der på 30-årige ikke-vestlige efterkommere. 30-årige har en alder, hvor langt hovedparten har afsluttet deres uddannelse. Samtidig er det af hensyn til efterkommernes skæve aldersfordeling hensigtsmæssigt kun at betragte et enkelt alderstrin, når man ønsker at sammenligne dem med personer med dansk oprindelse.

35 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole uddannelse

Alle efterkommere er pr. definition født i Danmark. Alligevel er der forholdsvis store forskelle mellem 30-årige ikke-vestlige efterkommere og 30-årige med dansk oprindelse, hvad angår sammensætningen på uddannelsesniveau. Blandt de ikke-vestlige mandlige efterkommere er der således 35 pct., som ikke har afsluttet nogen uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel blandt 30-årige mænd med dansk oprindelse er 17 pct.

Andelen er 17 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere

Der er også forskel mellem kvindelige ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, idet 17 pct. af ikke-vestlige efterkommere kun har afsluttet en grundskoleuddannelse mod 12 pct. for kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 3.5 30-årige efter højeste fuldførte uddannelse. 2019

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	1 114	1 012	28 163	26 853
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Grundskole	35	17	17	12
Gymnasial	12	8	8	6
Erhvervsfaglig	18	21	34	25
Kort videregående	6	6	5	5
Mellemlang videregående	13	25	13	25
Bachelor	4	4	4	4
Lang videregående	11	18	17	23
Uoplyst	2	1	1	0

Kønsskel i uddannelse er større blandt ikke-vestlige efterkommere

Det mest bemærkelsesværdige resultat er dog imidlertid den store forskel mellem mandlige og kvindelige efterkommere. I alt har 74 pct. af de 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse. For mændene er det kun 52 pct. Også blandt personer med dansk oprindelse har flere kvinder end mænd uddannet sig, men her er forskellen betydeligt mindre.

Stigning i 30-årige kvinders uddannelsesniveau siden 2009

Siden 2009 er andelen af 30-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere med en erhvervskompetencegivende uddannelse steget fra 57 pct. til 74 pct. For de mandlige ikke-vestlige efterkommere er stigningen mindre, idet 2019-niveauet på 52 pct. kun ligger 9 procentpoint højere end i 2009. Stigningen i ikke-vestlige efterkommeres uddannelsesniveau er altså størst blandt kvinderne.

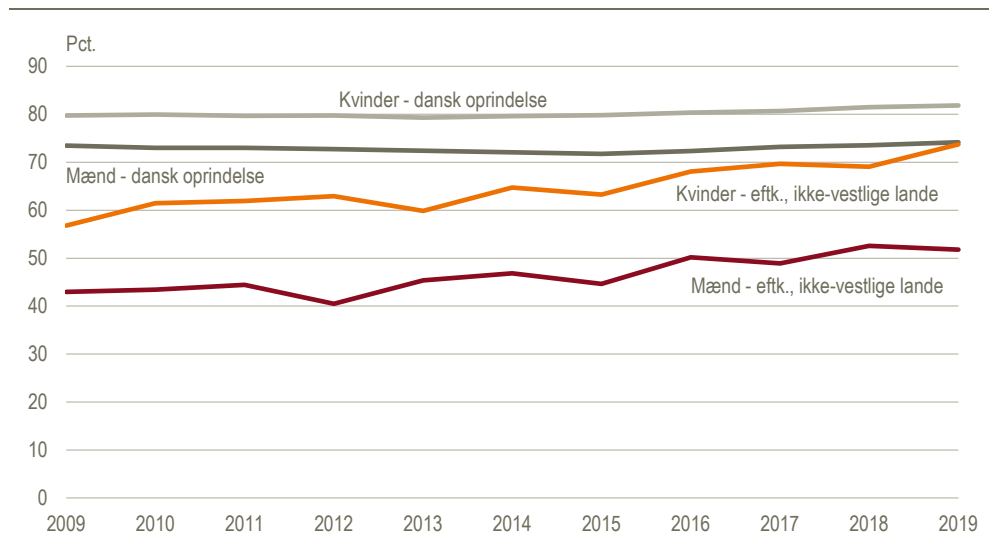
Forskel mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

Med de nuværende niveauer er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 22 procentpoint højere for mænd med dansk oprindelse end for mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinder er forskellen 8 procentpoint.

Markant flere 30-årige efterkommere i 2019 end i 2009

Inden for de seneste ti år er antallet af 30-årige ikke-vestlige efterkommere steget med 131 pct., men det er stadigvæk en lille gruppe. Fx var der i 2009 kun 921 ikke-vestlige efterkommere på 30 år. I 2019 er antallet 2.126. I løbet af de kommende ti år vil gruppen af 30-årige ikke-vestlige efterkommere stige yderligere med 117 pct.

Figur 3.2 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse

Flere kvindelige efterkommere har taget en erhvervsfaglig uddannelse

Blandt de 30-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, har en større andel af mændene med dansk oprindelse end mandlige ikke-vestlige efterkommere en erhvervsfaglig uddannelse. Blandt kvinderne har flere med dansk oprindelse taget en lang videregående uddannelse sammenlignet med kvindelige ikke-vestlige efterkommere. De har derimod højere andele med erhvervsfaglige uddannelser.

Tabel 3.6 30-årige med en erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

	Efterkommere, ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Erhvervsfaglig	35	29	46	30
Kort videregående	11	8	7	6
Mellemlang videregående	24	33	18	31
Bachelor	7	6	5	5
Lang videregående	22	24	23	28

Højeste fuldførte uddannelse for 20-30-årige

Forskel på alder, hvor man afslutter erhvervskompetencegivende uddannelse

Der er naturligvis mange, som afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse længe før, de bliver 30 år. I figur 3.3 vises andelen med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle enkelte trin fra 20 til 30 år for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Mandlige ikke-vestlige efterkommere har laveste andele på samtlige alderstrin

Det er usædvanligt, at personer i begyndelsen af 20'erne har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse, men kurven stiger for alle grupperne fra alderstrin til alderstrin. Det fremgår, at de mandlige ikke-vestlige efterkommere hurtigt skiller sig ud som gruppen med de laveste andele på samtlige alderstrin. Mænd med dansk oprindelse har den højeste andel med en erhvervskompetencegivende uddannelse for alderstrinnene fra 20 til 22 år.

Fra 25 år stiger uddannelsesniveauet kraftigt blandt kvinder med dansk oprindelse

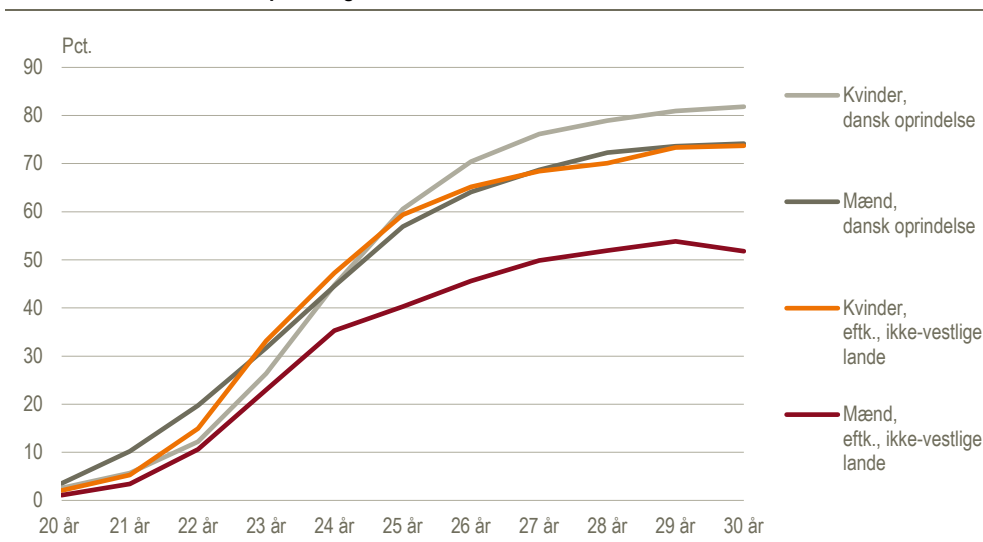
Blandt kvinderne følges ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse ad fra 20 til 24 år. Herefter sker der et tydeligt skift, og kvinder med dansk oprindelse bliver den gruppe, som har den højeste andel med en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse for alle alderstrin fra 25 til 30 år. Samtidig øges afstanden til de kvindelige ikke-vestlige efterkommere. For de 23-årige kvinder er andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse 26 pct. blandt kvinder med

dansk oprindelse og 33 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 30-årige er de tilsvarende andele 82 pct. for kvinder med dansk oprindelse og 74 pct. for kvindelige ikke-vestlige efterkommere – en forskel på 8 procentpoint.

Alderstrin repræsenterer forskellige generationer

Man skal være opmærksom på, at det er forskellige generationer, man ser på, når man betragter aldersopdelte tal for 2019. Det behøver ikke være sådan, at de 23-årige ikke-vestlige efterkommere i dag har lige så stor afstand til kvinder med dansk oprindelse, som 30-årige har i dag, når de selv er 30 år. Om det bliver tilfældet, vil tiden vise.

Figur 3.3 Personer med erhvervskompetencegivende uddannelse. 2019

Sammensætning på uddannelsesniveau

Figur 3.4 til 3.7 viser sammensætningen på uddannelsesniveau for personer med erhvervskompetencegivende uddannelser. For de yngste alderstrin er erhvervsfaglige uddannelser dominerende for alle grupper. Det er der ikke noget overraskende i, da det reelt er den eneste type uddannelse, man kan nå at afslutte som 20-21-årig.

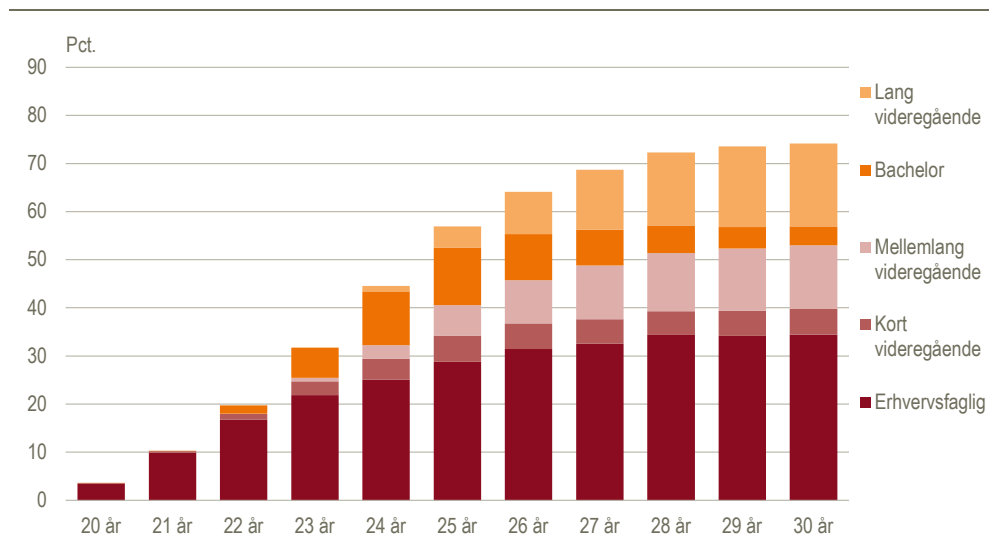
Færre mandlige ikke-vestlige efterkommere får erhvervsfaglige uddannelser

Hovedforklaringen på den store samlede forskel mellem omfanget af uddannelse blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere er, at mandlige ikke-vestlige efterkommere i langt mindre grad afslutter erhvervsfaglige uddannelser. Allerede blandt 22-årige er der 17 pct. af mændene med dansk oprindelse, som har afsluttet en erhvervsfaglig uddannelse, mens den tilsvarende andel kun er 6 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 27-30-årige optræder der desuden en forskel i andelen, der har afsluttet en lang videregående uddannelse.

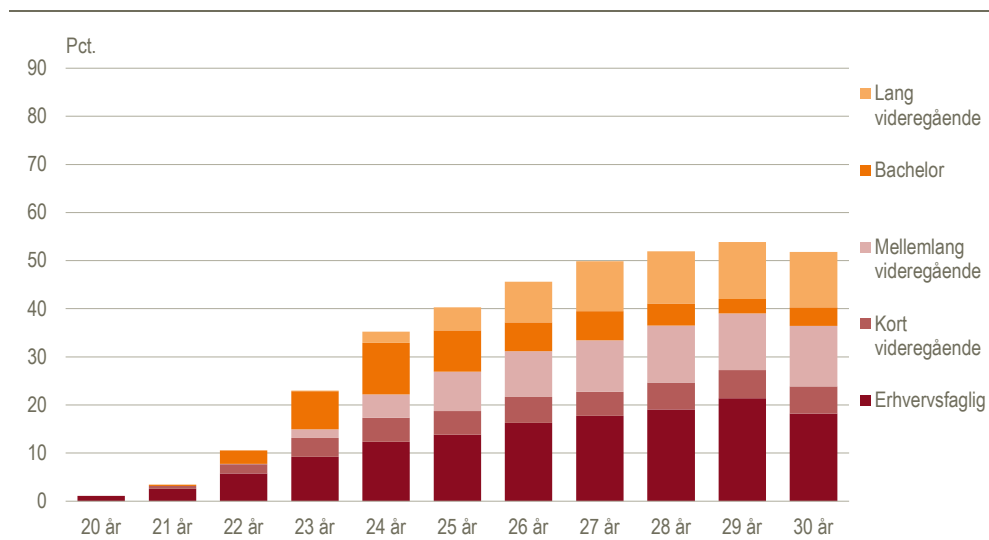
Ingen forskel på de korte- og mellemlange videregående uddannelser

Hvis man sammenligner de korte- og mellemlange videregående uddannelser, er forskellen på samtlige alderstrin dog lille. Blandt de 26-årige har 9 pct. af mænd med dansk oprindelse afsluttet en mellemlang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige efterkommere er 10 pct. Blandt de 30-årige har 5 pct. af mænd med dansk oprindelse og 6 pct. af mandlige ikke-vestlige efterkommere afsluttet en kort videregående uddannelse.

Figur 3.4 Mænd med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

Figur 3.5 Mandlige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

For kvinderne er der stor lighed i andelen med erhvervsfaglige uddannelser

Blandt kvinderne er forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere betydeligt mindre end hos mændene. Der er dog fortsat forskelle, som stiger med alderen. Mens hovedforklaringen til den store forskel blandt mændene er lavere andele med erhvervsfaglige uddannelser blandt ikke-vestlige efterkommere, er det lige omvendt hos kvinderne. Her er andelen med afsluttede erhvervsfaglige uddannelser forholdsvis tæt på hinanden for alle alderstrin. Blandt de 28-årige er andelen således 23 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse og 22 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Færre ikke-vestlige efterkommere tager videregående uddannelser

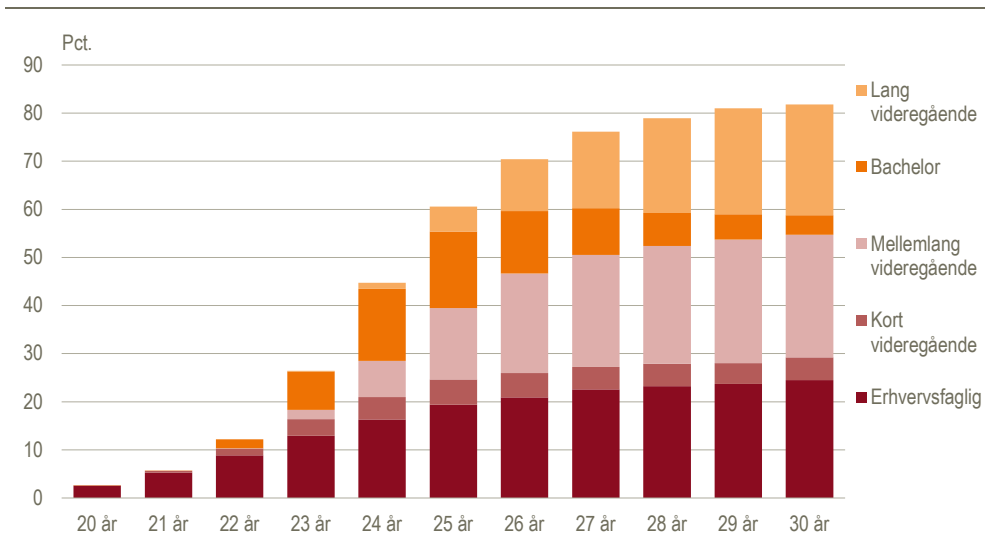
For kvinder med dansk oprindelse stiger andelen, som har afsluttet en bachelor, en kort, en mellemlang eller lang videregående uddannelse, kraftigt fra 25-års alderen. Andelen stiger også blandt de ikke-vestlige efterkommere, men sidst i 20'erne falder stigningen ud sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse. Blandt de 30-årige er andelen således 57 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse, mens den er 52 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Forskelle manifesterer sig først sidst i 20'erne

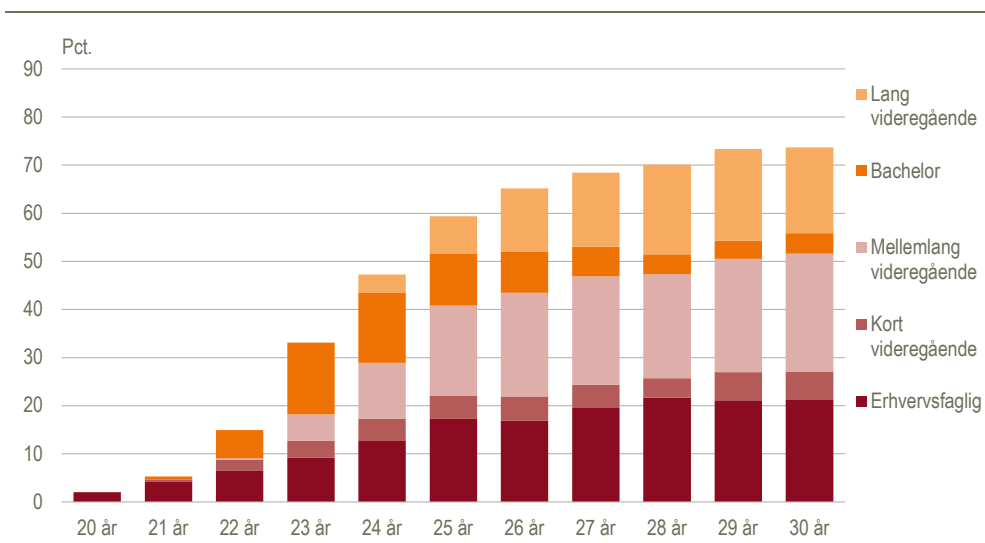
Frem til og med 25-års alderen ser det ud som om, at ikke-vestlige efterkommere tager uddannelser i samme omfang som kvinder med dansk oprindelse. Det skyldes, at de afslutter erhvervsfaglige uddannelser, som de begynder tidligt på og afslutter

hurtigt. Kvinder med dansk oprindelse tager derimod i højere grad videregående uddannelser, som de både begynder på og afslutter senere. Det manifesterer sig på alderstrinene sidst i 20'erne, hvor forskellen i uddannelsesniveau mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige ikke-vestlige efterkommere forøges.

Figur 3.6 Kvinder med dansk oprindelse med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

Figur 3.7 Kvindelige ikke-vestlige efterkommere med erhvervskompetencegivende uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

3.3 Under uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse end indvandrere i gang med uddannelse

Flere unge med dansk oprindelse går i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 36 pct. under uddannelse, mens den tilsvarende andel er 27 pct. for vestlige indvandrere og 21 pct. for ikke-vestlige indvandrere. Der er en meget større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe, som kun udgør 8 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29 år.

Halvdelen af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Der er stor forskel på, hvor stor en andel der er under uddannelse på de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29 år, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 22-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 50 pct. af de 22-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 14 pct. blandt de 29-årige. Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 21-årige og lavest blandt 29-årige, idet 50 pct. af de 21-årige er under uddannelse mod kun 12 pct. af de 29-årige.

Mange 20-22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt 20-22-årige kvinder er der en højere andel under uddannelse af de ikke-vestlige efterkommere end kvinder med dansk oprindelse. Det kan afspejle, at det er mere almindeligt for efterkommere at begynde med en erhvervskompetencegivende uddannelse lige efter afslutningen af ungdomsuddannelsen, mens mange med dansk oprindelse venter 1-2 år. For alle alderstrin over 22 år er andelen under uddannelse højere for kvinder med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere.

Tabel 3.7 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
20-29 år	33 860	29 208	1 651	19 568	315 791
20 år	1 868	1 714	179	2 401	31 186
21 år	2 400	1 999	185	2 389	31 786
22 år	2 841	2 145	161	2 270	32 039
23 år	3 223	2 462	175	2 211	33 259
24 år	3 673	2 721	162	2 135	33 063
25 år	3 838	2 836	149	2 003	32 037
26 år	3 877	3 349	157	1 889	32 270
27 år	3 945	3 639	164	1 626	30 524
28 år	4 154	4 067	165	1 381	30 389
29 år	4 041	4 276	154	1 263	29 238
Under uddannelse			pct.		
20-29 år	27	21	38	37	36
20 år	48	31	48	49	43
21 år	43	30	48	50	46
22 år	41	31	55	50	50
23 år	38	29	49	48	50
24 år	36	26	44	41	46
25 år	30	21	36	34	38
26 år	22	19	32	25	29
27 år	17	15	28	20	23
28 år	13	13	21	15	18
29 år	10	12	18	12	14

Mere end dobbelt så mange 20-årige som 29-årige ikke-vestlige efterkommere

I en sammenligning af uddannelsesniveautet for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er mere end dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

For ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 4.428 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 29 år, mens der til sammenligning kun er 1.628 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere følger samme mønster.

Tabel 3.8 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder					
20-29 år	33 324	29 898	1 652	18 406	300 521
20 år	2 021	1 628	188	2 287	29 348
21 år	2 602	1 863	195	2 379	30 008
22 år	3 042	2 158	180	2 200	30 270
23 år	3 449	2 321	157	2 089	31 495
24 år	3 680	2 835	177	1 977	31 794
25 år	3 752	2 972	167	1 904	30 545
26 år	3 763	3 420	148	1 676	30 649
27 år	3 706	3 895	157	1 488	29 353
28 år	3 735	4 378	154	1 246	28 956
29 år	3 574	4 428	129	1 160	28 103
Under uddannelse	pct.				
20-29 år	32	21	43	46	41
20 år	45	32	38	56	34
21 år	43	32	55	65	50
22 år	48	33	63	66	63
23 år	44	33	62	62	64
24 år	42	26	56	51	58
25 år	35	21	45	35	45
26 år	25	18	32	29	34
27 år	20	14	23	21	25
28 år	16	12	20	16	20
29 år	13	11	23	14	15

Fokus på 22-åriges igangværende uddannelser

I det følgende er fokus rettet mod de 22-årige. Som følge af efterkommernes skæve aldersfordeling med flere yngre er det hensigtsmæssigt at se på personer, der er præcis lige gamle, når man ønsker at sammenligne de forskellige gruppers fordeling på uddannelsesniveauer. De 22-årige er valgt som alderstrin, da langt de fleste 22-årige er færdige med grundskolen og en eventuel gymnasial uddannelse. Samtidig er det de færreste 22-årige, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tabel 3.9 22-årige mænd, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 174	657	88	1 130	16 138
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	3	2	1	2
Gymnasial	1	6	6	4	3
Erhvervsfaglig	4	19	20	15	24
Kort videregående	13	10	8	14	9
Mellemlang videregående	35	26	19	29	19
Bachelor	23	24	38	31	39
Lang videregående	23	11	7	5	3

Mange efterkommere i gang med en mellemlang videregående uddannelse

Blandt de 22-årige, som er i gang med en uddannelse, er personer med dansk oprindelse i højere grad end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gang med en bacheloruddannelse. Til gengæld er der en større andel af ikke-vestlige efterkommere, der er i gang med en mellemlang videregående uddannelse.

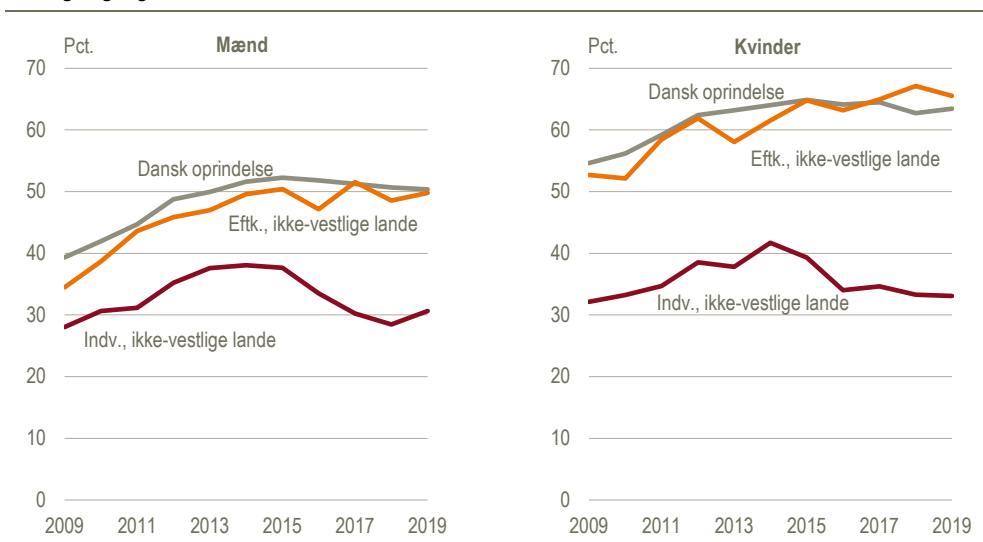
Tabel 3.10 22-årige kvinder, der er i gang med en uddannelse efter uddannelsesniveau. 2019

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt under uddannelse	1 468	714	114	1 442	19 213
	pct.				
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole	0	2	2	1	2
Gymnasial	1	4	0	1	2
Erhvervsfaglig	2	11	13	9	13
Kort videregående	11	6	11	7	7
Mellemlang videregående	36	31	32	41	33
Bachelor	25	29	37	33	41
Lang videregående	25	16	5	8	3

Stor stigning i andelen under uddannelse siden 2009

Siden 2009 er der sket en kraftig stigning i andelen af 22-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som er under uddannelse. I 2009 var det således kun 53 pct. af de ikke-vestlige kvindelige efterkommere, som var under uddannelse, mens andelen er 66 pct. i 2019.

Figur 3.8 22-årige i gang med en uddannelse efter herkomst

Niveauet blandt 22-årige efterkommere er på linje med personer med dansk oprindelse

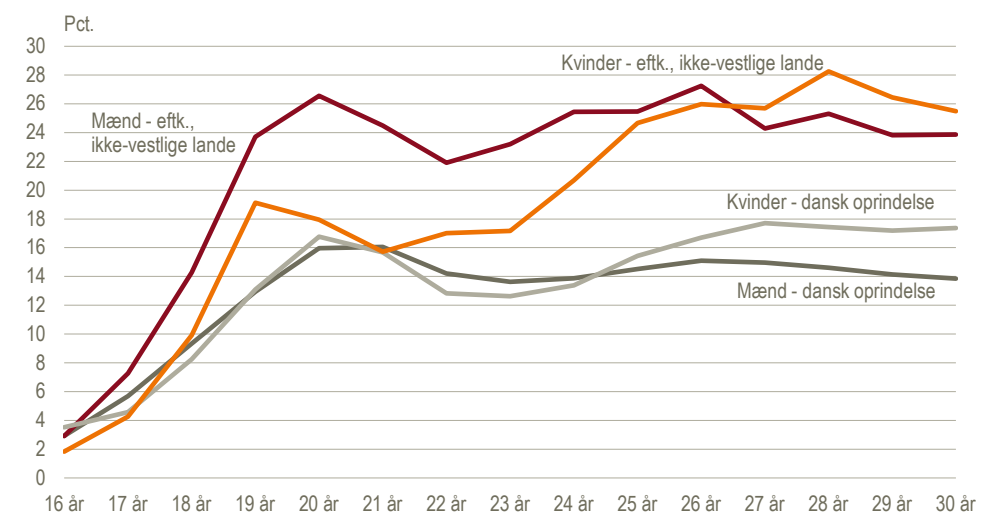
Andelen af 22-årige under uddannelse ligger på 50 pct. for både mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er niveauet blandt de ikke-vestlige efterkommere 66 pct., hvilket er lidt højere end for kvinder med dansk oprindelse, hvor 63 pct. er under uddannelse.

3.4 Hverken under uddannelse eller i beskæftigelse

En samlet indikator for andel i beskæftigelse eller under uddannelse

I stedet for at måle uddannelse og beskæftigelse hver for sig kan man integrere dem i en samlet indikator. Her er det valgt at vende indikatoren om, så der ses på andelen, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse. Fra et integrationsmæssigt synspunkt kan en høj værdi altså anses for at være dårlig, mens en lav andel, der hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, kan anses for at være godt.

Figur 3.9 Personer, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2018

Flere ikke-vestlige efterkommere hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

Andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, er lav for 16-årige. Herefter stiger den for hvert alderstrin frem til 20-års alderen. Dette mønster gør sig både gældende for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt 20-årige er andelen 16 pct. for mænd og 17 pct. for kvinder med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere ligger på et højere niveau, idet 27 pct. af mændene og 18 pct. af kvinderne hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

Stigende tendens fra 20 til 30-års alderen for de ikke-vestlige efterkommere

For personer med dansk oprindelse ligger andelen ret stabilt på alderstrinnene fra 20 til 30 år, hvorimod ikke-vestlige efterkommere har et mere ujævnt forløb. Især bemærker man udviklingen for kvinderne, hvor andelen stiger kraftigt fra 23-års alderen fra et niveau på 18 pct. til 26 pct. blandt de 30-årige. Niveaulet for de mandlige ikke-vestlige efterkommere ligger på 27 pct. blandt de 20-årige og 24 pct. blandt de 30-årige. Forskellen mellem de ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er blandt de 30-årige 10 procentpoint for mænd og 8 procentpoint for kvinder.

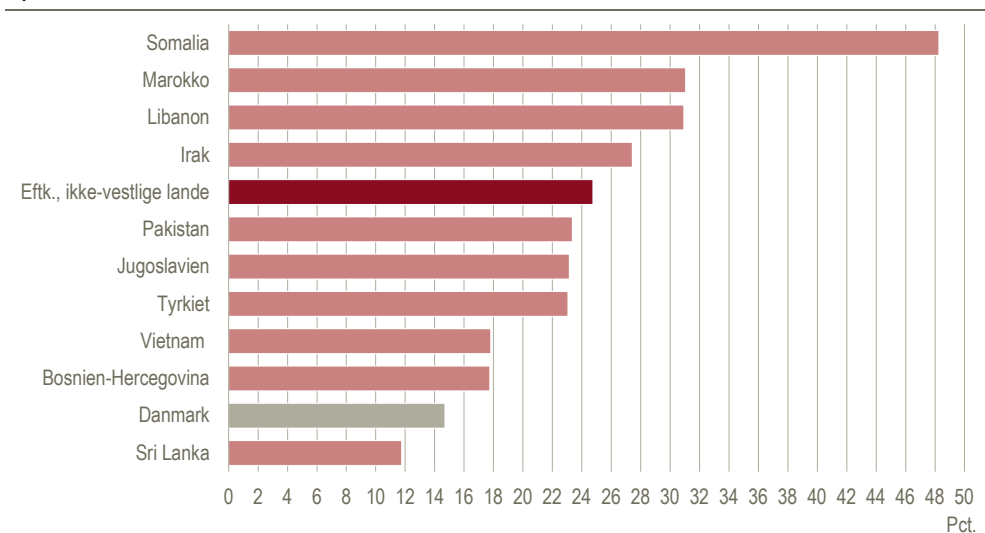
Tyrkiske efterkommere udgør 41 pct. af alle 30-årige ikke-vestlige efterkommere

Det samlede resultat for ikke-vestlige efterkommere er meget afhængigt af, hvordan de tyrkiske efterkommere klarer sig, da det på alle alderstrin er klart den største gruppe af efterkommere. De tyrkiske efterkommeres dominans er størst på de højeste alderstrin. Deres andel af alle ikke-vestlige efterkommere udgør 41 pct. blandt de 30-årige og 16 pct. blandt de 16-årige.

Små udsving for personer med dansk oprindelse fra 20 til 30 år

Blandt personer med dansk oprindelse er der kun små forskelle i andelen, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse på alderstrinene fra 20 til 29 år. På den baggrund er det valgt at slå de 20-29-årige sammen til en aldersgruppe for at kunne belyse forskellene på de enkelte oprindelseslande blandt efterkommerne nærmere. De fleste grupper er for små til at kunne opdeles på enkelte alderstrin, så det er nødvendigt med en større aldersgruppe. Helt konkret er der set på efterkommere med oprindelse i de ti lande, som flest 20-29-årige efterkommere har oprindelse i 1. januar 2019. De ti oprindelseslande omfatter 75 pct. af alle efterkommere mellem 20 og 29 år.

Figur 3.10 Mænd, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2018

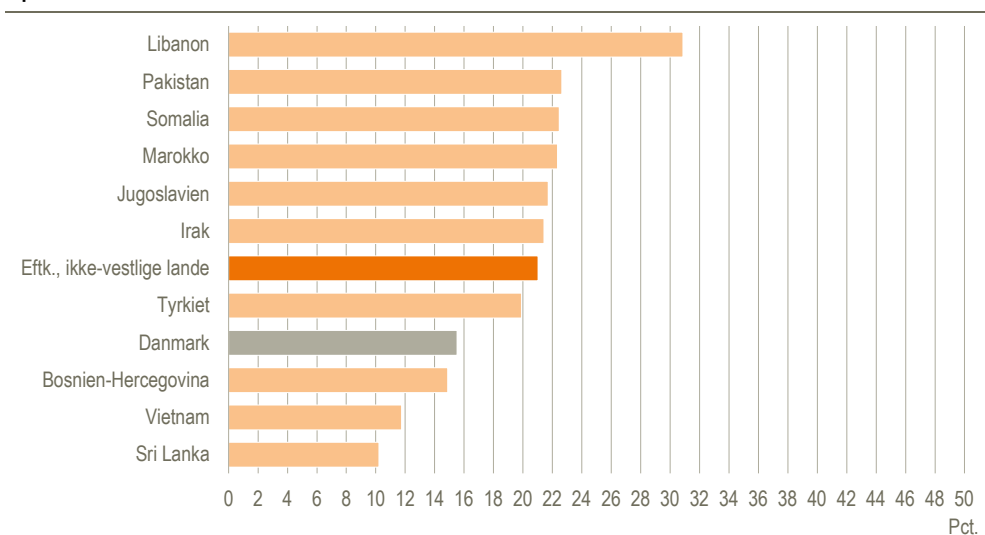
Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Mange somaliske efterkommere er hverken i beskæftigelse eller uddannelse

Blandt mændene er det de somaliske efterkommere, som med 48 pct. har den klart største andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Herefter følger efterkommere med oprindelse i Marokko. Det samlede tal for alle ikke-vestlige efterkommere er 25 pct., hvilket ikke overraskende er meget tæt på andelen blandt de tyrkiske efterkommere, da de er den største gruppe af efterkommere. Det er efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, som med 12 pct. har den laveste andel, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse. Andelen ligger faktisk lidt lavere end andelen for mænd med dansk oprindelse. Også efterkommere med oprindelse i Bosnien-Hercegovina og Vietnam har en relativt lav andel med omkring 18 pct.

Figur 3.11 Kvinder, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse blandt 20-29-årige efterkommere efter oprindelsesland. 2018

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Lave andele blandt efterkommere med srilankansk oprindelse

Blandt kvinderne er det efterkommere med oprindelse i Libanon, som ligger klart højest med 31 pct. Pakistanske efterkommere ligger næsthøjest med 23 pct. Også blandt kvinderne fremgår det, at de tyrkiske efterkommeres andel stort set svarer til hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Begge grupper har en andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 20-21 pct. Igen afspejler det, hvor

stor en andel de tyrkiske efterkommere udgør af hele gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er det også efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, der har den laveste andel blandt kvinderne med 10 pct.

3.5 Karakterer i grundskolen

Fokus på forskelle i karakterer

I dette afsnit ser vi på karakterer i grundskolen. Fokus er naturligvis rettet mod forskelle mellem indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse.

Karakterer i fokus

Der ses på karakterer i de såkaldt bundne prøvfag ved folkeskolens afgangsprøve. Det drejer sig om:

Dansk mundtlig
 Dansk læsning
 Dansk retskrivning
 Dansk skriftlig
 Matematik, uden hjælpemidler
 Matematik, med hjælpemidler
 Engelsk mundtlig
 Fysik/kemi praktisk/mundtlig eller Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi

Karakterer i alle de ovenstående fag er lagt sammen ved udregningen af de samlede gennemsnit for alle bundne prøvfag.

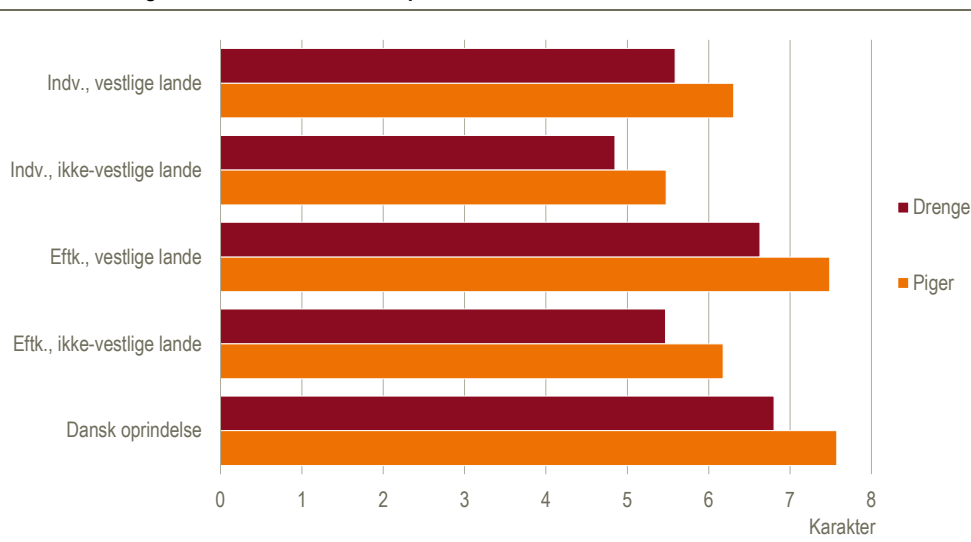
De seneste fem skoleår lagt sammen, så det er muligt at se på alle herkomstgrupper og underopdele nogle af grupperne på enkelte oprindelseslande. Fysik/kemi, praktisk/mundtlig er fra skoleåret 2016/2017 udfaset som prøvfag, mens der er indført Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Derfor er der ikke beregnet et særskilt femårskaraktorgennemsnit for prøvfagene Fysik/kemi, praktisk/mundtlig og Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Elever i specialklasser og privatister (elever som ikke har mulighed for at aflægge prøve på en skole fx på grund af hjemmeundervisning) er heller ikke medtaget.

Vestlige efterkommere ligger tæt på drenge og piger med dansk oprindelse

For drenge og piger med dansk oprindelse ligger gennemsnitskarakteren på 6,8 og 7,6, når man ser på samtlige karakterer til alle bundne prøver i de seneste fem skoleår. De vestlige efterkommere har næsten lige så høje gennemsnit med 6,6 blandt drengene og 7,5 blandt pigerne.

Figur 3.12

Samlet karaktorgennemsnit for alle bundne prøver. 2014-2018

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har laveste karaktorgennemsnit

Herefter er der et forholdsvis stort spring ned til de vestlige indvandrere på tredjepladsen. For de vestlige indvandrere er gennemsnittet 5,6 blandt drengene og 6,3 blandt pigerne. De ikke-vestlige efterkommere ligger med niveauer på 5,5 og 6,2 lidt lavere, mens de ikke-vestlige indvandrere har de laveste gennemsnit med 4,8 blandt

drengene og 5,5 blandt pigerne. I alle fem herkomstgrupper ligger pigernes gennemsnit højere end drengenes.

7-trinsskalen, der blev indført i 2007, indeholder karaktererne:

12 – gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

10 – gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.

7 – gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.

4 – gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.

02 – gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

00 – gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.

-3 – gives for den ringe præstation, som er helt uacceptabel.

Karakterer i de bundne prøvfag

I tabel 3.11 og 3.12 fremgår gruppernes karaktergennemsnit i de bundne prøvfag. Det er også angivet, hvor stort datagrundlaget er for de forskellige grupper. Vestlige indvandrere og efterkommere er de to mindste grupper. Blandt de drenge og piger, som har fået karakterer i de bundne prøvfag i de seneste fem skoleår, udgør vestlige indvandrere og efterkommere tilsammen kun omkring 1 pct. De tilsvarende andele ligger omkring 2 pct. for ikke-vestlige indvandrere og omkring 8 pct. for ikke-vestlige efterkommere. Ikke-vestlige efterkommere er altså klart den antalsmæssigt vigtigste gruppe efter personer med dansk oprindelse. De vil derfor naturligt være i fokus i dette afsnit. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Indvandrere er derimod en langt mere sammensat gruppe med hensyn til opholdstid i Danmark.

Tabel 3.11 Drenges karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve. 2014-2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	----- karaktergennemsnit -----				
Alle bundne prøver	5,6	4,8	6,6	5,5	6,8
Dansk mundtlig	5,5	5,8	6,8	6,0	7,1
Dansk læsning	4,5	3,7	5,6	4,5	6,1
Dansk retskrivning	4,6	3,9	6,2	5,4	6,4
Dansk skriftlig	4,2	4,0	5,5	4,9	5,8
Matematik, uden hjælpemidler	6,4	5,3	7,1	5,7	7,4
Matematik, med hjælpemidler	6,0	4,7	6,9	5,1	7,0
Engelsk mundtlig	7,6	6,4	8,4	6,8	7,8
	----- antal -----				
Dansk mundtlig	1 250	2 762	804	11 301	135 676
Dansk læsning	1 283	2 848	811	11 440	136 441
Dansk retskrivning	1 281	2 843	812	11 433	136 321
Dansk skriftlig	1 279	2 797	810	11 389	135 946
Matematik, uden hjælpemidler	1 341	3 030	808	11 409	136 184
Matematik, med hjælpemidler	1 333	2 979	805	11 393	135 872
Engelsk mundtlig	1 279	2 751	790	11 032	133 538

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Ikke-vestlige efterkommere opnår lavere karakterer end personer med dansk oprindelse – både blandt drenge og piger

De ikke-vestlige efterkommere får lavere karakterer end drenge og piger med dansk oprindelse. Blandt drengene er deres samlede gennemsnit 5,5 mod 6,8 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne er det samlede gennemsnit 6,2 mod 7,6 for piger med dansk oprindelse. Selv om de ikke-vestlige efterkommerpiger ligger lidt højere end de ikke-vestlige efterkommerdrengene, ligger de relativt set lige så meget under piger med dansk oprindelse som drengene ligger under niveauet for drenge med dansk oprindelse. Forskellen er 1,3 for drengene og 1,4 for pigerne. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse klarer de ikke-vestlige efterkommerpiger sig altså ikke bedre end de ikke-vestlige efterkommerdrengene.

Tabel 3.12 **Pigers karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve, 2014-2018**

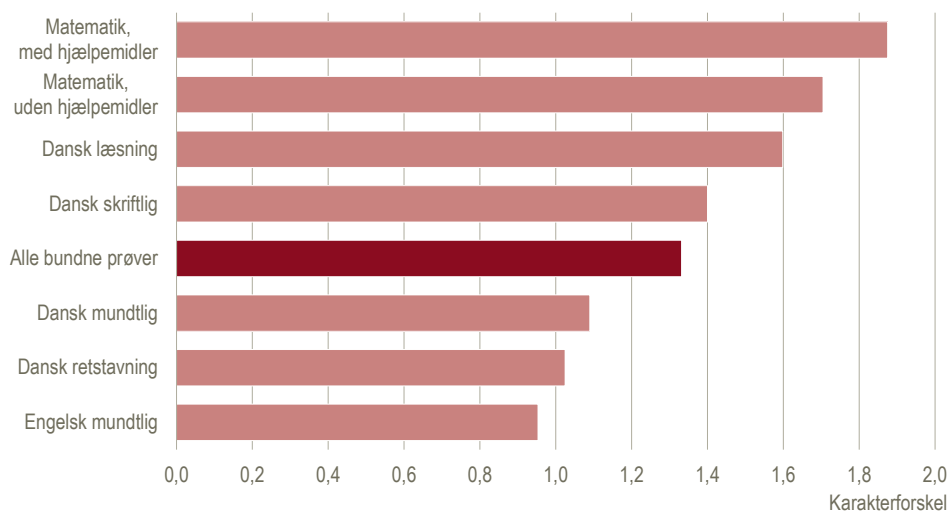
	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	karaktergennemsnit				
Alle bundne prøver	6,3	5,5	7,5	6,2	7,6
Dansk mundtlig	7,5	7,3	8,7	7,8	8,9
Dansk læsning	5,6	4,4	6,8	5,2	7,1
Dansk retskrivning	5,7	4,7	7,3	6,2	7,6
Dansk skriftlig	5,6	5,0	7,2	6,0	7,4
Matematik, uden hjælpemidler	6,1	4,9	6,9	5,3	7,0
Matematik, med hjælpemidler	5,9	4,6	6,7	5,0	6,8
Engelsk mundtlig	7,8	7,3	8,9	7,6	8,1
	antal				
Dansk mundtlig	1 331	2 885	809	11 490	135 004
Dansk læsning	1 350	2 949	821	11 580	135 677
Dansk retskrivning	1 348	2 942	821	11 579	135 647
Dansk skriftlig	1 341	2 909	821	11 534	135 400
Matematik, uden hjælpemidler	1 384	3 032	812	11 459	135 042
Matematik, med hjælpemidler	1 383	2 993	811	11 445	134 747
Engelsk mundtlig	1 343	2 874	800	11 233	132 994

Anm.: Personer i specialklasser og privatister er sorteret fra. Tabellen viser antal med en gyldig karakter i det pågældende fag.

Fokus på ikke-vestlige efterkommere

Bortset fra personer med dansk oprindelse er de ikke-vestlige efterkommere som nævnt den klart største gruppe. Da efterkommerne alle er født i Danmark, udgør de også en mere homogen gruppe, som er mere sammenlignelig med personer med dansk oprindelse. Derfor er det interessant at undersøge forskellene mellem gruppen af ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse mere detaljeret. I figur 3.13 og 3.14 er der set på forskellen i karaktergennemsnit mellem de to grupper i alle de bundne prøvefag.

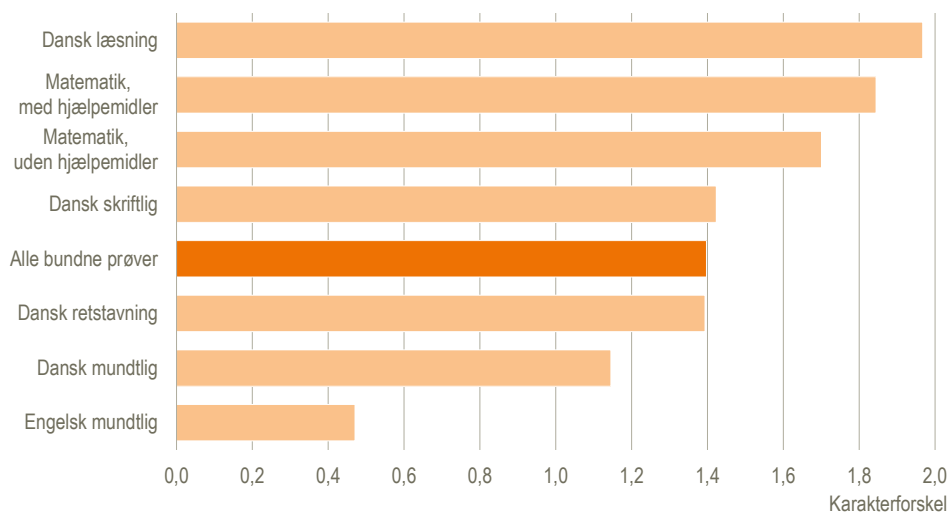
Figur 3.13 Forskel i drenges karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2014-2018

Ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i matematik og dansk læsning

For drengene er det de to matematiske fag, som de ikke-vestlige efterkommere klarer sig relativt dårligst i. Størst er forskellen i matematik med hjælpemidler, hvor karaktergennemsnittet ligger 1,9 lavere for de ikke-vestlige efterkommere. For matematik uden hjælpemidler er forskellen 1,7. Næsten samme forskel findes også i dansk læsning. Det er i dansk mundtlig, dansk retskrivning og engelsk mundtlig, at de mindste forskelle findes.

Figur 3.14 Forskel i pigers karaktergennemsnit mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. 2014-2018

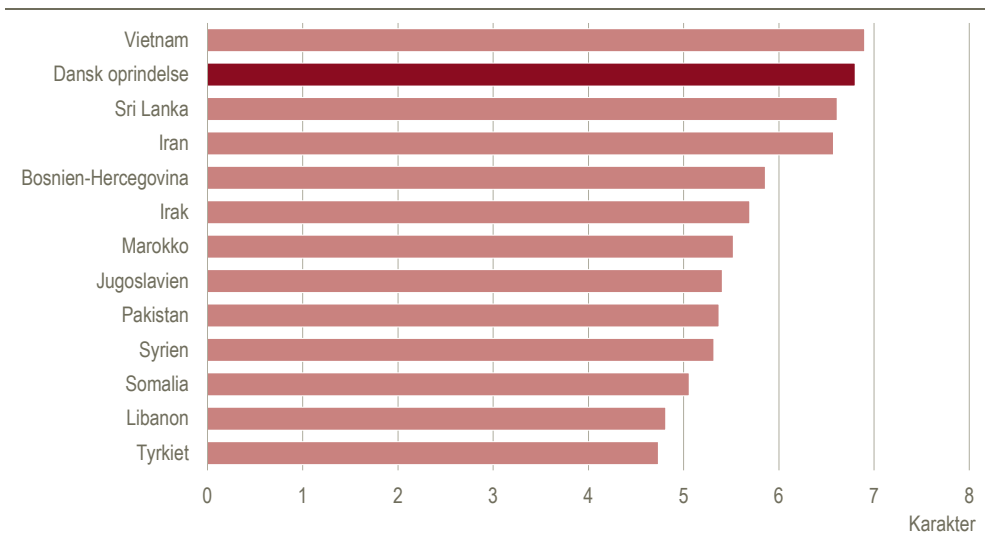
Lavest karakterforskel findes i engelsk

For pigerne findes den største forskel i dansk læsning. Her har piger med dansk oprindelse et karaktergennemsnit, som ligger 2,0 højere end de ikke-vestlige efterkommeres. De to matematiske fag er fagene med anden- og tredjestørste forskelle med karakterforskelle på henholdsvis 1,8 og 1,7. For pigerne er det i engelsk, at den laveste forskel findes med 0,5.

Store forskelle mellem landegrupper inden for de ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere omfatter personer med oprindelse i mange forskellige lande, og der kommer store forskelle frem, når man opdeler gruppen på enkelte oprindelseslande. I figur 3.15 og 3.16 fremgår det samlede karaktergennemsnit for ikke-vestlige efterkommere med oprindelse i de 12 lande, som har flest 16-årige efterkommere i perioden 2014-2018.

Figur 3.15 Drenges karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2014-2018

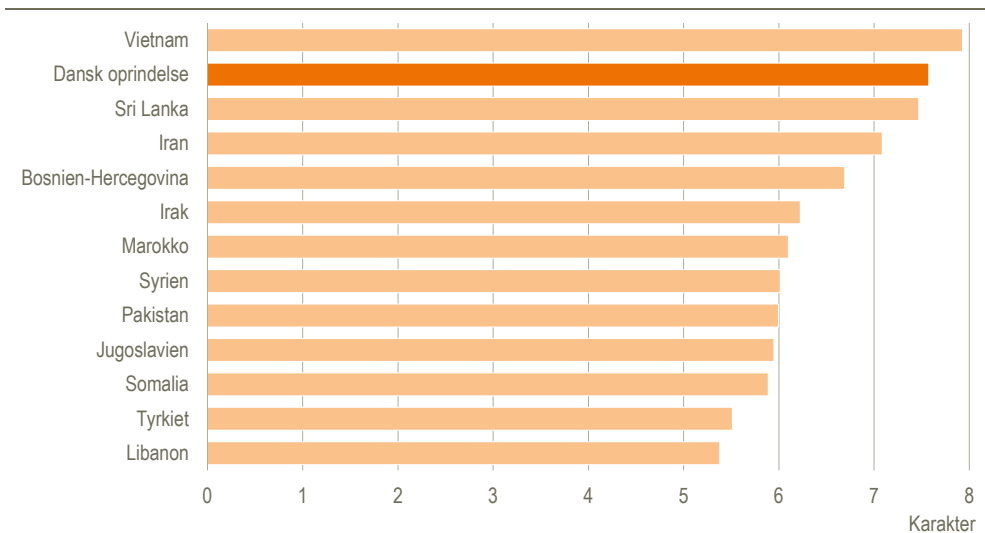
Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

Vietnamesiske efterkommere har højeste gennemsnit

Efterkommere med oprindelse i Vietnam skiller sig ud blandt både drenge og piger, som gruppen med det højeste karaktergennemsnit. For begge køn ligger de vietnamesiske efterkommere endda en smule højere end drenge og piger med dansk oprindelse. På de følgende pladser finder vi efterkommere med oprindelse i Sri Lanka, Iran og Bosnien-Hercegovina.

Figur 3.16 Pigers karaktergennemsnit for alle bundne prøver for efterkommere efter oprindelsesland. 2014-2018

Anm. 1: En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Anm. 2: Jugoslavien i figuren er Jugoslavien før opsplitningen.

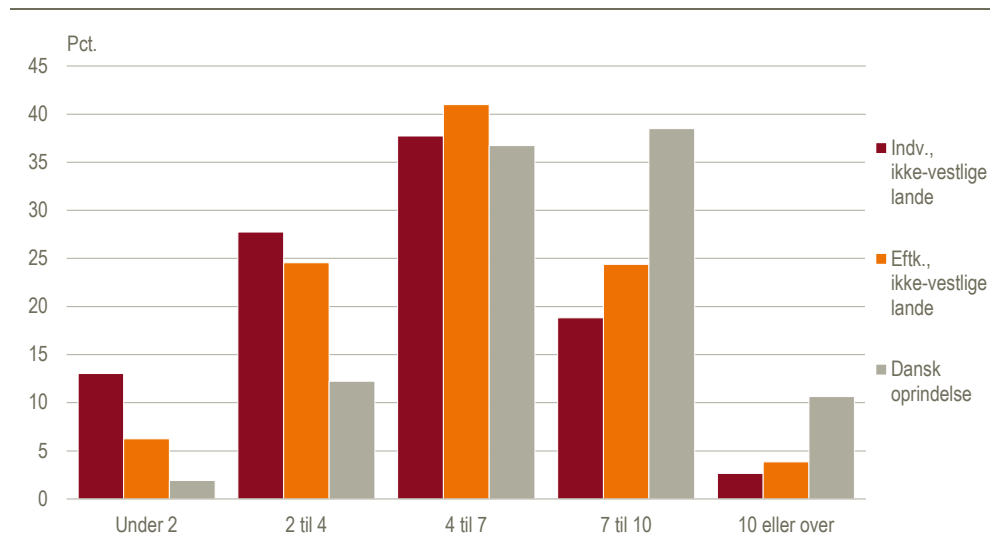
Mens efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet og Libanon ligger lavest for både drenge og piger. De tyrkiske efterkommeres karaktergennemsnit ligger 2,2 lavere end de vietnamesiskes blandt drengene. For pigerne er der en forskel på 2,5 mellem de vietnamesiske efterkommere i toppen og de libanesiske efterkommere i bunden.

Karaktergennemsnit dækker over en stor spredning

Fokus har her været på karaktergennemsnit. Et sådan simpelt gennemsnit dækker naturligvis over en stor spredning i alle grupper. Figur 3.17 og 3.18 med karakterernes spredning tegner dog et billede af en spredning, der er som man kan forvente. Andelen med lave karakterer er høj blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og lav blandt drenge og piger med dansk oprindelse. Omvendt er der relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som har høje karaktergennemsnit.

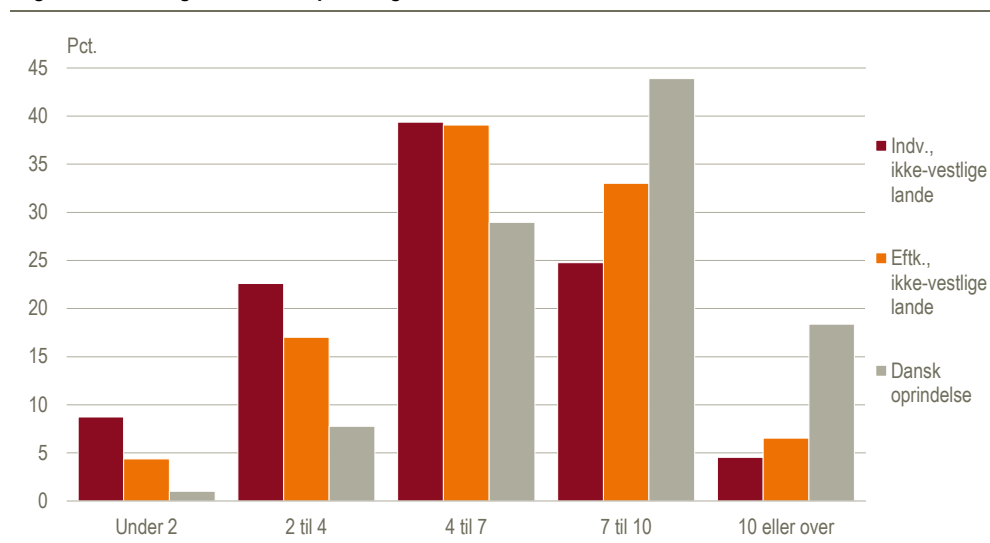
Figur 3.17 Drenges karaktergennemsnits spredning. 2014-2018

Sammenlignet med dansk oprindelse har næsten fire gange så mange under 2 i gennemsnit blandt ikke-vestlige efterkommere

Et karaktergennemsnit under 2 svarer til at man ligger under niveauet for den minimalt acceptable præstation. Blandt drengene er det tilfældet for 13 pct. af de ikke-vestlige indvandrere og 6 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, mens andelen er 2 pct. blandt drenge med dansk oprindelse. Blandt pigerne er de tilsvarende andele 9 pct. for de ikke-vestlige indvandrere, 4 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 1 pct. for piger med dansk oprindelse.

Figur 3.18 Pigerne karaktergennemsnits spredning. 2014-2018

Mens tre gange så mange med dansk oprindelse har over 10 i gennemsnit

For drenge og piger med dansk oprindelse er der henholdsvis 11 og 18 pct., som har karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen er til sammenligning 3 og 5 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 4 og 7 pct. for de ikke-vestlige efterkommere.

4. Indkomst, ulighed og formue

Sammenfatning

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den største indkomst før skat i Danmark i 2018. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 475.500 kr. før skat. Det er mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 437.200 kr. før skat.

Mandlige indvandrere fra Eritrea, Syrien, Somalia, Bulgarien, Afghanistan og Irak havde i 2018 en årlig indkomst, der var mindre end 250.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat. Blandt indvandrere fra Eritrea, Bulgarien og Afghanistan udgjorde erhvervsindkomsten mindst 70 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom mellem 36 og 38 pct. af indkomsten blandt indvandrere fra Syrien, Somalia og Irak fra offentlig forsørgelse.

Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Tyskland, der i 2018 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Rusland, Jugoslavien, Vietnam og Iran i 2018. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2018 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 263.000 kr. og 293.000 kr. Det svarer til mellem 76 og 85 pct. af indkomsten blandt kvinder med dansk oprindelse.

Indkomstfordelingen er en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen kan belyses ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler). 37.182 vestlige indvandrere og 110.058 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkventil i 2017. Det svarer til 34 pct. af de vestlige indvandrere og 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere.

Vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 17.047 vestlige indvandrere i øverste indkomstkventil. Det svarer til 16 pct. af alle 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkventil.

Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2017 en samlet pensionsformue på 2,9 mio. kr. i gennemsnit. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2017 en gennemsnitlig pensionsformue på knap 3,0 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på knap 869.000 kr. i 2017. Forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2017 havde en gennemsnitlig pensionsformue på knap 499.000 kr.

4.1 Indkomst før skat efter herkomst

Faktorer der påvirker indkomsten

Sammensætningen af indkomsten for en befolkningsgruppe giver en væsentlig indikation af, i hvilket omfang gruppen er selvforsørgende, og i hvilket omfang personer har modtaget økonomisk hjælp fra samfundet. For eksempel er det klart, at pensionistens og den arbejdsløses indkomstsammensætning hovedsageligt består af overførselsindkomst. Derimod består indkomstsammensætningen for beskæftigede hovedsageligt af erhvervsindkomst.

Sammenligning af forskellige herkomstgrupper

Når indkomstforskelle mellem forskellige herkomstgrupper skal fortolkes, er der derfor flere faktorer, der spiller ind. Eksempelvis er indkomstsammensætningen blandt ikke-vestlige indvandrere i høj grad påvirket af, at gruppen generelt har en lav tilknytning til arbejdsmarkedet og at gruppen også har et relativt lavt uddannelsesniveau. Desuden har det også en betydning, hvor længe indvandrerne har været i Danmark. Det skyldes, at opholdstiden generelt har en positiv indflydelse på tilknytningen til arbejdsmarkedet, men også at adgangen til nogle offentlige ydelser er betinget af, hvor længe man har opholdt sig i landet.

Efterkommeres indkomst er påvirket af deres alderssammensætning

Alder spiller også en stor rolle, idet der ofte er en positiv sammenhæng mellem alder og en række faktorer som beskæftigelsesfrekvens, anciennitet på arbejdsmarkedet og derved lønniveau, som påvirker den samlede erhvervsindkomst. Størstedelen af efterkommerne i Danmark er under 40 år, hvilket betyder at deres alderssammensætning er væsentligt anderledes, end det er tilfældet for de andre herkomstgrupper.

SU udgør en stor del af indkomsten for 15-24-årige

Personer med dansk oprindelse mellem 15-24 år havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 101.500 kr. i 2018. Heraf kom 22.900 kr. fra offentlig forsørgelse, hvilket svarer til 23 pct. af deres samlede indkomst. Den lave personindkomst blandt 15-24-årige og den relativt høje andel med offentlig forsørgelse, skal ses i sammenhæng med, at mange unge ikke er i beskæftigelse, idet de er studerende og modtager SU.

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten for 45-54-årige

For personer med dansk oprindelse topper indkomsten mellem 45 og 54 år. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 483.900 kr. i 2018. Heraf kom 423.700 kr. fra erhvervsindkomst, hvilket svarer til 88 pct. af den samlede indkomst.

45-54-årige vestlige indvandrere har en høj andel erhvervsindkomst

45-54-årige vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 419.300 kr. i 2018, hvilket er 64.600 kr. lavere end personer med dansk oprindelse. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 92 pct., hvilket stort set er samme andel som for personer med dansk oprindelse.

Tabel 4.1

Gennemsnitlig indkomst før skat efter indkomsttype, herkomst og alder. 2018

	Erhvervsindkomst	Offentlige overførelser	Private pensioner	Formueindkomst	Indkomst før skat i alt	Antal personer
	1.000 kr.					antal
Indvandrere, vestlige lande						
I alt	233,7	41,4	13,0	5,8	296,7	207 138
15-24 år	76,1	23,2	0,0	0,2	100,7	21 980
25-34 år	221,6	28,8	0,0	0,6	251,7	59 655
35-44 år	332,1	31,0	0,8	2,3	367,3	43 441
45-54 år	384,5	26,1	1,9	5,1	419,3	29 951
55-64 år	292,0	41,6	8,7	11,0	356,6	21 251
65 år og derover	44,1	108,2	78,5	22,0	263,8	30 860
Indvandrere, ikke-vestlige lande						
I alt	159,7	72,5	3,2	1,8	238,5	305 607
15-24 år	54,0	32,9	0,0	0,0	88,7	26 976
25-34 år	173,4	48,7	0,1	0,3	223,5	72 630
35-44 år	219,5	64,5	0,6	1,0	287,0	74 951
45-54 år	188,7	82,0	2,6	1,7	276,6	64 369
55-64 år	135,3	102,8	4,8	3,7	248,5	41 218
65 år og derover	22,5	132,5	21,5	7,0	184,8	25 463
Dansk oprindelse						
I alt	233,9	62,3	25,3	13,8	337,0	4 167 783
15-24 år	74,1	22,9	0,6	0,9	101,5	608 673
25-34 år	261,1	47,5	0,2	2,8	313,2	557 118
35-44 år	391,1	42,0	1,3	10,6	446,6	564 358
45-54 år	423,7	35,8	3,6	19,0	483,9	707 742
55-64 år	340,4	50,0	14,8	18,9	426,2	652 922
65 år og derover	38,3	127,6	85,2	21,8	274,3	1 076 970

Ikke-vestlige indvandrere har markant lavere erhvervsindkomst

Sammenlignet med de øvrige herkomstgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig negativt ud. 45-54-årige ikke-vestlige indvandrere havde i 2018 en gennemsnitlig indkomst før skat på 276.600 kr. Det er 207.300 kr. mindre end 45-54-årige personer med dansk oprindelse. Samtidig udgjorde erhvervsindkomsten kun 68 pct. af deres samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse udgjorde 30 pct. Fordelingen skyldes primært, at tilknytningen til arbejdsmarkedet er lavere blandt ikke-vestlige indvandrere.

Indkomstsammensætningen varierer med alderen

Indkomstsammensætningen varierer ganske betragteligt med alderen for alle herkomstgrupperne. For eksempel udgjorde erhvervsindkomsten kun mellem 12 og 17 pct. af den samlede indkomst blandt personer, som var fyldt 65 år, for såvel personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Private pensioner og formueafkast er markant lavere blandt ikke-vestlige indvandrere

I absolutte tal modtog såvel personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere over 65 år henholdsvis 127.600 kr. og 132.500 kr. via offentlig forsørgelse i 2018 – primært i form af folkepension. Offentlig forsørgelse udgjorde dog 72 pct. af den samlede indkomst blandt ikke-vestlige indvandrere. Til sammenligning udgjorde den tilsvarende andel for personer med dansk oprindelse kun 47 pct. Forskellen skyldes, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad havde indkomst via private pensionsudbetalinger og indkomst i kraft af formueafkast.

Personafgrænsning

I personopgørelserne er de gennemsnitlige indkomster beregnet for alle personer, der:

- 31. december i indkomståret var fyldt mindst 15 år
- hele året har haft bopæl i landet, inklusiv personer som har opholdt sig på et dansk skib eller har været udsendt i tjeneste uden for riget af den danske stat.

Udvikling i indkomst for de for 30-59-årige

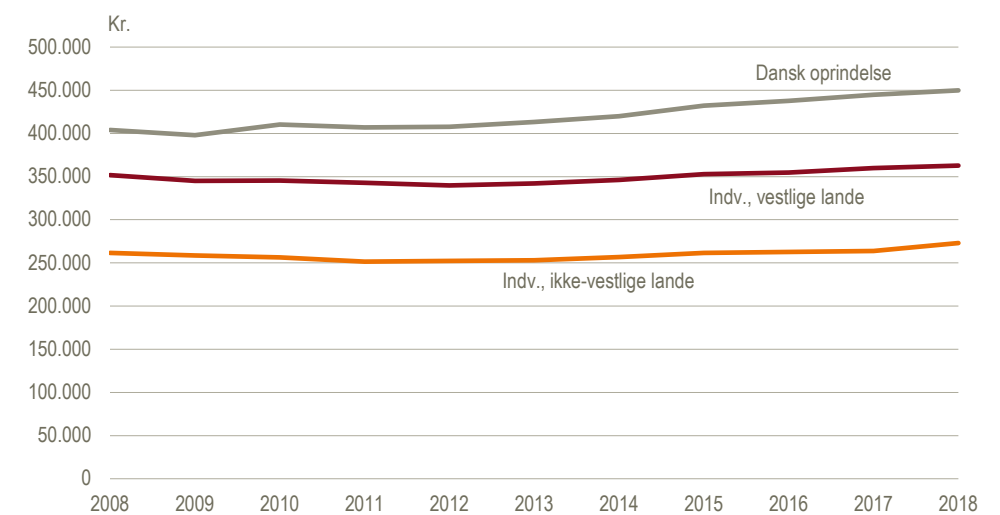
Hvis man vil undersøge indkomstudviklingen over tid, kan det være hensigtsmæssigt at rette fokus mod de 30-59-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man sorteret de studerende fra, som ofte har lave indkomster, og samtidig påvirker efterlønsordningen heller ikke tallene. Dermed sammenligner man alderstrin, hvor de naturlige forskelle i beskæftigelsesfrekvenserne mellem de enkelte alderstrin er relativt små.

Indkomsten blandt indvandrere faldt i perioden 2008-2012

30-59-årige vestlige og ikke-vestlige indvandrere oplevede et indkomstfald i perioden fra 2008 til 2012, hvilket kan tilskrives den økonomiske krise. For de ikke-vestlige indvandrere var der tale om et fald fra 261.400 kr. til 252.400 kr., mens indkomsten for vestlige indvandrere faldt fra 351.600 kr. til 339.700 kr., korrigeret for prisudviklingen. Personer med dansk oprindelse havde en beskedne indkomststigning på 3.700 kr. før skat i samme periode.

Figur 4.1

Gennemsnitlig indkomst i alt før skat for 30-59-årige (2018-priser). 2008-2018

Anm.: Standardiseret efter prisudviklingen i perioden 2008-2018.

Størst indkomststigning blandt personer med dansk oprindelse siden 2008

Siden 2012 er den gennemsnitlige indkomst før skat steget for alle tre herkomstgrupper. Selvom indkomsten er steget for alle tre herkomstgrupper i de senere år, har personer med dansk oprindelse haft den største indkomststigning siden 2008. Blandt personer med dansk oprindelse er den gennemsnitlige indkomst før skat steget med 11 pct. siden 2008. Til sammenligning er indkomsten blandt vestlige og ikke-vestlige indvandrere steget med henholdsvis 3 og 4 pct. siden 2008.

4.2 Indkomst før skat efter oprindelsesland

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er sammensatte grupper

Vestlige og ikke-vestlige indvandrere er meget sammensatte grupper, der dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. Som det blev vist i kapitlet om arbejdsmarkedstilknøytning, har oprindelseslandet også stor betydning for indvandreres beskæftigelse i Danmark og dermed også deres indkomstsammensætning.

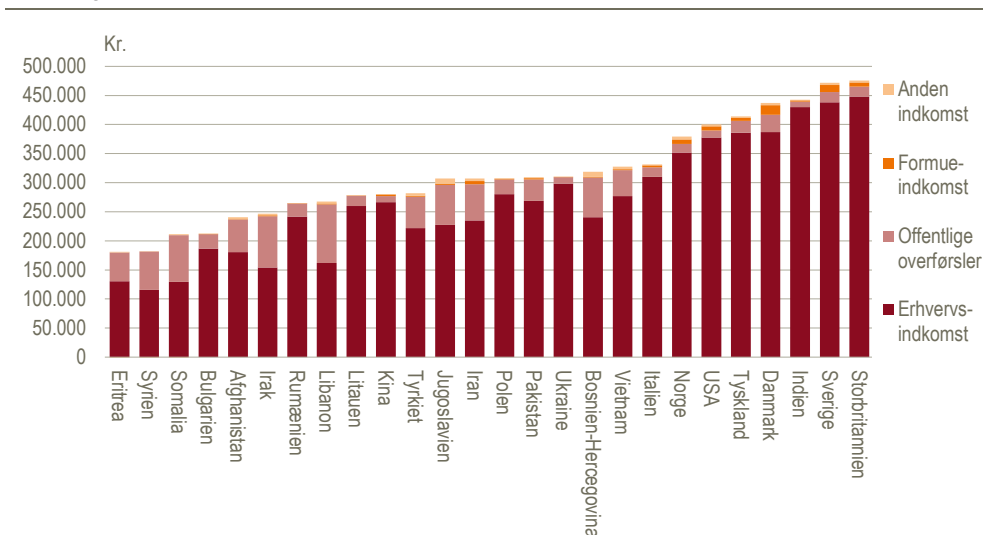
Høj indkomst blandt indvandrere fra Storbritannien

Opdelt på oprindelsesland havde 20-59-årige mandelige indvandrere fra Storbritannien den højeste indkomst i Danmark i 2018. Deres samlede gennemsnitlige indkomst var på 475.500 kr. før skat. Indvandrere fra Sverige følger lige efter med en samlet indkomst på 471.500 kr. Begge grupper tjente dermed mere end mænd med dansk oprindelse, der havde en gennemsnitlig indkomst på 437.200 kr. før skat. Indkomsten var også høj blandt indvandrere fra Tyskland og USA. De havde i 2018 en gennemsnitlig indkomst på omkring 400.000 kr. før skat.

Også høj indkomst blandt indvandrere fra Indien

Indvandrere fra Indien skiller sig ud som den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der med afstand har den højeste indkomst. I 2018 var deres indkomst før skat 442.500 kr. Det er markant mere end indvandrere fra Vietnam, der er den gruppe af ikke-vestlige indvandrere, der har den næsthøjeste indkomst. De havde i 2018 gennemsnitlig en indkomst på 327.300 kr.

Figur 4.2 20-59-årige mænds indkomst før skat efter oprindelsesland. 2018

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest mandlige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2018.

Forskelle i indkomstsammensætning blandt indvandrere med de laveste indkomster

Mandlige indvandrere fra Eritrea, Syrien, Somalia, Bulgarien, Afghanistan og Irak havde alle i 2018 en årlig indkomst, der var mindre end 250.000 kr. før skat. Der er dog forskel på, hvordan indkomsten er sammensat. Blandt indvandrere fra Eritrea, Bulgarien og Afghanistan udgjorde erhvervsindkomsten mindst 70 pct. af den samlede indkomst. Omvendt kom mellem 36 og 38 pct. af indkomsten blandt indvandrere fra Syrien, Somalia og Irak fra offentlig forsørgelse.

Kvinder har ikke ligeså høje indkomster mænd

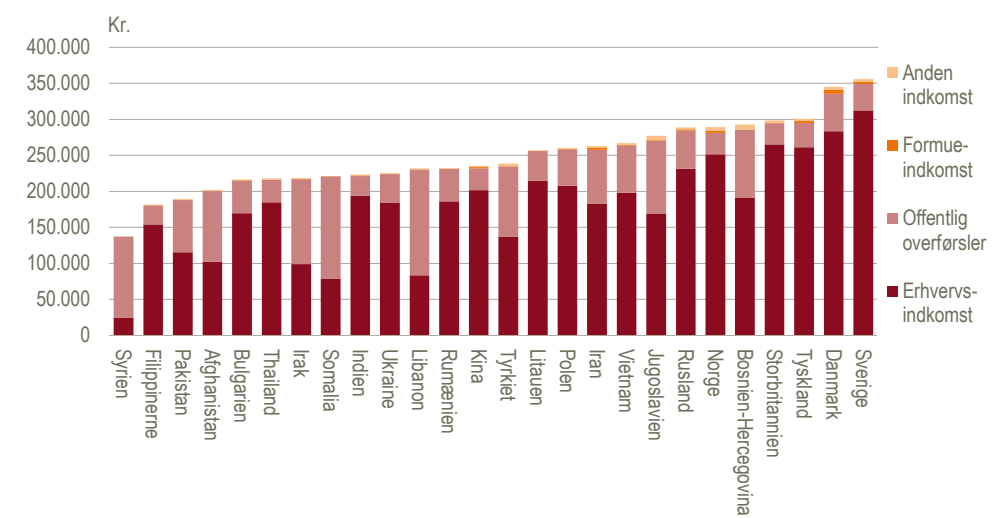
Kvinder har generelt lavere indkomster end mænd. Det er da også kun kvinder med dansk oprindelse samt kvindelige indvandrere fra Sverige og Tyskland, der i 2018 havde en gennemsnitlig årlig indkomst på mere end 300.000 kr. før skat.

Relativt høje indkomster blandt kvinder fra en række ikke-vestlige lande

Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse var indkomsten relativt høj blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Rusland, Jugoslavien, Vietnam og Iran. Kvinder fra disse oprindelseslande havde i 2018 en gennemsnitlig årlig indkomst før skat mellem 263.000 kr. og 293.000 kr. Det svarer til 76 og 85 pct. af indkomsten blandt kvinder med dansk oprindelse. Det hører dog

med til historien, at offentlig forsørgelse udgjorde mellem 18 og 36 pct. af indkomsten blandt kvinder fra disse oprindelseslande, mens det kun gjorde sig gældende for 15 pct. af indkomsten for kvinder med dansk oprindelse.

Figur 4.3 20-59-årige kvinders indkomst før skat efter oprindelsesland. 2018

Anm.: Figuren illustrerer de 25 oprindelseslande, hvorfra flest kvindelige indvandrere har haft bopæl i Danmark i indkomståret 2018.

Store forskelle i indkomstsammensætning

Blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er der også stor forskel på, hvordan indkomsterne er sammensat på tværs af de enkelte oprindelseslande. Blandt indvandrere fra Rusland, Ukraine, Thailand, Filippinerne, Kina og Indien udgjorde erhvervsindkomst minimum 80 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse udgjorde mellem 12 og 18 pct. af den samlede indkomst.

Offentlige overførelser fylder mere blandt specifikke oprindelseslande

Modsat udgør erhvervsindkomsten en mindre andel blandt kvindelige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak. I denne gruppe udgjorde erhvervsindkomsten mellem 18 og 45 pct. af den samlede indkomst, mens offentlig forsørgelse fylder mere. Særligt kvindelige indvandrere fra Syrien skiller sig ud med en årlig indkomst på 138.800 kr., hvoraf 112.800 stammer fra offentlig forsørgelse. Det svarer til 82 pct. af den samlede indkomst før skat i 2018.

Indvandrere fra Syrien er primært nye flygtninge

For såvel mænd som kvinder er de syriske indvandrere i de fleste tilfælde kommet til Danmark som flygtninge inden for de seneste år. Deres høje andele af offentlig forsørgelse skal ses på den baggrund, og det bør man have med i tankerne, når indkomsten mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande sammenlignes.

4.3 Indkomst før skat efter opholdsgrundlag og opholdstid

Indkomst efter opholdsgrundlag

Forrige afsnit viste, at der er stor forskel på indvandreres indkomst, når de fordeles efter oprindelsesland. Det skal blandt andet ses i lyset af, at indvandrere fra forskellige lande også har forskellige juridiske forudsætninger for at opholde sig i Danmark. Og det er vigtigt at være opmærksom på, da det har en betydning, om indvandrere opholder sig i landet for at arbejde, eller om de befinder sig i landet som flygtninge. I det følgende afsnit belyses indkomsten for indvandrere mellem 20 og 59 år derfor ud fra den opholdstilladelse, som de har modtaget for at opholde sig lovligt i Danmark.

Opholdsgrundlag

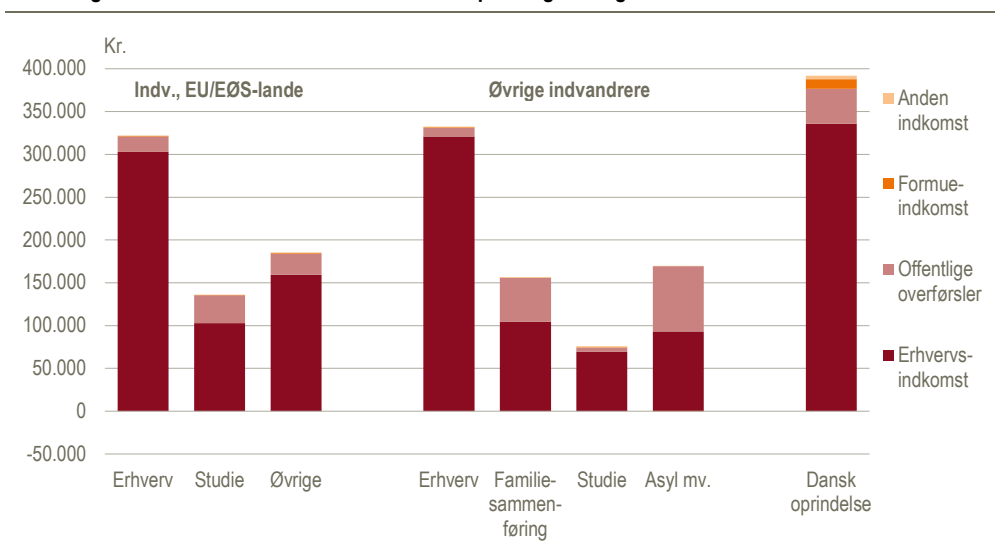
Når indvandrere fordeles efter opholdsgrundlag, opdeles de efter to overordnede kategorier: Indvandrere fra EU/EØS-lande og Øvrige indvandrere. Kategorien

EU/EØS-lande dækker over personer fra EU-lande samt Norge, Schweiz, Liechtenstein og Island, som har fået ophold via aftalerne inden for det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Arbejdstagere har en høj erhvervsindkomst

Opgørelsen viser, at indvandrere mellem 20 og 59 år, som er kommet til Danmark for at arbejde, opnår næsten samme erhvervsindkomst som personer med dansk oprindelse, uanset om de er fra et EU/EØS-land eller ej. Desuden modtager de færre overførsler end personer med dansk oprindelse. I 2018 udgjorde erhvervsindkomsten minimum 94 pct. af den samlede indkomst for indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde. For personer med dansk oprindelse udgjorde erhvervsindkomsten 86 pct. af den samlede indkomst. Personer med dansk oprindelse havde en samlet indkomst på 391.800 kr. før skat i 2018, mens indkomsten for udenlandske arbejdstagere lå på henholdsvis 322.100 kr. og 332.500 kr.

Figur 4.4 20-59-årige indvanderes indkomst før skat efter opholdsgrundlag, 2018

Anm.: Figuren angiver indvandrere efter opholdsgrundlag, der er indvandret i perioden 2013-2017.

Studerende

Studerendes indkomstniveau er generelt relativt lavt, uanset om de er indvandret fra EU/EØS-landene eller fra resten af verden. Studerende fra EU/EØS-landene havde et indkomstniveau på 136.300 kr. før skat i 2018, mens studerende fra de øvrige lande havde en indkomst på 75.900 kr.

Familiesammenførte

Familiesammenførte fra lande uden for EU/EØS havde en indkomst før skat på 156.800 kr. i 2018. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 104.400 kr., mens de offentlige overførsler udgjorde 51.300 kr. Det svarer til, at 33 pct. af den samlede indkomst før skat kom fra offentlig forsørgelse.

Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag har høj andel med offentlig forsørgelse

Indvandrere, der har opnået ophold på baggrund af en ansøgning om asyl, var den gruppe, hvor offentlige overførsler udgjorde den største andel af den samlede indkomst. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 169.900 kr. i 2018. Heraf kom 93.000 kr. fra erhvervsindkomst, mens 76.300 kr. kom fra offentlig overførsler, hvilket svarer til 45 pct. af den samlede indkomst.

Opholdstid påvirker indkomsten blandt indvandrere, der har asyl som opholdsgrundlag

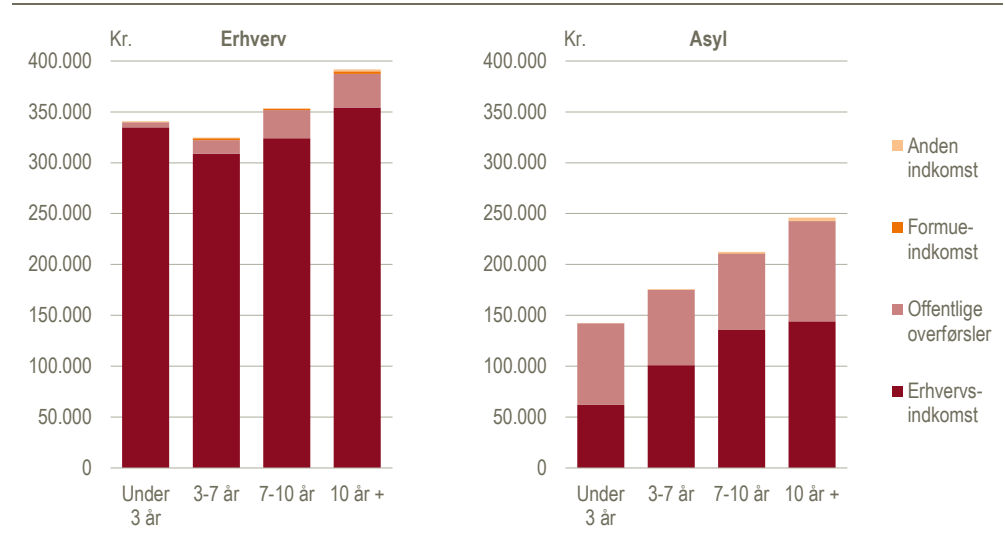
Blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag er indkomsten meget påvirket af opholdstiden i landet. Figur 4.5 illustrerer sammenhængen mellem opholdstid og indkomst for indvandrere uden for EU/EØS-området med henholdsvis erhverv og asyl som opholdsgrundlag. Og det er tydeligt, at indkomstsammensætningen for indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, ændrer sig med opholdstiden i Danmark.

Erhvervsindkomst stiger med opholdstiden

Indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, og som har opholdt sig i landet under tre års, havde en samlet indkomst på 142.400 kr. før skat i 2018. Heraf udgjorde offentlige overførsler 56 pct. af den samlede indkomst. Efter tre års ophold stiger

erhvervsindkomsten til at udgøre 57 pct. af den samlede indkomst og efter syv års ophold udgør erhvervsindkomsten over 60 pct. Opholdstiden har således ganske stor betydning for indkomstsammensætningen blandt indvandrere med asyl som opholdsgrundlag.

Figur 4.5 Indkomst før skat blandt 20-59-årige indvandrere uden for EU/EØS efter opholdstid og opholdsgrundlag, 2018

Indvandrere uden for EU/EØS, der har erhverv som opholdsgrundlag, har fra starten en ganske høj erhvervsindkomst på over 300.000 kr., og indkomsten er meget konstant med tiden. Den høje og stabile erhvervsindkomst skal naturligvis ses i sammenhæng med, at denne gruppe af indvandrere er kommet til Danmark for at arbejde. Det hører i den sammenhæng med til historien, at udlændinge, som er tilbudt arbejde med høj løn i Danmark, har særlig let adgang til det danske arbejdsmarked.

4.4 Indkomstfordeling

Indkomstfordeling har stor informationsværdi

Indkomstfordelingen bruges ofte som en indikator for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indvandrere er stærkt overrepræsenteret i lavindkomstfamilier, men samtidig er de indvandrere, der er kommet til Danmark for at arbejde, også overrepræsenteret blandt familier med meget høje indkomster. Det er nogle af fokuspunkterne for dette delafsnit, der sætter fokus på indkomstfordelingen for forskellige typer af indvandrere.

Indkomstfordelingen afspejler ikke kun sociale forskelle, men også at folk befinder sig på forskellige stadier i deres livsforløb. Da indvandrere har en skæv aldersprofil i forhold til befolkningen som helhed, har det derfor også betydning for indkomstfordelingen. For at mindske betydningen af de indkomstforskelle, der kan tilskrives alderssammensætningen, er det valgt kun at fokusere på 30-59-årige.

Indkomstbegreb

I målinger af indkomstfordeling anvendes oftest ækvivaleret disponibel indkomst. Her betragtes familiens samlede indkomst. Pr. person har en stor familie lavere udgifter end enlige på grund af stordriftsfordele ved at bo flere sammen. Børn har normalt et lavere forbrug end voksne. Ækvivaleringen af indkomsten sikrer bedre sammenlignelighed mellem forskellige familietyper.

$$\text{Ækvivaleret disponibel indkomst} = \frac{\text{Familiens samlede disponible indkomst}}{1 + 0,5 * [\text{Antal personer over 14 år} - 1] + 0,3 * [\text{Antal Børn}]}$$

Efter ækvivalering lægges indkomsten ud på hver person i familien, således at alle personer inden for en familie står med samme indkomst uanset deres personlige indkomst.

På www.dst.dk/doku/person-og-familieindkomster kan man læse mere om ækvivaleret disponibel indkomst og hvilke typer af indkomster, som indgår i den disponible indkomst. I resten af dette afsnit betegnes den ækvivalerede disponible indkomst blot som indkomst.

Populationen i afsnittet er 30-59-årige, som bor i familie med mindst en person, der har haft folkeregisteradresse i Danmark hele året eller fx har været udsendt med militæret.

I afsnittets sidste del opdeles alle 30-59-årige i Danmark i fem lige store grupper efter deres ækvivalerede disponible indkomst. For indkomståret 2018 var kvintilgrænserne følgende:

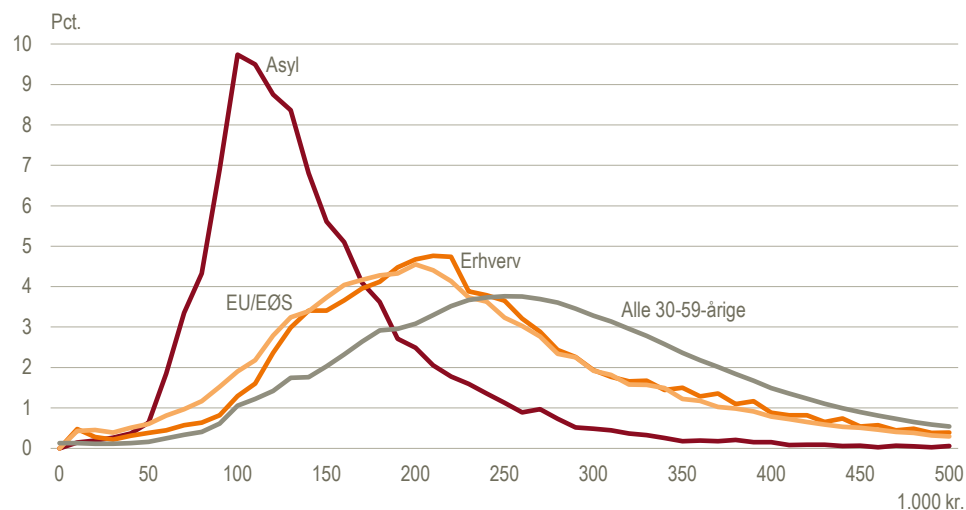
1. kvintil: Under 184.000 kr.
2. kvintil: 184.000 - 244.000 kr.
3. kvintil: 244.000 - 300.000 kr.
4. kvintil: 300.000 - 378.000 kr.
5. kvintil: Over 378.000 kr.

Alle med en indkomst under 184.000 kr. tilhører 1. kvintil (de 20 pct. med lavest indkomst). For at tilhøre de 20 pct. med højest indkomst skal man have en indkomst over 378.000 kr. og tilhører dermed 5. og øverste kvintil.

Indvandrere er en sammensat gruppe

Der er mange forskellige årsager til, at personer er indvandret til Danmark. Og som det er beskrevet i foregående afsnit, har det stor betydning, hvilket grundlag de indvandrede har fået ophold på baggrund af. Indvandrere, der er indvandret med en arbejdstilladelse eller fra et EU-land har oftest højere indkomst end indvandrere, der er kommet til Danmark som asylansøgere.

Figur 4.6 Indkomstspredning fra 30-59-årige efter opholdsgrundlag. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2017

Flere lavtlønnede blandt europæiske indvandrere

Indvandrere fra EU/EØS-lande arbejder oftere i job til lave lønninger. På den baggrund havde de 30-59-årige, der er indvandret fra andre EU/EØS-lande, et lidt lavere indkomstniveau end befolkningen som helhed. For EU/EØS-borgere er koncentrationen af personer størst omkring 200.000 kr. i ækvivaleret disponibel indkomst. Samme kurve toppe på 250.000 kr. for alle 30-59-årige i Danmark.

Indvandrere fra EU/EØS-lande med høje indkomster

Indvandrere fra EU/EØS-lande, der er kommet til landet på en arbejdstilladelse, er overrepræsenteret blandt de højeste indkomster. Således havde 0,9 pct. af denne gruppe en ækvivaleret disponibel indkomst på over 1 mio. kr. i 2017. Det samme gjaldt 0,8 pct. af alle 30-59-årige i Danmark. Blandt indvandrere med asylstatus og blandt indvandrere fra resten af verdenen havde 0,6 pct. en indkomst over 1 mio. kr. i 2017.

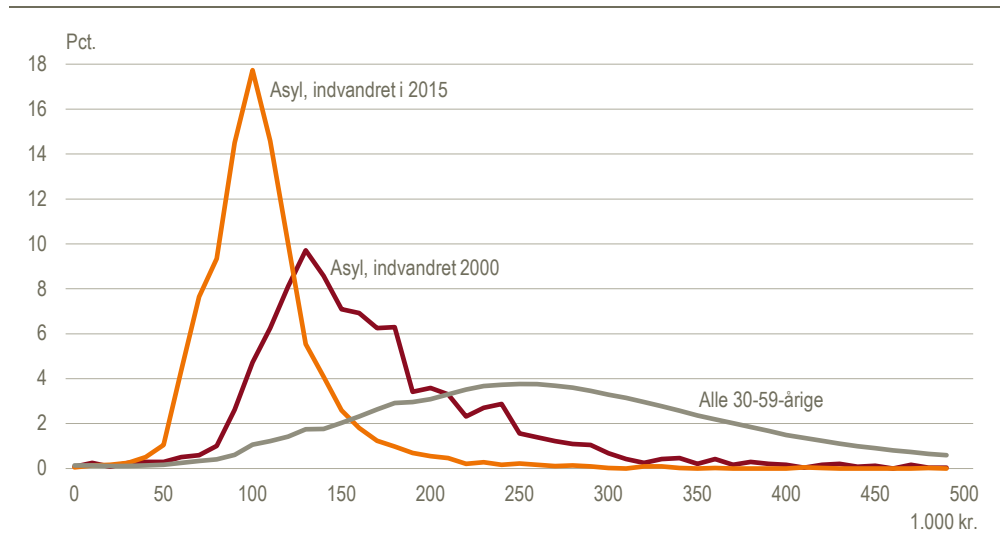
Asylmodtagere med lave indkomster

Betragtes indvandrere med asyl som opholdsgrundlag, så lever 79 pct. af 30-59-årige i familier med en ækvivaleret disponibel indkomst under 184.000 kr. Dette gælder kun for 37 pct. af indvandrere fra EU/EØS-lande og 20 pct. af alle 30-59-årige i Danmark. Dette svarer til 15.000 kr. om måneden efter skat for en enlig eller 23.000 kr. samlet for et par uden børn. Rigtig mange asylansøgere havde et indkomstniveau, der svarer til omkring 10.000 kr. pr. måned for en enlig, hvilket afspejler gruppens overrepræsentation blandt modtagere af offentlige ydelser.

Indkomsten stiger med antallet af år i Danmark

Det har også betydning for asylmodtagernes indkomster, hvor lang tid de har opholdt sig i Danmark. Asylansøgere, der kom til Danmark i 2000 og fortsat bor i landet, havde i 2017 en højere indkomst end de asylansøgere, som først kom til landet i 2015. Det afspejler dels, at en større andel af gruppen var i beskæftigelse i 2017 samt at nogle offentlige ydelser stiger med antallet af år, som personen har boet i Danmark. Desuden har flere af dem, der indvandrede i 2000, fået tildelt førtidspension i stedet for integrationsydelse eller kontanthjælp.

Figur 4.7 Indkomstspredning fra 30-59-årige med asyl som opholdsgrundlag efter år for indvandring. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2017

Opholdstid betyder ikke meget for udenlandsk arbejdskraft

For personer fra EU/EØS-lande og personer fra resten af verden, der er kommet til Danmark for at arbejde, er der ikke samme stærke sammenhæng mellem opholdstiden i Danmark og indkomstniveauet.

Opdeling efter indkomstniveau

Indkomstfordelingen kan også belyses ved at opdele de 30-59-årige i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler), med lige mange personer i hver. Det betyder, at de 20 pct. med den laveste indkomst er placeret i 1. kvartil, mens de 20 pct. med den højeste indkomst er placeret i 5. kvartil. I det følgende er alle 30-59-årige, der opholdt sig i Danmark i hele indkomståret 2017, inddelt i kvintiler og fordelt efter herkomst og vestlige/ikke-vestlig oprindelse.

Personer med dansk oprindelse udgør 85 pct. af de 30-59-årige

De 30-59-årige med dansk oprindelse udgør 85 pct. af alle 30-59-årige. Andelen af personer med dansk oprindelse i de enkelte kvintiler ligger derfor i nærheden af 20 pct. Der er dog en relativt stor underrepræsentation i det laveste kvartil samt en svag

overrepræsentation i de tre øverste kvintiler. Det afspejler, at de 15 pct. af befolkningen, som ikke har dansk oprindelse, overordnet set har lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

147.240 indvandrere var placeret i 1. kvintil i 2017

37.182 vestlige indvandrere og 110.058 ikke-vestlige indvandrere befandt sig i det laveste kvintil i 2017. Det svarer til, at 34 pct. af de vestlige indvandrere og 55 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkuintil. Samlet set var der 147.240 indvandrere, der havde en årlig indkomst under 184.000 kr. i 2017.

Tabel 4.2 30-59-årige efter indkomstkuintil og herkomst. 2017

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	antal					
I alt	109 177	201 651	4 807	15 850	1 881 693	2 213 178
1. kvintil	37 182	110 058	1 178	6 633	287 585	442 636
2. kvintil	23 569	42 093	898	3 768	372 308	442 636
3. kvintil	16 744	23 080	846	2 474	399 492	442 636
4. kvintil	14 635	15 124	905	1 750	410 221	442 635
5. kvintil	17 047	11 296	980	1 225	412 087	442 635
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
1. kvintil	34	55	25	42	15	20
2. kvintil	22	21	19	24	20	20
3. kvintil	15	11	18	16	21	20
4. kvintil	13	8	19	11	22	20
5. kvintil	16	6	20	8	22	20

75 pct. af de ikke-vestlige indvandrere befinder sig i 1. eller 2. kvintil

Både vestlige og ikke-vestlige indvandrere har støt faldende andele, når man går fra laveste mod højeste kvintil. Men kurven er mere stejl for de ikke-vestlige indvandrere. Eksempelvis befandt 8 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig i 4. kvintil, mens det gjorde sig gældende for 13 pct. af de vestlige indvandrere. Samlet befandt 75 pct. af de ikke-vestlige indvandrere sig enten i 1. eller 2. kvintil i 2017, mens det kun gjorde sig gældende for 56 pct. af de vestlige indvandrere.

Mere jævn fordeling blandt vestlige indvandrere

De vestlige indvandrere er generelt mere jævnt fordelt i alle fem kvintiler end de ikke-vestlige indvandrere. Blandt andet var der 17.047 vestlige indvandrere i øverste indkomstkuintil. Det svarer til 16 pct. af alle de 30-59-årige vestlige indvandrere. Modsat var der kun 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkuintil.

Efterkommere er mere jævnt fordelt end indvandrere

Vestlige efterkommere er mere jævnt fordelt end vestlige indvandrere. Selvom der blandt de vestlige efterkommere er en overrepræsentation på 5 procentpoint i nederste indkomstkuintil, er de i de resterende kvintiler meget tæt på personer med dansk oprindelse. Ikke-vestlige efterkommere er også mere jævnt fordelt end ikke-vestlige indvandrere. Men selvom deres fordeling ikke er så skævt fordelt som ikke-vestlige indvandrere, er der dog stadig 66 pct., der er placeret i de to nederste kvintiler.

4.5 Formue og gæld

Fokus på formue og gæld

I forrige afsnit blev indvandrere og efterkommeres indkomstforhold belyst. I dette afsnit rettes fokus mod indvandrernes formue og gæld. Formue og indkomst hænger nøje sammen, idet det normalt kræver en god indkomst at spare op til en større formue. Det er ikke nødvendigvis nogen ulykke at have en lav indkomst, hvis man allerede har en stor formue eller at have en stor gæld, hvis man samtidig har en høj indkomst. Sammenhængen mellem indkomst og formue er naturligvis ikke total. Man bør dog så vidt muligt tage højde for både indkomst og formue, når man skal beskrive en families levestandard.

Sammenhæng mellem formue og alder

I modsætning til indkomststatistikken, der belyser den indkomst, man har haft i det pågældende kalenderår, er situationen anderledes for formuestatistikken. Her skal man tage i betragtning, at formuen ved udgangen af et kalenderår kan være optjent adskillige år tidligere. Det betyder, at der er en sammenhæng mellem formue og alder, idet yngre mennesker normalt ikke har optjent nogen større formue. Helt generelt har de fleste den største formue lige før pensionsalderen.

Efterkommeres formue- og gældsforhold belyses ikke

Da de fleste efterkommere er forholdsvis unge og derfor ikke har haft samme forudsætninger som andre herkomstgrupper for at optjene formue og gæld, vil dette afsnit udelukkende sammenligne indvandrere med personer med dansk oprindelse. Desuden vil delafsnittet om pensionsformuer kun se på familier, hvor hovedindkomstmodtageren er mellem 60-64 år, hvilket også udelukker de fleste efterkommere fra sammenligningen.

Population

Statistikken belyser på person/familieniveau data om alle former for formue og gæld, som der findes tilgængelige individoplysninger om. Derfor er der visse mangler. Bl.a. findes der ikke data om kontantbeholdning, smykker og indbo og heller ikke om aktier, der ikke ligger i depot. Det betyder også, at værdien af nogle helt store familieejede aktieselskaber ikke er med. Endvidere indgår værdien af selvstændigt erhvervsdrivendes butik og lager mv. ikke, hvilket kan give noget skævhed i analyserne, idet der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er relativt mange selvstændige.

Det må desuden antages, at der netop blandt indvandrerne kan være tale om formuer, der stadig befinder sig i oprindelseslandet, og som ikke har skullet indberettes til skattemyndighederne. Specielt gælder det for pensionsformuerne, at selve formuen ikke er skattepligtig, mens udbetalingen fra ordningen skal beskattes. Indvandrere kan derfor legalt have pensionsformuer i oprindelseslandet, uden det indgår i statistikken.

I delafsnittet vises kun tabeller på familieniveau. Årsagen er, at det kan være ret tilfældigt, om en formuepost formelt er registreret hos den ene eller den anden part i et parforhold. Hertil kommer, at der blandt gifte uden ægtepagt er et juridisk formuefællesskab for al formue og gæld bortset fra pensionsformuerne. For såvel de enlige som parfamilierne indgår familiens samlede formue – dvs. også inkl. de hjemmeboende børns formue, der dog normalt er af begrænset størrelse.

I tabellerne om parfamilier indgår kun familier, hvor begge voksne er fra samme oprindelsesland, idet familier, hvor hver voksen kommer fra forskellige oprindelseslande, ville give uoverskueligt mange kombinationsmuligheder og svært fortolkelige tal. Endvidere indgår kun familier og personer i familier, hvor mindst en voksen har været fuldt skattepligtig hele året. Derfor vil der indgå færre personer og familier end i de foranstående kapitler.

Pensionsopsparing

Pensionsopsparing

En stor del af befolkningens formue består i værdien af de opsparede pensionsbidrag. Pensionsopsparingen består især af opsparing i pensionskasser mv. knyttet til ens arbejde, i ATP og i privattegnede ordninger. Et specielt kendetegn ved mange af de livsvarige pensionsordninger – især arbejdsmarkedspensionerne – er, at hvis man dør inden pensionsalderen, kan en eventuel ægtefælle eller samlever oftest få kun en mindre del eller intet af den opsparede pension udbetalt. Hvis man omvendt lever til man bliver 100 år, får man samlet udbetalt en hel del mere, end ens egen opsparing har berettiget til.

Værdien af folke- og førtidspension er ikke inkluderet

Værdien af retten til folke- og førtidspension er ikke inkluderet i tallene. Det betyder ikke så meget for vurderingen af formuefordelingen i Danmark, men det kan være afgørende, hvis man vil sammenligne danske forhold med andre lande. Opsparing til efterløn indgår heller ikke i tallene. Det skal hertil tilføjes, at Danmarks Statistik ikke har oplysninger om pensionsformuer, der er optjent i indvandrernes oprindelseslande, men det antages, at det er af yderst begrænset omfang – især når det gælder indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Fokus på familier tæt på pensionsalderen

For arbejdsmarkedspensionerne, hvor der sker en løbende opsparing under arbejdslivet, er beløbet størst lige inden pensioneringen, hvorefter man begynder at forbruge det opsparede beløb. Hvis man vil belyse forskelle i pensionsformuer, giver det derfor mest mening, at belyse pensionsforhold for parfamilier, der er tæt på pensionsalderen.

Ikke-vestlige indvandrere har en pensionsformue, der er 2,5 mio. mindre end personer med dansk oprindelse

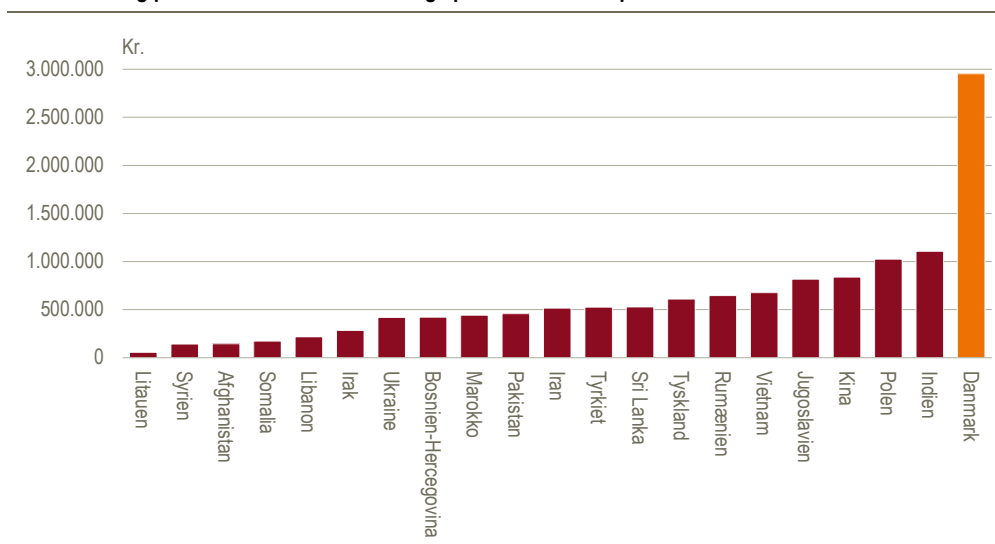
Parfamilier mellem 60 og 64 år havde i 2017 en samlet pensionsformue på 2,9 mio. kr. i gennemsnit. Men der er meget stor forskel mellem indvandrere og personer med dansk oprindelse. Parfamilier med dansk oprindelse havde i 2017 en gennemsnitlig pensionsformue på 3,0 mio. kr. Vestlige indvandrere havde en gennemsnitlig pensionsformue på 869.000 kr. i 2017. Og forskellen er endnu større i forhold til ikke-vestlige indvandrere, der i 2017 havde en gennemsnitlig pensionsformue på 499.000 kr.

Tabel 4.3 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter herkomst. 2017

	Pensionsformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	2 872 455	225 896
Indvandrere, vestlige lande	869 128	1 221
Indvandrere, ikke-vestlige lande	499 188	6 623
Dansk oprindelse	2 953 382	218 052

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Figur 4.8 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige parfamilier efter oprindelsesland. 2017

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er der stor forskel på størrelsen af pensionsformuen. Blandt de undersøgte ikke-vestlige oprindelseslande findes den højeste gennemsnitlige pensionsformue blandt indvandrere med oprindelse i Indien, der i 2017 havde en pensionsformue på 1,1 mio. kr. Det er 965.000 kr. mere end indvandrere fra Syrien, der i 2017 havde en pensionsformue på 143.000 kr.

*Samme mønster
blandt enlige*

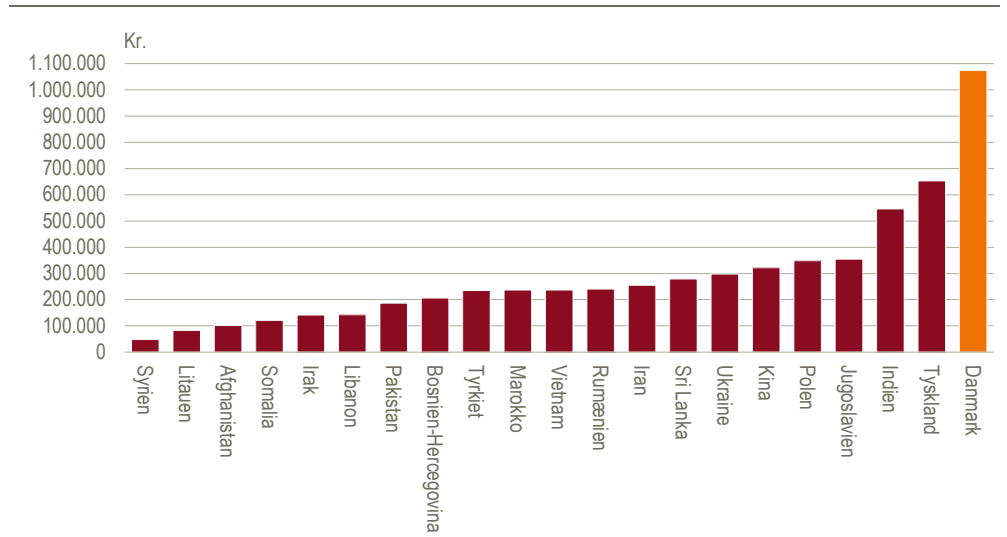
Den gennemsnitlige pensionsformue er naturligvis mindre blandt enlige end blandt parfamilier, men det er mere eller mindre samme mønster, der går igen her. Enlige med dansk oprindelse havde en gennemsnitlig pensionsformue på 1,1 mio. kr. i 2017. Det er det dobbelte af indvandrere fra vestlige lande og mere end fire gange så meget som indvandrere fra ikke-vestlige lande, der havde en samlet gennemsnitlig pensionsformue på 257.000 kr. i 2017.

Tabel 4.4 Gennemsnitlig pensionsformue for 60-64-årige enlige efter herkomst. 2017

	Pensionsformue	Antal enlige
	kr.	antal
I alt	1 013 090	104 926
Indvandrere, vestlige lande	544 184	3 807
Indvandrere, ikke-vestlige lande	257 368	5 632
Dansk oprindelse	1 074 157	95 487

Når enlige opdeles efter oprindelsesland findes der også store forskelle mellem enlige fra ikke-vestlige lande. Enlige med oprindelse i Indien havde således en pensionsformue på 546.000 kr. i 2017. Det er markant mere end indvandrere fra Syrien, der i 2017 havde en gennemsnitlig pensionsopsparing på 48.000 kr.

Figur 4.9 Gennemsnitlig pensionsformue for enlig 60-64-årige efter oprindelsesland. 2017

*Ikke-vestlige indvandrere er
en sammensat gruppe*

De store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal ses i sammenhæng med, at ikke-vestlige indvandrere er en meget sammensat gruppe, der har ophold i Danmark af forskellige årsager. Eksempelvis har nogle indvandrergrupper primært asyl og familiesammenføring som opholdsgrundlag, mens andre primært er i Danmark for at arbejde, jf. tabel 1.9 og 1.10. Derfor er der også en stor forskel i arbejdsmarkedstilknytningen blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande, hvilket giver forskellige forudsætninger for optjening af pensionsformue. Det skyldes at pensionsformuen hovedsageligt består af en opsparing, der er knyttet til løn på arbejdsmarkedet.

*Opholdstid i Danmark
spiller en stor rolle*

Desuden spiller opholdstiden i Danmark også en stor rolle. Det skyldes, at man som ny indvandrer i Danmark af gode grunde ikke kan have sparet meget op. Denne faktor er værd at holde sig for øje, idet den gennemsnitlige opholdstid for indvandrere fra forskellige oprindelseslande er ganske varierende. De tre store indvandrergrupper med oprindelse i Pakistan, Tyrkiet og det daværende Jugoslavien kom allerede til Danmark i 1960'erne og 1970'erne. Mange indvandrere fra Polen kom derimod først til Danmark efter Polens optagelse i EU i 2004. Desuden er mange syrere først kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, hvilket naturligvis påvirker mulighederne for opsparing.

Nettoformue

Nettoformue Tabel 4.5 angiver nettoformuen for familier bestående af to voksne plus eventuelle hjemmeboende børn. Den gennemsnitlige formue udgør for alle familier 3,1 mio. kr. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er formuen mindre blandt indvandrere. Og ligesom med pensionsformuerne har vestlige indvandrere en større formue end ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 4.5 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter herkomst. 2017

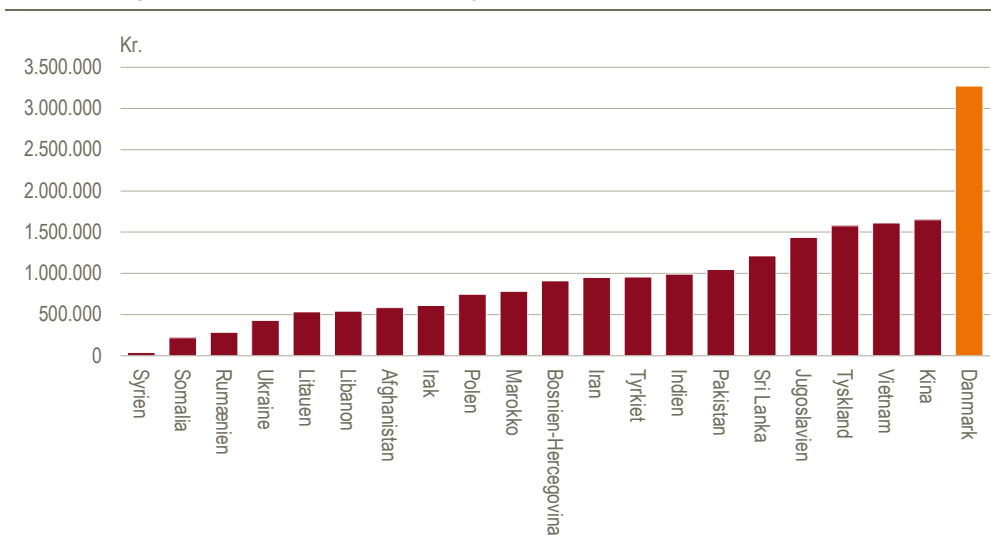
	Nettoformue	Antal parfamilier
	kr.	antal
I alt	3 109 525	3 439 966
Indvandrere, vestlige lande	795 491	61 111
Indvandrere, ikke-vestlige lande	783 808	207 444
Dansk oprindelse	3 272 713	3 171 411

Anm.: Kun parfamilier, hvor begge parter har samme oprindelsesland.

Indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig længst i Danmark

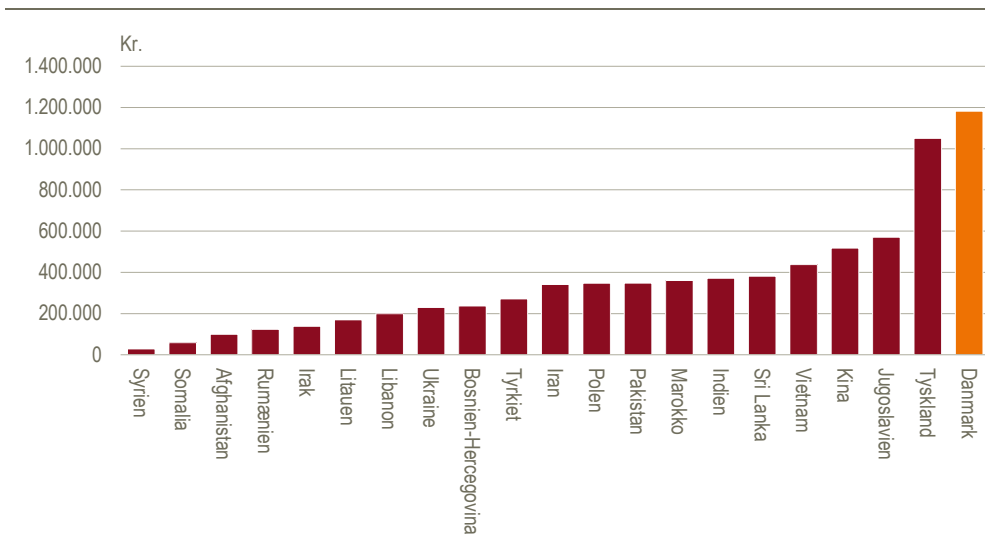
Der er også store forskelle på nettoformuerne blandt indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Forskellen kan være ganske markant og i nogle tilfælde kan det skyldes, at nogle grupper har været i Danmark længere end andre. Men det er ikke en generel forklaring. Fx har indvandrere med oprindelse i det tidligere Jugoslavien og Tyrkiet overordnet set opholdt sig længst i Danmark – nemlig i 26-28 år i gennemsnit. Men selv om indvandrere fra Jugoslavien og Tyrkiet har opholdt sig stort set lige længe i Danmark, er der stor forskel på gruppernes nettoformuer. Familierne med jugoslavisk baggrund havde i 2017 en nettoformue på 1,4 mio. kr., mens indvandrere fra Tyrkiet havde en nettoformue på 956.000 kr.

Figur 4.10 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn) efter oprindelsesland. 2017

Samme billede gør sig stort set gældende blandt de enlige. Det er i den sammenhæng værd at bemærke tallene for indvandrere med oprindelse i Tyskland. Blandt de enlige er nettoformuen næsten lige så stor som blandt personer med dansk oprindelse. For tyske par er formuen derimod væsentligt lavere end blandt danske par. Dette lidt særprægede fænomen hænger måske sammen med opholdstiden i Danmark, hvor de tyske enlige i gennemsnit har boet i Danmark i 21 år, mens de tyske par kun har boet her i 12 år.

Figur 4.11 Gennemsnitlig nettoformue for enlige efter oprindelsesland. 2017

Familiernes nettoformue

Under begrebet familiernes nettoformue indgår:

1. Reale aktiver, dvs. værdien af ejerboliger mv., og bil
2. Finansiell formue, dvs. bankindeståender samt værdipapirer (aktier, obligationer mv.)
3. Pensionsformuer
4. Indestående under virksomhedsordningen – en særlig ordning, hvor selvstændigt erhvervsdrivende kan indsætte overskud fra gode år under gunstige skatteforhold
5. Prioritetsgæld, dvs. gæld med pant i ejerbolig, fritidsbolig mv.
6. Andre lån i pengeinstitutter, studielån, kontokortlån mv.

Nettoformuen er summen af punkt 1-4 fratrukket punkterne 5-6.

Indvandrere har i langt mindre omfang reale aktiver

Der er stor forskel på familier med dansk oprindelse og indvandrerfamilier, når man belyser, hvordan nettoformuen er fordelt på de enkelte formue- og gældskomponenter. Indvandrerne har i langt mindre omfang formue i form af reale aktiver, såsom ejerbolig og sommerhus. Det slår omvendt igennem på gældssiden, idet indvandrerne har meget mindre gæld i form af lån i den faste ejendom. Også for andre lånetyper har indvandrerne i gennemsnit væsentligt mindre gæld, men de har til gengæld også mindre formue i form af bankindestående, aktiebeholdning mv. Igen er det bl.a. opholdstiden i Danmark, der spiller ind. De vestlige indvandrere har i gennemsnit kun har været i landet i 8 år og de ikke-vestlige i 16 år. Blandt de vestlige indvandrere er der desuden en del studerende, der har en lav indkomst og derfor ikke har haft mulighed for at spare noget særligt op.

Samme mønster blandt enlige indvandrere

Blandt de enlige indvandrere er mønstret det samme. Dog er nettoformuen noget større blandt indvandrere fra vestlige lande, mens nettoformuen stort set har samme niveau blandt parfamilier med vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Igen spiller opholdstiden i Danmark sandsynligvis en afgørende rolle. Mens parfamilier fra vestlige og ikke-vestlige lande har en stor forskel i den gennemsnitlige opholdstid, henholdsvis 8 år og 16 år, så har de enlige i gennemsnit været her stort set lige længe, henholdsvis i 13 og 16 år.

Tabel 4.6 Gennemsnitlig nettoformue for parfamilier (inkl. hjemmeboende børn). 2017

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	795 491	783 808	3 272 713
Reale aktiver	1 069 322	716 487	2 506 000
Finansielle formuekomponenter	231 070	151 774	649 580
Pensionsformuer	297 678	344 157	1 601 996
Indestående under virksomhedsordningen ..	11 686	4 447	59 281
Prioritetsgæld	601 692	334 671	1 270 178
Andre lån	212 573	98 385	273 967

Anm.: Kun familier, hvor begge parter har herkomst i samme oprindelsesland.

Tabel 4.7 Gennemsnitlig nettoformue for enlige (inkl. hjemmeboende børn). 2017

	Indvandrere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Nettoformue	629 546	271 755	1 181 946
Reale aktiver	421 084	192 838	753 701
Finansielle formuekomponenter	205 620	82 210	325 314
Pensionsformuer	180 214	117 767	471 209
Indestående under virksomhedsordningen ..	4 267	1 408	11 723
Prioritetsgæld	137 990	68 707	280 771
Andre lån	43 649	53 760	99 231

5. Offentlig forsørgelse

Sammenfatning Blandt alle ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er 27 pct. på førtidspension og 12 pct. på kontanthjælp. De to ydelser udgør til sammenligning henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Blandt de offentligt forsørgede med dansk oprindelse er SU-modtagere den største gruppe med en andel på 32 pct.

Mens de ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af hele den 16-64-årige befolkning, er deres andel af 16-64-årige på offentlig forsørgelse 11 pct. Deres overrepræsentation er særligt stor blandt kontanthjælpsmodtagere, hvoraf 18 pct. er ikke-vestlige indvandrere.

Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er 39 pct. på offentlig forsørgelse. De tilsvarende andele er 28 pct. blandt personer med dansk oprindelse og 17 pct. blandt vestlige indvandrere. Andelene omfatter også SU-modtagere.

For de ikke-vestlige indvandrere stiger andelen med offentlig forsørgelse kraftigt med alderen. For de 30-34-årige er andelen 29 pct., mens det blandt 55-59-årige er 58 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, som er på offentlig forsørgelse. For personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele for de to grupper henholdsvis 27 pct. for de 30-34-årige og 23 pct. for de 55-59-årige.

For de 30-59-årige ligger andelen med offentlig forsørgelse lavere i 2018 end i 2010 for alle grupper. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse i 2018 henholdsvis 35 pct. for mænd og 41 pct. for kvinder. Det er niveauer, som ligger henholdsvis 19 og 17 procentpoint højere end de tilsvarende andele for mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Både blandt 30-59-årige mænd og kvinder er det indvandrere med oprindelse i Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. For kvindernes vedkommende er mindst syv ud af ti på offentlig forsørgelse blandt de 30-59-årige indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak.

5.1 Offentligt forsørgede

Modtagere af offentlige forsørgelsesydelse Dette kapitel handler om personer i den erhvervsaktive alder, som modtager offentlige forsørgelsesydelse. I 2014-publikationen blev SU-modtagere for første gang inddraget i statistikken om offentlig forsørgelse. Dette vil også være tilfældet i 2019-publikationen, med mindre andet er angivet.

27 forskellige ydelser Offentligt forsørgede fordeler sig på i alt 27 forskellige typer af ydelser. For at få en lidt mere overordnet opdeling er de 27 ydelser lagt sammen til otte hovedgrupper. For hele befolkningen er Tilbagetrækning og SU-modtagere de to største hovedgrupper. Tilsammen omfatter de 56 pct. af alle 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

Fuldtidsmodtagere *Fuldtidsmodtagere* er beregnet ud fra det samlede antal deltagere på ydelserne og den varighed, som de hver især har været på ydelsen. To personer, der begge har været ledige i et halvt år i 2018, giver fx én fuldtidsledig.

Statistik om de 16-64-årige offentligt forsørgede offentliggøres løbende af Danmarks Statistik. I tabel 5.1 for fuldtidsmodtagere i 2018 er det samlede antal personer med offentlig forsørgelse 1.024.792. Det er 1.143 færre sammenlignet med de tal, der findes i statistikbanken. Forskellen skyldes, at der er en lille gruppe personer, som der ikke kan tilknyttes oplysning om herkomst, og de findes derfor ikke i tabellerne i dette kapitel.

Tabel 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og ydelse, 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
1.-8. I alt	36 077	115 848	3 147	30 263	839 457	1 024 792
2.-8. I alt uden SU-modtagere	23 874	94 661	1 616	10 794	570 967	701 912
1. SU-modtagere	12 203	21 186	1 530	19 469	268 490	322 878
2. Nettoledige i alt	7 087	13 282	283	2 576	63 752	86 980
Ledige dagpengemodtagere	6 314	6 842	238	2 178	53 741	69 313
Ledige kontanthjælpsmodtagere	773	6 440	45	398	10 010	17 666
3. Feriedagpenge	397	449	15	130	4 381	5 372
4. Vejledning og opkvalificering i alt	1 132	7 848	76	723	19 728	29 507
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	588	506	10	83	2 443	3 630
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	488	7 248	63	623	16 563	24 985
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	56	95	3	17	721	892
5. Støttet beskæftigelse i alt	2 243	8 765	164	710	84 877	96 759
Virksomhedspraktik (dp)	335	293	12	105	2 568	3 313
Virksomhedspraktik (kh)	363	2 995	33	229	11 366	14 986
Nytteindsats (kh)	48	204	4	34	824	1 114
Ansættelse med løntilskud (dp)	209	181	5	56	1 632	2 083
Ansættelse med løntilskud (kh)	106	1 423	6	53	1 541	3 129
Jobrotation (dp)	13	31	-	8	294	346
Jobrotation (kh)	3	18	-	2	51	74
Fleksjob	1 137	3 486	96	208	62 727	67 654
Skånejob	27	134	8	16	3 874	4 059
6. Barseldagpenge mv. i alt	3 226	3 465	150	1 452	40 505	48 798
7. Tilbagetrækning i alt	4 616	31 867	457	1 334	212 818	251 092
Førtidspension	3 720	31 004	384	1 325	162 677	199 110
Efterløn	842	805	67	9	47 063	48 786
Fleksydelse	53	59	6	-	3 078	3 196
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	5 174	28 984	471	3 868	144 908	183 405
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	1 710	13 357	236	2 390	55 619	73 312
Kontanthjælp til udlændinge	130	4 901	4	136	270	5 441
Revalideringsydelse i øvrigt	11	52	5	12	981	1 061
Ledighedsydelse	289	1 185	19	83	12 125	13 701
Sygedagpenge mv.	1 993	3 450	113	676	46 896	53 128
Ressourceforløb	412	3 807	56	321	15 107	19 703
Jobafklaringsforløb	628	2 231	38	251	13 911	17 059

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

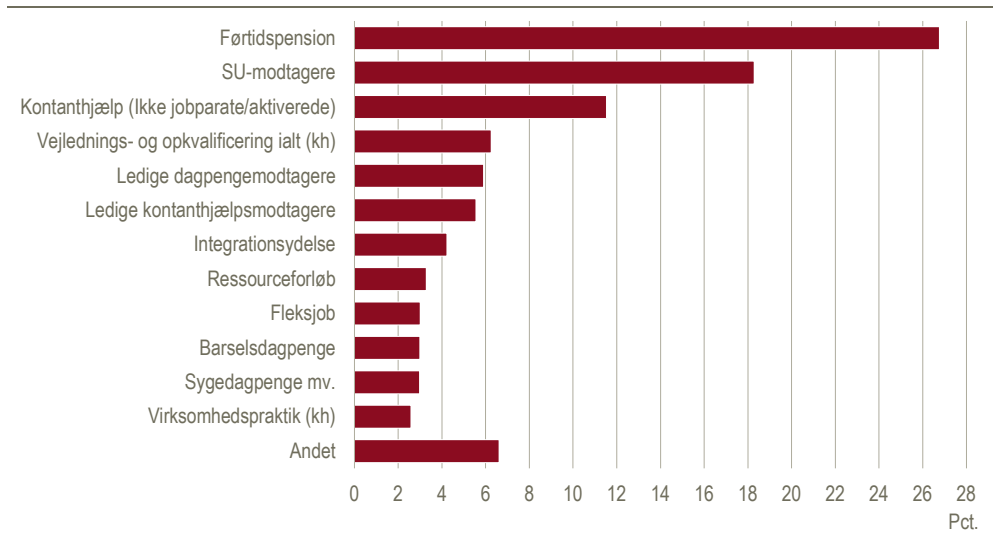
82 pct. af fuldtidsmodtagerne af offentlig forsørgelse har dansk oprindelse

I alt er der 839.457 fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse i 2018. Personer med dansk oprindelse udgør dermed 82 pct. af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse. De ikke-vestlige indvandrere er den næststørste gruppe med en andel på 11 pct. Der er store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, når man ser på hvordan den samlede gruppe af fuldtidsmodtagere fordeler sig på de enkelte ydelsestyper.

27 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse er på førtidspension

For de ikke-vestlige indvandrere er førtidspension den klart største enkelte ydelse med en andel på 27 pct. af alle offentligt forsørgede, mens kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede ligger på 12 pct. Til sammenligning omfatter førtidspension og kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede, henholdsvis 19 og 7 pct. for personer med dansk oprindelse. Her er SU-modtagerne den største enkelte ydelse med en andel på 32 pct. SU-modtagerne udgør 18 pct. af de ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse.

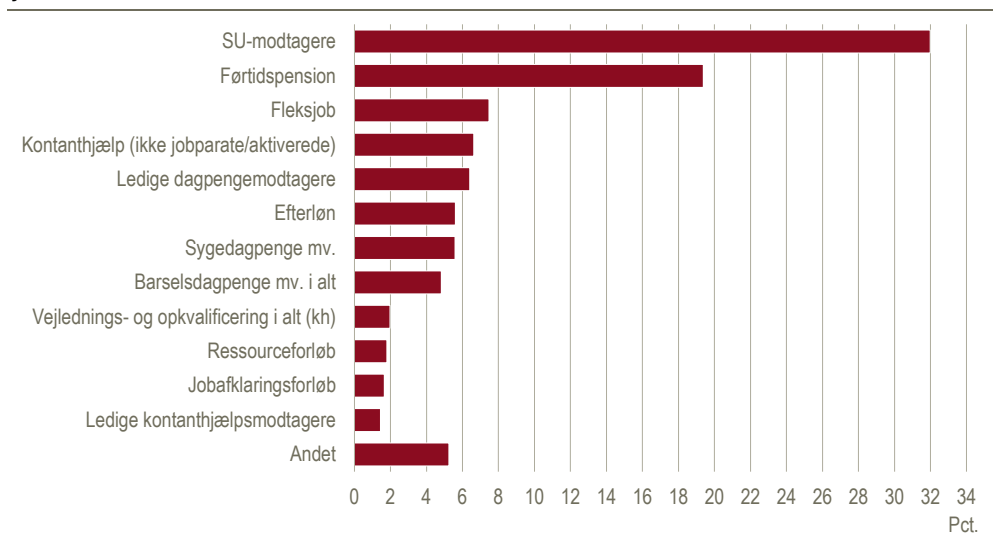
Figur 5.1 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere efter ydelse. 2018

Efterløn fylder otte gange så meget blandt personer med dansk oprindelse

Efterlønsmodtagere er en meget lille gruppe blandt de ikke-vestlige indvandrere og relativt stor blandt personer med dansk oprindelse. Efterlønsmodtageres andel af alle offentligt forsørgede er kun 0,7 pct. blandt de ikke-vestlige indvandrere og 6 pct. blandt personer med dansk oprindelse. Mange ikke-vestlige indvandrere opfylder ikke anciennitetskravene for at få efterløn, og det er især på den baggrund, at deres lave antal af efterlønsmodtagere skal ses.

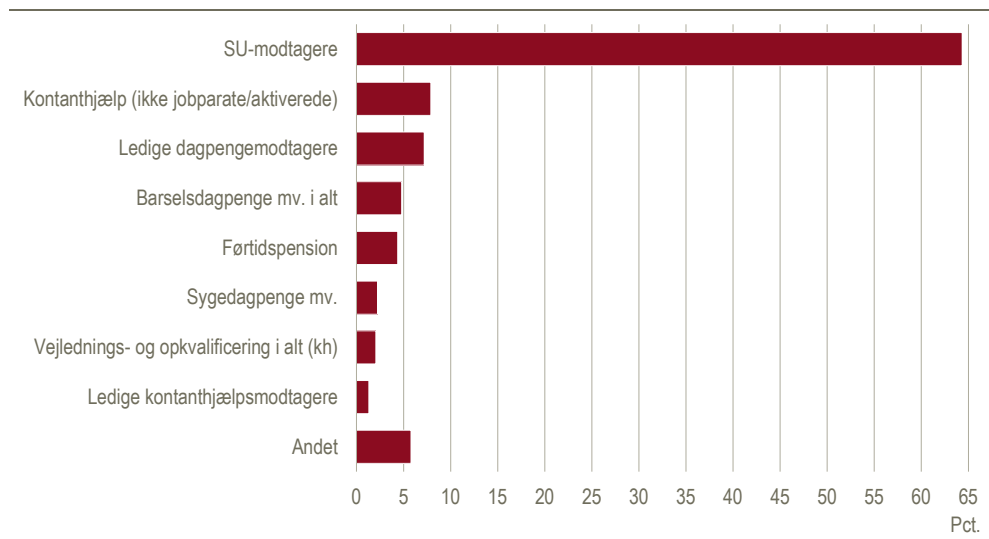
Figur 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse efter ydelse. 2018

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med de andre grupper

Ikke-vestlige efterkommere er meget unge og kan ikke umiddelbart sammenlignes med de øvrige grupper, når man ser på alle 16-64-årige under ét. Deres store overrepræsentation i de unge aldersgrupper illustreres også af, at SU-modtagere udgør hele 64 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere med offentlig forsørgelse.

Figur 5.3 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige efterkommere efter ydelse, 2018

18 pct. af modtagerne af kontanthjælp er ikke-vestlige indvandrere

De ikke-vestlige indvandrere udgør 8 pct. af alle 16-64-årige, mens deres andel af alle fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse er 11 pct. Samlet set er de ikke-vestlige indvandrere altså overrepræsenterede blandt modtagere af offentlig forsørgelse. Der er dog tydelige forskelle mellem ordningerne. En af de ydelser, hvor ikke-vestlige indvandrere er meget overrepræsenteret er blandt andet kontanthjælp til personer, der hverken er arbejdsmarkedsparete eller aktiverede. Her er 18 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Nettoledige

De ikke-vestlige indvandrere er også overrepræsenterede blandt de ledige, idet de udgør 15 pct. af alle nettoledige. Deres overrepræsentation er størst blandt ledige kontanthjælpsmodtagere, hvor de udgør 36 pct., mens andelen kun er 10 pct. blandt de ledige dagpengemodtagere.

Vejledning og opkvalificering

Også blandt personer på vejledning og opkvalificering er der flere ikke-vestlige indvandrere end deres andel af befolkningen tilsiger. Blandt alle fuldtidsmodtagere af vejledning og opkvalificering er 27 pct. ikke-vestlige indvandrere.

Støttet beskæftigelse

Blandt modtagere af støttet beskæftigelse er 9 pct. ikke-vestlige indvandrere, hvilket svarer nogenlunde til de 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres andel af hele befolkningen. Det dækker over, at de er underrepræsenterede i ordningen fleksjob og skånejob, som for hele befolkningen udgør 74 pct. af personer i støttet beskæftigelse, mens de er overrepræsenteret blandt ansatte med løntilskud, jobrotation og nytteindsats for personer på kontanthjælp og personer i virksomhedspraktik.

Førtidspension og efterløn

Med en andel på 16 pct. af alle førtidspensionister er der dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere på førtidspension sammenlignet med deres andel af hele den 16-64-årige befolkning. Derimod udgør de ikke-vestlige indvandrere kun 2 pct. af efterlønsmodtagerne.

Vestlige indvandrere er underrepræsenterede

De vestlige indvandrere er overordnet set underrepræsenterede, da de udgør 6 pct. af befolkningen mellem 16 og 64 år, men kun 4 pct. af det samlede antal offentligt forsørgede.

Tabel 5.2 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent efter herkomst og ydelse. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	4	11	-	3	82	100
2.-8. I alt uden SU-modtagere	3	13	-	2	81	100
1. SU-modtagere	4	7	-	6	83	100
2. Nettoledige i alt	8	15	-	3	73	100
Ledige dagpengemodtagere	9	10	-	3	78	100
Ledige kontanthjælpsmodtagere	4	36	-	2	57	100
3. Feriedagpenge	7	8	-	2	82	100
4. Vejledning og opkvalificering i alt	4	27	-	2	67	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	16	14	-	2	67	100
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	2	29	-	2	66	100
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	6	11	-	2	81	100
5. Støttet beskæftigelse i alt	2	9	-	1	88	100
Virksomhedspraktik (dp)	10	9	-	3	78	100
Virksomhedspraktik (kh)	2	20	-	2	76	100
Nytteindsats (kh)	4	18	-	3	74	100
Ansættelse med løntilskud (dp)	10	9	-	3	78	100
Ansættelse med løntilskud (kh)	3	45	-	2	49	100
Jobrotation (dp)	4	9	-	2	85	100
Jobrotation (kh)	4	24	-	3	69	100
Fleksjob	2	5	-	-	93	100
Skånejob	1	3	-	-	95	100
6. Barseldagpenge mv. i alt	7	7	-	3	83	100
7. Tilbagetrækning i alt	2	13	-	1	85	100
Førtidspension	2	16	-	1	82	100
Efterløn	2	2	-	-	96	100
Fleksydelse	2	2	-	-	96	100
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	3	16	-	2	79	100
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	2	18	-	3	76	100
Kontanthjælp til udlændinge	2	90	-	2	5	100
Revalideringsydelse i øvrigt	1	5	-	1	92	100
Ledighedsydelse	2	9	-	1	88	100
Sygedagpenge mv.	4	6	-	1	88	100
Ressourceforløb	2	19	-	2	77	100
Jobafklaringsforløb	4	13	-	1	82	100

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

Tabel 5.3 16-64-årige efter herkomst. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Alle personer	209 151	296 030	10 358	74 690	3 051 262	3 641 490
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	36 077	115 848	3 147	30 263	839 457	1 024 792
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	23 874	94 661	1 616	10 794	570 967	701 912
	pct.					
Alle personer	6	8	0	2	84	100
Fuldtidsmodtagere inkl. SU	4	11	0	3	82	100
Fuldtidsmodtagere ekskl. SU	3	13	0	2	81	100

28 pct. af alle 16-64-årige på offentlig forsørgelse

Det samlede antal fuldtidsmodtagere af offentlig forsørgelse i 2018 svarer til 28 pct. af hele den 16-64-årige befolkning. Her indgår SU-modtagerne også.

Andelen er 39 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere

Blandt personer med dansk oprindelse er 28 pct. af aldersgruppen offentligt forsørgede, mens andelen er 17 pct. blandt vestlige indvandrere og 39 pct. blandt ikke-vestlige indvandrere.

5 pct. af ikke-vestlige indvandrere er på kontanthjælp

Andelene på de enkelte ydelser målt i forhold til hele befolkningen fremgår også af tabel 5.4. Fx ses det, at de ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp udgør 5 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere. Blandt personer med dansk oprindelse er den tilsvarende andel kun 2 pct.

Efterkommere er meget unge og kan ikke sammenlignes med andre grupper

Andelene for efterkommere kan ikke umiddelbart sammenlignes med indvandrere og personer med dansk oprindelse, da efterkommere og især de ikke-vestlige efterkommere er meget unge. De har derfor uforholdsmæssigt mange SU-modtagere og til gengæld meget få på tilbagetrækningsordninger. Offentlig forsørgelse for efterkommere kan kun belyses ved at se nærmere på mere detaljerede aldersgrupper end 16-64-årige under ét. Det er gjort i næste afsnit.

Tabel 5.4 16-64-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse i procent af alle 16-64-årige. 2018

	Indvandrere		Efterkommere		Dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.					
1.-8. I alt	17,2	39,1	30,4	40,5	27,5	28,1
2.-8. I alt uden SU-modtagere	11,4	32,0	15,6	14,5	18,7	19,3
1. SU-modtagere	5,8	7,2	14,8	26,1	8,8	8,9
2. Nettoledige i alt	3,4	4,5	2,7	3,4	2,1	2,4
Ledige dagpengemodtagere	3,0	2,3	2,3	2,9	1,8	1,9
Ledige kontanthjælpsmodtagere	0,4	2,2	0,4	0,5	0,3	0,5
3. Feriedagpenge	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
4. Vejledning og opkvalificering i alt	0,5	2,7	0,7	1,0	0,6	0,8
Vejlednings- og opkvalificering i alt (dp)	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Vejlednings- og opkvalificering i alt (kh)	0,2	2,4	0,6	0,8	0,5	0,7
6 ugers selvvalgt uddannelse (dp)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Støttet beskæftigelse i alt	1,1	3,0	1,6	1,0	2,8	2,7
Virksomhedspraktik (dp)	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Virksomhedspraktik (kh)	0,2	1,0	0,3	0,3	0,4	0,4
Nytteindsats (kh)	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansættelse med løntilskud (dp)	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Ansættelse med løntilskud (kh)	0,1	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Jobrotation (dp)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Jobrotation (kh)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Fleksjob	0,5	1,2	0,9	0,3	2,1	1,9
Skånejob	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
6. Barselsdagpenge mv. i alt	1,5	1,2	1,4	1,9	1,3	1,3
7. Tilbagetrækning i alt	2,2	10,8	4,4	1,8	7,0	6,9
Førtidspension	1,8	10,5	3,7	1,8	5,3	5,5
Efterløn	0,4	0,3	0,6	0,0	1,5	1,3
Fleksydelse	0,0	0,0	0,1	-	0,1	0,1
8. Øvrige ydelsesmodtagere i alt	2,5	9,8	4,5	5,2	4,7	5,0
Kontanthjælp (ikke jobparate/aktiverede)	0,8	4,5	2,3	3,2	1,8	2,0
Kontanthjælp til udlændinge	0,1	1,7	0,0	0,2	0,0	0,1
Revalideringsydelse i øvrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ledighedsydelse	0,1	0,4	0,2	0,1	0,4	0,4
Sygedagpenge mv.	1,0	1,2	1,1	0,9	1,5	1,5
Ressourceforløb	0,2	1,3	0,5	0,4	0,5	0,5
Jobafklaringsforløb	0,3	0,8	0,4	0,3	0,5	0,5

Anm.: Bemærkningen (dp) betyder dagpengeberettigede. Bemærkningen (kh) betyder kontanthjælpsberettigede.

5.2 Aldersopdeling

SU fylder meget for personer under 30 år – dog ikke blandt indvandrere

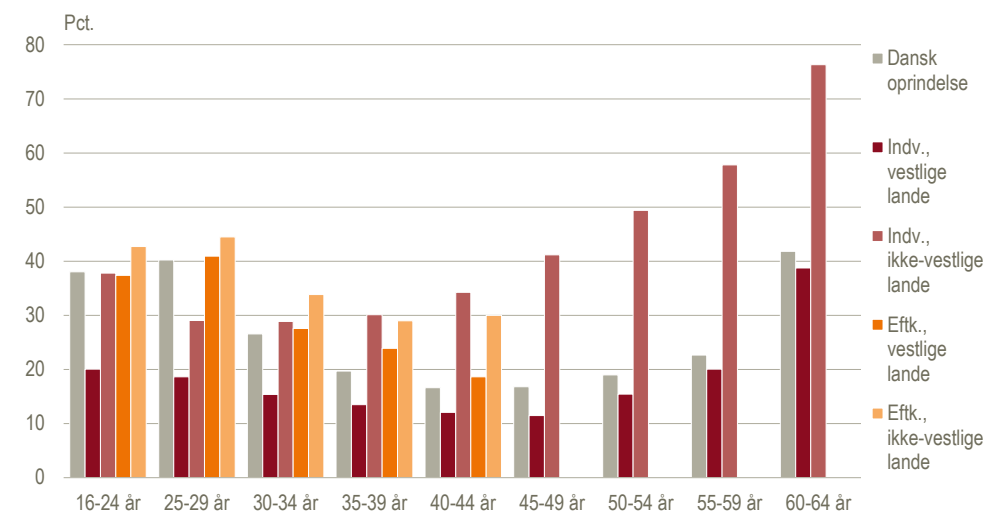
På grund af SU er andelene med offentlig forsørgelse høj blandt efterkommere og personer med dansk oprindelse under 30 år. Indvandrere, der er udenlandske statsborgere, har i mange tilfælde ikke ret til dansk SU. Det er hovedårsagen til, at de vestlige indvandrere har så lave andele med offentlig forsørgelse i aldersgrupperne 16-24-årige og 25-29-årige.

Store forskelle mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt 55-59-årige

For de ikke-vestlige indvandrere er der en meget klar tendens til, at andelen med offentlig forsørgelse stiger med alderen. Det er for de 30-34-årige indvandrere har den laveste andel med offentlig forsørgelse med 29 pct. Det ligger ikke meget højere end for personer med dansk oprindelse, hvor 27 pct. af de 30-34-årige modtager offentlig forsørgelse. Herefter stiger andelene kraftigt fra aldersgruppe til aldersgruppe for de ikke-vestlige indvandrere, mens udviklingen er svagt faldende for personer med dansk oprindelse. For de 55-59-årige er andelen med offentlig forsørgelse 58 pct. for de ikke-vestlige indvandrere og 23 pct. for personer med dansk oprindelse. Forskellen mellem de to grupper stiger altså fra 2 procentpoint blandt de 30-34-årige til 35 procentpoint blandt de 55-59-årige.

Figur 5.4

Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse efter herkomst og alder. 2018

På grund af efterløn er forskel mindre blandt de 60-64-årige

For personer med dansk oprindelse sker der en stor stigning i andelen med offentlig forsørgelse fra 55-59-årige til 60-64-årige på grund af efterlønsordningen. Dermed indsnævres forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og personer dansk oprindelse. Også for de 60-64-årige er der dog klart flere ikke-vestlige indvandrere med offentlig forsørgelse, idet deres andel er 76 pct. mod 42 pct. for personer med dansk oprindelse.

Kun efterkommere under 45 år er med

For efterkommerne er kun vist andelene for aldersgrupperne op til 45 år, da der er for få over 45 år, til at andelene kan beregnes med et tilstrækkeligt datagrundlag. For de fem aldersgrupper under 45 år kan man se, at de vestlige efterkommere stort set ligger på samme niveau som for personer med dansk oprindelse i alle grupper.

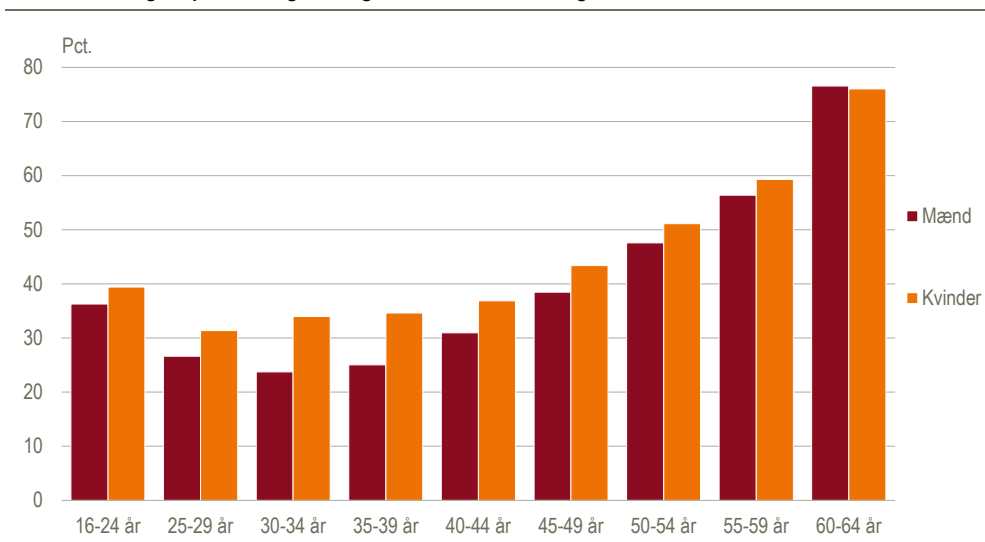
Høj andel med offentlig forsørgelse blandt 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere

De ikke-vestlige efterkommere er gruppen med den højeste andel på offentlig forsørgelse blandt 16-34-årige. Blandt de 35-39-årige ligger deres andel en smule under ikke-vestlige indvandreres. De 40-44-årige er dog den mest bemærkelsesværdige aldersgruppe, idet det er her, der er størst forskel mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Mens 17 pct. af de 40-44-årige med dansk oprindelse har offentlig forsørgelse, er andelen 30 pct. blandt de 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere.

40-44-årige indvandrere og efterkommere er forskellige med hensyn til oprindelsesland

De 40-44-årige ikke-vestlige indvandreres andel med offentlig forsørgelse er 34 pct., hvilket er 4 procentpoint højere end de ikke-vestlige efterkommeres andel. Her skal man være opmærksom på, at 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Jugoslavien, Tyrkiet og Pakistan fylder meget. Tilsammen udgør efterkommere med oprindelse i Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan 74 pct. af alle 40-44-årige ikke-vestlige efterkommere. Indvandrere fra Jugoslavien, Tyrkiet eller Pakistan udgør til sammenligning kun 21 pct. af de 40-44-årige ikke-vestlige indvandrere.

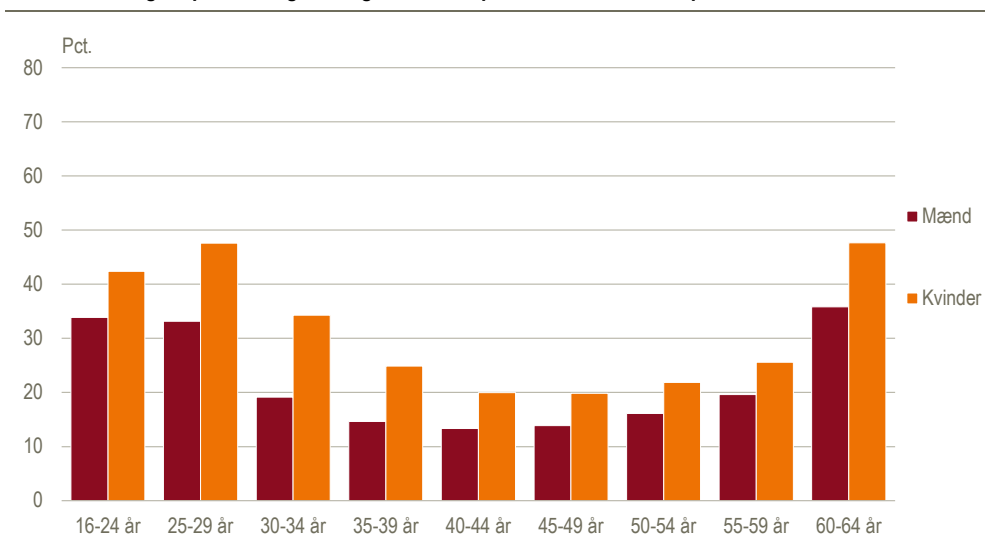
Figur 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt ikke-vestlige indvandrere. 2018

Små kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

Opdeler man andelen med offentlig forsørgelse på køn for de ikke-vestlige indvandrere fremgår det, at der er ret små forskelle. For aldersgrupperne i 30'erne er andelen af kvinder med offentlig forsørgelse tydeligt højest, men herefter bliver forskellene mindre og for de 60-64-årige ligger andelen på samme niveau.

Figur 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt personer med dansk oprindelse. 2018

Større kønsforskelle blandt personer med dansk oprindelse

For personer med dansk oprindelse er der større forskelle mellem kønnene. De største forskelle findes i de yngste fire aldersgrupper og blandt 60-64-årige. For de yngre spiller det en rolle, at kvinder i højere grad end mænd modtager barseldagpenge. Fra starten af 20'erne er der også flere kvinder end mænd, der er under uddannelse. Derfor har de yngre kvinder en større andel, der modtager SU. For de 60-64-årige er

det kvindernes større brug af efterlønsordningen, som skaber den relativt store forskel.

5.3 Udvikling

Tidsserie med SU mulig fra 2008

Den sammenhængende statistik for personer på offentlig forsørgelse findes fra 2007 og frem. Det er dog kun fra 2008, at SU også indgår. Desuden er der som i forrige års udgave af denne publikation valgt at indsnævre gruppen til 30-59-årige fremfor at fokusere på andelen af 16-64-årige med offentlig forsørgelse.

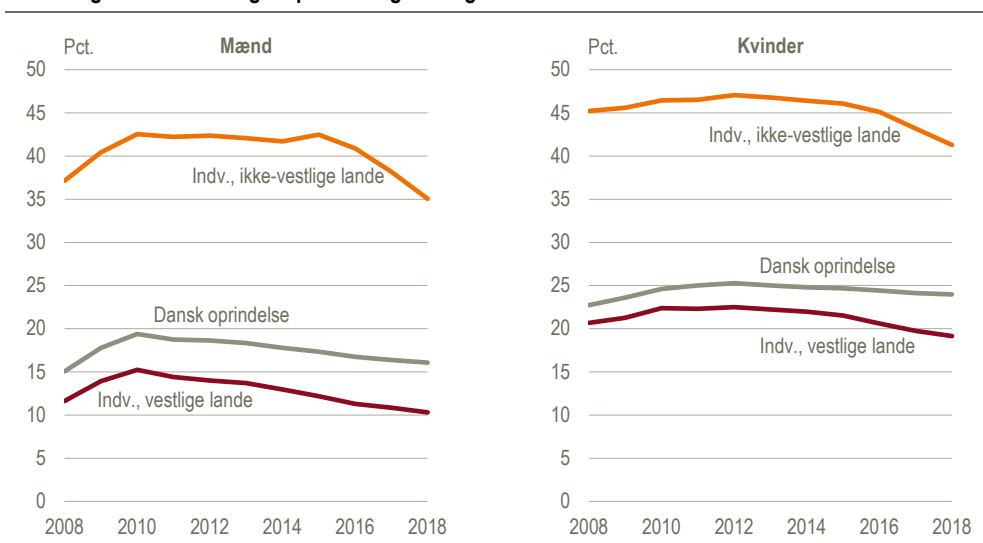
30-59-årige i stedet for 16-64-årige på grund af SU og efterløn

De 30-59-årige er en langt mere homogen gruppe end de 16-64-årige. Ved at lave denne afgrænsning får man langt de fleste studerende sorteret fra, og samtidig påvirker efterlønsordningen ikke tallene. Muligheden for at få efterløn er i stor udstrækning forbeholdt personer med dansk oprindelse på grund af anciennitetskravene, hvilket taler for at ekskludere de 60-64-årige, når der sammenlignes.

Forskelle i alderssammensætning også mindre relevante, når der ses på 30-59-årige

Af hensyn til gruppernes forskellige alderssammensætning er det også relevant at indsnævre aldersgruppen fra 16-64-årige til 30-59-årige. Som det er fremgået af det foregående afsnit, er forskellene i andelen med offentlig forsørgelse relativt små blandt aldersgrupperne fra 30 til 59 år for personer med dansk oprindelse, som er den gruppe indvandrere først og fremmest sammenlignes med. Forskelle i alderssammensætning inden for gruppen af 30-59-årige er derfor af mindre betydning end for 16-64-årige, hvor der er meget store forskelle i andelen med offentlig forsørgelse mellem fx 60-64-årige og 40-44-årige.

Figur 5.7 30-59-årige fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse

Andel på offentlig forsørgelse er faldet siden 2010

De mandlige ikke-vestlige indvandrere har meget højere andele på offentlig forsørgelse end vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, men forskellene er blevet lidt mindre siden 2008. Fra 2008 til 2010 steg andelen på offentlig forsørgelse for alle tre grupper markant, hvilket naturligvis hænger sammen med den økonomiske krise, som har haft en negativ indflydelse på beskæftigelsen i denne periode og dermed medført, at flere personer er kommet på offentlig forsørgelse. Siden 2010 har andelen på offentlig forsørgelse dog været faldende for alle tre grupper. Den faldende tendens var mindst for de ikke-vestlige indvandrere fra 2010 til 2016, men siden 2016 er andelen faldet mest blandt ikke-vestlige indvandrere.

<i>Forskel formindsket en smule mellem ikke-vestlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse</i>	Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 35 pct. i 2018, hvilket er et lidt lavere niveau som i 2008, hvor det var 37 pct. Blandt mænd med dansk oprindelse var 16 pct. på offentlig forsørgelse i 2018, hvilket er 1 procentpoint højere end i 2008. Forskellen mellem de to grupper er altså formindsket med 3 procentpoint i perioden 2008 til 2018.
<i>De vestlige indvandrere har laveste andele</i>	De mandlige vestlige indvandrere har lidt lavere andele med offentlig forsørgelse end mænd med dansk oprindelse i alle årene fra 2008 til 2018, og her er forskellen blevet forøget svagt i perioden.
<i>Lignende mønster blandt kvinderne</i>	Også blandt kvinderne er andelen med offentlig forsørgelse meget højere blandt de ikke-vestlige indvandrere. De vestlige indvandrere er også blandt kvinderne den gruppe, som gennem hele perioden har de laveste andele med offentlig forsørgelse.
<i>Mindre dramatisk udvikling fra 2008 til 2010 blandt kvinderne</i>	For kvinderne er udviklingen fra 2008 til 2010 ikke så dramatisk som hos mændene. Til gengæld er andelen fortsat med at stige helt frem til 2012, og det er først fra 2013, at der kunne konstateres et svagt fald.
<i>Lille indsnævring i forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse</i>	For de kvindelige ikke-vestlige indvandrere er andelen med offentlig forsørgelse 45 pct. i 2008 og 41 pct. i 2018. I samme periode stiger andelen for kvinder med dansk oprindelse fra 23 pct. til 24 pct. Samlet set har der for kvindernes vedkommende altså været tale om en lille reduktion i forskellen mellem ikke-vestlige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse.
<i>Lille forøgelse i forskel mellem kvinder med dansk oprindelse og vestlige indvandrere</i>	Ligesom blandt mændene er forskellen også blevet svagt forøget mellem kvinder med dansk oprindelse og de vestlige indvandrere. I 2008 var andelen med offentlig forsørgelse 2 procentpoint højere for kvinder med dansk oprindelse. I 2018 er forskellen vokset til 5 procentpoint.

5.4 Opdeling på forskellige oprindelseslande

Store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande

I dette afsnit, hvor der ses på indvandrere fra de enkelte oprindelseslande, er der også valgt at ændre aldersgruppen til 30-59-årige fra de 16-64-årige. Her vejer argumentet om gruppernes forskellige alderssammensætning tungest. For nogle indvandrergupper udgør personer under 30 år en meget stor andel, mens andre grupper er mere spredt aldersmæssigt. Grupperne bliver derfor mere sammenlignelige ved at anvende 30-59-årige frem for 16-64-årige.

I tabel 5.5 og 5.6 for henholdsvis mænd og kvinder er der vist tal for 30-59-åriges offentlige forsørgelse for de 30 lande, som der i 2018 er flest indvandrere fra. I tabellerne er landene rangordnet efter andelen med offentlig forsørgelse.

Indvandrere fra Syrien, Irak, Libanon og Somalia har højeste andele på offentlig forsørgelse

Blandt mændene er det indvandrere fra Syrien Irak, Libanon og Somalia, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse med niveauer, der ligger mellem 56 og 58 pct. I den modsatte ende findes indvandrere fra Italien, Filippinerne, USA, Ukraine, Litauen, Kina og Indien, som alle har andele med offentlig forsørgelse, der ligger under 10 pct.

Flygtninge oftere på offentlig forsørgelse

Andelen med offentlig forsørgelse er tæt forbundet med baggrunden for og varigheden af indvandrernes ophold i Danmark. Indvandrere med kort opholdstid og studie eller arbejde som opholdsgrundlag vil generelt have lave andele med offentlig forsørgelse. Derimod vil flygtninge og familiesammenførte, hvis ophold i Danmark også er af mere permanent karakter, have højere andele med offentlig forsørgelse. Indvandrere fra Syrien er i næsten alle tilfælde kommet til Danmark inden for de seneste år som flygtninge, og det er blandt andet på den baggrund, at deres høje andele af offentligt forsørgede skal ses. Det samme gør sig ligeledes gældende for indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak.

Tabel 5.5 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige mænd efter oprindelsesland. 2018

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	4 751	8 141	58
Irak	3 925	6 912	57
Libanon ¹	3 063	5 411	57
Somalia	2 059	3 650	56
Bosnien-Hercegovina	2 279	5 314	43
Afghanistan	1 415	3 359	42
Jugoslavien ²	1 157	2 816	41
Iran	2 581	6 652	39
Tyrkiet	4 223	12 830	33
Marokko	604	1 887	32
Sri Lanka	812	2 556	32
Rusland	283	980	29
Vietnam	757	3 031	25
Pakistan	959	4 847	20
Island	311	1 841	17
Thailand	97	679	14
Norge	290	2 305	13
Sverige	315	2 649	12
Bulgarien	320	2 780	12
Polen	1 644	14 363	11
Tyskland	733	6 453	11
Rumænien	876	8 521	10
Storbritannien	574	5 701	10
Italien	272	2 900	9
Filippinerne	68	754	9
USA	178	2 270	8
Ukraine	164	2 304	7
Litauen	216	3 433	6
Kina	159	2 852	6
Indien	215	4 226	5
Dansk oprindelse	152 388	947 810	16

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2018 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2018 og 1. januar 2019 som et udtryk for middelfolketallet i 2018.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

De 14 oprindelseslande med højeste andele er ikke-vestlige

Blandt mændene er indvandrere fra Polen den største enkelte gruppe. Deres andel af offentligt forsørgede er 11 pct. i 2018. Der er en klar tendens til, at det er indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har de højeste andele med offentlig forsørgelse. Af de 30 lande er de 14 øverst placerede lande ikke-vestlige. Der er dog også indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har lave andele. Det drejer sig fx om Filippinerne, Ukraine, Kina og Indien.

15 lande ligger lavere end mænd end med dansk oprindelse

For indvandrere fra 15 af de 30 lande ligger andelen af mænd med offentlig forsørgelse lavere end 16 pct., som er den andel de 30-59-årige mænd med dansk oprindelse har i 2018.

Mindst syv ud af ti kvinder fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak på offentlig forsørgelse

Blandt kvinderne er det også indvandrere fra Syrien, Somalia, Libanon og Irak, som skiller sig ud. Deres andele med offentlig forsørgelse ligger på 80 pct. for indvandrere fra Syrien, 73 pct. for indvandrere fra Somalia, 72 pct. for indvandrere fra Libanon og 67 pct. for indvandrere fra Irak. For kvinderne har indvandrere fra Italien, Indien og USA de laveste andele med offentlig forsørgelse. I alle tre tilfælde ligger andelen mellem 11 og 13 pct.

Tabel 5.6 Fuldtidsmodtagere på offentlig forsørgelse blandt 30-59-årige kvinder efter oprindelsesland. 2018

	Antal fuldtids- modtagere	Alle 30-59-årige	Andel offentligt forsørgede
	antal		pct.
Indvandrere			
Heraf:			
Syrien	4 681	5 848	80
Somalia	2 499	3 428	73
Libanon ¹	3 340	4 656	72
Irak	4 064	6 025	67
Afghanistan	2 012	3 106	65
Jugoslavien ²	1 481	2 759	54
Bosnien-Hercegovina	2 790	5 462	51
Tyrkiet	5 900	11 890	50
Marokko	966	2 127	45
Iran	2 160	5 010	43
Sri Lanka	1 065	2 620	41
Pakistan	1 472	4 142	36
Vietnam	1 147	3 807	30
Island	528	1 993	26
Rusland	757	2 973	25
Polen	2 583	10 772	24
Rumænien	1 315	5 966	22
Bulgarien	447	2 135	21
Ukraine	600	2 946	20
Sverige	744	3 814	20
Norge	739	3 792	19
Litauen	573	3 193	18
Tyskland	1 106	6 579	17
Kina	705	4 377	16
Filippinerne	883	5 670	16
Thailand	1 165	7 829	15
Storbritannien	348	2 394	15
Italien	186	1 384	13
Indien	301	2 657	11
USA	209	1 947	11
Dansk oprindelse	223 685	933 370	24

Anm.: Tabellen viser de 30 lande, hvorfra der 1. juli 2018 er flest 30-59-årige indvandrere i Danmark. Det samlede antal 30-59-årige er udregnet som gennemsnittet af befolkningen 1. januar 2018 og 1. januar 2019 som et udtryk for middelfolketallet i 2018.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Tyrkiske indvandrere har høj andel med offentlig forsørgelse blandt kvinderne

Indvandrere fra Tyrkiet er den største gruppe blandt de 30-59-årige kvinder. Blandt dem er andelen med offentlig forsørgelse 50 pct. Det er en andel, som kun er højere for indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Afghanistan, Irak, Libanon, Somalia og Syrien. I modsætning til de tyrkiske indvandrere består indvandrerne fra disse lande dog hovedsageligt af flygtninge.

14 lande ligger lavere end kvinder med dansk oprindelse

For indvandrere fra 14 af de 30 lande ligger andelen af kvinder med offentlig forsørgelse lavere end 24 pct., som er den andel de 30-59-årige kvinder med dansk oprindelse har i 2018.

6. Kriminalitet

Sammenfatning Uanset herkomst er der flere mænd end kvinder, der er dømt for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Særlig høj er andelen blandt de 20-24-årige mænd, hvor henholdsvis 2 pct., 5 pct. og 5 pct. er dømt for overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og særlovene i 2018.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er yngre end personer med dansk oprindelse. Det er et forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer for alder viser, at kriminaliteten i 2018 er 52 pct. højere blandt mandlige indvandrere og 142 pct. højere blandt mandlige efterkommere med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Også andre forhold som relation til arbejdsmarkedet, familiens uddannelsesniveau og familiens indkomst kan have betydning for kriminalitetsniveauet. Hvis fx familiens uddannelsesniveau inddrages i standardiseringen reduceres kriminaliteten for de to grupper til at være henholdsvis 30 pct. og 101 pct. højere.

Mandlige libanesiske efterkommere, hvoraf en del er efterkommere af statsløse palæstinensere, har med 382 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande, når der er standardiseret for alder. Mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia, Syrien og Marokko har alle indeks, der ligger over 300. Den laveste kriminalitet har mandlige indvandrere med oprindelse i Indien, Spanien, Kina, Norge og USA. Deres indeks ligger mellem 57 pct. og 62 pct. under gennemsnittet for alle mænd.

Blandt mænd født i 1987 var der 14 pct., der havde fået én eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 21 år. Andelen var højest for indvandrere fra ikke-vestlige lande, hvor 33 pct. var dømt inden de fyldte 21 år. For efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen på 29 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 13 pct. For mænd født ti år senere i 1997 med dansk oprindelse var der sket en halvering i andelen med dom som 20-årige. For mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var andelen faldet med henholdsvis 42 pct. og 34 pct.

Nye opgørelser Som følge af finansloven for 2019 har Danmarks Statistik udarbejdet en udvidet statistik over kriminalitet i relation til herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab. De nye opgørelser er samlet i afsnit 6.4 i dette kapitel.

6.1 Kriminalitet opdelt på lovområder

Straffelov, færdselslov og særlove

Kriminalitet opdeles i tre lovområder: Straffelov, færdselslov og særlove. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet seksual-, volds- og ejendomsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af ordensbekendtgørelsen og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spirituskørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori udgør 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet hastighedsovertrædelser.

113.000 mænd og 32.000 kvinder dømt i 2018

I alt fik 112.883 mænd og 31.568 kvinder i alderen 15-79 år en eller flere fældende strafferetlige afgørelser i 2018. Dvs. de blev fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven, færdselsloven og/eller særlovene.

Færdselslovsovertrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 60,4 pct. af de dømte mænd og 70 pct. af de dømte kvinder har overtrådt færdselsloven.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der er blevet fundet skyldige i kriminalitet i 2018, har 13,2 pct. begået en overtrædelse af straffeloven. For indvandrere fra vestlige lande er andelen nogenlunde den samme, mens den er noget højere for de øvrige herkomstgrupper: mellem 18,4 pct. og 23,1 pct. Et tilsvarende mønster gør sig gældende for kvindernes vedkommende.

Tabel 6.1 15-79-årige skyldige i kriminalitet, 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
antal						
Mænd						
I alt	4 967	378	12 900	7 186	87 452	112 883
Straffelov	581	81	2 377	1 658	11 527	16 224
Færdselslov	3 301	196	8 036	3 915	52 789	68 237
Særlove	1 309	153	3 864	3 152	29 163	37 641
Kvinder						
I alt	1 494	107	2 903	1 405	25 659	31 568
Straffelov	263	21	735	280	3 426	4 725
Færdselslov	984	67	1 695	1 003	18 334	22 083
Særlove	277	24	550	187	4 538	5 576
pct.						
Mænd						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	11,7	21,4	18,4	23,1	13,2	14,4
Færdselslov	66,5	51,9	62,3	54,5	60,4	60,4
Særlove	26,4	40,5	30,0	43,9	33,3	33,3
Kvinder						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov	17,6	19,6	25,3	19,9	13,4	15,0
Færdselslov	65,9	62,6	58,4	71,4	71,5	70,0
Særlove	18,5	22,4	18,9	13,3	17,7	17,7

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Og det gælder uanset om der er tale om overtrædelse af straffeloven, færdselsloven eller særlovene. Fx blev 1,6 pct. af unge mænd i alderen 20-24 år fundet skyldig i mindst én overtrædelse af straffeloven i 2018. Til sammenligning var det fx kun 0,3 pct. af de 55-59-årige mænd.

Flest blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land bliver kendt skyldige

Hvis man ser på kriminaliteten for personer i samme aldersgruppe, viser det sig, at der generelt er en større andel mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land end af mænd med oprindelse i et vestligt land eller med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet.

Størst forskel i de yngre aldersgrupper

I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx er 5,2 pct. af de 20-24-årige mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande blevet fundet skyldige i en eller flere overtrædelser af straffeloven i 2018. For efterkommere fra vestlige lande er den tilsvarende andel på 2,4 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 1,3 pct.

Større andel af efterkommere end af indvandrere er dømt

Både blandt mænd med vestlig og med ikke-vestlig oprindelse er der generelt en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der er blevet fundet skyldig i kriminalitet, uanset arten af kriminaliteten.

Samme billede for kvinderne

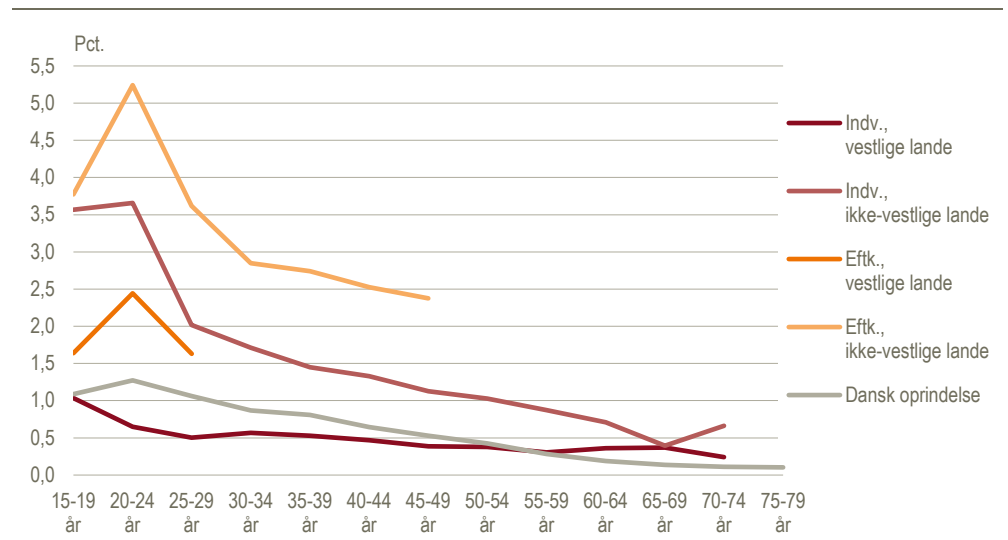
Billedet er nogenlunde tilsvarende for kvindernes vedkommende. Dog er der ikke den store forskel i andelen, der er dømt for straffelovskriminalitet mellem kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Tabel 6.2 Kriminalitetshyppighed, straffelov. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,0	1,6	3,6	3,8	1,1	1,4
20-24 år	0,7	2,4	3,7	5,2	1,3	1,6
25-29 år	0,5	1,6	2,0	3,6	1,1	1,2
30-34 år	0,6	..	1,7	2,8	0,9	1,0
35-39 år	0,5	..	1,4	2,7	0,8	0,9
40-44 år	0,5	..	1,3	2,5	0,6	0,7
45-49 år	0,4	..	1,1	2,4	0,5	0,6
50-54 år	0,4	..	1,0	..	0,4	0,5
55-59 år	0,3	..	0,9	..	0,3	0,3
60-64 år	0,4	..	0,7	-	0,2	0,2
65-69 år	0,4	-	0,4	-	0,1	0,2
70-74 år	0,2	..	0,7	-	0,1	0,1
75-79 år	-	0,1	0,1
Kvinder						
15-19 år	0,9	..	1,0	1,0	0,4	0,5
20-24 år	0,2	..	0,6	0,7	0,3	0,4
25-29 år	0,2	..	0,5	0,4	0,2	0,3
30-34 år	0,2	..	0,5	0,4	0,2	0,3
35-39 år	0,3	..	0,5	0,5	0,2	0,2
40-44 år	0,3	..	0,4	..	0,2	0,2
45-49 år	0,4	..	0,2	0,2
50-54 år	0,2	-	0,4	-	0,1	0,2
55-59 år	0,4	..	0,3	-	0,1	0,1
60-64 år	-	0,4	-	0,1	0,1
65-69 år	-	..	-	0,1	0,1
70-74 år	-	..	-	0,1	0,1
75-79 år	-	0,1	0,1

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.1 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Straffelov. 2018

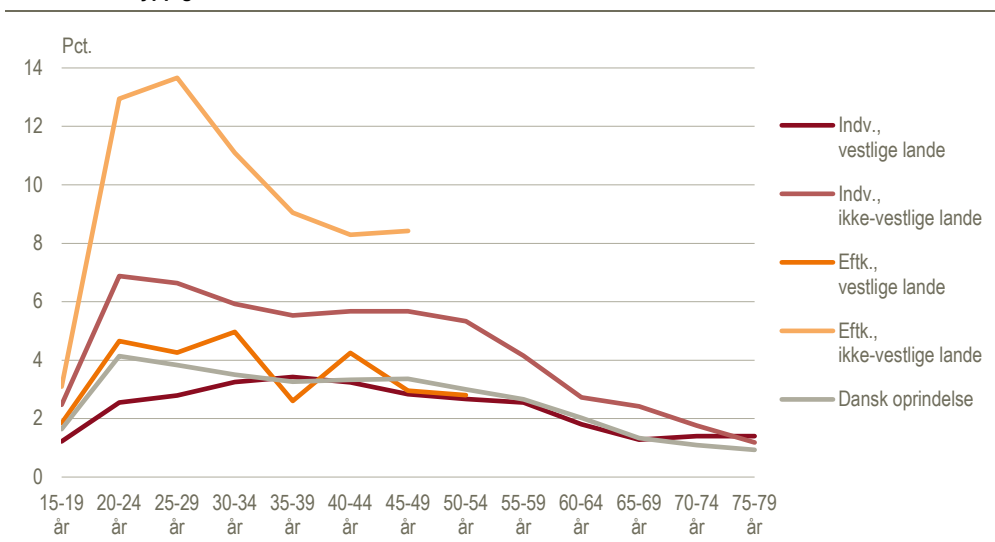

Tabel 6.3 Kriminalitetshyppighed, færdelseslov. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,2	1,8	2,5	3,1	1,6	1,8
20-24 år	2,5	4,7	6,9	12,9	4,1	4,7
25-29 år	2,8	4,3	6,6	13,7	3,8	4,4
30-34 år	3,3	5,0	5,9	11,1	3,5	4,0
35-39 år	3,4	2,6	5,5	9,0	3,3	3,6
40-44 år	3,2	4,3	5,7	8,3	3,3	3,6
45-49 år	2,8	3,0	5,7	8,4	3,4	3,5
50-54 år	2,7	2,8	5,3	..	3,0	3,2
55-59 år	2,5	..	4,2	..	2,7	2,8
60-64 år	1,8	..	2,7	-	2,0	2,0
65-69 år	1,3	..	2,4	..	1,3	1,4
70-74 år	1,4	..	1,8	-	1,1	1,1
75-79 år	1,4	..	1,2	-	0,9	0,9
Kvinder						
15-19 år	0,5	0,3	0,3
20-24 år	0,4	1,3	1,1	3,5	1,2	1,3
25-29 år	0,6	1,5	1,0	3,8	1,2	1,3
30-34 år	1,1	..	1,3	3,3	1,2	1,3
35-39 år	1,3	..	1,3	3,3	1,3	1,3
40-44 år	1,2	..	1,3	2,4	1,4	1,4
45-49 år	1,4	..	1,3	3,5	1,3	1,3
50-54 år	1,4	..	1,0	-	1,2	1,2
55-59 år	0,8	..	0,8	..	1,0	1,0
60-64 år	0,8	..	0,5	-	0,7	0,7
65-69 år	0,4	..	0,3	-	0,4	0,4
70-74 år	0,5	-	0,4	0,4
75-79 år	0,5	-	0,3	0,3

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.2 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Færdelseslov. 2018

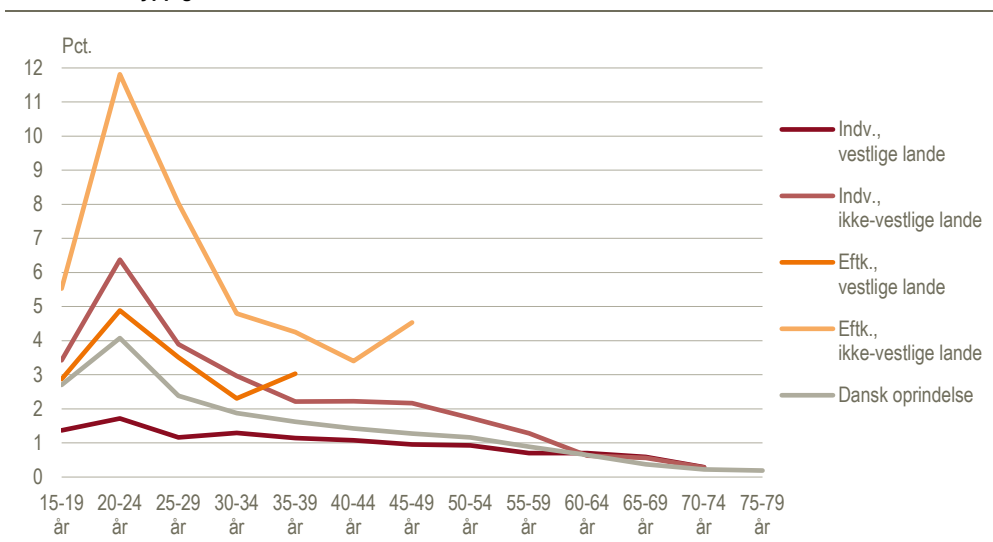

Tabel 6.4 Kriminalitetshyppighed, særlove. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	pct.					
Mænd						
15-19 år	1,4	2,9	3,4	5,5	2,7	2,9
20-24 år	1,7	4,9	6,4	11,8	4,1	4,5
25-29 år	1,2	3,5	3,9	8,0	2,4	2,6
30-34 år	1,3	2,3	3,0	4,8	1,9	2,0
35-39 år	1,1	3,0	2,2	4,3	1,6	1,7
40-44 år	1,1	..	2,2	3,4	1,4	1,5
45-49 år	1,0	..	2,2	4,5	1,3	1,3
50-54 år	0,9	..	1,7	-	1,2	1,2
55-59 år	0,7	..	1,3	-	0,9	0,9
60-64 år	0,7	..	0,6	-	0,6	0,6
65-69 år	0,6	..	0,6	-	0,4	0,4
70-74 år	0,3	..	0,3	-	0,2	0,2
75-79 år	-	0,2	0,2
Kvinder						
15-19 år	0,2	0,2	0,2
20-24 år	0,2	..	0,4	0,7	0,3	0,4
25-29 år	0,1	..	0,4	0,6	0,3	0,3
30-34 år	0,2	..	0,4	0,4	0,3	0,3
35-39 år	0,4	..	0,4	0,6	0,3	0,3
40-44 år	0,4	..	0,4	..	0,3	0,3
45-49 år	0,3	..	0,3	..	0,3	0,3
50-54 år	0,5	..	0,3	-	0,3	0,3
55-59 år	0,3	..	0,3	-	0,2	0,2
60-64 år	-	0,2	-	0,2	0,2
65-69 år	-	..	-	0,1	0,1
70-74 år	-	0,1	0,1
75-79 år	-	-	-	0,1	0,1

Anm.: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Figur 6.3 Kriminalitetshyppigheder for mænd. Særlove. 2018

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Ser man på personer med anden oprindelse end dansk, så er Tyrkiet både for mænd og kvinder det land, som det største antal kriminelle kommer fra. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. For mændene er det herefter Libanon, Syrien og Irak, som flest kriminelle har oprindelse i og for kvinderne er det Libanon og Polen. Det skal nævnes, at en del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

Flest mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven

Af de i alt 854 dømte mandlige indvandrere med oprindelse i Somalia er de 260 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 30 pct. af de dømte. Det er den største andel blandt indvandrerne i de undersøgte lande. Også en stor andel af de dømte mandlige efterkommere med oprindelse i Somalia er dømt for overtrædelse af straffeloven, nemlig 37 pct. Andelene for overtrædelse af særlovene er ligeledes høje for de dømte mandlige indvandrere og efterkommere fra Somalia, nemlig 52 pct. og 69 pct. Blandt de grupper, hvor den største andel af de dømte har overtrådt færdselsloven, er indvandrere fra Tyrkiet, Rumænien, Bulgarien, Ukraine og Indien med over 70 pct. af de dømte.

Kvindelige indvandrere fra Jugoslavien overtræder oftest straffeloven

Af de i alt 134 dømte indvandrerkvinder med oprindelse i Jugoslavien er de 59 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 44 pct. af de dømte og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Kvindelige indvandrere med oprindelse i Syren, Somalia, Bosnien-Hercegovina, Vietnam, Bulgarien og Indien er andre grupper, hvor en stor andel – over 30 pct. – af de dømte er dømt for overtrædelse af straffeloven.

Tabel 6.5 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2018

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	
Tyrkiet	131	1 238	423	1 701	345	1 265	724	1 992	3 693
Libanon ¹	173	653	293	953	367	794	638	1 376	2 329
Syrien	296	1 086	335	1 582	47	85	79	172	1 754
Irak	262	847	473	1 385	95	166	193	368	1 753
Pakistan	75	441	157	628	110	448	245	690	1 318
Somalia	260	339	444	854	165	92	304	441	1 295
Polen	140	729	330	1 127	20	50	45	98	1 225
Rumænien	126	714	214	1 005	6	9	9	20	1 025
Iran	155	456	225	763	31	67	76	146	909
Afghanistan	130	454	271	764	10	28	38	64	828
Jugoslavien ²	77	255	108	394	88	200	126	349	743
Bosnien-Hercegovina ..	123	297	107	485	30	66	55	130	615
Marokko	44	103	68	193	96	203	176	408	601
Litauen	53	291	113	439	-	3	1	4	443
Tyskland	38	246	87	360	8	26	12	42	402
Sri Lanka	26	137	44	199	25	82	53	140	339
Vietnam	43	115	48	196	22	47	50	104	300
Bulgarien	23	202	65	277	-	4	1	4	281
Storbritannien	19	156	52	223	4	11	7	20	243
Ukraine	17	145	38	196	3	3	3	8	204
Sverige	25	94	36	144	10	18	12	35	179
Italien	19	122	37	174	1	2	2	5	179
Island	17	93	55	158	2	11	8	18	176
Indien	18	91	24	124	5	32	16	49	173
Norge	8	75	36	114	4	15	16	33	147
Nederlandene	6	81	35	120	2	18	4	23	143
Kina	15	68	28	108	1	3	5	9	117
USA	9	55	39	102	4	5	2	10	112
Frankrig	9	53	20	82	-	2	4	5	87
Spanien	15	40	21	70	1	2	-	2	72

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Tabel 6.6 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet efter oprindelsesland. 2018

	Indvandrere				Efterkommere				I alt
	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- sels- lov	Sær- love	I alt	
Tyrkiet	24	218	60	297	42	315	51	396	693
Libanon ¹	29	138	25	189	33	177	25	227	416
Polen	53	249	68	369	2	13	7	21	390
Irak	42	179	36	248	18	35	9	58	306
Jugoslavien ²	59	63	23	134	23	76	17	105	239
Pakistan	26	53	21	100	19	102	16	135	235
Iran	52	112	25	181	15	26	7	44	225
Syrien	65	82	27	173	1	18	4	22	195
Somalia	44	56	40	133	38	12	16	61	194
Bosnien-Hercegovina ..	46	84	15	139	7	19	8	33	172
Rumænien	47	96	20	158	3	6	2	10	168
Thailand	26	81	46	151	2	-	1	2	153
Tyskland	8	92	30	128	4	9	3	16	144
Marokko	13	33	4	50	22	65	11	92	142
Afghanistan	22	66	15	102	4	6	1	11	113
Vietnam	35	33	17	83	3	16	6	25	108
Litauen	17	80	12	108	-	-	-	-	108
Norge	10	67	21	96	-	7	2	9	105
Island	13	52	21	84	2	3	2	6	90
Sverige	16	53	12	80	2	6	2	10	90
Sri Lanka	8	27	14	48	5	31	2	38	86
Kina	12	38	20	70	-	6	1	7	77
Filippinerne	14	28	24	65	1	3	3	6	71
Ukraine	11	41	14	66	-	1	-	1	67
Rusland	9	44	9	61	-	-	-	-	61
Bulgarien	22	29	10	58	-	1	1	2	60
Storbritannien	8	32	6	44	1	4	-	5	49
Nederlandene	2	27	9	37	-	8	1	9	46
USA	4	28	7	39	2	-	-	2	41
Indien	9	12	3	24	1	11	2	12	36

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest kvindelige indbyggere i Danmark.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

6.2 Kriminalitetsindeks

Korrektion for alderssammensætning

Som det er fremgået, er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigerer for, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Metode

Korrektionen foretages ved, at der for alle mænd og kvinder på alle enkelte alderstrin beregnes hvor stor en andel, der har fået en dom i løbet af året. Det kaldes også aldersspecifikke kriminalitetshyppigheder. Det beregnes herefter, hvor mange fra de befolkningsgrupper, der ønskes belyst – fx indvandrere fra ikke-vestlige lande – der ville have fået en dom, hvis de havde samme kriminalitetshyppighed som gennemsnittet af befolkningen. Forholdet mellem dette beregnede antal dømte og det faktiske antal dømte kaldes for et aldersstandardiseret kriminalitetsindeks.

Betydning af alderskorrektion

Hvis der beregnes et ukorrigeret indeks, dvs. at antallet af dømte i en befolkningsgruppe blot sættes i relation til antallet af personer i den samme befolkningsgruppe, viser det sig fx, at mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande har et kriminalitetsindeks på 345. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 245 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100.

Når der korrigeres for deres alderssammensætning, falder indekset til 242. Det skyldes, at denne gruppe gennemsnitligt er væsentligt yngre end den mandlige befolkning som helhed, jf. afsnit 1.3 og at yngre personer i højere grad end ældre dømmes for kriminalitet, jf. figur 6.1-6.3. Indeksene falder også for indvandrere fra ikke-vestlige lande og for indvandrere og efterkommere fra vestlige lande. Omvendt stiger indekset for mænd med dansk oprindelse en smule. Tilsvarende billede ses for kvindernes vedkommende.

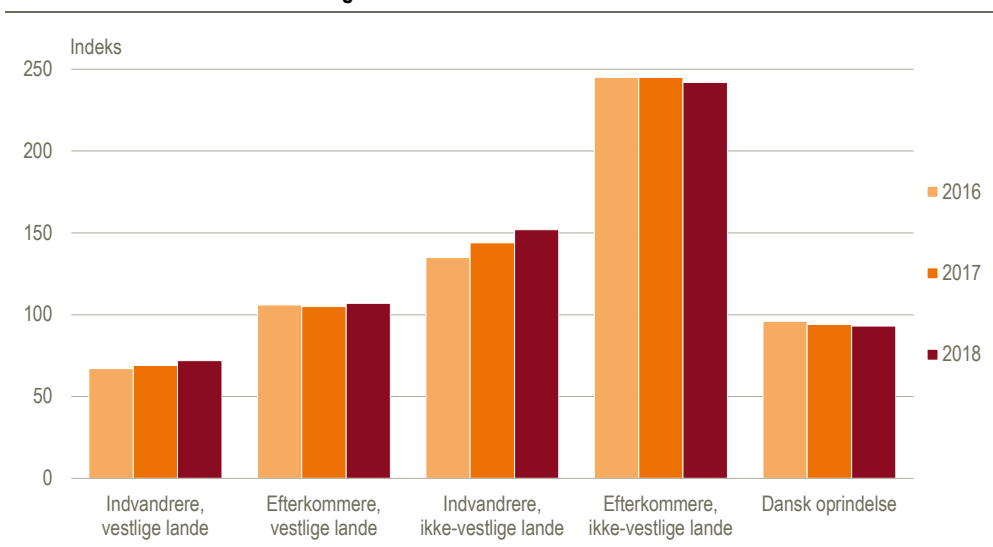
Tabel 6.7 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn og herkomst. 2018**

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
Ikke korrigeret	83	126	169	345	90	100
Korrigeret for alder	72	107	152	242	93	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Ikke korrigeret	98	136	129	255	95	100
Korrigeret for alder	85	125	110	225	97	100

Næsten uændret indeks for mænd i perioden 2016-2018

Som det fremgår af figur 6.4 har der kun været små udsving i kriminalitetsindeksene korrigeret for alder for mænd i perioden 2016-2018. I indekset for indvandrere fra ikke-vestlige lande ses der dog en mindre stigning fra 2016 til 2018. For de øvrige herkomstgrupper er der stort set ikke sket ændringer.

Figur 6.4 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt**

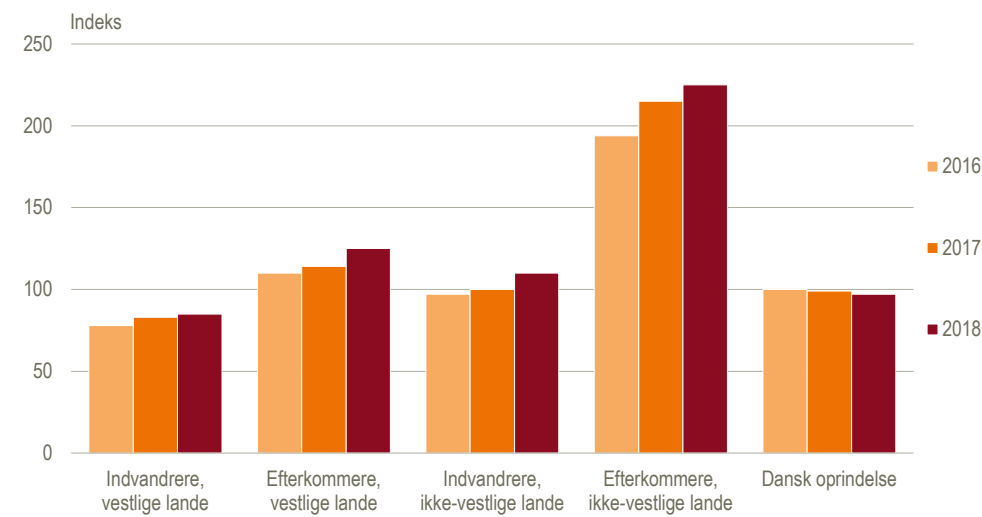

Anm.: Korrigeret for alder.

Mindre stigning i de kvindelige efterkommere og indvandrers indeks

For både de kvindelige indvandrere og efterkommere har der været en stigning i kriminalitetsindeksene for årene 2016-2018. Stigningen har været mest markant for de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande. For kvinder med dansk oprindelse har indekset i perioden derimod været stabilt.

Figur 6.5 Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt

Anm.: Korrigeret for alder.

Efterkommere har højere indeks end indvandrere i de fleste oprindelseslande

Som det fremgår ovenfor, har efterkommere fra vestlige og fra ikke-vestlige lande et højere kriminalitetsindeks end indvandrerne. Det samme gælder også, med enkelte undtagelser, når der kigges på de enkelte oprindelseslande. Særlig markant er forskellen for mænd med oprindelse i Indien og i Norge. Her er indeksene for efterkommere i 2018 henholdsvis fire og tre gange så højt som for indvandrere, når der er foretaget korrektion for alderssammensætningen.

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Særlig lavt ligger indvandrere fra Spanien med et indeks 62 pct. under gennemsnittet og Frankrig med et indeks på 56 pct. under gennemsnittet for alle mænd, når der er korrigeret for alderssammensætningen.

Indvandrere fra Indien og Kina ligger også lavt

Blandt indvandrere med oprindelse uden for EU har specielt mandlige indvandrere fra Indien, Kina, Norge og USA en lav kriminalitet med indeks henholdsvis 62 pct., 60 pct., 58 pct. og 57 pct. under gennemsnittet.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har de højeste kriminalitetsindeks. Det gælder både for indvandrere med et indeks på 291 og for efterkommere med et indeks på 382. Det skal bemærkes, at personer med oprindelse i Libanon for en stor dels vedkommende er statsløse palæstinensere. Den præcise andel kendes ikke, men den skønnes at være 50-60 pct. Statsløse palæstinensere vil dog også kunne optræde med oprindelse i andre lande end Libanon.

Også høje indeks blandt mandlige efterkommere fra Somalia, Marokko og Syrien

Mandlige efterkommere fra Somalia, Marokko og Syrien er andre grupper, der har meget høje indeks, mere end tre gange så høje som gennemsnittet for alle mænd. Blandt efterkommerne er det kun mænd med oprindelse i Vietnam, Tyskland, Storbritannien og USA, der har et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle mænd.

Udvikling 2016-2018

Både indvandrere og efterkommere fra de fleste oprindelseslande ligger med indeks på nogenlunde samme niveau i årene 2016 til 2018. Mandlige indvandrere fra Syrien har dog haft et stigende indeks fra 97 i 2016 til 172 i 2018.

Tabel 6.8 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland

	Indvandrere			Efterkommere		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	indeks, mænd i alt = 100					
Libanon ¹	256	267	291	397	375	382
Somalia	208	231	260	313	331	322
Irak	202	210	219	270	245	238
Jugoslavien ²	212	220	212	220	206	224
Tyrkiet	185	197	212	242	247	245
Pakistan	161	180	188	267	282	256
Syrien	97	135	172	300	312	339
Afghanistan	159	165	169	214	213	200
Iran	152	143	165	190	180	167
Marokko	145	168	161	305	301	302
Sri Lanka	140	134	128	117	123	116
Bosnien-Hercegovina	105	108	123	132	116	118
Litauen	79	91	105
Rumænien	89	92	103	108	164	157
Vietnam	92	97	102	64	64	74
Polen	83	88	96	116	111	129
Island	85	90	88	69	74	102
Bulgarien	82	88	83
Nederlandene	74	77	63	154	85	104
Ukraine	67	79	60
Sverige	55	57	59	136	119	106
Tyskland	52	57	58	80	85	78
Italien	55	52	58
Storbritannien	57	55	50	131	90	75
Frankrig	40	38	44
USA	43	49	43	..	110	94
Norge	54	51	42	95	148	131
Kina	40	44	40
Spanien	43	35	38
Indien	39	33	38	107	131	154

Anm. 1: De 30 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.

Anm. 2: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Anm. 3: Korrigeret for alder

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Også andre forhold har betydning for kriminalitetsniveauet

Ud over alder er der også en række andre forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at blive dømt for kriminalitet. Danmarks Statistik har igennem en årrække inddraget socioøkonomisk status, dvs. tilknytningen til arbejdsmarkedet, i beregningen af kriminalitetshyppigheden, da analyser har vist, at det er en faktor, der har betydning. Fx har arbejdsløse indeks, der ligger over gennemsnittet og uddannelsessøgende indeks, der ligger under gennemsnittet.

Familieforhold har også betydning

Danmarks Statistik har tidligere gennemført en analyse af, hvilke forhold, der kan påvirke sandsynligheden for at begå kriminalitet. Blandt en lang række forhold som bolig, familietype, indkomst og uddannelsesniveau viste særlig to faktorer sig at påvirke kriminalitetsindekset, når de blev inddraget i standardiseringen. Den ene var familiens højeste uddannelse, dvs. uddannelsen for den voksne person i familien, der har den højeste uddannelse. Den anden var familiens disponible ækvivalerede indkomst, dvs. det beløb, der er til rådighed for den enkelte person i familien efter skatten er betalt. Ved ækvivaleret forstås, at der er taget højde for hvordan familien er sammensat med hensyn til antallet af børn og voksne.

Klar sammenhæng mellem indkomstniveau og kriminalitet ...

Analysen viste således en klar sammenhæng mellem familiens indkomst og kriminalitet i retning af faldende indeks med stigende indkomst, når det drejer sig om straffelovs- og om særlovskriminalitet. Med hensyn til færdselslovskriminaliteten er billedet lidt anderledes, idet de højeste indeks findes hos personer i familier med den højeste indkomst.

... og mellem uddannelse og kriminalitet

Også i forhold til familiens uddannelsesniveau og kriminalitet ses et billede med fallende indeks med stigende uddannelsesniveau.

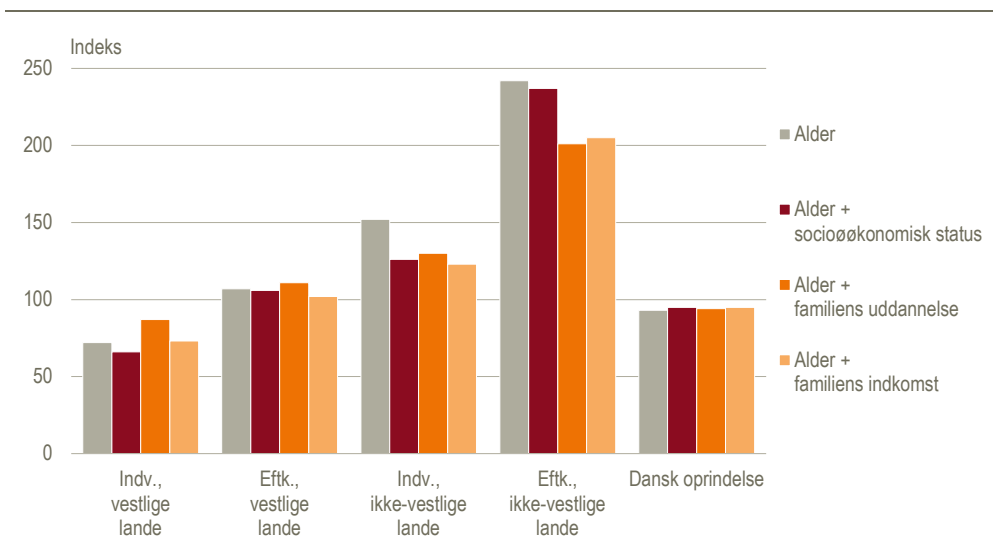
Standardisering for de sociale forhold påvirker indekset for herkomstgrupperne forskelligt

Af tabel 6.9 fremgår hvordan kriminalitetsindekset ændrer sig for de enkelte herkomstgrupper når der standardiseres for de forskellige sociale og økonomiske forhold. Det fremgår fx, at en standardisering for personens egen socioøkonomiske status mest ændrer indekset for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Standardisering for familiens uddannelse ændrer indekset for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande i en nedadgående retning og i en opadgående retning for efterkommere og indvandrere fra vestlige lande. Indekset for efterkommere fra ikke-vestlige lande ændres også i nedadgående retning, når der korrigeres for familiens indkomst.

Tabel 6.9 Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige efter køn, herkomst, oprindelsesland og udvalgte variable. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
Alder	72	107	152	242	93	100
Alder + socioøk. status	66	106	126	237	95	100
Alder + familiens udd.	87	111	130	201	94	100
Alder + familiens indkomst	73	102	123	205	95	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Alder	85	125	110	225	97	100
Alder + socioøk. status	77	126	92	227	100	100
Alder + familiens udd.	101	127	95	187	98	100
Alder + familiens indkomst	86	121	91	186	99	100

Figur 6.6 Kriminalitetsindeks for mænd. 2018

Lavere indeks for indvandrere fra alle lande når socioøkonomisk status inddrages

Tilsvarende opgørelser for de enkelte oprindelseslande viser, at når der korrigeres for den socioøkonomiske status falder indekset for indvandrere fra alle de viste oprindelseslande. For efterkommerne ses derimod både lande, hvor indekset falder og lande, hvor indekset stiger. Som eksempel på det første er Libanon, Somalia, Jugoslavien og Tyrkiet og på det andet lande som Afghanistan, Iran og Sri Lanka.

Korrektion for familiens uddannelsesniveau giver højere indeks for nogle grupper

Hvis der i stedet korrigeres for familiens uddannelsesniveau giver det for nogle befolkningsgrupper et højere indeks end hvis der alene korrigeres for alder. Det gælder fx for både indvandrere og efterkommere fra Island, Nederlandene og Tyskland. For de fleste ikke-vestlige lande er indekset lavere, når der er korrigeret for både alder og familiens uddannelse, end når der alene er korrigeret for alder.

Betydning af familiens indkomst

For efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande betyder inddragelse af familiens indkomst et fald i indekset i forhold til, når der alene er korrigeret for alder. For efterkommere fra Somalia er faldet særlig stort: fra 322 til 234. Det samme gælder for indvandrere fra ikke-vestlige lande. For indvandrere fra vestlige lande betyder inddragelse af familiens indkomst i de fleste tilfælde et lidt højere indeks bortset fra Island og Bulgarien.

Tabel 6.10 **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland. 2018**

	Indvandrere				Efterkommere			
	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst	Alder	Alder + socio-økonomisk status	Alder + familiens uddannelse	Alder + familiens indkomst
	indeks, mænd i alt = 100							
Libanon ¹	291	224	232	205	382	348	293	316
Somalia	260	204	173	182	322	305	254	234
Irak	219	177	174	167	238	238	207	181
Jugoslavien ²	212	185	175	172	224	208	184	192
Tyrkiet	212	180	168	163	245	236	187	212
Pakistan	188	167	189	142	256	251	218	217
Syrien	172	122	104	117	339	319	272	273
Afghanistan	169	150	128	136	200	206	182	155
Iran	165	133	148	136	167	172	174	149
Marokko	161	140	140	123	302	281	241	251
Sri Lanka	128	118	118	110	116	135	120	106
Bosnien-Hercegovina ..	123	114	118	108	118	129	116	104
Litauen	105	97	x	x
Rumænien	103	92	x	x	157	149	165	141
Vietnam	102	96	89	86	74	84	72	66
Polen	96	91	x	x	129	131	132	123
Island	88	84	99	85	102	101	119	101
Bulgarien	83	72	x	74
Nederlandene	63	56	77	66	104	101	112	100
Ukraine	60	51	x	x
Sverige	59	55	76	61	106	104	106	101
Tyskland	58	57	72	60	78	81	84	77
Italien	58	52	x	x
Storbritannien	50	45	62	51	75	74	74	71
Frankrig	44	37	67	48
USA	43	34	x	46	94	89	109	92
Norge	42	41	57	44	131	123	129	128
Kina	40	34	52	38
Spanien	38	33	x	x
Indien	38	34	x	x	154	162	159	147

Anm. 1: De 30 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.

Anm. 2: .. angiver, at der er færre end ti dømt personer i befolkningsgruppen.

Anm. 3: x angiver, at der er over 30 pct. personer med uoplyst familiens uddannelse/familiens indkomst.

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Vanskeligt at give ét præcist kriminalitetsindeks

Som det er fremgået ovenfor varierer kriminalitetsindeksene afhængigt af hvilken baggrundsuplysning, det vælges at inddrage i standardiseringen. Det har også vist sig, at der er forskel mellem herkomstgrupperne på, hvilke variable, der er af størst betydning for indekset. Korrektion for alder påvirker især indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens uddannelse påvirker

indekset for både mandlige og kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande i forholdsvist stor grad, mens korrektion for egen socioøkonomisk status har størst betydning for indvandrere fra ikke-vestlige lande. Korrektion for familiens indkomst betyder et lavere indeks for personer fra ikke-vestlige lande. Indeksene for personer fra vestlige lande påvirkes generelt i væsentligt mindre omfang end for personer fra ikke-vestlige lande. Bemærkelsesværdigt er det måske, at indeksene stiger en smule for både indvandrere og efterkommere fra en række vestlige lande, når der korrigeres for familiens uddannelse.

Det overordnede billede ændrer sig ikke

Selv om der for nogle af herkomstgrupperne sker forholdsvist store fald i kriminalitetsindeksene, når der korrigeres for de forskellige baggrundsoplysninger, ændrer det overordnede billede sig ikke: Efterkommere har højere indeks end indvandrere, og personer fra ikke-vestlige lande har højere indeks end personer fra vestlige lande, hvilket ikke kan forklares af forskelle i alder, socioøkonomisk status, familiens uddannelsesniveau eller familiens indkomst.

Det højeste indeks for mænd fra ikke-vestlige lande er for voldsforbrydelser

Hvis der fordeles på forskellige typer af lovovertrædelser viser det sig, at indekset for mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er højest for straffelovsovertrædelser – og herunder særligt for voldsforbrydelser, hvor det er næsten tre en halv gang så højt som for gennemsnittet af alle mænd, når der er korrigeret for alderssammensætningen. For de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande er indekset for både volds- og ejendomsforbrydelser dobbelt så højt som gennemsnittet for alle mænd. Også for de mandlige efterkommere fra vestlige lande er det straffelovsindekset, der er højest. Det ligger 43 pct. over gennemsnittet for alle mænd, mens indeksene for færdselslovsovertrædelser ligger en smule under gennemsnittet og særlovsovertrædelser ligger 16 pct. over gennemsnittet.

Tabel 6.11

Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
Alle afgørelser	72	107	152	242	93	100
Straffelov i alt	58	143	198	301	86	100
- Voldsforbrydelser	34	147	204	330	86	100
- Ejendomsforbrydelser	77	160	200	259	86	100
Færdselslov i alt	78	99	153	264	92	100
Særlove i alt	57	116	142	244	93	100
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
Alle afgørelser	85	125	110	225	97	100
Straffelov i alt	104	138	206	195	87	100
- Voldsforbrydelser	71	..	206	206	87	100
- Ejendomsforbrydelser	118	104	207	204	86	100
Færdselslov i alt	80	116	90	256	99	100
Særlove i alt	88	157	116	164	97	100

Anm. 1: Korrigeret for alder.

Anm. 2: ... angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Mandlige efterkommere fra Libanon har det højeste voldsindeks

I tabel 6.12 er indekstallene for mandlige indvandrere og efterkommere yderligere opdelt på oprindelsesland (tabellen omfatter de 15 lande med flest mandlige indbyggere). Som også tidligere vist har efterkommere fra Somalia og Libanon de højeste kriminalitetsindeks, når der kigges på den samlede kriminalitet – henholdsvis 322 og 382. Når der opdeles på de forskellige typer af kriminalitet har efterkommere fra Libanon et særlig højt indeks for voldsforbrydelser. Det ligger på 678, når der er korrigeret for alderssammensætningen. Efterkommerne fra Somalia har et indeks på

560 for ejendomsforbrydelser og 524 for voldsforbrydelser. Men også efterkommerne fra Syren skiller sig ud med et højt indeks på 616 for voldsforbrydelser.

Tabel 6.12 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige mænd efter oprindelsesland og lovovertrædelse. 2018**

	Indvandrere						Efterkommere					
	I alt	Straffelov		Færd- sels- lov	Sær- sels- love	I alt	Straffelov		Færd- sels- lov	Sær- sels- love		
		I alt	Volds- for- bry- delser				Ejen- doms- for- bry- delser	I alt			Volds- for- bry- delser	Ejen- doms- for- bry- delser
	Indeks, alle mænd = 100											
Libanon ¹	291	421	369	395	305	318	382	543	678	452	450	391
Somalia	260	547	633	540	169	407	322	564	524	560	162	445
Irak	219	302	349	257	217	230	238	288	296	222	253	256
Jugoslavien ²	212	348	180	461	206	213	224	324	282	342	239	200
Tyrkiet	212	130	150	114	236	187	245	240	256	188	295	216
Pakistan	188	170	145	174	205	162	256	239	284	202	306	230
Syrien	172	201	240	190	208	99	339	487	616	370	350	341
Afghanistan	169	186	215	139	174	163	200	131	210	258
Iran	165	255	245	264	154	164	167	190	209	158	156	194
Bosnien-Hercegovina	123	240	201	294	116	93	118	137	145	145	134	103
Litauen	105	82	55	116	118	75
Rumænien	103	83	33	124	123	63	157
Polen	96	81	61	100	100	87	129	161	..	172	118	156
Tyskland	58	45	..	57	63	45	78	85	61
Storbritannien	50	33	..	38	55	40	75	75	..

Anm. 1: De 15 oprindelseslande med flest mandlige indbyggere i Danmark.

Anm. 2: .. angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Anm. 3: Korrigeret for alder

¹ En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

² Jugoslavien før opsplitningen.

Indeks er et relativt mål, der ikke fortæller noget om niveauet

Et indeks på fx 330 for voldskriminalitet (mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande), dvs. en voldskriminalitet, der er næsten tre en halv gang så højt som for gennemsnittet af befolkningen, lyder meget voldsomt. Ved vurdering af indekstallene er det vigtigt at huske på, at de er et relativt mål, der siger noget om en befolkningsgruppes kriminalitet i forhold til den samlede befolkning. Indekstallene fortæller således ikke noget om niveauet af kriminaliteten, kun om den er højere eller lavere end forventet i forhold til den givne alderssammensætning etc.

De fleste har ikke fået en dom for vold

Hvis der beregnes en rå hyppighed – dvs. uden korrektion for alderssammensætning eller andre forhold – for hvor stor en andel af samtlige mænd, der har fået en dom for fx voldskriminalitet i 2018, så er andelen på 0,2 pct. Hvis de tilsvarende andele beregnes for de enkelte herkomstgrupper ligger de mellem 0,1 pct. (indvandrere fra vestlige lande) og 1,4 pct. (efterkommere fra ikke-vestlige lande). Det er henholdsvis halvt så højt og syv gange så højt som for gennemsnittet af alle mænd. Men selv om andelen er så mange gange højere for efterkommere fra ikke-vestlige lande, er det samtidig langt hovedparten af dem, der ikke har fået en dom for vold i løbet af året. Et nuanceret billede af en befolkningsgruppes kriminalitet kan således ikke gives alene ved de standardiserede kriminalitetsindeks, men bør også inddrage niveauet af gruppens kriminalitet.

Tabel 6.13 Dømte 15-79-årige efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvan- drere	Efter- kommere	Indvan- drere	Efter- kommere		
	pct.					
Mænd						
Alle afgørelser	3,9	6,1	8,2	16,8	4,4	4,9
Straffelov i alt	0,4	1,3	1,5	3,9	0,6	0,7
- Voldsforbrydelser	0,1	0,4	0,5	1,4	0,2	0,2
- Ejendomsforbrydelser	0,3	0,8	0,8	1,9	0,3	0,4
Færdselslov i alt	2,6	3,2	5,1	9,2	2,7	3,0
Særlove i alt	1,0	2,5	2,4	7,3	1,5	1,6
	pct.					
Kvinder						
Alle afgørelser	1,3	1,9	1,8	3,5	1,3	1,4
Straffelov i alt	0,2	0,4	0,4	0,7	0,2	0,2
- Voldsforbrydelser	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0
- Ejendomsforbrydelser	0,2	0,2	0,3	0,5	0,1	0,2
Færdselslov i alt	0,9	1,2	1,0	2,5	0,9	1,0
Særlove i alt	0,2	0,4	0,3	0,5	0,2	0,2

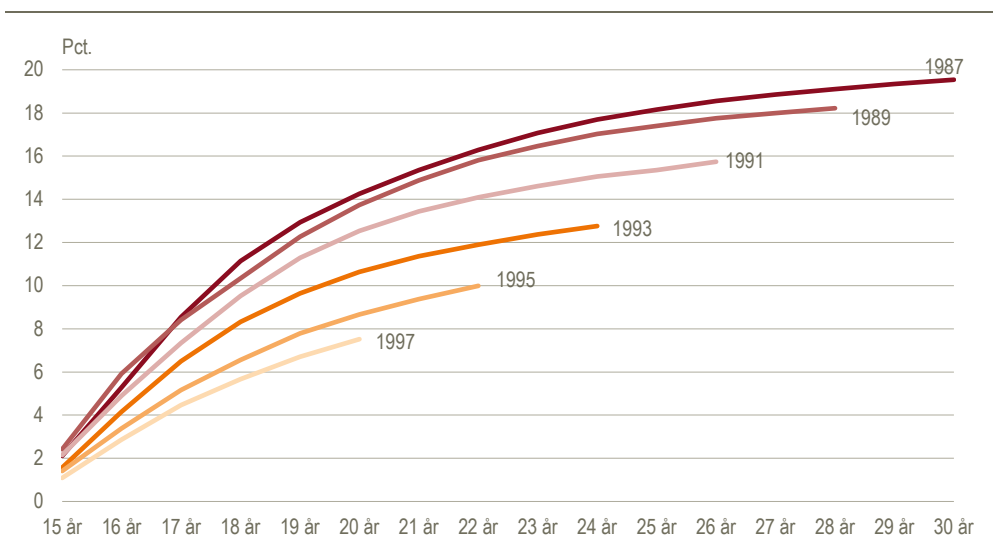
Anm.: Ikke korrigeret for alder eller andre forhold.

6.3 Fødselsårgange

Årsbetragtning versus
forløbsbetragtning

Gennemgangen ovenfor har handlet om hvordan kriminaliteten ser ud i et enkelt år. Hvor mange personer, hvor store andele og over/underrepræsentation af de enkelte befolkningsgrupper. Disse tal siger imidlertid ikke noget om, hvor store andele af befolkningsgrupperne, der er blevet dømt for kriminalitet en eller flere gange i løbet af deres liv, hvor mange domme, grupperne har fået og om der evt. er sket en udvikling over tid. Dette kan belyses ved at tage udgangspunkt i de enkelte fødselsårgange og følge dem så langt som det nu er muligt på nuværende tidspunkt med hensyn til deres domme.

Figur 6.7 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter fødselsårgang og alder ved første dom

Fødselsårgangene fra og
med 1987

I det følgende er taget udgangspunkt i fødselsårgangene fra og med 1987, da antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i disse årgange vurderes at være store nok til, at der meningsfuldt kan foretages opgørelser på dem. Antallet af indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er for alle årgangenes vedkommende af så begrænset størrelse, at det er valgt ikke at lave opgørelser for dem.

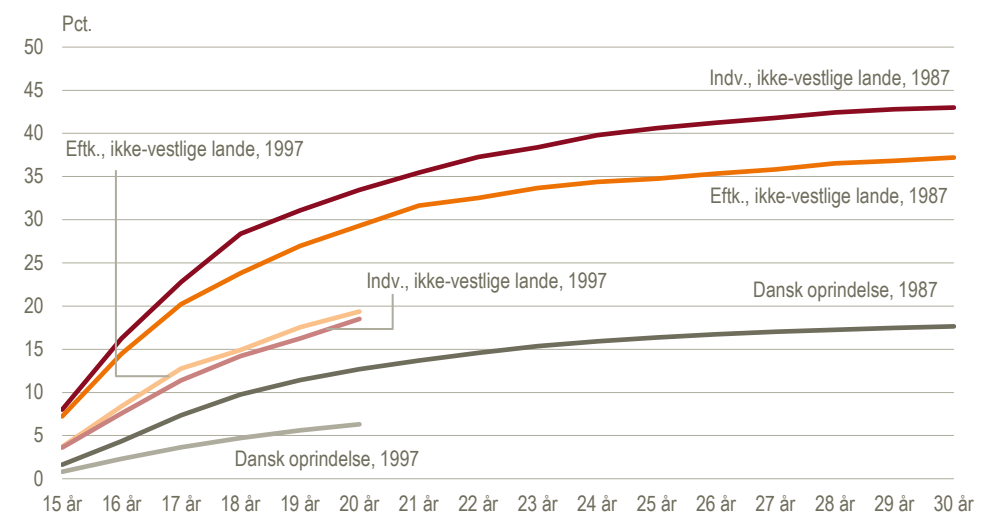
Generelt bliver årgangene mindre og mindre kriminelle

Blandt mænd født i 1987 var der 20 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 31 år. Der er ingen af de efterfølgende årgange, der ser ud til at komme op på samme niveau. Fx var der 7,5 pct. af mænd født i 1997, der havde fået en dom inden de fyldte 21 år. Den tilsvarende andel for 1987-årgangen var på 14 pct. Dvs. at andelen med dom for overtrædelse af straffeloven ved alderen 20 år er næsten halveret.

Fald for alle herkomstgrupper

Når der opdeles på herkomst viser det sig, at der blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, var 43 pct., der havde fået en eller flere domme for overtrædelse af straffeloven inden de fyldte 31 år. For efterkommerne var andelen på 37 pct. og for mænd med dansk oprindelse på 18 pct. Ved alderen 20 år var andelen på henholdsvis 33 pct., 29 pct. og 13 pct. Når den ti år yngre generation – 1997 – betragtes, er der for alle herkomstgrupper sket et betragteligt fald i andelen med dom inden de fylder 21 år. For personer med dansk oprindelse er andelen mere end halveret til 6 pct. Også for indvandrerne er andelen faldet betydeligt til 19 pct. For efterkommerne er der også sket et fald, men ikke i helt samme omfang. Det betyder, at hvor det for 1987-årgangen var indvandrerne, der havde den største andel med dom er det for 1997-årgangen efterkommerne.

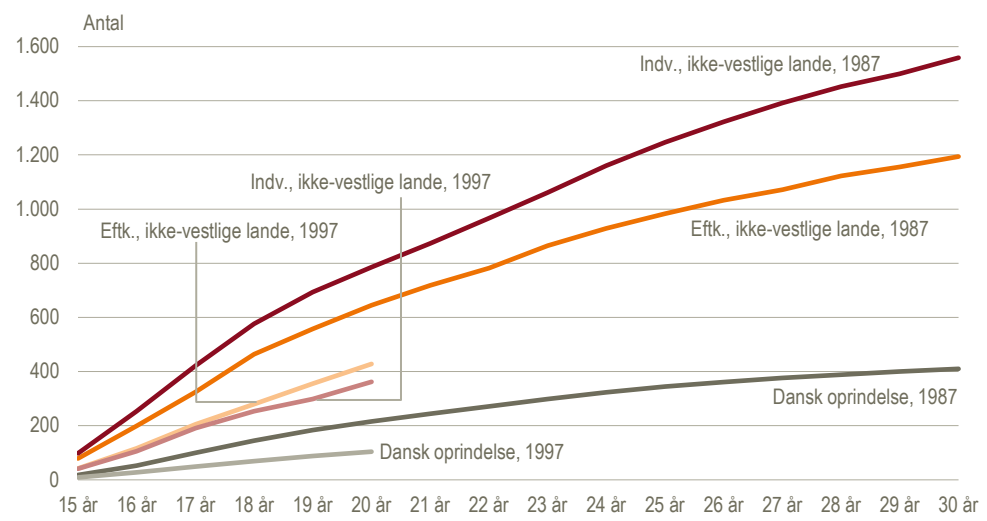
Figur 6.8 Kumuleret andel mænd med dom for overtrædelse af straffeloven efter herkomst, fødselsårgang og alder ved første dom

Udvikling i antallet af domme viser samme mønster

Hvis der i stedet kigges på antallet af domme ved givne aldre, så havde de mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, der blev født i 1987, fået i alt 1.559 domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere, inden de fyldte 31 år. Det tilsvarende antal for efterkommere fra ikke-vestlige lande var på 1.194 domme og for mænd med dansk oprindelse på 410 domme. Da denne fødselsårgang var 20 år havde indvandrerne fået 785 domme pr. 1.000 indbyggere, efterkommerne 645 domme og mænd med dansk oprindelse 216 domme. For generationen født ti år senere var antallet af domme ved alderen 20 år på 362 for indvandrerne vedkommende, 428 for efterkommerne og 104 for mænd med dansk oprindelse. Dvs. indvandrere og mænd med dansk oprindelse født i 1997 havde som 20-årige fået mindre end halvt så mange domme for overtrædelse af straffeloven som den ti år ældre generation. For efterkommerne er der også tale om et betragteligt fald, men med 34 pct. lidt lavere end for de to andre herkomstgrupper.

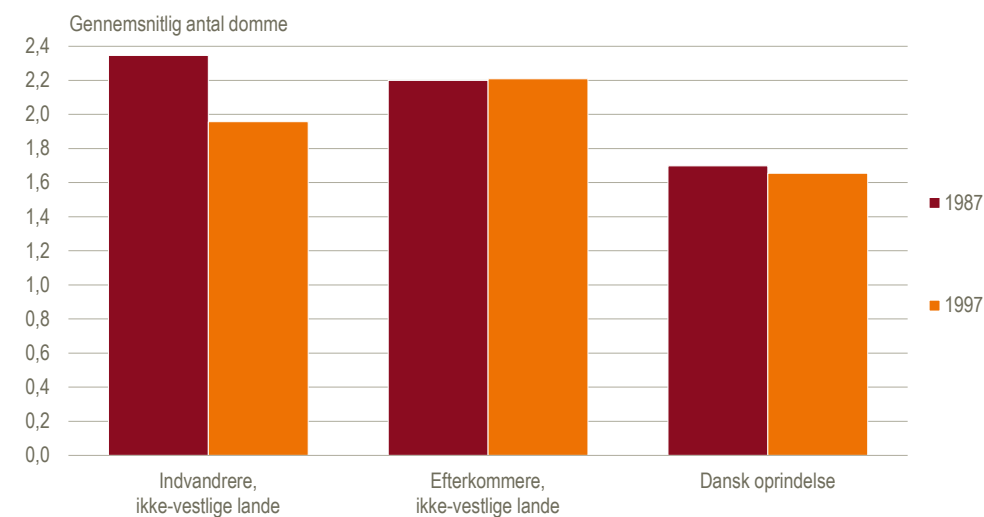
Figur 6.9 Kumuleret antal domme for overtrædelse af straffeloven pr. 1.000 indbyggere efter herkomst, fødselsårgang og alder. Mænd

Lille fald i antal domme blandt de dømte

Hvis der alene ses på de personer, der er blevet dømt, så havde mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, i gennemsnit fået 1,7 dom ved alderen 20 år. Det tilsvarende antal for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande var henholdsvis 2,4 domme og 2,2 domme. Blandt dømte mænd født i 1997 var det gennemsnitlige antal domme for indvandrere for ikke-vestlige lande betragteligt lavere end for 1987-årgangen. Også for dømte mænd med dansk oprindelse var det gennemsnitlige antal domme lavere for den yngste årgang. For mandlige efterkommere var antallet ens for begge årgange.

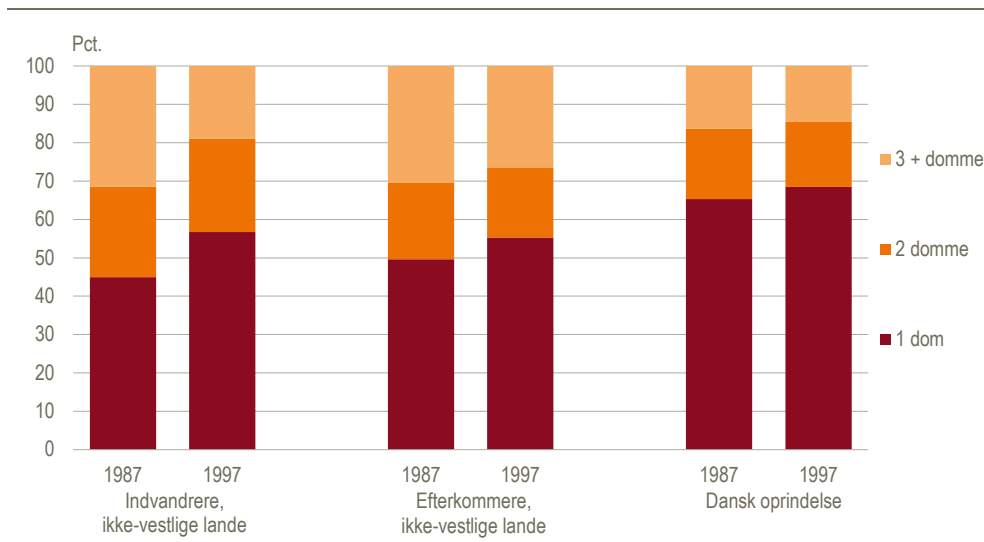
Figur 6.10 Gennemsnitligt antal domme for overtrædelse af straffeloven blandt dømte som 20-årige efter herkomst og fødselsårgang. Mænd

Flere har kun fået én dom

Faldet i det gennemsnitlige antal domme skyldes at flere kun har fået én dom og færre har fået tre eller flere domme. Fx var der 65 pct. af de dømte mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1987, der kun havde fået én dom ved alderen 20 år. De tilsvarende andele for efterkommere og indvandrere fra ikke-vestlige lande var på 50 pct. og 45 pct. For mænd med dansk oprindelse, der blev født i 1997, var der med 69 pct. en lidt større andel, der kun havde fået én dom. For efterkommerne fra ikke-vestlige lande steg andelen til 55 pct. og for indvandrerne til 57 pct. Andelen med to domme var stort set uændret for de tre herkomstgrupper, mens andelen med tre eller flere domme faldt med henholdsvis 2 procentpoint, 4 procentpoint og 13 procentpoint.

Figur 6.11 Mænd med domme som 20-årige efter fødselsårgang, herkomst og antal domme

6.4 Nye opgørelser

Som følge af finanslovsaftalen for 2019 gennemfører Danmarks Statistik en udvidelse af kriminalitetsstatistikken i de kommende år.

Udvidelsen skal omfatte følgende elementer:

1. Supplering af opgørelserne over dømte personer med oplysning om statsborgerskab
2. Supplering af opgørelserne over ofre for kriminalitet med oplysning om herkomst (indvandrere, efterkommere eller dansk oprindelse)
3. Nye opgørelser over ofres herkomst i relation til gerningspersonens herkomst, herunder nye opgørelser over antal gerningspersoner
4. Nye opgørelser, der viser antallet af domme før og efter opnåelse af dansk statsborgerskab
5. Nye opgørelser, der viser hvor mange procent, der begår overtrædelser af straffeloven igen efter en betinget udvisning
6. Nye opgørelser over relation mellem offer og gerningsperson

Opgørelserne nævnt under pkt. 6 forudsætter, at Danmarks Statistik modtager nye data fra Rigspolitiet om relation mellem offer og gerningsperson. Dette forventes at kunne ske i foråret 2020 og opgørelserne forventes derfor at kunne offentliggøres i næste års udgave af denne publikation.

Opgørelserne nævnt under pkt. 1-5 præsenteres i det følgende.

Dømte personers statsborgerskab

Efterkommere med vestligt statsborgerskab har laveste indeks

Mandlige efterkommere, der har vestligt statsborgerskab (andet end dansk) har lavere kriminalitetsindeks end både efterkommere med dansk statsborgerskab og efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab. Det gælder uanset type af lovovertrædelse. Indekset for efterkommere med vestligt statsborgerskab ligger dog over gennemsnittet for alle mænd som helhed. Fx ligger indekset for straffelovsovertrædelser 51 pct. over gennemsnittet for alle mænd. Efterkommere med dansk statsborgerskab har lavere indeks end efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab, uanset type af lovovertrædelse. Fx er indekset for straffelovsovertrædelser for efterkommere med dansk statsborgerskab på 270, mens det er på 418 for efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab.

Også indvandrere med et vestligt statsborgerskab har de laveste indeks

For mandlige indvandrere gælder også, at mænd med et vestligt statsborgerskab har lavere indeks end mænd med dansk eller ikke-vestligt statsborgerskab. Men til forskel fra efterkommerne med et vestligt statsborgerskab ligger indekset for indvandrere med vestligt statsborgerskab under gennemsnittet for alle mænd, og det gælder uanset lovovertrædelse.

Ikke éntydigt mønster for personer med dansk oprindelse

De fleste personer med dansk oprindelse har også dansk statsborgerskab. Hvis en person med dansk oprindelse har et andet statsborgerskab end dansk kan det fx skyldes, at ingen af personens forældre var danske statsborgere ved personens fødsel og personen selv derfor heller ikke har fået dansk statsborgerskab ved fødslen. Hvis en af forældrene efterfølgende opnår dansk statsborgerskab (og er født i Danmark) vil personens herkomst skifte fra efterkommer til dansk oprindelse – også selvom personen ikke selv har opnået dansk statsborgerskab. I modsætning til indvandrere og efterkommere har mænd med dansk oprindelse og vestligt statsborgerskab højere indeks end mænd med dansk oprindelse og dansk statsborgerskab (dog undtagen indekset for særlovsovertrædelser). Der er dog tale om et forholdsvis lille antal dømt (163 dømt i alt) så tallene skal tolkes med en vis varsomhed.

Tabel 6.14 Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst, statsborgerskab og lovovertrædelse. Dømte personer. 2018

	Indvandrere			Efterkommere			Dansk oprindelse			I alt
	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	
indeks, alle mænd = 100										
Mænd										
Alle afgørelser	164	73	145	225	135	280	93	118	134	100
Straffelov i alt	184	56	207	270	151	418	86	163	..	100
- Voldsforbrydelser ...	195	35	210	295	192	447	86	196	..	100
- Ejendomsforbrydelser	170	75	217	234	142	367	86	165	..	100
Færdselslov i alt	168	80	141	240	146	313	92	113	149	100
Særlove i alt	161	56	134	234	131	253	93	92	..	100
indeks, alle kvinder = 100										
Kvinder										
Alle afgørelser	131	85	95	201	167	325	97	187	..	100
Straffelov i alt	180	104	217	170	141	326	86	257	..	100
- Voldsforbrydelser ...	172	72	220	191	..	317	87	100
- Ejendomsforbrydelser	183	117	218	173	..	342	86	100
Færdselslov i alt	128	78	66	230	169	335	99	147	..	100
Særlove i alt	107	90	118	140	173	335	97	284	..	100

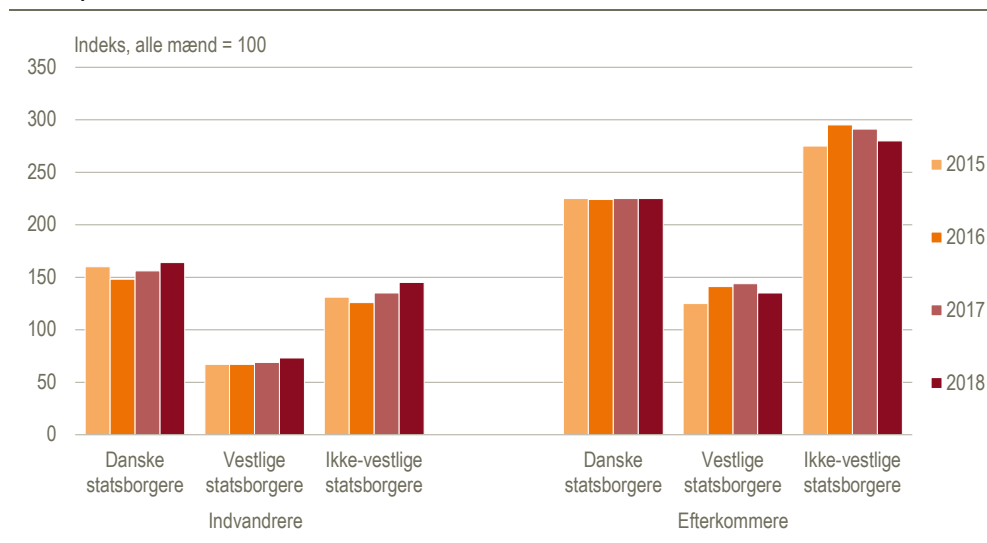
Anm. 1: Korrigeret for alder.

Anm. 2: ... angiver, at der er færre end ti dømte personer i befolkningsgruppen.

Udvikling 2015-2018

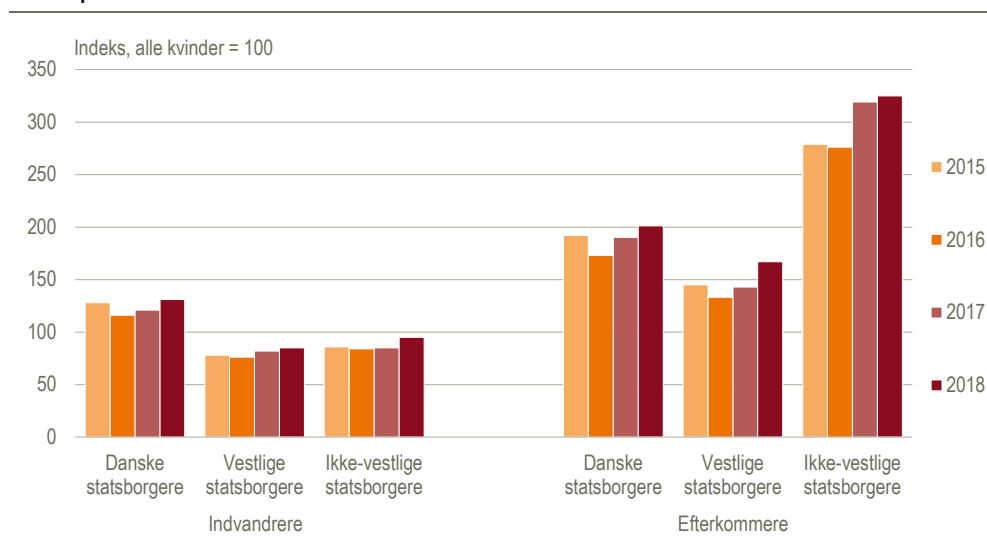
Indeksene for mandlige indvandrere ligger lidt højere i 2018 end i 2015. Indeksene for indvandrere med dansk eller ikke-vestligt statsborgerskab faldt lidt fra 2015 til 2016, men steg igen fra 2016 til 2017 og også fra 2017 til 2018. For efterkommere med andet statsborgerskab end dansk lå indeksene i 2018 også højere end i 2015, men lavere end i 2017.

Figur 6.12 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt. Dømte personer**

For de kvindelige indvandrere er billedet det samme som for de mandlige indvandrere med et lidt højere indeks i 2018 end i 2015. For de kvindelige efterkommere er indekset – modsat billedet for mændene – højere i 2018 end i 2017.

Figur 6.13 **Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt. Dømte personer**

Indeks for antal forhold

I indeksene vist ovenfor er der taget udgangspunkt i hvor mange personer i de forskellige befolkningsgrupper, der er blevet dømt i løbet af året. En anden måde at beregne indeksene på, er at tage udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold i befolkningsgrupperne, dvs. i antallet af lovovertrædelser, som personerne er fundet skyldige i.

Efterkommere med vestligt statsborgerskab har stadig de laveste indeks

Indeks beregnet med udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold viser, at det blandt de mandlige efterkommere er mænd med et vestligt statsborgerskab, der har de laveste indeks, ligesom det gjorde sig gældende ved indeksene beregnet ud fra antallet af dømte personer. Ligeledes har efterkommere med et dansk statsborgerskab et lavere indeks – uanset type af lovovertrædelse – end efterkommere med et ikke-vestligt statsborgerskab.

Tabel 6.15 **Kriminalitetsindeks for 15-79-årige efter køn, herkomst, statsborgerskab og lovovertrædelse. Afgjorte fældende forhold. 2018**

	Indvandrere			Efterkommere			Dansk oprindelse			I alt
	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	Danske statsborgere	Vestlige statsborgere	Ikke-vestlige statsborgere	
indeks, alle mænd = 100										
Mænd										
Alle afgørelser	194	54	176	305	162	416	87	132	..	100
Straffelov i alt	251	41	213	298	149	497	83	192	..	100
- Voldsforbrydelser ...	192	28	234	329	307	425	83	100
- Ejendomsforbrydelser	279	47	217	271	93	523	82	171	..	100
Færdselslov i alt	182	71	155	302	197	429	89	120	..	100
Særlove i alt	160	42	167	315	131	320	89	95	..	100
indeks, alle kvinder = 100										
Kvinder										
Alle afgørelser	115	77	109	200	147	372	97	189	..	100
Straffelov i alt	92	65	179	161	..	345	94	100
- Voldsforbrydelser ...	157	66	192	186	89	100
- Ejendomsforbrydelser	84	65	180	154	..	329	95	100
Færdselslov i alt	129	81	71	247	192	407	98	100
Særlove i alt	99	86	122	148	..	342	97	100

Anm. 1: Korrigeret for alder.

Anm. 2: ... angiver, at der er færre end 50 afgjorte forhold i befolkningsgruppen.

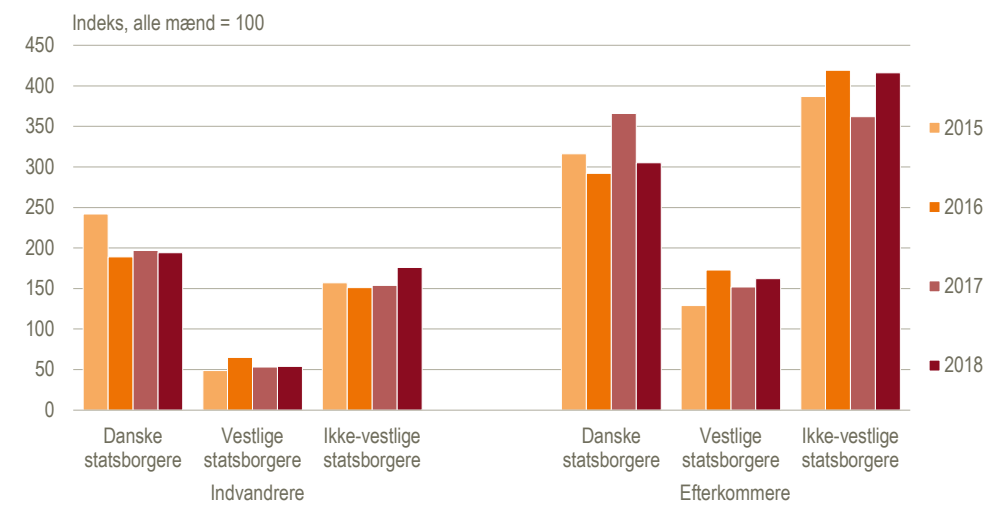
Lavere indeks for indvandrere med vestligt statsborgerskab

Indeksene for mandlige indvandrere med et vestligt statsborgerskab er lavere når der ses på afgjorte forhold i stedet for dømte personer. Fx var indekset for straffelovsovertrædelser på 56, når indekset beregnes på baggrund af antallet af dømte personer, men kun på 41 når der i stedet tages udgangspunkt i antallet af afgjorte forhold. Det indikerer, at der ikke blot er færre dømte blandt de mandlige indvandrere med et vestligt statsborgerskab end blandt gennemsnittet af alle mænd, men også at de, der dømmes, får færre domme end gennemsnittet. For øvrige mandlige indvandrere og efterkommere er det samlede indeks højere når der opgøres efter afgjorte forhold, men der er nogen variation når der ses på de enkelte kriminalitetstyper.

Udvikling 2015-2018

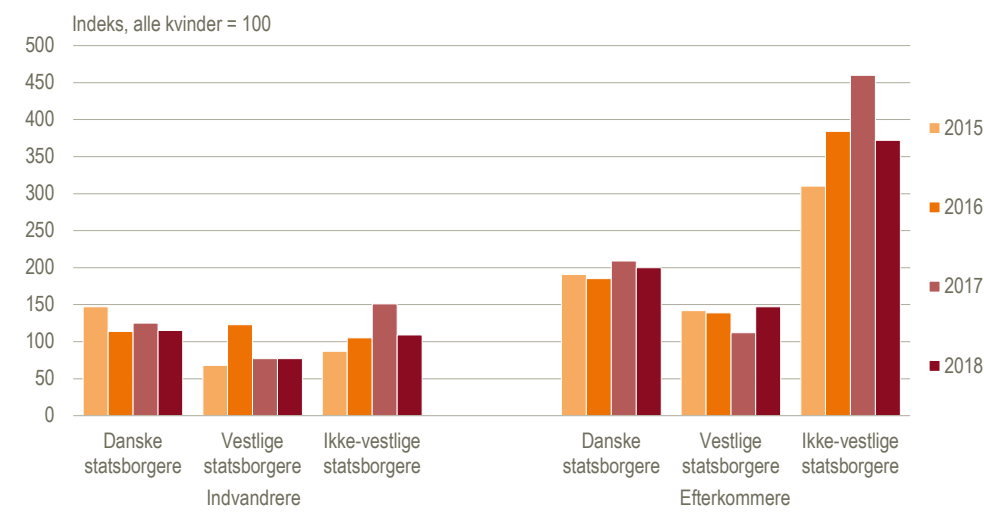
Det er vanskeligt at pege på én entydig udvikling i indeksene beregnet ud fra antallet af afgjorte forhold. For alle grupper har der været tale om både stigninger og fald i årene 2015-2018. For mandlige indvandrere og efterkommere med dansk statsborgerskab er indekset i 2018 lavere end i 2015, men ikke det laveste i perioden. Tilsvarende ligger indeksene for de øvrige grupper højere i 2018 end i 2015, men er ikke i alle tilfælde det højeste i perioden.

Figur 6.14 **Kriminalitetsindeks for mænd for afgørelser i alt. Afgjorte fældende forhold**

For kvindelige indvandrere med dansk statsborgerskab ligger indekset i 2018 også lavere end i 2015, mens det for de kvindelige efterkommere med dansk statsborgerskab ligger på nogenlunde det samme niveau som i 2015. For kvindelige indvandrere og efterkommere med vestligt statsborgerskab er indeksene også på stort set samme niveau i 2018 som i 2015. For kvinder med ikke-vestligt statsborgerskab steg indeksene frem til 2017, men faldt igen i 2018.

Figur 6.15 **Kriminalitetsindeks for kvinder for afgørelser i alt. Afgjorte fældende forhold**

Flere oplysninger i Statistikbanken

Opgørelser, der viser antallet af dømte personer fordelt på køn, alder, herkomst, statsborgerskab, lovovertrædelse og afgørelsestype kan ses i Statistikbanken.

Ofres herkomst

Personrelateret kriminalitet

Politiet registrerede i 2018 ca. 25.400 mænd og ca. 31.000 kvinder som ofre for personrelateret kriminalitet. Personrelateret kriminalitet omfatter seksual- og voldsforbrydelser samt enkelte kategorier af henholdsvis ejendomsforbrydelser (bl.a. taske- og tricktyverier og røverier) og andre straffelovsforbrydelser (især ærekrænkelser). Desuden indgår ofre for overtrædelser af særloven om tilhold, bortvisning og opholdsforbud.

Mænd er ofre for volds- og ejendomsforbrydelser

Mænd er næsten udelukkende ofre for volds- og ejendomsforbrydelser, mens der kun er få procent af de mandlige ofre, der har været udsat for seksualforbrydelser, andre straffelovsforbrydelser og overtrædelse af loven om tilhold mv.

Tabel 6.16 Ofre fordelt efter køn, herkomst og lovovertrædelse. 2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
	antal					
Mænd						
I alt (netto)	1 008	118	2 569	1 333	20 361	25 389
Seksuualforbrydelser	7	4	15	25	376	427
Voldsforbrydelser	359	60	1 508	862	9 729	12 518
Ejendomsforbrydelser	651	56	1 085	483	10 487	12 762
Andre straffelovsovertrædelser	1	-	7	1	69	78
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	2	-	2	3	62	69
Kvinder						
I alt (netto)	1 485	132	2 776	1 091	25 521	31 005
Seksuualforbrydelser	106	10	141	118	2 808	3 183
Voldsforbrydelser	333	53	952	550	7 121	9 009
Ejendomsforbrydelser	1 070	72	1 719	444	15 818	19 123
Andre straffelovsovertrædelser	2	-	7	3	51	63
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	6	1	23	8	239	277
	pct.					
Mænd						
I alt (netto)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Seksuualforbrydelser	0,7	3,4	0,6	1,9	1,8	1,7
Voldsforbrydelser	35,6	50,8	58,7	64,7	47,8	49,3
Ejendomsforbrydelser	64,6	47,5	42,2	36,2	51,5	50,3
Andre straffelovsovertrædelser	0,1	-	0,3	0,1	0,3	0,3
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	0,2	-	0,1	0,2	0,3	0,3
Kvinder						
I alt (netto)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Seksuualforbrydelser	7,1	7,6	5,1	10,8	11,0	10,3
Voldsforbrydelser	22,4	40,2	34,3	50,4	27,9	29,1
Ejendomsforbrydelser	72,1	54,5	61,9	40,7	62,0	61,7
Andre straffelovsovertrædelser	0,1	-	0,3	0,3	0,2	0,2
Lov om tilhold, opholds-forbud og bortvisning	0,4	0,8	0,8	0,7	0,9	0,9

Anm.: Da samme person kan være offer for flere forskellige typer lovovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er især ofre for vold

Ca. halvdelen af de registrerede mandlige ofre for personrelateret kriminalitet har været udsat for vold. Blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande er andelen noget højere, nemlig 65 pct. Mandlige indvandrere fra vestlige lande er med 36 pct. den gruppe, hvor ofrene for vold udgør den laveste andel af alle ofrene.

Hver tiende af de kvindelige ofre har været ofre for seksualforbrydelser

I gennemsnit har 10 pct. af de registrerede kvindelige ofre været ofre for seksualforbrydelser. Blandt de kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er andelen lavest. Her har 5 pct. af ofrene været udsat for seksualforbrydelser.

Også de kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande er især ofre for vold

Ligesom det gælder for de mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er også de kvindelige ofre, der er efterkommere fra ikke-vestlige lande i høj grad ofre for vold. Mens det i gennemsnit for kvinder er 29 pct. af alle ofre, der har været udsat for vold, er det 50 pct. blandt efterkommerne fra ikke-vestlige lande. Og også for kvinderne er det blandt indvandrerne fra vestlige lande, at andelen er lavest.

Offermønster kan hænge sammen med alderssammensætning

Det forskellige offermønster blandt herkomstgrupperne kan tænkes at hænge sammen med, at grupperne har forskellig alderssammensætning. Fx er gennemsnitsalderen for ofre for vold lavere end for ofre for ejendomsforbrydelser. Alt andet lige vil

en befolkningsgruppe, der har en stor andel af unge personer, derfor også have en større andel af ofrene, der har været udsat for vold.

Standardiseret offerindeks

Et indeks, der korrigerer for gruppernes forskellige alderssammensætning er en anden måde at belyse hvorvidt en befolkningsgruppe er under- eller overrepræsenteret blandt ofrene for kriminalitet og for forskellige typer af kriminalitet.

Flere ofre end forventet blandt personer fra ikke-vestlige lande

Helt generelt er der blandt personer med oprindelse i et ikke-vestligt land registreret flere ofre end det skulle forventes med deres givne alderssammensætning. Blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, var der henholdsvis 51 pct. og 63 pct. flere ofre for personrelateret kriminalitet i 2018 end det skulle forventes, hvis de var udsat for kriminalitet i samme omfang som gennemsnittet af befolkningen. For kvinderne var den tilsvarende overrepræsentation 33 pct. for indvandrerne og 29 pct. for efterkommerne.

Efterkommerne fra ikke-vestlige lande har særligt høje indeks for vold

Efterkommerne med oprindelse i ikke-vestlige lande har især høje indeks for vold. Både blandt mændene og kvinderne er der med indeks på henholdsvis 199 og 200 registreret dobbelt så mange ofre for voldsforbrydelser som blandt gennemsnittet af befolkningen.

Tabel 6.17

Standardiseret offerindeks¹.2018

	Vestlige lande		Ikke-vestlige lande		Dansk oprindelse	I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere		
indeks, alle mænd = 100						
Mænd						
Straffelov i alt	73	116	151	163	95	100
Seksuualforbrydelser	72	108	103	100
Voldsforbrydelser	54	106	177	199	93	100
Ejendomsforbrydelser	91	127	128	127	97	100
indeks, alle kvinder = 100						
Kvinder						
Straffelov i alt	95	122	133	129	97	100
Seksuualforbrydelser	80	55	82	67	105	100
Voldsforbrydelser	70	140	134	200	95	100
Ejendomsforbrydelser	111	132	140	108	96	100

¹ Standardiseret for alder

Anm.1: ... angiver at der er færre end 10 ofre i den pågældende befolkningsgruppe

Anm.2: Offerhændelser vedrørende "Andre straffelovsovertrædelser" og "Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning" er ikke medtaget. Det skyldes, at der kun er ganske få eller ingen personer med anden oprindelse end dansk, der har været ofre for denne type lovovertrædelser (jf. tabel 6.16).

Indvandrere fra vestlige lande har de laveste indeks for vold

Både blandt mænd og kvinder er det indvandrerne fra vestlige lande, der har de laveste indeks for voldsforbrydelser. For mændene er det på 54 og for kvinderne på 70.

Kvindelige efterkommere har de laveste indeks for seksuualforbrydelser

Kvindelige efterkommere fra vestlige lande har med 55 det laveste indeks for seksuualforbrydelser. Også kvindelige efterkommere fra ikke-vestlige lande ligger lavt med et indeks på 67. Indekset for seksuualforbrydelser mod kvinder er i øvrigt det eneste indeks, hvor personer med dansk oprindelse ligger højere end alle de øvrige herkomstgrupper.

Ofre og gerningspersoner

Ofre i 2016

I det følgende er det valgt at tage udgangspunkt i offerregistreringerne for 2016. For disse er det på nuværende tidspunkt muligt at finde gerningspersoner, der er dømt i 2016, 2017 eller 2018. Valget er begrundet i en indledende undersøgelse af mulighederne for at koble offer og gerningsperson, der har vist, at der kun i meget begrænset omfang træffes afgørelse i en sag mere end to år efter gerningsåret.

Kun seksualforbrydelser og
voldsforbrydelser

Offerregistreringer, der vedrører ejendomsforbrydelser (primært lomme- og taske-tyverier) er ikke medtaget i opgørelserne, da det kun i få procent af tilfældene er muligt at finde en gerningsperson inden for den definerede tidshorisont på 2 år. For offerregistreringer vedrørende seksualforbrydelser findes der gerningspersoner til ca. 30 pct. af registreringerne og for voldsforbrydelser til ca. 40 pct. af registreringerne.

69 pct. af dømte for
seksualforbrydelser havde
dansk oprindelse

I 2016 var der i alt 1.038 registreringer af ofre for seksualforbrydelser, hvortil der er dømt en (eller flere) person(er) i løbet af de efterfølgende to år. I 715 tilfælde var gerningsperson(er) af dansk oprindelse. Det svarer til 69 pct. I 3 pct. af tilfældene havde gerningsperson(er) vestligt oprindelse og i 25 pct. af tilfældene ikke-vestlig oprindelse. Kun i 0,2 pct. af tilfældene var der tale om gerningspersoner af forskellig herkomst. Andelen af gerningspersoner med dansk oprindelse er størst blandt de ofre, der også har dansk oprindelse (72 pct.) og lavest blandt ofre med oprindelse i et vestligt land (29 pct.). Blandt ofre med oprindelse i et ikke-vestligt land er andelen af gerningspersoner med dansk oprindelse og med ikke-vestlig oprindelse nogenlunde lige stor – henholdsvis 46 pct. og 43 pct.

Tabel 6.18 Offerregistreringer efter offerets og gerningspersonens herkomst. 2016

Offerets herkomst	Gerningspersonens herkomst					I alt
	Dansk oprindelse	Vestlig oprindelse	Ikke-vestlig oprindelse	Kombi- nation	Uoplyst herkomst	
Seksualforbrydelser						
	antal					
I alt	715	28	257	2	36	1 038
Dansk oprindelse	657	18	209	2	27	913
Vestlig oprindelse	6	5	8	-	2	21
Ikke-vestlig oprindelse	38	3	35	-	6	82
Uoplyst herkomst	14	2	5	-	1	22
	pct.					
I alt	68,9	2,7	24,8	0,2	3,5	100,0
Dansk oprindelse	72,0	2,0	22,9	0,2	3,0	100,0
Vestlig oprindelse	28,6	23,8	38,1	-	9,5	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	46,3	3,7	42,7	-	7,3	100,0
Uoplyst herkomst	63,6	9,1	22,7	-	4,5	100,0
Voldsforbrydelser						
	antal					
I alt	6 637	279	2 201	227	326	9 670
Dansk oprindelse	5 407	172	1 199	141	167	7 086
Vestlig oprindelse	146	47	51	10	12	266
Ikke-vestlig oprindelse	345	24	730	64	55	1 218
Uoplyst herkomst	739	36	221	12	92	1 100
	pct.					
I alt	68,6	2,9	22,8	2,3	3,4	100,0
Dansk oprindelse	76,3	2,4	16,9	2,0	2,4	100,0
Vestlig oprindelse	54,9	17,7	19,2	3,8	4,5	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	28,3	2,0	59,9	5,3	4,5	100,0
Uoplyst herkomst	67,2	3,3	20,1	1,1	8,4	100,0

Lidt andet billede
vedrørende
voldsforbrydelser

I 2016 blev der i alt registreret 9.670 offerhændelser vedrørende vold hvortil der efterfølgende er dømt en gerningsperson. Ligesom for seksualforbrydelser udgjorde personer med dansk oprindelse 69 pct. af gerningspersonerne og personer med oprindelse i et vestligt eller et ikke-vestligt land udgjorde også nogenlunde den samme andel som vedrørende seksualforbrydelser. Men når der også fordeles på offerets herkomst er billedet lidt anderledes end ved seksualforbrydelserne. Bl.a. var 28 pct. af gerningspersonerne af dansk oprindelse når offeret er af ikke-vestlig oprindelse. For seksualforbrydelserne gjaldt det i 46 pct. af tilfældene. Omvendt udgjorde gerningspersoner med ikke-vestlig oprindelse en større andel: 60 pct. mod 43 pct. ved

seksualforbrydelserne. Andelen af offerhændelser hvortil der er fundet gerningspersoner af forskellig herkomst er på 2,3 pct. og dermed højere end for seksualforbrydelsernes vedkommende.

Næsten altid kun én gerningsperson ved seksualforbrydelser

I næsten alle de tilfælde, hvor der til en offerregistrering vedrørende seksualforbrydelser bliver fundet gerningspersoner, er der kun fundet én gerningsperson. Og dette gælder uanset offerets herkomst.

I 6 pct. af voldsregistreringerne er der mere end én gerningsperson

For offerregistreringerne vedrørende voldsforbrydelser er der med 6 pct. en større andel af tilfældene, hvor der er fundet mere end én gerningsperson. I 4 pct. af tilfældene er der 2 gerningspersoner og i 2 pct. tre eller flere. Andelen er højst blandt ofre med ikke-vestlig oprindelse. Her er der 9 pct. af tilfældene, hvor der er fundet to gerningspersoner og 4 pct., hvor der er fundet tre eller flere. Andelen er lavest for personer med dansk oprindelse.

Tabel 6.19 Offerregistreringer efter offerets herkomst og antal gerningspersoner. 2016

Offerets herkomst	Antal gerningspersoner			I alt
	1 gerningsperson	2 gerningspersoner	3 eller flere gerningspersoner	
Seksualforbrydelser				
	antal			
I alt	1 023	12	3	1 038
Dansk oprindelse	898	12	3	913
Vestlig oprindelse	21	-	-	21
Ikke-vestlig oprindelse	82	-	-	82
Uoplyst herkomst	22	-	-	22
	pct.			
I alt	98,6	1,2	0,3	100,0
Dansk oprindelse	98,4	1,3	0,3	100,0
Vestlig oprindelse	100,0	-	-	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	100,0	-	-	100,0
Uoplyst herkomst	100,0	-	-	100,0
Voldsforbrydelser				
	antal			
I alt	9 041	430	199	9 670
Dansk oprindelse	6 671	285	130	7 086
Vestlig oprindelse	243	17	6	266
Ikke-vestlig oprindelse	1 062	106	50	1 218
Uoplyst herkomst	1 065	22	13	1 100
	pct.			
I alt	93,5	4,4	2,1	100,0
Dansk oprindelse	94,1	4,0	1,8	100,0
Vestlig oprindelse	91,4	6,4	2,3	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	87,2	8,7	4,1	100,0
Uoplyst herkomst	96,8	2,0	1,2	100,0

Gerningspersonens herkomst og antal gerningspersoner

I 99 pct. af offerregistreringerne vedrørende seksualforbrydelser, hvor der kun er registreret gerningspersoner med dansk oprindelse, var der kun én gerningsperson. Den tilsvarende andel for offertilfælde, hvor der kun er registreret gerningspersoner med vestlig oprindelse, er på 96 pct. Der er dog tale om meget små tal: 28 offertilfælde og heraf ét med mere end én gerningsperson. For de registrerede offertilfælde vedrørende voldsforbrydelser var der kun én gerningsperson i 96 pct. af de tilfælde, hvor der kun er gerningspersoner med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel for tilfælde med gerningspersoner fra vestlige lande er på 98 pct. og fra ikke-vestlige lande på 95 pct.

Tabel 6.20 Offerregistreringer efter gerningspersonens herkomst og antal gerningspersoner. 2016

Gerningspersonens herkomst	Antal gerningspersoner			I alt
	1 gerningsperson	2 gerningspersoner	3 eller flere gerningspersoner	
Seksualforbrydelser				
	antal			
I alt	1 023	12	3	1 038
Dansk oprindelse	707	8	-	715
Vestlig oprindelse	27	1	-	28
Ikke-vestlig oprindelse	253	2	2	257
Kombination	•	1	1	2
Uoplyst herkomst	36	-	-	36
	pct.			
I alt	98,6	1,2	0,3	100,0
Dansk oprindelse	98,9	1,1	-	100,0
Vestlig oprindelse	96,4	3,6	-	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	98,4	0,8	0,8	100,0
Kombination	•	50,0	50,0	100,0
Uoplyst herkomst	100,0	-	-	100,0
Voldsforbrydelser				
	antal			
I alt	9 041	430	199	9 670
Dansk oprindelse	6 356	219	62	6 637
Vestlig oprindelse	274	3	2	279
Ikke-vestlig oprindelse	2 094	78	29	2 201
Kombination	•	121	106	227
Uoplyst herkomst	317	9	-	326
	pct.			
I alt	93,5	4,4	2,1	100,0
Dansk oprindelse	95,8	3,3	0,9	100,0
Vestlig oprindelse	98,2	1,1	0,7	100,0
Ikke-vestlig oprindelse	95,1	3,5	1,3	100,0
Kombination	•	53,3	46,7	100,0
Uoplyst herkomst	97,2	2,8	-	100,0

Domme før og efter statsborgerskab

Population

Populationen i dette afsnit udgøres af personer, der har været i befolkningen 1. januar og/eller 31. december i det pågældende år og som har fået dansk statsborgerskab i 1992 eller senere som 20-årig eller ældre og som senest har fået det danske statsborgerskab tildelt fem år forud for 31. december i det pågældende år. Populationen er desuden afgrænset til personer, der senest er indvandret mindst fem år forud for opnåelse af statsborgerskab. Disse afgrænsninger muliggør, at de pågældende personer kan have fået fældende strafferetlige afgørelser både fem år forud for statsborgerskabet og fem år efter. Afgrænsningen til statsborgerskab tildelt i 1992 eller senere skyldes, at Danmarks Statistik ikke har fyldestgørende oplysninger om statsborgerskab tildelt før 1992. Til personerne er knyttet oplysninger om alle fældende forhold (både hoved- og biforhold) for overtrædelse af straffeloven og særlovene i henholdsvis fem år før og fem år efter datoen for tildeling af dansk statsborgerskab.

83 pct. af mændene og 94 pct. af kvinderne er ikke dømt hverken før eller efter dansk statsborgerskab

I alt 33.747 mænd og 36.311 kvinder indgår i populationen beskrevet ovenfor. Heraf har 27.900 mænd og 34.237 kvinder ikke modtaget domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene hverken fem år før eller fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. Det svarer til henholdsvis 83 pct. og 94 pct.

Tabel 6.21 Personer med opnået dansk statsborgerskab efter køn, antal forhold før og efter opnået dansk statsborgerskab og alder ved opnået statsborgerskab. 2018

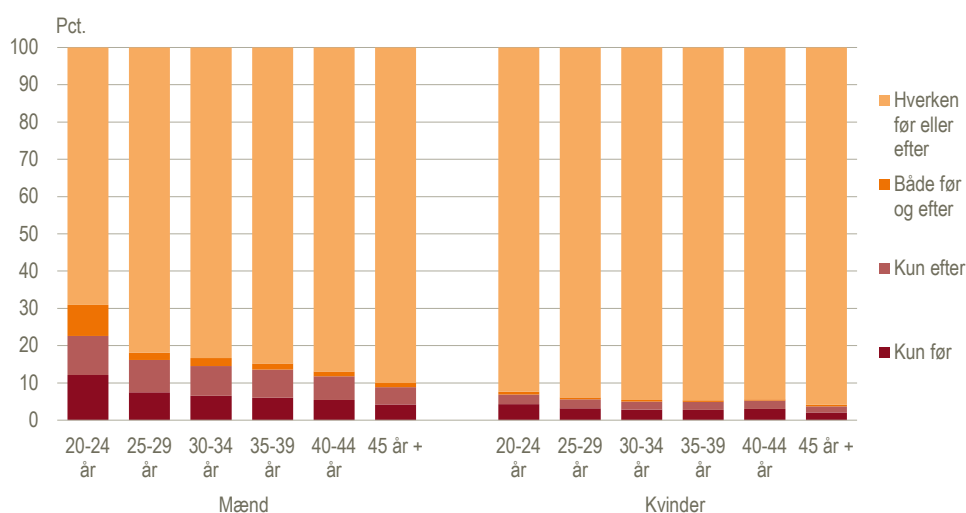
	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
Mænd i alt	5 683	4 186	6 804	6 845	4 541	5 688	33 747
Ingen forhold før, i alt	4 516	3 791	6 214	6 327	4 237	5 387	30 472
- Ingen forhold efter	3 924	3 428	5 671	5 806	3 948	5 123	27 900
- 1 forhold efter	374	266	392	380	211	216	1 839
- 2+ forhold efter	218	97	151	141	78	48	733
1 forhold før, i alt	624	307	455	411	246	253	2 296
- Ingen forhold efter	435	248	355	336	205	211	1 790
- 1 forhold efter	99	38	62	52	26	34	311
- 2+ forhold efter	90	21	38	23	15	8	195
2+ forhold før, i alt	543	88	135	107	58	48	979
- Ingen forhold efter	255	65	89	75	42	29	555
- 1 forhold efter	74	15	27	16	11	13	156
- 2+ forhold efter	214	8	19	16	5	6	268
Kvinder i alt	6 551	5 065	7 249	6 938	4 798	5 710	36 311
Ingen forhold før, i alt	6 219	4 879	7 014	6 720	4 634	5 568	35 034
- Ingen forhold efter	6 050	4 755	6 859	6 571	4 529	5 473	34 237
- 1 forhold efter	130	98	123	106	85	81	623
- 2+ forhold efter	39	26	32	43	20	14	174
1 forhold før, i alt	251	146	200	175	142	117	1 031
- Ingen forhold efter	221	132	185	156	132	100	926
- 1 forhold efter	18	11	9	9	5	10	62
- 2+ forhold efter	12	3	6	10	5	7	43
2+ forhold før, i alt	81	40	35	43	22	25	246
- Ingen forhold efter	60	29	21	33	14	17	174
- 1 forhold efter	8	5	9	3	4	2	31
- 2+ forhold efter	13	6	5	7	4	6	41

De fleste med domme før statsborgerskab får ikke domme efter statsborgerskab

Af de 2.296 mænd, der havde fået én dom for overtrædelse af straffeloven eller særlovene før statsborgerskab, fik 311 én ny dom efter statsborgerskabet og 195 fik to eller flere. Det svarer til henholdsvis 14 pct. og 8 pct. Tilsvarende fik 16 pct. af de 979 mænd, der havde fået to eller flere domme før statsborgerskab, én ny dom efter statsborgerskab og 27 pct. fik to eller flere.

Figur 6.16

Personer med opnået dansk statsborgerskab efter domme før og efter opnået dansk statsborgerskab, alder ved opnået statsborgerskab og køn. 2018

Flest blandt ældre mænd uden domme

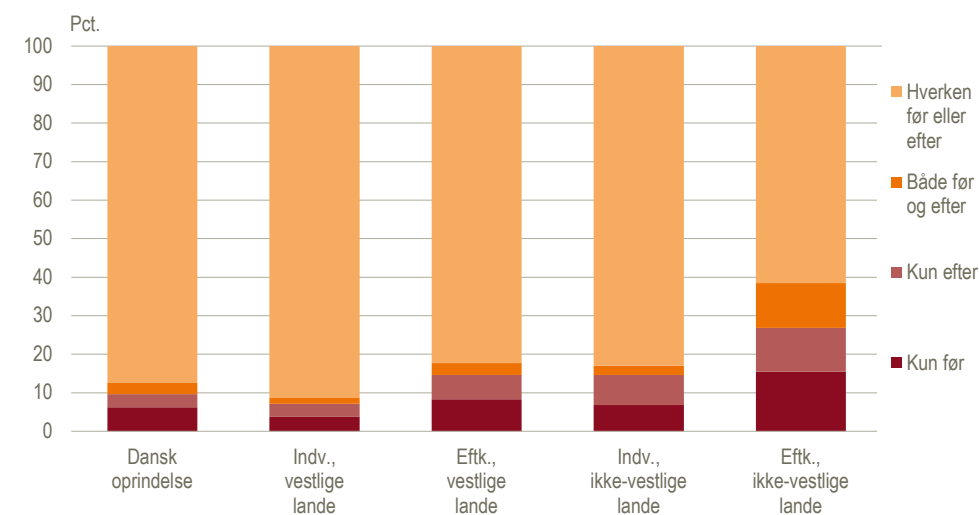
Andelen, der ikke har modtaget domme hverken før eller efter opnåelse af dansk statsborgerskab er størst blandt mænd, der var 45 år eller ældre, da de blev danske statsborgere. Her var andelen på 90 pct. For de mænd, der var i alderen 20-24 år, da de fik dansk statsborgerskab var andelen kun på 69 pct. For kvinderne er forskellen

meget mindre: 96 pct. for de kvinder, der var 45 år eller ældre, da de fik dansk statsborgerskab og 92 pct. for de kvinder, der var 20-24 år.

Størst andel med domme før og efter statsborgerskab blandt efterkommere fra ikke-vestlige lande

Blandt mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande er andelen med domme før og/eller efter statsborgerskab på 38 pct. Det er den største andel blandt de fem herkomstgrupper. En del af forklaringen på dette er sandsynligvis, at efterkommerne fra ikke-vestlige lande gennemsnitligt er yngre end resten af befolkningen og derfor også vil være yngre end gennemsnittet på det tidspunkt, hvor de opnår dansk statsborgerskab. Og som det fremgik ovenfor, hænger andelen med dom før/efter statsborgerskab sammen med alderen på tidspunktet for statsborgerskabet.

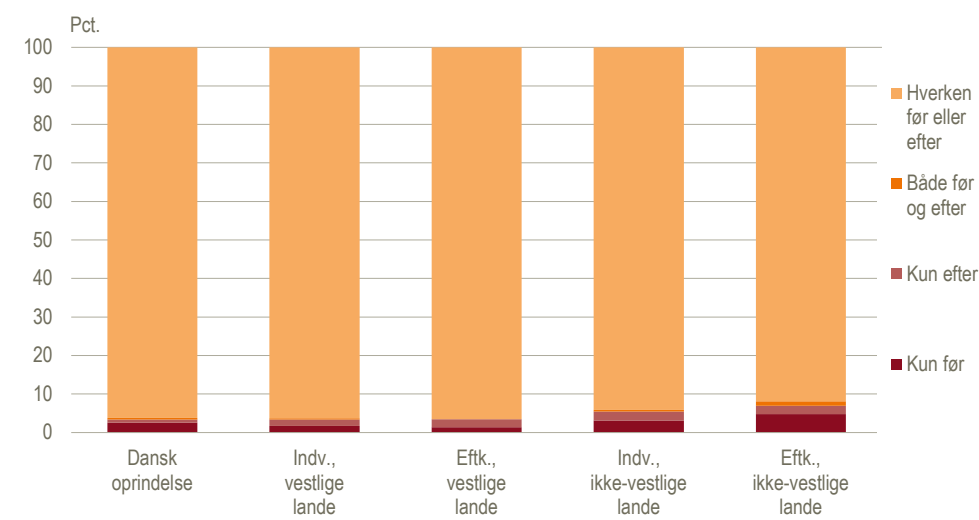
Figur 6.17 Mænd med opnået dansk statsborgerskab efter herkomst, oprindelse og domme før og efter opnået dansk statsborgerskab. 2018

Samme mønster for kvinderne

Også hos kvinderne er det blandt efterkommerne fra ikke-vestlige lande, der er den største andel med domme før og/eller efter statsborgerskab. Men igen er forskellene meget mindre blandt kvinderne end blandt mændene.

Figur 6.18 Kvinder med opnået dansk statsborgerskab efter herkomst, oprindelse og domme før og efter opnået dansk statsborgerskab. 2018

Flest har tidligere dom for en ejendomsforbrydelse

Af de i alt 4.552 personer, der havde fået en eller flere domme i perioden fem år forud for deres statsborgerskab, havde de 63 pct. fået dom for en ejendomsforbrydelse ved den seneste dom før statsborgerskabet. Det svarer til 2.866 personer. Af disse havde 1.744 fået en dom for butikstyveri. 17 pct. eller 794 personer havde fået en dom inden

for gruppen af øvrige særlove, herunder bl.a. udlændingeloven, ordensbekendtgørelsen, lov om hyrekørsel og restaurationsloven.

Tabel 6.22 Personer med domme før statsborgerskab efter lovovertrædelse ved seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	1 499	581	825	736	468	443	4 552
	pct.						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov i alt	78,5	74,5	73,0	71,2	71,4	75,2	74,7
- Seksualforbrydelser	0,8	1,2	0,7	1,5	1,1	1,8	1,1
- Voldsforbrydelser	11,5	4,3	6,5	5,6	4,5	3,8	7,2
- Ejendomsforbrydelser	62,3	64,5	62,5	60,5	63,0	67,9	63,0
- Andre straffelovsforbrydelser ..	3,9	4,5	3,2	3,7	2,8	1,6	3,4
Særlove i alt	21,5	25,5	27,0	28,8	28,6	24,8	25,3
- Lov om euforiserende stoffer ..	4,7	4,1	3,0	3,3	3,2	2,7	3,7
- Våbenloven	5,3	4,5	3,4	3,5	4,1	1,8	4,1
- Øvrige særlove	11,6	16,9	20,6	22,0	21,4	20,3	17,4

Lidt anderledes mønster for domme efter statsborgerskab

Hvis der i stedet tages udgangspunkt i den første dom efter statsborgerskab er kriminalitetsmønstret lidt anderledes. Af de i alt 4.476 personer, der havde fået en eller flere domme i perioden fem år efter deres statsborgerskab, havde de 42 pct. fået den første dom for en ejendomsforbrydelse, mens 28 pct., svarende til 1.252 personer, havde fået den første dom for en lovovertrædelse i gruppen af øvrige særlove. Af de 1.252 personer havde de 322 fået en dom for overtrædelse af lov om hyrekørsel.

Tabel 6.23 Personer med domme efter statsborgerskab efter lovovertrædelse ved første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	1 289	594	873	806	469	445	4 476
	pct.						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Straffelov i alt	58,2	63,1	60,0	58,3	63,5	64,0	60,4
- Seksualforbrydelser	0,6	1,5	1,7	1,5	1,7	1,6	1,3
- Voldsforbrydelser	16,0	12,0	14,0	12,8	12,6	12,1	13,7
- Ejendomsforbrydelser	37,0	46,8	40,9	40,6	45,0	47,4	41,6
- Andre straffelovsforbrydelser ..	4,6	2,9	3,4	3,5	4,3	2,9	3,7
Særlove i alt	41,8	36,9	40,0	41,7	36,5	36,0	39,6
- Lov om euforiserende stoffer ..	11,2	7,2	6,9	6,6	6,4	5,8	8,0
- Våbenloven	6,2	2,4	2,9	2,7	2,8	2,5	3,7
- Øvrige særlove	24,4	27,3	30,2	32,4	27,3	27,6	28,0

Tre ud af fire dømte før statsborgerskab fik en bøde

Af de 4.552 personer, der fik en dom før statsborgerskab, fik de 76 pct. en bøde. Andelen af de dømte, der havde fået en bøde er højest for de ældste aldersgrupper og lavest for de yngste, henholdsvis 88 pct. og 68 pct. Omvendt er andelen med en frihedsstraf højest for de yngste aldersgrupper. Således havde 20 pct. af de dømte i alderen 20-24 år fået en frihedsstraf ved den seneste dom før statsborgerskab. For personer i alderen 45 år og derover var andelen kun på 3 pct.

Tabel 6.24 Personer med domme før statsborgerskab efter afgørelsestype ved seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	1 499	581	825	736	468	443	4 552
	pct.						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ubetinget frihedsstraf	8,1	0,7	0,2	0,1	1,5	0,2	3,0
Betinget frihedsstraf	12,3	8,3	9,1	6,0	6,4	2,7	8,7
Bøde	67,5	74,4	76,1	80,7	81,8	87,8	75,5
Tiltalefrafald	4,1	1,4	1,7	2,0	1,9	0,9	2,5
Tiltaleundladelse	6,3	12,7	10,8	10,1	6,8	7,2	8,7
Anden afgørelse	1,7	2,6	2,1	1,1	1,5	1,1	1,7

De fleste med dom efter statsborgerskab får også en bøde

Også blandt de personer, der har fået domme efter statsborgerskab er en bøde den hyppigste afgørelse. I alt 71 pct. af de 4.476 personer, der fik domme efter statsborgerskab, fik en bøde. Også her er andelen højst hos de ældste (80 pct.) og lavest blandt de yngste (63 pct.). Også med hensyn til andelen, der fik en frihedsstraf er billedet det samme, som blandt de personer, der havde fået domme før statsborgerskab: 30 pct. af de 20-24-årige og 15 pct. blandt personer i alderen 45 år og derover.

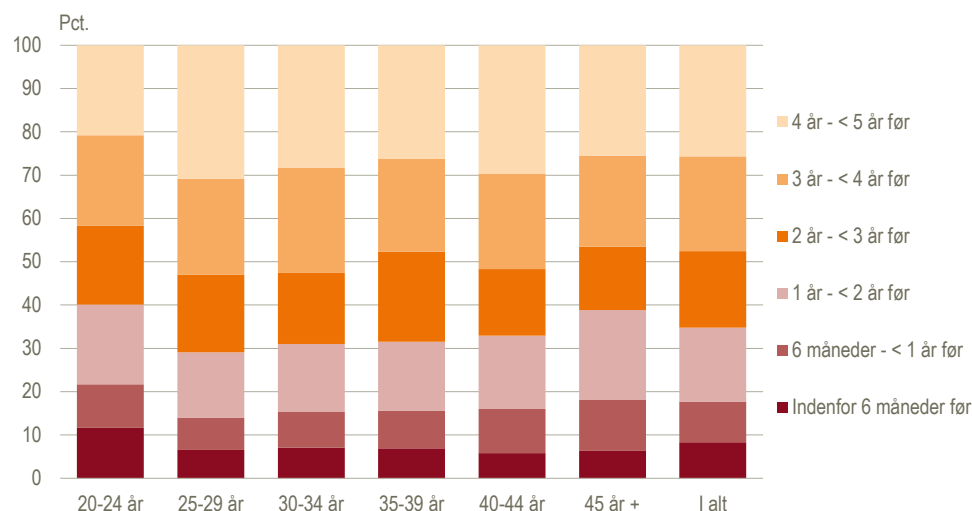
Tabel 6.25 Personer med domme efter statsborgerskab efter afgørelsestype ved første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år +	I alt
	antal						
I alt	1 289	594	873	806	469	445	4 476
	pct.						
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ubetinget frihedsstraf	12,3	6,9	7,1	6,2	6,8	4,3	8,1
Betinget frihedsstraf	17,5	14,1	14,5	13,5	13,2	10,3	14,6
Bøde	62,8	72,1	71,8	74,6	72,9	80,2	70,7
Tiltalefrafald	1,5	1,5	1,7	1,4	1,5	1,3	1,5
Tiltaleundladelse	4,2	3,2	2,9	2,9	4,3	2,0	3,4
Anden afgørelse	1,6	2,2	1,9	1,5	1,3	1,8	1,7

Varighed fra dom til statsborgerskab

Af de personer, der havde fået domme i de fem forudgående år før opnåelse af statsborgerskab, havde 8 pct. fået den seneste dom mindre end et halvt år før statsborgerskabet. Yderligere 9 pct. havde fået den seneste dom mellem et halvt og et helt år forud for statsborgerskabet. For 26 pct. vedkommende lå den seneste dom mellem fire og fem år før statsborgerskabet.

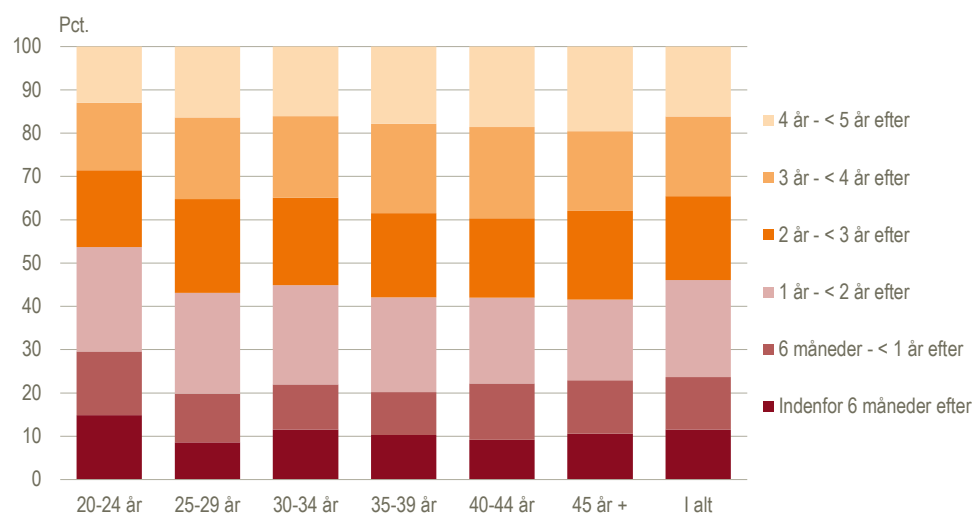
Figur 6.19 Personer med domme før statsborgerskab efter varighed til seneste dom før statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

Varighed fra statsborgerskab til dom

Af de 4.476 personer, der fik domme inden for en periode på fem år efter opnåelse af statsborgerskab, havde de 24 pct. fået den første dom inden for et år. For de unge i alderen 20-24 år var andelen med 30 pct. lidt højere.

Figur 6.20 Personer med domme efter statsborgerskab efter varighed til første dom efter statsborgerskab og alder på tidspunkt for statsborgerskab. 2018

Mandlige indvandrere fra Makedonien, Somalia og Pakistan får oftest nye domme efter statsborgerskab

Blandt mandlige indvandrere med dansk statsborgerskab i 2018, der har oprindelse i Makedonien, Somalia og Pakistan var der 14 pct., der blev dømt for ét eller flere forhold i de første fem år efter de havde opnået dansk statsborgerskab. Det er den højeste andel blandt de viste oprindelseslande. De laveste andele blandt de mandlige indvandrere findes blandt mænd med oprindelse i Tyskland, hvor der kun er 2 pct., der bliver dømt og i Bosnien-Hercegovina og Sri Lanka, hvor der er 5 pct.

Større andel af efterkommerne end af indvandrerne bliver dømt igen

Blandt de mandlige efterkommerne fra Tyrkiet er der 21 pct., der bliver dømt i løbet af de første fem år efter statsborgerskabet. Det er noget højere end blandt indvandrerne fra Tyrkiet, hvor andelen er på 12 pct. Tilsvarende ses for mænd med oprindelse i Jugoslavien, hvor der er 23 pct. af efterkommerne og 11 pct. af indvandrerne. Som nævnt ovenfor kan en del af forklaringen på, at der er en større andel af efterkommerne end af indvandrerne, der bliver dømt igen, være at efterkommerne gennemsnitligt er yngre end resten af befolkningen og derfor også vil være yngre end gennemsnittet på det tidspunkt, hvor de har opnået dansk statsborgerskab. Og som

det er fremgået tidligere, hænger andelen med dom før/efter statsborgerskab sammen med alderen på tidspunktet for statsborgerskabet.

Tabel 6.26 Mænd¹ med dansk statsborgerskab efter oprindelsesland og antal fældende forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. 2018

	Antal forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab							
	Ingen	1	2+	I alt	Ingen	1	2+	I alt
	antal				pct.			
Indvandrere								
Tyrkiet	3 937	380	162	4 479	87,9	8,5	3,6	100,0
Irak	3 165	248	90	3 503	90,4	7,1	2,6	100,0
Libanon ²	2 542	236	128	2 906	87,5	8,1	4,4	100,0
Iran	2 472	229	121	2 822	87,6	8,1	4,3	100,0
Bosnien-Hercegovina	2 630	84	41	2 755	95,5	3,0	1,5	100,0
Sri Lanka	1 579	66	25	1 670	94,6	4,0	1,5	100,0
Jugoslavien ³	1 295	115	45	1 455	89,0	7,9	3,1	100,0
Afghanistan	1 093	87	31	1 211	90,3	7,2	2,6	100,0
Vietnam	1 021	51	31	1 103	92,6	4,6	2,8	100,0
Somalia	933	100	54	1 087	85,8	9,2	5,0	100,0
Pakistan	730	78	39	847	86,2	9,2	4,6	100,0
Marokko	704	64	34	802	87,8	8,0	4,2	100,0
Tyskland	441	6	2	449	98,2	1,3	0,4	100,0
Polen	380	16	14	410	92,7	3,9	3,4	100,0
Kina	278	19	.	297	93,6	6,4	0,0	100,0
Makedonien	247	24	17	288	85,8	8,3	5,9	100,0
Rumænien	210	18	5	233	90,1	7,7	2,1	100,0
Indien	191	13	10	214	89,3	6,1	4,7	100,0
Efterkommere								
Tyrkiet	622	80	87	789	78,8	10,1	11,0	100,0
Jugoslavien ³	191	23	35	249	76,7	9,2	14,1	100,0

¹ Mænd fra oprindelseslande med mindst 200 indvandrere/efterkommere med dansk statsborgerskab i 2018.

² En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

³ Jugoslavien før opsplitningen.

Færre blandt kvinderne dømmes for ny kriminalitet

Generelt er der en noget mindre andel af kvinderne end af mændene, der dømmes skyldig i nye forhold efter opnåelse af statsborgerskab. Blandt indvandrerne findes de højeste andele blandt kvinder fra Vietnam, Kina og Iran, hvor der er 5 pct., der er dømt. Andelen blandt de kvindelige efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan, der er dømt igen, er stort set den samme som blandt indvandrerne fra de pågældende lande.

Tabel 6.27 Kvinder¹ med dansk statsborgerskab efter oprindelsesland og antal fældende forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab. 2018

	Antal forhold fem år efter opnåelse af dansk statsborgerskab							
	Ingen	1	2+	I alt	Ingen	1	2+	I alt
	antal				pct.			
Indvandrere								
Tyrkiet	3 621	49	18	3 688	98,2	1,3	0,5	100,0
Bosnien-Hercegovina	3 005	40	13	3 058	98,3	1,3	0,4	100,0
Irak	2 436	53	9	2 498	97,5	2,1	0,4	100,0
Libanon ²	2 176	43	19	2 238	97,2	1,9	0,8	100,0
Iran	2 054	76	29	2 159	95,1	3,5	1,3	100,0
Jugoslavien ³	1 540	40	19	1 599	96,3	2,5	1,2	100,0
Sri Lanka	1 399	16	3	1 418	98,7	1,1	0,2	100,0
Vietnam	1 316	51	22	1 389	94,7	3,7	1,6	100,0
Polen	1 134	28	13	1 175	96,5	2,4	1,1	100,0
Somalia	1 050	24	9	1 083	97,0	2,2	0,8	100,0
Filippinerne	990	11	3	1 004	98,6	1,1	0,3	100,0
Afghanistan	847	17	8	872	97,1	1,9	0,9	100,0
Pakistan	736	18	5	759	97,0	2,4	0,7	100,0
Thailand	725	10	1	736	98,5	1,4	0,1	100,0
Marokko	683	16	9	708	96,5	2,3	1,3	100,0
Kina	622	28	6	656	94,8	4,3	0,9	100,0
Rusland	564	6	3	573	98,4	1,0	0,5	100,0
Tyskland	559	2	-	561	99,6	0,4	0,0	100,0
Rumænien	428	10	-	438	97,7	2,3	0,0	100,0
Syrien	310	6	2	318	97,5	1,9	0,6	100,0
Norge	311	3	1	315	98,7	1,0	0,3	100,0
Ukraine	243	5	4	252	96,4	2,0	1,6	100,0
Sverige	242	2	-	244	99,2	0,8	0,0	100,0
Brasilien	227	7	1	235	96,6	3,0	0,4	100,0
Indien	209	3	-	212	98,6	1,4	0,0	100,0
Uganda	200	1	2	203	98,5	0,5	1,0	100,0
Efterkommere								
Tyrkiet	939	12	8	959	97,9	1,3	0,8	100,0
Jugoslavien ³	318	11	11	340	93,5	3,2	3,2	100,0
Pakistan	196	3	1	200	98,0	1,5	0,5	100,0

¹ Kvinder fra oprindelseslande med mindst 200 indvandrere/efterkommere med dansk statsborgerskab i 2018.

² En del af personerne med oprindelse i Libanon er statsløse palæstinensere.

³ Jugoslavien før opsplitningen.

Betinget udvisning

Population

Populationen i dette afsnit udgøres af personer, der har fået en dom med betinget udvisning for overtrædelse af straffeloven og/eller særlovene siden 1. juni 2006, hvor lov om betinget udvisning trådte i kraft eller en dom med advarsel om udvisning i henhold til udlændingelovens § 24 b siden 15. maj 2018. Til disse personer er knyttet oplysninger om eventuelle nye domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene.

Halvdelen af personer med en dom til betinget udvisning har fået en ny dom

I alt 2.056 personer har fået en (eller flere) domme til betinget udvisning for overtrædelse af straffeloven eller særlovene i perioden 1. juni 2006 til 31. december 2018. Heraf havde 1.087 fået en (eller flere) nye domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene ved udgangen af 2018. Andelen, der har fået en ny dom er naturligt størst blandt de personer, der har fået dommen med den betingede udvisning tidligt i den betragtede periode. Således ligger andelen med en ny dom mellem 72 pct. og 94 pct. for personer, der har fået den betingede udvisning i årene 2006-2012, mens den for fx personer, der har fået den betingede udvisning i 2017, ligger på 42 pct.

Mindst en tredjedel har fået en ny dom inden for et år

Når der ses bort fra 2018 har mellem 31 pct. og 56 pct. af de personer, der fik en dom til betinget udvisning, fået en ny dom for overtrædelse af straffeloven eller særlovene inden for de første 12 måneder efter dommen til betinget udvisning.

Tabel 6.28 **Personer med dom til betinget udvisning efter varighed til ny dom. Domme for overtrædelse af straffeloven eller særlovene. 2006-2018**

	Varighed til ny dom									Ingen ny dom		I alt	
	1-90 dage	3> - 6 måneder	6> - 9 måneder	9> - 12 måneder	1> - 2 år	2> - 3 år	3> - 4 år	4> - 5 år	5 år +	Ny dom i alt	I alt		Heraf død/udvandet ¹
	antal												
I alt	279	195	139	110	201	76	48	20	19	1 087	969	65	2 056
2006	1	-	1	1	2	-	-	-	-	5	1	-	6
2007	-	1	1	3	6	-	-	2	2	15	1	-	16
2008	1	4	4	4	5	2	3	3	3	29	4	1	33
2009	2	4	11	4	6	9	2	-	2	40	12	1	52
2010	8	2	3	4	4	6	3	1	5	36	14	4	50
2011	19	12	10	8	12	4	5	4	3	77	11	3	88
2012	28	14	11	9	22	8	6	3	3	104	30	7	134
2013	32	17	7	15	27	10	13	4	1	126	85	12	211
2014	26	23	12	11	26	10	9	3		120	53	4	173
2015	30	21	18	17	31	15	7			139	97	12	236
2016	37	33	19	14	35	12				150	126	9	276
2017	43	44	30	18	25					160	225	7	385
2018	52	20	12	2						86	310	5	396
	pct. kumuleret												
2006	16,7	16,7	33,3	50,0	83,3	83,3	83,3	83,3	83,3	83,3	16,7	-	100,0
2007	-	6,3	12,5	31,3	68,8	68,8	68,8	81,3	93,8	93,8	6,3	-	100,0
2008	3,0	15,2	27,3	39,4	54,5	60,6	69,7	78,8	87,9	87,9	12,1	3,0	100,0
2009	3,8	11,5	32,7	40,4	51,9	69,2	73,1	73,1	76,9	76,9	23,1	1,9	100,0
2010	16,0	20,0	26,0	34,0	42,0	54,0	60,0	62,0	72,0	72,0	28,0	8,0	100,0
2011	21,6	35,2	46,6	55,7	69,3	73,9	79,5	84,1	87,5	87,5	12,5	3,4	100,0
2012	20,9	31,3	39,6	46,3	62,7	68,7	73,1	75,4	77,6	77,6	22,4	5,2	100,0
2013	15,2	23,2	26,5	33,6	46,4	51,2	57,3	59,2	59,7	59,7	40,3	5,7	100,0
2014	15,0	28,3	35,3	41,6	56,6	62,4	67,6	69,4	69,4	69,4	30,6	2,3	100,0
2015	12,7	21,6	29,2	36,4	49,6	55,9	58,9	58,9	58,9	58,9	41,1	5,1	100,0
2016	13,4	25,4	32,2	37,3	50,0	54,3	54,3	54,3	54,3	54,3	45,7	3,3	100,0
2017	11,2	22,6	30,4	35,1	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	41,6	58,4	1,8	100,0
2018	13,1	18,2	21,2	21,7	21,7	21,7	21,7	21,7	21,7	21,7	78,3	1,3	100,0

¹ Inden 1. januar 2019

7. Børn af efterkommere

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst én forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 26.504 børn af efterkommere 1. januar 2019 – heraf har 92 pct. ikke-vestlig oprindelse. 66 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år.

De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling end ikke-vestlige børn af efterkommere, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, ti gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Ved de bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve i 2018 er karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere 5,6 for drengene og 6,0 for pigerne. De tilsvarende gennemsnit for drenge og piger med dansk oprindelse er markant højere med 6,8 og 7,6.

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 25 år i gennemsnit er ca. 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – 39 pct. er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødrene, hvor 42 pct. er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, og at der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

7.1 Definition

Første udgivelse

Statistik om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med publikationen *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og ingen af forældrene har dansk oprindelse. Børnene er i Danmarks Statistiks normale definition kategoriseret som enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. De bliver benævnt i dette kapitel som børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst én forælder er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene er født i Danmark og har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper: 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere. I princippet kan der i alle grupper være personer, som har en eller to forældre, der er efterkommere.

Børn af efterkommere har mindst én forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der har forældre, hvoraf mindst én er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. Samtidigt skal børn af efterkommere i Danmarks Statistiks normale herkomstbegreb være enten personer med dansk oprindelse eller efterkommere. 1. januar 2019 er der 26.504 personer i Danmark, der opfylder dette krav. Heraf er 23.472 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 3.032 er placeret i kategorien efterkommere.

Der er 26.504 børn af efterkommere

Vi betegner de samlede 26.504 personer som børn af efterkommere. Derudover vil vi bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 23.472 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse. Endelig kaldes de 3.032 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at mindst én forælder til børn af efterkommere-D er efterkommer med dansk statsborgerskab. Dette er ikke tilfældet for forældre til børn af efterkommere-E.

Tabel 7.1 Børn af efterkommere

Mor		Far				Dansk oprindelse
		Indvandrer		Efterkommer		
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E	
	Udenlandsk statsborger			D	E	
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	D	
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E	
Dansk oprindelse						

Anm.: D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

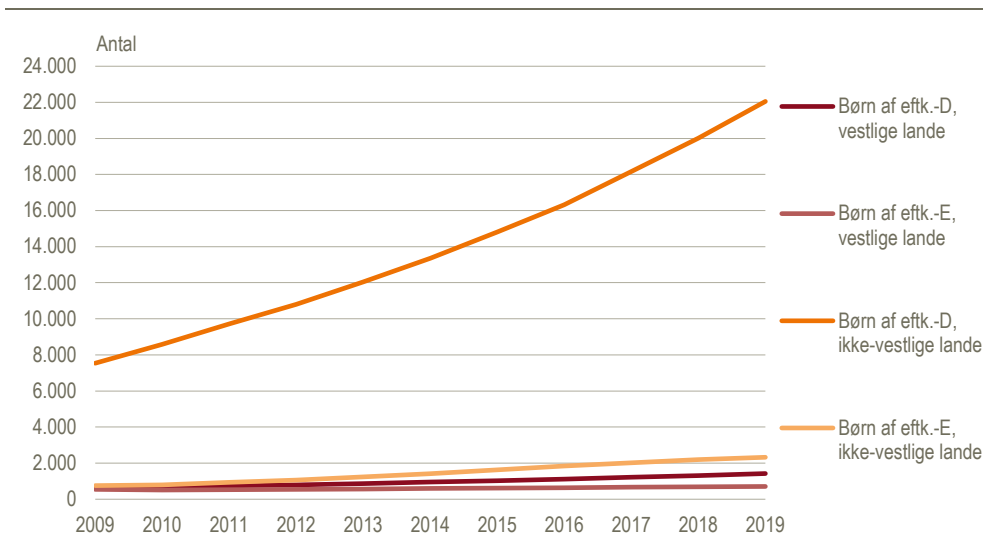
Alle børn af efterkommere er ikke med

1. januar 2019 er der i Danmark 44.210 personer, som har mindst én forælder, der er efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem er 17.008 personer svarende til 38 pct., hvor forældreparret består af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I Danmarks Statistiks definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 7.1 Børn af efterkommere

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 26.504 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2019, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste ti år. I 2009 udgjorde børn af efterkommere således kun 9.465 personer (8.171

i D og 1.294 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste ti år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2019 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 7.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

24.374 ikke-vestlige og 2.130 vestlige børn af efterkommere

Alle de 26.504 børn af efterkommere kan opdeles i 2.130 med vestlig oprindelse og 24.374 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er dobbelt så mange i gruppe D end i gruppe E, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 7.2 Børn af efterkommere efter alder. 2019

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande			I alt
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	
I alt	1 423	707	2 130	22 049	2 325	24 374	26 504
0-4 år	423	166	589	8 370	1 123	9 493	10 082
5-9 år	311	107	418	5 991	625	6 616	7 034
10-14 år	201	68	269	4 013	334	4 347	4 616
15-19 år	134	28	162	2 518	145	2 663	2 825
20-24 år	99	20	119	936	58	994	1 113
25-29 år	69	8	77	188	24	212	289
30-34 år	39	8	47	19	5	24	71
35-39 år	39	19	58	7	1	8	66
40-44 år	24	33	57	1	7	8	65
45-49 år	20	43	63	2	1	3	66
50-54 år	30	49	79	2	-	2	81
55-59 år	13	56	69	1	-	1	70
60 år og derover ..	21	102	123	1	2	3	126

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 3 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 57 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige efterkommere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-

E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamenter til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fart i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efterkommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

66 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 24.374 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2019 er kun 49 personer fyldt 30 år, mens 16.109 eller 66 pct. endnu ikke er fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 47 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

7.2 0-29-årige børn af efterkommere

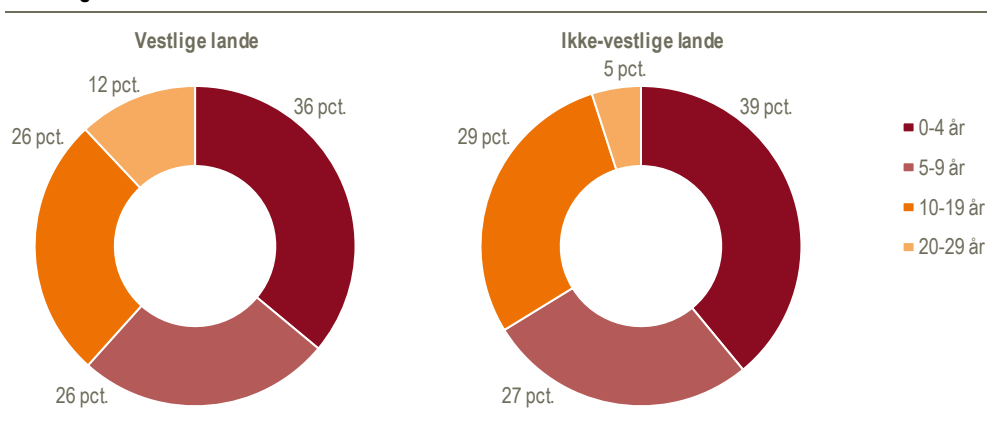
Fokus på de 0-29-årige

I dette afsnit vil vi koncentrere os om den geografiske fordeling af børn af efterkommere. Desuden vil der kun blive fokuseret på den andel, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 1.634 med vestlig oprindelse og 24.325 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set yngre end de vestlige. Eksempelvis er kun 5 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 12 pct. af de vestlige.

Figur 7.2 0-29-årige børn af efterkommere. 2019

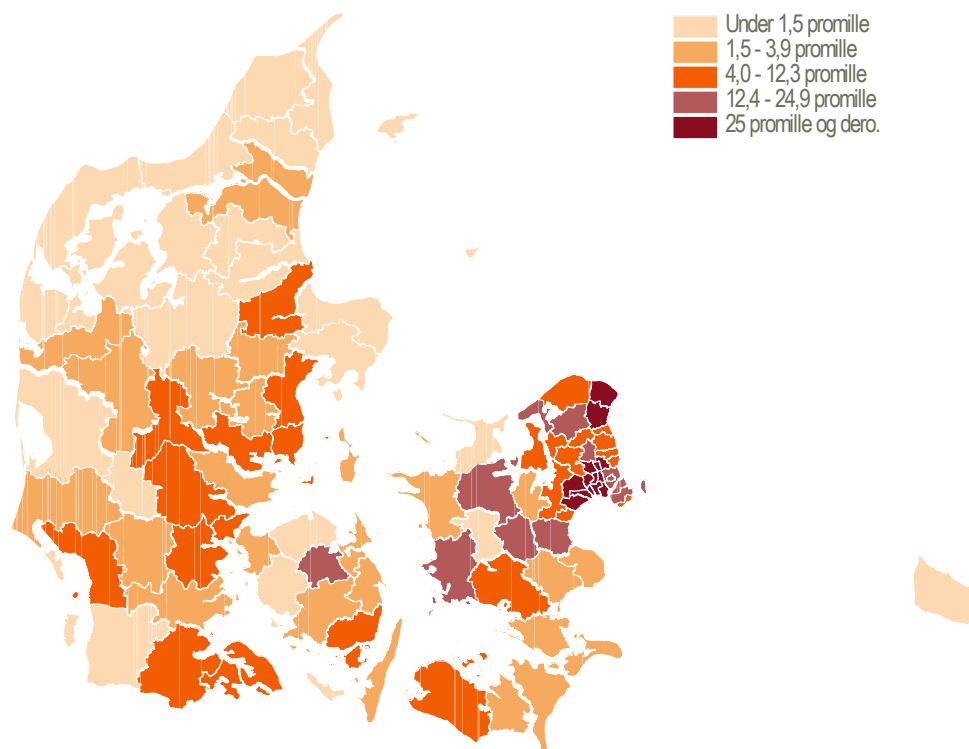
Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. Danmarks kortet viser andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Vallensbæk, Albertslund og Høje-Taastrup er de fem kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelene er 139 promille i Ishøj, 95 promille i Brøndby, 88 promille i Vallensbæk, 80 promille i Albertslund og 67 promille i Høje-Taastrup.

Figur 7.3 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2019

Kort: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 12,4 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er det kun Odense Kommune, hvor andelen er over landsgennemsnittet.

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalmæssigt er flest. I København findes der således 5.331 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 21 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 19 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 19 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabel 7.3 kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2019 havde 18.647 ud af 25.959 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 72 pct. For 22 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 6 pct. kun er oplysninger om en forælder, som pr. definition er efterkommer.

Tabel 7.3 0-29-årige børn af efterkommere efter forældrenes herkomst. 2019

	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	I alt
I alt	1 634	24 325	25 959
Børn af efterkommere-D	1 237	22 016	23 253
Begge forældre er efterkommere med dansk stb.skab	66	4 177	4 243
Begge forældre er efterkommere, kun én med dansk stb.skab	56	1 235	1 291
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er indvandrer ..	1 028	15 396	16 424
En forælder er efterkommer med dansk stb.skab og en forælder er uoplyst	87	1 208	1 295
Børn af efterkommere-E	397	2 309	2 706
Begge forældre er efterkommere med udenl. stb.skab	16	237	253
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er indvandrer ..	362	1 861	2 223
En forælder er efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder er uoplyst	19	211	230

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2019 var der i alt kun 2.706 børn af efterkommere-E mod 23.253 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 25.959 børn af efterkommere fordelt på 1.634 med vestlig oprindelse og 24.325 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

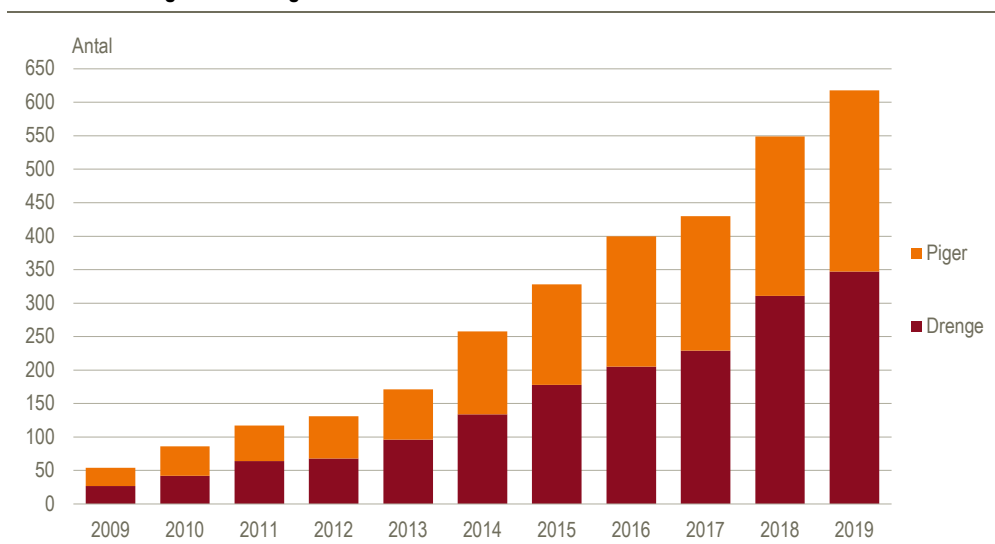
7.3 Børnenes forhold

Karakterer i grundskolen

16-årige børn af efterkommere tolvdoblet på ti år

Ved starten af 2019 er der i alt 618 ikke-vestlige børn af efterkommere, som er 16 år. Det er en gruppe, som vokser år for år, og med det nuværende antal er der tale om næsten en tolvdobling siden 2009.

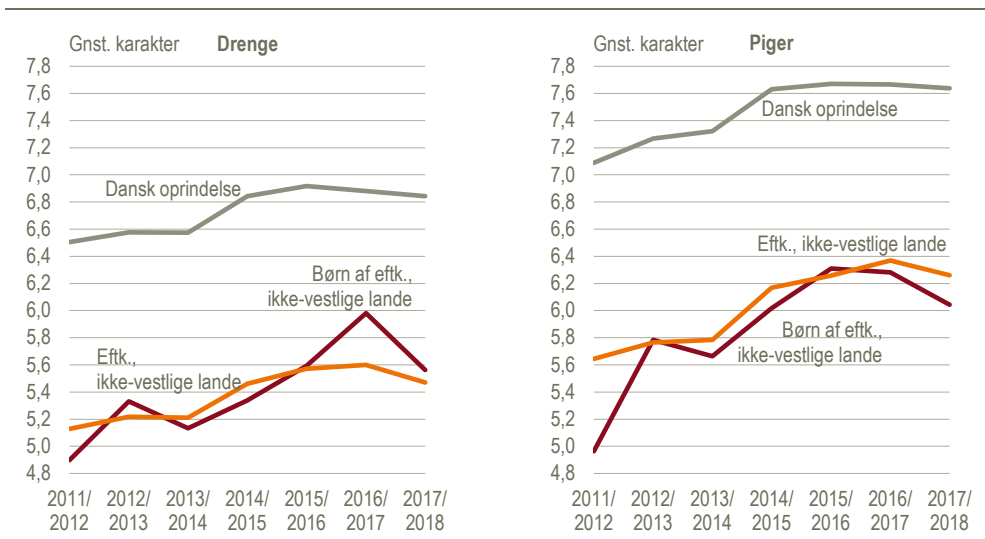
Figur 7.4 Antallet af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Karaktergennemsnit for de seneste fem skoleår

Gruppen af 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er tilstrækkelig stor til at man kan se nærmere på karakterer ved folkeskolens afgangsprøve. I det angivne karaktergennemsnit indgår karakterer for alle bundne prøver ved folkeskolens afgangsprøve.

Figur 7.5 Karaktergennemsnit for alle bundne prøver

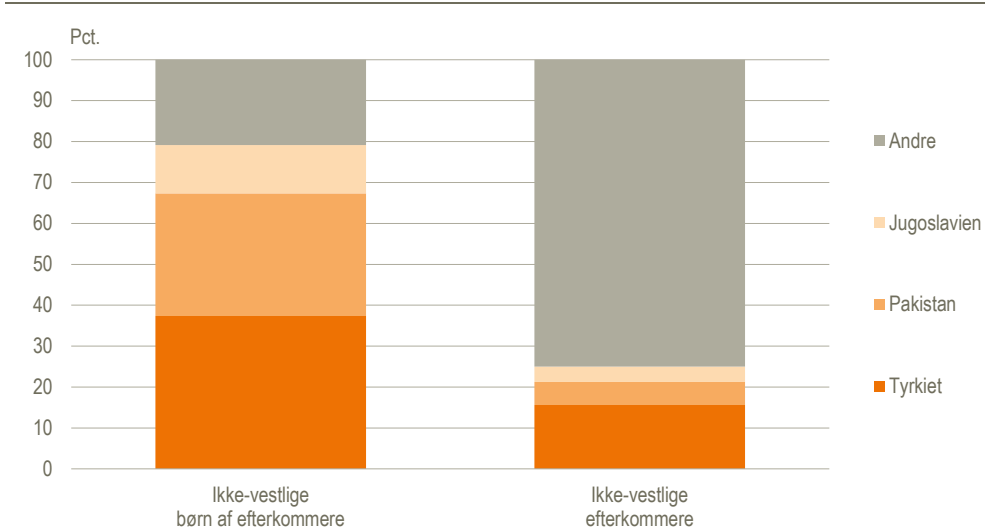
Samme niveau for børn af efterkommere og efterkommere

Det fremgår af figur 7.5, at karaktergennemsnittet for de ikke-vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau som for de ikke-vestlige efterkommere i de fleste år. For drengene er de nyeste gennemsnit for børn af efterkommere på 5,6 og efterkommere på 5,5. For pigerne er de 6,0 for børn af efterkommere og 6,3 for efterkommere. Der er tale om niveauer, som ligger klart under niveauerne for drenge og piger med dansk oprindelse, hvor karaktergennemsnittene er 6,8 og 7,6.

Ikke-vestlige efterkommere og børn af efterkommere er forskellige sammensat med hensyn til oprindelsesland

Når man sammenligner karaktergennemsnittet for ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere, skal man være opmærksom på, at grupperne er forskelligt sammensat med hensyn til oprindelsesland. De ikke-vestlige børn af efterkommere domineres af få oprindelseslande, hvor især Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien fylder meget. Tilsammen udgør børn af efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien 79 pct. af alle 16-årige ikke-vestlige børn af efterkommere i 2019. Efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien udgør til sammenligning kun 25 pct. af de 16-årige ikke-vestlige efterkommere i 2019.

Figur 7.6 Sammensætningen af 16-årige ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere. 2019

Sammenligning af efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland

Sammensætningseffekten betyder, at børn af efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien har en meget stor indvirkning på det samlede karaktergennemsnit for de ikke-vestlige børn af efterkommere. Og modsat har efterkommere fra de tilsvarende oprindelseslande en mindre indvirkning på det samlede karaktergennemsnit

for de ikke-vestlige efterkommere. Da der er stor forskel i sammensætningen af grupperne, er det derfor interessant at undersøge, hvordan børn af efterkommere og efterkommere fra samme oprindelsesland klarer sig.

Beregnet som 5-års gennemsnit

Hvis man vil sammenligne efterkommere og børn af efterkommere fra samme oprindelsesland, er det hensigtsmæssigt at opgøre karaktergennemsnittet over en længere årrække. Det skyldes, at når børn af efterkommere opdeles efter oprindelsesland, bliver populationerne meget små. For at kunne foretage en meningsfuld sammenligning er der i følgende opgørelse derfor benyttet et 5-årsgennemsnit for at få et tilstrækkeligt datagrundlag.

Kun børn af efterkommere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien sammenlignes

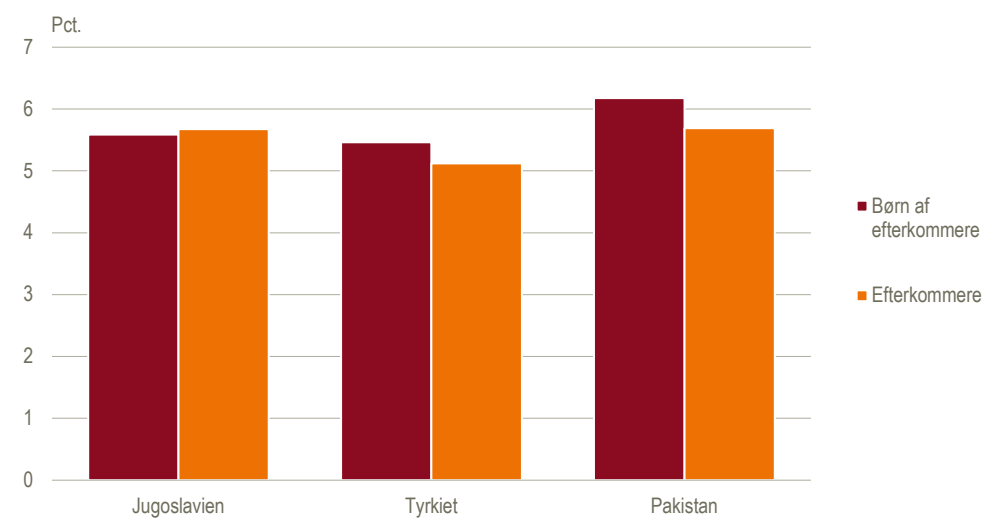
Sammenligningen er kun foretaget for børn af efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien. Det skyldes, at det kun er disse oprindelseslande, hvor datagrundlaget vurderes at være stort nok. At det netop er Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien, som flest børn af efterkommere har oprindelse i, skal ses i sammenhæng med, at mange af de indvandrere, der først kom til Danmark, kom fra et af disse lande.

Karaktergennemsnit fordelt på oprindelsesland

Når karaktergennemsnittet udregnes som 5-årsgennemsnit efter oprindelsesland har børn af efterkommere et karaktergennemsnit, der er lidt højere eller på niveau med efterkommere. For efterkommerne såvel som børn af efterkommere fra alle oprindelseslandene er der dog tale om niveauer, der ligger klart under niveauet for børn af dansk oprindelse, hvor gennemsnittet er på 7,2.

Figur 7.7

Karaktergennemsnit for alle bundne prøver efter oprindelsesland. 2014-2018

Anm.: I udregningen af karaktergennemsnittet er der standardiseret i forhold til køn og år for afgangsprøven. Der er udvalgt de oprindelseslande, hvor der er mindst 100 elever, som kan kategoriseres som børn af efterkommere.

Pakistanere klarer sig bedst

Den største difference mellem børn af efterkommere og efterkommere findes blandt pakistanere. Her havde børn af efterkommere et gennemsnit på 6,2, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,7 – en forskel på 0,5.

Børn af efterkommere fra Tyrkiet klarer sig en smule bedre end efterkommere fra Tyrkiet

Børn af efterkommere fra Tyrkiet klarer sig også bedre end efterkommerne, men forskellene er mindre. Børn af efterkommere fra Tyrkiet havde et gennemsnit på 5,5, mens efterkommerne havde et gennemsnit på 5,1. For børn af efterkommere fra Jugoslavien lå gennemsnittet på 5,6, hvilket stort set er på niveau efterkommerne, der lå på 5,7.

Uddannelse og beskæftigelse

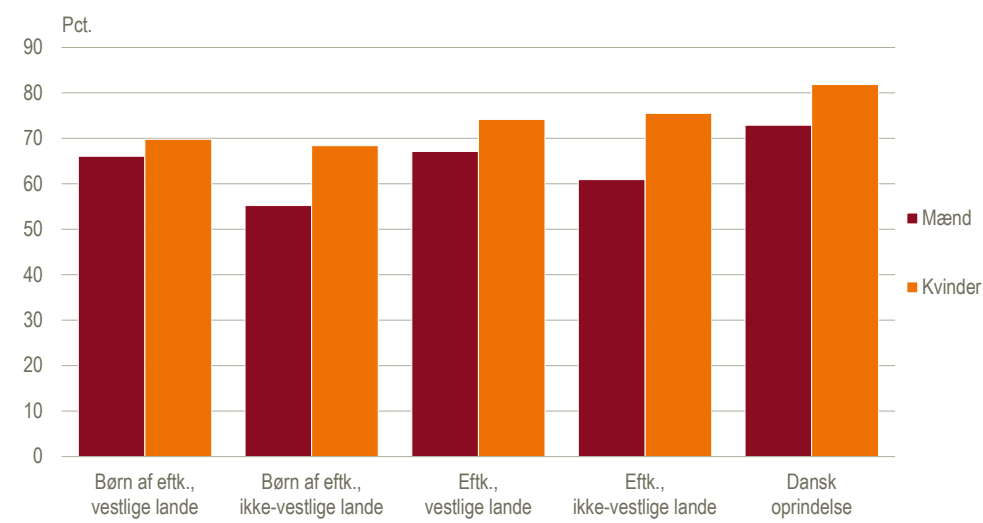
Kun 1.113 børn af efterkommere i alderen 20 til 24 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er et faktum, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt er der 1. januar 2019 kun henholdsvis 119 vestlige og 994 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-24-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-24-årige med erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

I figur 7.8 er vist andelen med fuldført erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse for 20-24-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. Andelen af kvinder med enten en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper.

Figur 7.8 20-24-årige med fuldført enten gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. 2019

Tabel 7.4 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2018

	Under uddannelse	Både under uddannelse og beskæftiget	Beskæftiget	Hverken under uddannelse eller beskæftiget	I alt
Mænd	39 205	53 850	70 929	35 955	199 939
Børn af efterkommere, vestlige lande	13	14	16	9	52
Indvandrere, vestlige lande	2 943	3 172	4 002	4 169	14 286
Efterkommere, vestlige lande	184	205	251	188	828
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	71	99	129	93	392
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 672	1 581	3 935	4 123	11 311
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 441	2 744	3 087	2 754	11 026
Dansk oprindelse	31 881	46 035	59 509	24 619	162 044
Kvinder	35 870	65 515	54 683	35 565	191 633
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	20	14	9	52
Indvandrere, vestlige lande	3 420	3 521	2 850	5 514	15 305
Efterkommere, vestlige lande	159	324	234	156	873
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	86	105	83	84	358
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 698	1 679	2 560	4 878	10 815
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2 718	3 593	2 243	1 994	10 548
Dansk oprindelse	27 780	56 273	46 699	22 930	153 682

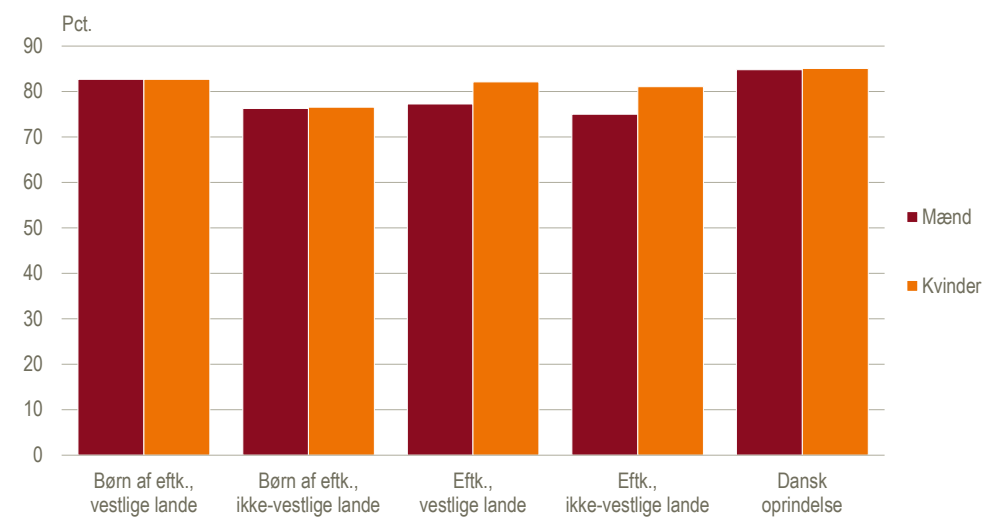
Størst andel med enten erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse blandt kvinder

Blandt 20-24-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 73 pct. af mændene og 82 pct. af kvinderne afsluttet en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse. De tilsvarende andele er 58 pct. for mændene og 68 pct. for kvinderne blandt børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Over 75 pct. af 20-24-årige er enten under uddannelse eller i beskæftigelse blandt ikke-vestlige børn af efterkommere

Det fremgår af figur 7.9, at der blandt 20-24-årige med dansk oprindelse er 85 pct. af både mændene og kvinderne, der enten er i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere fra ikke-vestlige lande er de tilsvarende andele 76 pct. for mænd og 77 pct. for kvinder. Gruppen af 20-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere omfatter i alt kun 750 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er små.

Figur 7.9 20-24-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2018

De meget få børn af efterkommere i alderen 20-24 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 20-24-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

7.4 Forældrenes forhold

Forældrene til børn af efterkommere er efterkommere eller indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 25 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 25 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 25 år, er det meget få personer vi vil sortere fra af den grund.

Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 36,6 år og 33,7 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 46,3 år for faderen og 43,9 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså ca. 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men alligevel 3-4 år ældre end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 7.5 Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2019

	Fædre	Mødre	Forskel
I alt	46,1	43,5	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,5	37,3	2,2
Indvandrere, vestlige lande	42,5	40,5	2,0
Efterkommere, vestlige lande	40,5	37,7	2,8
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	36,6	33,7	2,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	45,5	40,8	4,7
Efterkommere, ikke-vestlige lande	46,3	41,5	4,8
Dansk oprindelse	46,3	43,9	2,4

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

Uddannelse

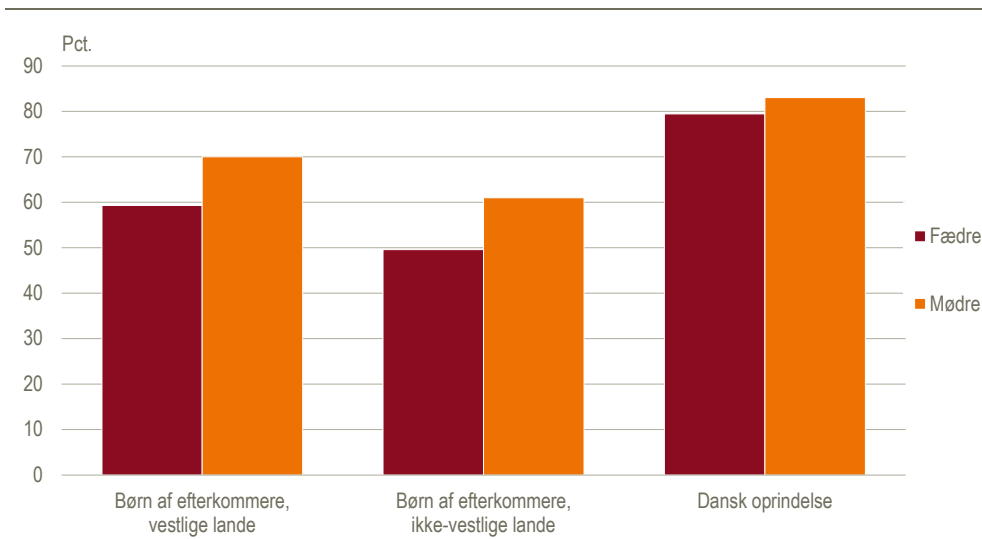
Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figur 7.10 viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

79 pct. af fædre og 83 pct. af mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 59 pct. af fædre og 70 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 50 pct. for fædre og 61 pct. for mødre.

Figur 7.10 Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2019

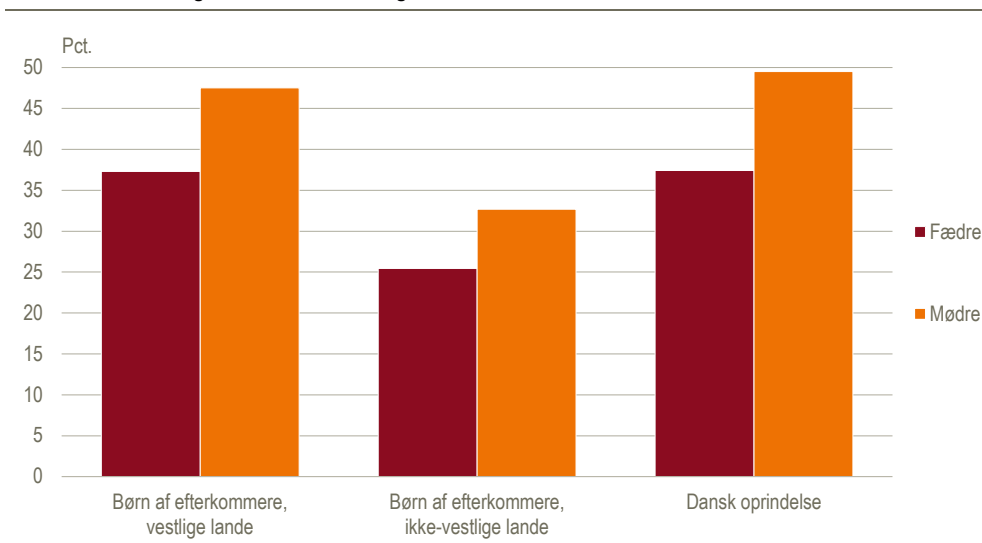

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2019.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 25 pct. af fædrene og 33 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 37 pct. for fædrene og 50 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på niveau med forældrene til børn med dansk oprindelse med henholdsvis 37 pct. for fædrene og 48 pct. for mødrene.

Figur 7.11 Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2019

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2019.

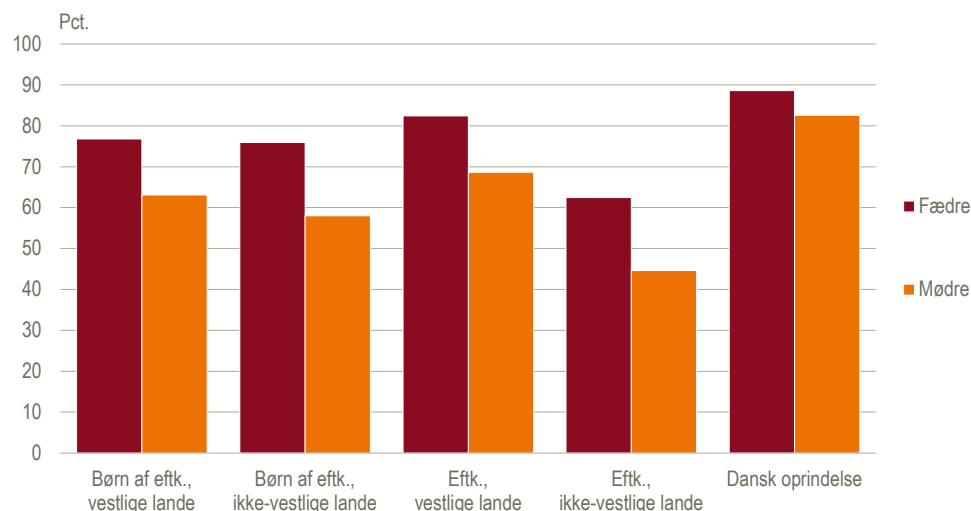
Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene

Figur 7.12 viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 89 pct. af fædrene og 83 pct. af mødrene var i beskæftigelse.

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Blandt forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var 76 pct. af fædrene og 58 pct. af mødrene i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 62 pct. af fædrene og 45 pct. af mødrene beskæftiget.

Figur 7.12 **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige, 2018**

Anm.: Figuren indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2018.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabel 7.6 er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt på seks kategorier af beskæftigelsesniveau og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2018 og beskæftigelsesstatus i november 2017.

Tabel 7.6 **Beskæftigede forældre til 0-24-årige, 2018**

	Selvstændig	Topleder	Lønmodtager på:				Beskæftigede i alt
			Højeste niveau	Mellemniveau	Grundniveau	Andet	
							pct.
							antal
Fædre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	9	4	25	7	32	22	582
Indvandrere, vestlige lande	7	4	18	4	29	39	7 056
Efterkommere, vestlige lande	9	3	21	5	29	33	10 362
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	13	2	14	6	37	28	7 723
Indvandrere, ikke-vestlige lande	10	1	16	2	28	42	10 092
Efterkommere, ikke-vestlige lande	14	1	12	4	35	33	33 342
Dansk oprindelse	8	8	24	12	35	13	658 637
Mødre							
Børn af efterkommere, vestlige lande	7	2	32	10	36	13	507
Indvandrere, vestlige lande	7	1	18	5	24	46	7 335
Efterkommere, vestlige lande	7	1	26	7	26	33	9 317
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	3	1	27	14	41	15	6 299
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7	0	13	3	32	45	7 884
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	1	17	7	37	33	25 723
Dansk oprindelse	5	3	39	13	33	8	633 810

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2018.

<i>Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere</i>	Der er henholdsvis 7.723 beskæftigede fædre og 6.299 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 582 beskæftigede fædre og 507 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.
<i>Fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere</i>	Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 13 pct. som selvstændige, 16 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 6 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 37 pct. og 28 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.
<i>Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau</i>	Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er mellem 22-32 pct. for disse tre grupper.
<i>Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere</i>	De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 65 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere samt vestlige indvandrere og efterkommere, som har mellem 62-70 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 48 pct.
<i>Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau</i>	Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
<i>Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster</i>	Beskæftigelsesmønsteret for mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ikke ligesom for fædrene om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Mødrene til ikke-vestlige børn af efterkommere har et højere beskæftigelsesniveau end mødre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse er dog beskæftigede på højere niveauer.
<i>Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau</i>	For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftigede som selvstændige og topledere. Det er også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædrene i langt højere grad er beskæftigede end mødrene.

Uden beskæftigelse

<i>Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse</i>	Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftigede end forældre til børn med dansk oprindelse. Tabel 7.7 viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse. Den socioøkonomiske status stammer fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik og er opgjort november 2017 for befolkningen 1. januar 2018.
<i>Kun få forældre er pensionister</i>	Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige alt-overvejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt personer, der får pension.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 6 pct. af fædre og 7 pct. af mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun 2 pct. for både fædre og mødre.

... og 8 pct. af fædre er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 8 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er halvdelen på kontanthjælp.

Blandt mødre er 15 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Af mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 15 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken. Det vil sige, de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 15 pct. er en tredjedel på kontanthjælp og en fjerdedel på barselsydelse.

Tabel 7.7

Forældre til 0-24-årige efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2018

	Fædre			Mødre		
	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse	Børn af efterkommere		Dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	798	10 538	770 926	833	11 008	779 424
Beskæftigede	582	7 723	658 637	507	6 299	633 810
Arbejdsløse	33	653	14 076	47	821	19 385
Uden for arbejdsstyrken i alt	143	1 797	70 818	250	3 738	114 437
Midlertidig uden for arbejdsstyrken ...	55	796	22 293	83	1 696	48 693
Pension	21	265	27 261	14	177	27 780
Andre	67	736	21 264	153	1 865	37 964
Uoplyst	40	365	27 395	29	150	11 792
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Beskæftigede	73	73	85	61	57	81
Arbejdsløse	4	6	2	6	7	2
Uden for arbejdsstyrken i alt	18	17	9	30	34	15
Midlertidig uden for arbejdsstyrken ...	7	8	3	10	15	6
Pension	3	3	4	2	2	4
Andre	8	7	3	18	17	5
Uoplyst	5	3	4	3	1	2

Anm.: Tabellen indeholder oplysninger om forældre til 0-24-årige, som var i befolkningen 1. januar 2018.

